

مرکز تحقیقات اسلامی

اصفهان

گامی

عمران
علیه السلام

www. **Ghaemiyeh** .com
www. **Ghaemiyeh** .org
www. **Ghaemiyeh** .net
www. **Ghaemiyeh** .ir

فرہنگ جامع اصطلاحات فلسفی

(۱-۲)

فرہنگ جامع فلسفی

تالیف: شہداء انجمن

فلسفہ، منطق، کلام، سائنس و منطق، فزیک، کیمیا، تاریخ

پہلی بار شائع

قانون بین الاقوامی حقوق مؤلفان و ناشرین

پہلی بار شائع

پبلسٹیٹیو اور ڈسٹریبیوٹرز

شہداء انجمن

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فرهنگ اصطلاحات فلسفه، کلام و منطق (فارسی - انگلیسی)

نویسنده:

جواد قاسمی

ناشر چاپی:

بنیاد پژوهشهای اسلامی آستان قدس رضوی

ناشر دیجیتال:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

۵	فهرست
۸	فرهنگ اصطلاحات فلسفه، کلام و منطق (فارسی - انگلیسی)
۸	مشخصات کتاب
۹	جلد ۱
۹	اشاره
۱۵	مقدمه
۱۷	روش گردآوری اصطلاحات
۱۹	فارسی - انگلیسی
۲۱	آ
۲۶	الف
۷۹	ب
۹۴	پ
۱۰۱	ت
۱۳۱	ث
۱۳۳	ج
۱۴۹	چ
۱۵۰	ح
۱۷۴	خ
۱۸۶	د
۱۹۷	ذ
۲۰۲	ر
۲۱۳	ز
۲۱۶	س
۲۲۸	ش

۲۴۰	ص
۲۴۹	ض
۲۵۱	ط
۲۵۶	ظ
۲۵۸	ع
۲۹۱	غ
۲۹۷	ف
۳۱۵	ق
۳۴۱	ک
۳۵۲	گ
۳۵۵	ل
۳۶۱	م
۴۳۶	ن
۴۵۷	و
۴۷۳	ه
۴۷۹	ی
۴۸۱	جلد ۲
۴۸۱	مشخصات کتاب
۴۸۲	اشاره
۴۸۶	English - Persian
۴۸۸	A
۵۲۱	B
۵۳۱	C
۵۶۸	D
۵۹۱	E
۶۱۷	F

۶۴۱	G
۶۴۹	H
۶۵۹	I
۶۹۱	J
۶۹۶	K
۷۰۲	L
۷۱۵	M
۷۴۱	N
۷۵۷	O
۷۷۲	P
۸۲۲	Q
۸۲۸	R
۸۴۷	S
۸۸۹	T
۹۰۵	U
۹۱۴	V
۹۱۹	W
۹۲۶	Y
۹۲۶	Z
۹۲۷	Bibliography
۹۳۱	درباره مرکز

فرهنگ اصطلاحات فلسفه، کلام و منطق (فارسی - انگلیسی)

مشخصات کتاب

سرشناسه: قاسمی، جواد، 1338-، مترجم

شناسه افزوده: بنیاد پژوهش های اسلامی

عنوان و نام پدیدآور: فرهنگ اصطلاحات فلسفه، کلام و منطق (انگلیسی - فارسی، فارسی - انگلیسی) / جواد قاسمی.

مشخصات نشر: مشهد: بنیاد پژوهشهای اسلامی، 1388.

مشخصات ظاهری: ، [171] ، 164ص.

یادداشت: صفحه شمار به دو صورت فارسی و انگلیسی می باشد.

یادداشت: ص.ع. به انگلیسی: Jawad Qasemi. A glossary of the islamic terms : philosophy , theology and logic.

یادداشت: چاپ اول: 1383 (فیفا).

یادداشت: چاپ دوم.

شابک: 6-683-444-964-978 ؛ 40000 ریال: چاپ دوم: 2-683-444-964-978

وضعیت فهرست نویسی: فایا (چاپ دوم)

موضوع: فلسفه -- واژه نامه ها -- انگلیسی

موضوع: فلسفه -- واژه نامه ها -- فارسی

موضوع: منطق -- واژه نامه ها -- انگلیسی

موضوع: منطق -- واژه نامه ها -- فارسی

موضوع: کلام -- واژه نامه ها -- انگلیسی

موضوع: کلام -- واژه نامه ها -- فارسی

موضوع: زبان انگلیسی -- واژه نامه ها -- فارسی

موضوع: فارسی -- واژه نامه ها -- انگلیسی

رده بندی دیویی : 103

رده بندی کنگره : B41/ق2ف4 1388

شماره کتابشناسی ملی : م 83-3486

ص: 1

جلد 1

اشاره

فهرست

مقدمه *** 7

فارسی - انگلیسی *** 11-171

English - Persian *** 5-160

Bibliography *** 162

ص: 5

معادل یابی درست و دقیق به ویژه برای اصطلاحات تخصصی، در حوزه علوم نظری و عقلی کاری دشوار و گاه ناممکن است؛ زیرا همه واژه‌هایی که فیلسوف، متکلم یا منطق‌دانی در زبانی به کار می‌گیرد یا می‌آفریند، همیشه ترجمه‌پذیر نیستند و همه مفاهیمی را که فیلسوف یا اندیشه‌وری در ذهن می‌پروراند، همیشه نمی‌توان به زبانی دیگر منتقل کرد. واژه‌ها بار تاریخی و فرهنگی خاص خود را دارند و حتی اگر بتوان در برابر هر واژه زبان مبدأ، واژه‌ای در زبان مقصد قرار داد، باز هم نمی‌توان تمام مفاهیم متن را به صورت کامل منتقل کرد. اما نمی‌توان با استدلال به این نکته، باب ترجمه را بست و از هر کوششی در این راه دست کشید؛ زیرا:

آب دریا را اگر نتوان کشید * هم به قدر تشنگی باید چشید

از این رو، برای مفاهیم تازه‌ای که در زبان مبدأ الفاظ خاصی دارند، باید با حفظ قواعد دستوری و آوایی زبان مقصد، الفاظ جدیدی وضع کرد. مثلاً می‌توان در برابر *agency*، خبرگزاری؛ در برابر *passport*، گذرنامه؛ در برابر *star*، ستاره؛ و در برابر *computer*، رایانه گذاشت، بی‌آنکه معانی آنها تغییر پیدا کند. در این گونه موارد صورت لفظ، از زبانی به زبانی دیگر، دگرگون می‌شود. اما ظاهراً هیچ خدشه‌ای بر معنا وارد نمی‌آید. اما در مورد واژه‌هایی

چون: *existence* (وجود)، *existentialism* (فلسفه تقرّر ظهوری)، *Dasein* (وجود حاضر)، *decree*

(قدر)، *demon* (روح شریر)، *determined* (محصل، موجب)، *reductionalism* (تحویل‌گرایی)، *intuitionism* (شهودگرایی) و بسیاری از اصطلاحات دیگر، هر چند در زبان فارسی معادلهایی برای آنها برمی‌گزینیم، همه معانی منتقل نمی‌شود و برابر نهاده‌های آنها دلالت تام بر معانی ندارند. پیوسته هاله‌ای از ابهام پیرامون این واژه‌ها را فرا گرفته و از روشنایی و وضوح واژه‌های عینی و ملموس برخوردار نیستند. این معادله‌خواننده، مترجم و متفکر را همانند واژه‌های

دسته اول اقناع نمی کند. هر چند در مورد اول نیز نمی توان گفت معادلها کاملاً با یکدیگر برابرند و عیناً مفاهیم اولیه خود را می رسانند.

چرا این معادلها روشنایی و وضوح معادلهای پیشین را ندارند و ابهام آنها از کجاست؟ باید گفت این ابهام از ذات آنهاست که به مفهوم اصلی در زبان مبدأ باز می گردد، و نیز از ماهیت موضوع آنهاست که نمی توان وضوح عینی و حسّی را از آنها انتظار داشت. با این حال، هر قدر فیلسوفی در به کار بردن واژه های مناسب برای اندیشه های خود توانا تر باشد و از ابزار زبان بهتر استفاده کند، اندیشه های خود را به صورتی روشن تر ارائه خواهد داد. از سوی دیگر، ابهام در الفاظ گاهی به سبب ابهام در اندیشه است. فیلسوفی که اندیشه هایش در عین ژرفایی، روشنایی دارد، الفاظی هم که به کار می برد روشن و قابل فهم است و می تواند حدود آنها را ترسیم و تفهیم کند و در قالب تعاریف بگنجانند. این روشنایی در کلام فیلسوف به مترجم هم در واژه گزینی

یاری خواهد رساند و موجب خواهد شد واژه های روشن تر و گویاتری برای معادلهای خود به کار برد. اما اگر اندیشه های فیلسوف آشفته و زبانش آشفته تر باشد، طبعاً مترجم و واژه گزین را نیز دچار سرگردانی و آشفتگی خواهد کرد.

همه مفاهیم یک واژه را در صورتی می توان دریافت که بتوان آن را در جایگاه و ساخت ویژه خود به لحاظ فرهنگی شناخت؛ مانند واژه هایی از قبیل instrumentalism (ابزارگرایی)، functionalism (کارکردگرایی)، intentionality (حیث التفاتی)، nominalism (مذهب اصالت تسمیه)، phenomenism (پدیدارگرایی) و

اصطلاحاتی که در کتابهای کلامی و فلسفی اسلامی به کار رفته اند، و واژه هایی که در فلسفه اشراق، حکمت متعالیه و عرفان نظری ابن عربی به کار رفته اند نیز وقتی به زبان انگلیسی باز می گردند، عیناً همان مفاهیمی را که خواننده فارسی زبان و آشنا با فلسفه در اسلام درک می کند، به ذهن متبادر نمی سازند؛ چرا که سلسله مفاهیمی به هم پیوسته را به همراه دارند که در نتیجه احاطه بر فرهنگ و آشنایی کلی با تاریخچه آن حاصل می آید. از این جمله اند اصطلاحاتی چون: اعیان ثابتة (archetypes)، ارتداد (apostasy)، معراج (ascent)، اجماع (consensus)، تحدّی (challenge) و

طرح اولیه این فرهنگ در ابتدا انگلیسی به فارسی بود که پس از آن، نظر به اهمیت ترجمه متون فارسی اسلامی و عربی اسلامی به انگلیسی و سرعت آن در عصر حاضر، به صورت فارسی به انگلیسی نیز درآمد. گردآوری اصطلاحات انگلیسی به فارسی عمدتاً به سه شیوه صورت گرفته است: 1- گزینش از فرهنگهای تخصصی موجود پس از کسب اطمینان از درستی معانی آنها از طریق مراجعه به فرهنگهای انگلیسی یک زبانه. 2- گزینش اصطلاحات از بعضی

واژه نامه های معتبر کتابهای فلسفی، منطقی و کلامی. در این مرحله بیشتر از کتابهایی استفاده شده که مترجمان اهل فن از انگلیسی به فارسی بازگردانیده اند و در انتهای کتاب واژه نامه ای تهیه کرده اند. البته همه واژه ها عیناً اقتباس نشده بلکه در درستی یا نادرستی آنها نیز تأمل و تحقیق صورت گرفته و با فرهنگهای انگلیسی مقایسه شده است. 3- اصطلاحات انگلیسی دایره المعارف اسلام چاپ بریل که معمولاً معادل فارسی یا عربی را در برابر واژه انگلیسی قرار می دهد و اصطلاحاتی که از رهگذر ترجمه، ویرایش و یا مطالعه کتابهای مربوطه به دست آمده اند. این دسته از واژه ها معمولاً در هیچ یک از فرهنگهای موجود نیامده اند.

این فرهنگ عمدتاً اصطلاحات فلسفی، کلامی و منطقی مربوط به حوزه اسلام را گرد آورده است. واژه های به کار رفته در عرفان اسلامی، منطق جدید، کلام مسیحی و فلسفه غرب در مرحله بعد قرار می گیرند. در یافتن معادل برای واژه های فلسفه و کلام غرب از ترجمه های مترجمان و برابر نهاده های اهل فن در رشته های مربوطه استفاده شده، ولی برای کسب اطمینان از معانی و معادل فارسی آنها به لغت نامه های یک زبانه و یا فرهنگهای تخصصی فلسفه به زبان انگلیسی نیز مراجعه شده است.

اصطلاحاتی که به صورت ایتالیک چاپ شده اند، از زبانهای دیگر، عمدتاً لاتین، وارد زبان انگلیسی شده و رواج یافته اند. حروف داخل پرانتز در برابر واژه های فارسی، مخففهای مربوط به موضوع و رشته مورد نظرند، مثل: (ف.ا.) فلسفه اسلامی، (ف.غ.) فلسفه غرب، (ک.ا.) کلام اسلامی، (ک.م.) کلام مسیحی، (م.ر.) منطق ریاضی، (م.ک.) منطق کلاسیک، (ع.ا.) عرفان اسلامی. هر جا این حروف در برابر اصطلاحات قرار می گیرند، بدین معناست که معادل آنها اختصاص به رشته مورد نظر دارد و یا بیشتر در آن حوزه به کار می رود، هر چند ممکن است

رشته ها و حوزه های دیگر را نیز دربر گیرد. زیرا واژه های مربوط به فلسفه اسلامی گاهی در کلام و عرفان هم به کار می رود، همان طور که واژه های مربوط به کلام و عرفان اسلامی نیز در فلسفه مطرح می شود و از این رو اصطلاحات مشترکی دارند و همیشه نمی توان آنها را از یکدیگر جدا کرد. فلسفه ملاصدرا، سهروردی و فیلسوفان پس از آنها با اصطلاحات کلامی و عرفانی درآمیخته است.

در خاتمه جا دارد از همکاران ارجمند آقایان دکتر محمد جواد مهدوی و استاد محمد تقی اکبری که کار ویراستاری این اثر را بر عهده گرفتند، استاد بزرگوار جناب آقای دکتر غلامحسین

ابراهیمی دینانی که با نگاهی گذرا مُهر تأیید بر آن زدند و نیز استاد ارجمند، حجه الاسلام والمسلمین جناب آقای دکتر احمد احمدی که قسمتهایی از آن را ملاحظه کردند و پیشنهادهای سودمندی دادند، سپاسگزاری کنم. همسر فاضلم خانم فریبا بکائول، واژه ها را گرد آورد، کتاب را بازبینی کرد و در تهیه این اثر بسیار شکیبایی ورزید. آقای سید هاشم بنی هاشمی در تنظیم و ثبت فیشها نقش بسیار مؤثری داشت و آقای علی برهانی در حروف نگاری و آرایش کتاب و آقای رضا ارغیانی در نمونه خوانی آن با من صمیمانه همکاری کردند که از همه آنان سپاسگزارم.

جواد قاسمی

ص: 10

Boundless, The apeiron آپایرون

hellfire (ک.ا.) آتش جهنم

biographical works آثار رجالی

meteorology (ک.ا.) آثار علوی

individuals آحاد

end of the time (ک.ا.) آخر الزمان

apocalypticism آخر الزمان باوری

next world آخرت

element (ک.ا.) آخشیج

ritualism آداب پرستی

human being; man آدم

opinions آرا

arche آرشه

utopia آرمان شهر

utopian آرمان شهری

idealist (ف.غ.) آرمان گرا

idealistic; utopian (ف.غ.) آرمان گرایانه

idealism آرمان گرایی

ideal; utopian آرمانی

ideality آرمانی بودن

avarice; covetousness آز

free آزادی

liberation آزادی سازی

freedom; liberation; liberty (ک.ا.) آزادی

freedom of the will آزادی اراده

intellectual freedom آزادی فکری

experiment آزمایش

experimental آزمایشی

testable (ف.غ.) آزمون پذیر

testability آزمون پذیری

angelic; celestial آسمانی

explicit آشکار

anarchy آشوب

anarchism آشوب طلبی

principle آغاز

initiator آغاز کننده

originative; primary; primordial آغازین

heavens آفاق

macrocosm and microcosm آفاق و انفس

Demiurge (ف.ا.) آفریدگار جهان مادی

created being آفریده

آفرینش مداام continuing creation

آفرینندگی creativity

آفریننده creator; originative

آفریننده خویش self-created

آگاهانه purposeful

ص: 13

consciousness آگاهی

sensuous consciousness آگاهی حسی

instrument آلت (م.ک.)

bodily instrument آلت جسمانی (ف.ا.)

organic آلی

proneness; readiness آمادگی

prone آماده

imperative آمرانه

catechesis آموزش دین (ک.م.)

union آمیزه (در مجموعه ها)

آن (ف.ا.)

durationless instant; instant; moment

Prior Analytics آنالوئیکای اول

Posterior Analytics آنالوئیکای دوم (م.ک.)

momently آن به آن

antithesis آنتی تری

creed; cult; ritual آیین

Bahatism آیین بهایی

trinitarianism آیین تثلیث (م.ک.)

cult آیین دینی

Shintoism آیین شینتو

آیین فیثاغورس pythagoreanism

آیین کلیسائی انجیلی evangelicalism

آیین مانی Manichaeism/Manicheism

آیین مرابطی Maraboutism

آیین مقدّس (ک.م.) sacrament

ص: 14

guides of darkness ائمه الظلام

guides of light ائمه النور

Imams of guidance ائمه الهدى

ابّا (ك.م.) abba

antinomianism اباحه

اباحه گری

adiaphorism; antinomianism

antinomians اباحیّه (ك.ا.)

ابد (ف.ا.)

eternity without end; future eternity; post -eternity; sempiternity

ابداع (ف.ا.)

innovation; novelty; creation from nothing; direct creation; primordial innovation

creative; originated ابداعی

ابدی

in perpetuum; pre-eternal; perennial; sempiternal; deathless; eternal; everlasting; in perpetuity

perenniality; perpetuity ابدیت

superman ابر انسان (ف.غ.)

superexponent ابر توان (م.ر.)

superman ابر مرد

instrumentalism ابزارانگاری (ف.غ.)

sense organ ابزار حسّی

instrumentalism ابزارگرایی

object ابژه

ابطال

disproof; disproving; invalidation; refutation

falsifiable; refutable (ف.غ.) ابطال پذیر

falsifiability (ف.غ.) ابطال پذیری

denial of transmigration ابطال تناسخ

ابطال ناپذیر (ف.غ.)

irrefutable; unfalsifiable

Devil, The ابلیس

Averroes ابن رشد

Avicenna ابن سینا

Maimonides ابن میمون

paternity ابوّت

ambiguity ابهام

unification; union; unity اتحاد

اتّحاد عاقل و معقول (ف.ا.)

identity of subject and object

اتّحاد عالم و معلوم

identity of knower and known

اتّحاد عرفانی (ع.ا.)

mystical union; unio mystica

اتّحاد عقل و عاقل و معقول (ف.ا.)

union of the intellect, intelligent and intelligible

اتّحاد عقل و معقول (ف.ا.)

unification of the intellect and the intelligible

اتّحاد مادّه و صورت (ف.ا.)

unity of matter and form

اتّحاد مدرک با مدرک

unity of the subject and the object

اتّحاد معنوی با خداوند

اتّصاف qualification

اتّصال conjunction; connection; continuity

اتّصال تام (م.ک.) complete connection

اتّصال دائم (م.ک.) constant conjunction

اتّصال ناقص (م.ک.) deficient connection

اتّفاق chance; coincidence; connection

اتّفاق کلمه unanimity

اتّفاق گرایي casualism

اتّفاقی accidental; casual; coincidental

اثبات affirmation; verification

اثبات پذیر (ف.غ.) confirmable; verifiable

اثبات پذیری (ف.غ.)

verifiability; confirmability; provability

اثبات ناپذیر nonverifiable

اثبات وجود خدا بر مبنای وجود عالم

cosmological argument

اثباتی affirmative

اثر تبعی incidental effect

اثر فرعی incidental effect

اثنا عشریّه Twelvers, The

اثير (ether) (aether)

اثيری aethereal; ethereal

اثيريات (ف.ا.) etherals

اجازه (در حدیث و فقه...) teaching permits

اجتماع (ک.ا.) contiguity

اجتماع متقابلین (م.ک.)

agreement of two opposites

اجتماع و افتراق (ک.ا.)

contiguity and separation

اجتهاد independent judgement

اجتهاد رأی exercise of opinion

اجرام سماوی cosmic bodies

اجزای اصلی بدن (ک.ا.)

fundamental parts of the body

اجزای عینی (ک.ا.) concrete parts

اجزای مادی (ک.ا.) physical parts

أجل (ک.ا.)

death; lifespan; predetermined term

اجناس (م.ک.) genera

احاله reduction

احباط (ک.ا.) cancellation

احتجاج منطقی dialectic

احتمال probability

احتمالات probability

احتمال گرایی probabilism

احتمالی presumptive

أحد (ا.ا.) Absolute Oneness, The

احداث innovation in time

احدی بالذات (ع.ا.) One through the essence

احدیّت (ع.ا.)

oneness; absolute unicity; uniqueness

احدیّت الهی (ع.ا.) divine unity

احدیّت ذاتی (ع.ا.)

essential oneness; unitary in being

مقام احدیّت (ع.ا.) station of uniqueness

احساس

perception; sensation; sense; sensibility

احساس انسانی قابل شدن برای خداوند

anthropopathism

احساس بی واسطه immediate feeling

احساس حضوری immediate feeling

احساسی انگاشتن احکام ارزشی (ف.غ.)

emotivism

احسان (ک.ا.) beneficial act

احضار ارواح necromancy

احکام propositions

احکام ظاهری exoteric rules

احکام وجود properties of existence

احوال (ک.ا.) modes; states

more circumspect (ک.ا.)

revivification (حیا)

declarative; informative (خبری)

Traditionists (خبریان)

traditionalism (خبری‌گری)

quantitative difference (م.ک.)

qualitative difference (م.ک.)

verbal disagreement (ف.ا.)

verbal difference (ف.ا.)

genuine difference (ف.ا.)

subjective difference (ف.ا.)

اختیار (ک.ا.)

freedom; choice; free will; freedom of the will; indeterminism; liberty; volition; auton-omy

libertarianism (اختیارگرایی)

volitional; voluntary (اختیاری)

libertarians (ک.ا.)

inferior; lower (اخص)

Last, The (ا.ا.)

اخص

more particular; more peculiar; more spec-ific

اخلاص

absolute sincerity; sincerity of devotion

اخلاط humours

four-fold humours (ف.ا.) چہارگانہ

humors of the body (ف.ا.) تن

(character; ethic(s) اخلاق

bioethics اخلاق پزشکی

descriptive ethics اخلاق توصیفی

normative ethics اخلاق دستوری

spiritual ethics اخلاق روحانی

secularism اخلاق عقلی

applied ethics اخلاق عملی

excellent ethics اخلاق فاضلہ

virtue ethics اخلاق مبتنی بر فضیلت

moralist باور اخلاق

moralistic باورانہ اخلاق

ص: 17

اخلاق باوری moralism

اخلاق پرستی moralism

اخلاقی ethical; moral; moralist

اخلاقیات morality; morals

اخلال به واجب (ک.ا.)

failure to do what is obligatory

اخوان الصفا (ف.ا.) Brethren of Purity

اخوت brotherhood; fraternity

ادات (م.ک.) connective

ادراک

perception; prehension; apprehension; ap- perception; cognition; percept

ادراک به ذات (ف.ا.)

perception by essence

ادراک بی واسطه immediate perception

ادراک جزئی perception

ادراک حسی

perception; sensuous perception; esthesia; percept; sensual perception; sense perc- eption

ادراک حقیقی real percept

ادراک خفی hidden perception

ادراک خیالی (ف.ا.)

imaginary; imaginative perception

ادراک درونی apperception

ادراک ذات apprehension of essence

ادراک شهودی (ف.ا.) synderesis

ادراک عقلی

intellectual perception; apprehension; intelligible perception

ادراک غیر حسی non-sensory perception

ادراک فوق حسی extra-sensory perception

ادراک کلیات (ف.ا.)

perception of universals

ادراک ماورای حسی

extra-sensory perception

ادراکات perceptions

ادراک پذیر perceptible

ادراکی perceptive; perceptual

ادّعی بدون استدلال

without reasoning claiming

ادّعی مهدویّت کردن Mahdi declare oneself

ادنی inferior; lower

ادوار cycles

ادوار فلکی (ف.ا.) spherical revolutions

اراده (ک.ا.) volition, act of will, will

اراده آزاد (ک.ا.ا.) free will

اراده الهی (ک.ا.ا.) divine will

اراده پیشین (ک.ا.ا.) a priori will-act

اراده حادث (ک.ا.ا.) temporal will

اراده خیر (ک.ا.ا.) good will

اراده قدیم (ک.ا.ا.) eternal will

اراده محدث (ک.ا.ا.) innovatory will

اراده موجهه (ف.ا.ا.) will as necessitating

ارادی volitional; voluntary

ارباب lord; lords

ارباب احوال (ک.ا.ا.) masters of states

ارباب اصنام (ف.ا.ا.)

archtypes; lords of Idols

ص: 18

ارباب اصنام نوعی (ف.ا.)

archtypes of species

ارتباط جزء به کل part-whole relationship

ارتباط منطقی consistency

ارتداد apostasy

ارتسام impression; representation

ارتسام حسی sense impression

ارتقا progression

ارجاء (ک.ا.) postponement

ارزش (م.ر.) truth value; value

ارزش (ک.ا.) merit

ارزش صدق (م.ر.)

truth value; truth-value true

ارزش کذب (م.ر.) truth value false

ارزش شناسی axiology

ارزش گذاری valuation

ارسطویی Aristotelian

ارسطویان Aristotelians

ارصاد جسمانی (ف.ا.)

physical astronomical observation

ارصاد روحانی (ف.ا.)

spiritual astronomical observation

ارغنون (م.ک.) organon

ارغنون جدید (ف.غ.) novum organum

از خود بیگانگی self-alienation

از دین برگشته apostate; lapsed

از عدم چیزی صادر نمی شود ex nihilo nihil fit

ازل (ف.ا.)

eternity without beginning; pre-eternity

ازلاً و ابداً (ف.ا.) eternity to eternity

ازلی (ف.ا.) pre-eternal; primordial; uncreated

ازلیت eternity; pre-eternity

ازلیّه (ف.ا.) eternalists

از نظر انتزاعی in abstracto

اساطیر mythology

اسّ المطالب (م.ک.) basic questions

اسباب نزول occasions of revelation

استاد master

استاد مابعد الطبیعه metaphysician

استثنایی متصل (م.ک.) modus ponens

استثنایی منفصل (م.ک.) disjunctive

استحاله

metamorphosis; qualitative change; trans-formation; transubstantiation

استحسان esthetics

استحقاق پاداش merit

استدلال

argumentum; case; inference; reasoning

استدلال از راه برهان خلف (م.ک.) apagoge

استدلال استقرایی (م.ک.)

inductive reasoning

استدلال اِنْتِی (م.ک.)

a posteriori reasoning; posteriori reason

استدلال برهانی (م.ک.) decisive proof

استدلال به اقوی دلیل afortiori

استدلال به تمثیل (م.ک.)

analogical inference

استدلال به واسطه قیاس syllogistics

استدلال بی ارزش ad hominem argument

استدلال بی واسطه ostensive

استدلال جدلی eristic

استدلال دوری (م.ک.)

circular argument; circular reasoning; begging the question; diallelus; petitio principii

استدلال شرطی conditional proof

استدلال قیاسی (م.ک.)

syllogization; deductive reasoning

استدلال منطقی

logical reason; logical reasoning; ratiocination

استدلال نامربوط به شخصیتی برجسته

ad verecundiam argumentum

استدلال گریزی misology

استدلالی discursive

استطاعت (ک.ا.)

ability; power; ability to act; capacity

استطاعت همراه با فعل (ک.ا.)

power along with the act

استعاره metaphor

استعاری metaphorical

استعداد

capacity; disposition; predisposition; proneness

استعداد نطق capacity for speech

استعلا transcendence

استعلایی (ف.غ.)

transcendent; transcendental

استغراق (ع.ا.) absorption; exhaustiveness

استغنا self-sufficiency

استقرا (م.ک.) epagoge; induction

استقرای تام (م.ک.) complete induction

استقرای تجربی (ف.غ.) empirical induction

استقرای ریاضی (م.ر.)

mathematical induction

استقرای ضعیف (م.ر.) weak induction

استقرای قوی (م.ر.) strong induction

استقرای ناقص (م.ک.) incomplete induction

استقرایی inductive

استکمال نفس self-development

استلزام (م.ک.) implication

استلزام اکید (م.ر.) strict implication

استلزام متقابل (م.ر.) mutual implication

استلزام معنایی (م.ر.) entailment

استلزام منطقی logical implication

استمرار duration; permanence; perpetuity

استنتاج

conclusion; deduction; illation; inference; result

استنتاج استقرایی (م.ک.)

inductive inference

استنتاج با واسطه (م.ک.) mediate inference

استنتاج به کمک حد وسط (م.ک.)

mediate inference

استنتاج بی ربط ignoratio elenchi

استنتاج بی واسطه (م.ک.)

deduction; immediate deduction; imm- ediate inference

استنتاج درست valid inference

ص: 20

استنتاج ریاضی (م.ر.)

mathematical deduction

استنتاج طبیعی (م.ر.) natural deductoin

استنتاج عقلی

inference of the reason; rational inference

استنتاج فراگیر (م.ر.) absorptive

استنتاج قطعی (م.ک.) conclusive inference

استنتاج قیاسی (م.ک.)

deductive inference; syllogistic inference

استنتاج مغالطه ای paralogism

استنتاج منطقی logical implication

استنتاج وابسته (م.ر.) associated inference

استنتاج پذیر deducible

استنساخ transcription

اسرار mysteries

اسرار الهی divine mysteries

اسرار ربّانی divine mysteries

اسرافیل Seraph

اسطقس (ف.ا.)

element; original element; primordial element; primary element

اسطقسات Four Elements

fable; myth اسطوره

(mythical; mythologic(al) اسطوره ای

demythologization اسطوره زدایی

demythologize اسطوره زدایی کردن

(mythologic(al) اسطوره شناختی

mythologist اسطوره شناس

mythology اسطوره شناسی

mythographer اسطوره نگار

mythography اسطوره نگاری

journeys اسفار

Four Journeys اسفار اربعه (ف.ا.)

Prophets, The اسفار انبیای بنی اسرائیل

lower اسفل

lowest point; lowest realm, the اسفل السافلین

cancellation; relinquishment اسقاط (ک.ا.)

اسکولاستیک (ف.غ.)

scholastic; scholasticism

Islamic اسلامی

name اسم

(Greatest Name (of God) اسم اعظم (ع.ا.)

اسم اعظم خداوند (ع.ا.)

Exalted Name of God; Greatest Divine Name

اسم الله الاعظم (ع.ا.١)

Gods Supreme Name

اسم جامع الله

All-Comprehensive Name of Allah

اسم ذاتي خدا (ع.ا.١) essential name of God

اسم معدوله (م.ك.) negation name

اسماعيليه Ismailism

اسماء (ع.ا.١) names

اسماء تنزيهي خداوند (ع.ا.١)

Purifying Names of God

اسماء الحسنی (ع.ا.١) Most Beautiful Names

اسماء کلی الهی (ع.ا.١)

Universal Divine Names

ص: 21

اسماء و صفات الهی (ع.ا.)

Divine Names and Qualities

اسمی nominal

اسناد attribution

أسوه example

اشارات indications; reference

اشاره allusion

اشباح phantasmata

اشتباه ما بالعرض به ما بالذات (ف.ا.)

confusion between what is by accident and what is by essence

اشتباه مفهوم به مصداق (ف.ا.)

confusion between concept and the object to which it applies

اشتباه مقولی category mistake

اشتداد (ف.ا.)

gradual increase in intensity; intensification; intensity

اشتداد وجود intensification of existence

اشتراک

community; intersection; participation

اشتراک پذیری (م.ر.) association

اشتراک در قدم (ف.ا.) co-eternity

اشتراک در لفظ (م.ک.) homonym

اشتراک لفظی (م.ک.) heteronym

اشتراک مجموعه ها intersection of sets

اشتراک معنوی (ف.ا.)

shared meaning; analogy shared by all existent entities

اشتراکی collective; communal

اشتقاق derivation

اشتقاقی derivational; derivative

اشتیاق به دین religionism

اشد و اضعف stronger and weaker

اشدیت (ف.ا.) greater intensity

اشراق (ف.ا.) illumination

اشراقات intelligible irradiations

اشراق باوری illuminatism; illuminism

اشراق حضوری (ف.ا.) presential illumination

اشراق گرا illuminatist; illuminist

اشراق گرابی illuminatism; illuminism

اشراق یافته illuminate; illuminated

اشراقی (ف.ا.) illuminationist

قواعد اشراقی (ف.ا.)

illuminationist principles

اشراقیان Illuminati

اشرف superior

اشرف مخلوقات most noble creation

اشیای خارجی objects

اشیای فی نفسه (ف.غ.) noumena

اشیای موجود بما هی موجود (ف.ا.)

existing things qud existents

اصالت principality

اصالت اراده voluntarism

اصالت ایمان fideism

اصالت بشر humanism

اصالت پدیداری (ف.غ.)

phenomenalist; phenomenist

اصالت تسمیه (ف.غ.) nominalism

اصالت تصوّر (ف.غ.) mentalism

ص: 22

اصالت تواتر frequentism

اصالت دادن به پدیدارها (ف.غ.)

phenomenalism; phenomenism

اصالت دادن به صور ذهنی

representationalism

اصالت دادن به عقل در برابر دین: rationalism

اصالت دادن به کلام theologism

اصالت ذهن: subjectivism

اصالت ظاهری phenomenalist

اصالت علم scientism

اصالت کل holism

اصالت ماهیت (ف.ا.)

primacy of quiddity; principality of essence; priority of essence

اصالت ماهیتی (ف.ا.) essentialist

اصالت وجود (ف.ا.)

basicality of being; principality of existence; priority of existence

اصحاب companions

اصحاب اقوال purveyors of words

اصحاب حدیث

Traditionists; partisans of tradition

اصحاب دایره المعارف (ف.غ.)

Encyclopedists

اصحاب رأی (ک.ا.)

followers of opinion; partisans of personal opinion

اصحاب شمال (ع.ا.)

companions of the left hand; people of the left

اصحاب صفات Attribute-Party

اصحاب کساء Companions of the Cloak

اصحاب کھف

Companions of the Cave; Seven Sleepers, The

اصحاب مشاهدات master visionaries

اصحاب مشاہدہ masters of vision

اصحاب یمین (ع.ا.)

companions of the right hand; people of the right

اصل

doctrine; origin; precept; principle; root; theorem

اصل این ہمانی principle of identity

اصل بدیہی axiom

اصل تحقیق پذیری (ف.غ.)

verifiability principle; verification principle

اصل تناقض contradiction principle

اصل توحید (ک.ا.) principle of Divine Unity

اصل جاويدان (ف.ا.) eternal principle

اصل جايگزيني commutation

اصل جهت كافي

principle of sufficient reason

اصل ساده سازي (م.ر.) simplification

اصل عدم تناقض (م.ك.)

noncontradiction; law of non-contradiction; principle of contradiction

اصل عدم موجبيت

indeterminacy principle; principle of indet- erminacy

ص: 23

ultimate principle اصل غایی

factor principle اصل فاکتورگیری (م.ر.)

philosopheme اصل فلسفی

eternal principle اصل قدیم

axiom اصل متعارف

axiom of choice اصل متعارف انتخاب

axiom of infinity اصل متعارف بی نهایت

explicit axiom اصل متعارف غیر ضمنی

postulate; postulation اصل مسلم

logical maxim اصل منطقی

predeterminism اصل موجبیّت الهی

axiom; postulate اصل موضوع

اصل موضوع جداسازی (م.ر.)

axiom schema of separation

maxim اصل موضوعه فلسفی یا ریاضی

axiomatic اصل موضوعی

arche; first principle اصل نخستین

first origin اصل نخستین اشیا (ا.ا.)

the same origin اصل واحد

extensionality, axiom of اصل هم مصداقی

radical اصل گرا

radicalism اصل گرای

reform اصلاح

reformism اصلاح طلبی

اصلاح (ک.ا.)

most befitting; best interest; most beneficial

primary; radical اصلی

principles اصول

morals اصول اخلاقی

اصول اعتقادی (dogma(s)

first principles اصول اولیه

اصول دین (ک.ا.)

religious dogmas; theology; bases of religion; religious dogma

اصول عقاید

principles of belief; tenet

اصول فقه

legal methodology; methodology of jurisprudence

اصول متعارفه شهود (ف.ا.)

axioms of intuition

postulates اصول موضوعه

instrumentalism اصول نظری (ف.غ.)

real اصیل

relation; annexation (م.ک.)

اضافه اشراقی (ف.ا.)

illuminative relation; luminous relation

اضافه حقیقی (م.ک.)

proper (real)annexation

intellectual relation (ف.ا.)

اضافه غیر حقیقی (م.ک.)

improper annexation

categorical relation (م.ک.)

relative اضافی

opposites; contraries (م.ک.)

اضطراب Angst

compulsion; constraint (ک.ا.)

اضطراری involuntary

leading astray (ک.ا.)

absoluteness اطلاق

اطوار وجود modes of being

اعاده (ک.ا.) restoration

اعاده معدوم (ک.ا.)

restoration of the non-existent

اعتبار

consideration; subjective consideration; validity

اعتبار عدم

consideration of nonexistence

اعتبار عقلی (ف.ا.) rational consideration

اعتبارات ذهنی (ف.ا.) mental conceptions

اعتبارات عقلی (ف.ا.) intellectual fictions

اعتباری (ف.ا.)

mentally-positing; relative; arbitrary

اعتباری بودن وجود (ف.ا.)

fictitiousness of existence

اعتباری بودن ماهیت (ف.ا.)

quiddity being mentally posited

اعتباریات fictions

اعتدال temperance

اعتراف confession

اعتزال (ک.ا.) seclusion; withdrawal

dogma(s); doxy; tenet اعتقاد

spiritualism اعتقاد به اصالت روح و بقای آن

vitalism اعتقاد به اصل حیاتی

cosmotheism اعتقاد به الوهیت جهان

immortalism اعتقاد به بقای نفس

اعتقاد به تأثیر خداوند در علیت

occasionalism

اعتقاد به تجلی انسانی خدا در مسیح (ک.م.)

theanthropism

animalism اعتقاد به جانور بودن انسان

اعتقاد به جبر (ک.ا.)

determinism; predestinarianism

اعتقاد به جبر در حوادث و افعال

necessitarianism

monadism اعتقاد به جوهر فرد

monism اعتقاد به جوهر واحد

theism اعتقاد به خدا

creationism اعتقاد به خلق جهان

agathism اعتقاد به خیر

اعتقاد به دوگانگی خیر و شر در عالم

dualism

اعتقاد به دوگانگی روح و جسم (ف.غ.)

mind-body dualism

اعتقاد به سه خدا tritheism

اعتقاد به ظهور مسیح (ک.م.) Adventism

اعتقاد به عدالت خداوند (ف.غ.) theodicy

اعتقاد به عرف conventionalism

اعتقاد به علم غیب (ف.ا.) occultism

اعتقاد به عنایت مشروط الهی conditionalism

اعتقاد به فناپذیری نفس mortalism

اعتقاد به ناشی شدن آگاهی از جریان عصبی

epiphenomenalism

اعتقاد به نظریه سیر تکاملی موجودات

evolutionism

اعتقاد به وجود ذهنی کلیات conceptualism

اعتقاد به هزاره پیامبری مسیح millenarianism

اعتقاد مذهبی doxy

اعتقادی doctrinal

ص: 25

reclusion; spitual retreat(ع.ا.) اعتكاف

inimitability of the Quran(ك.ا.) اعجاز قرآن

thaumaturgic(ع.ا.) اعجاز گرانہ

annihilation; nullification(ك.ا.) اعدام

Most High; The(ا.ا.) الاعلى

supreme اعلى

highest place, The اعلى علين The

اعم

more general; more universal; most general thing

works(ك.ا.) اعمال

اعمال قلبى (ك.ا.)

acts of the heart; bodily acts

اعيان (ف.ا.)

concrete realities; external reality; objects; real objects; concrete things

اعيان ثابتہ (ع.ا.)

immutable entities; archetypes; permanent archetypes; fixed entities

اعيان خارجى external objects

اعيان رياضى mathematical objects

اعيان مثالى (ف.ا.) ideal objects

اعيان موجودات objective entities

اغريقى Grecian; Greek

unconsciousness اغما

افاضه نفس بر بدن (ف.ا.)

investment of the soul in the body

contrast; separability; schism افتراق

excessiveness افراط

radicalism افراط گرایی

excess and neglect افراط و تفریط

fable; fiction; myth افسانه

fictionalism افسانه انگاری

(mythical; mythologic(al) افسانه ای

most excellent; worthier (ک.ا.) افضل

breaking fast افطار کردن

acts; works افعال

clear horizon افق مبین

Plato افلاطون

Platonic افلاطونی

spheres افلاک

heavenly spheres (ف.ا.) افلاک سماوی

astronomical heavens افلاک نجومی

seven spheres (ف.ا.) افلاک هفتگانه

three essences (ک.م.) اقانیم ثلاثه

hypostases(اقتنیم سه گانه (ک.م.)

connectio; conjunction(اقتران (م.ر.)

simple conjunction(اقتران ساده (م.ک.)

conjunctive(اقترانی (م.ک.)

requirement(اقتضا

essential requirement(اقتضای ذاتی (ف.ا.)

اقتضای غیري (ف.ا.)

requirement coming from something else

most sacred(اقدس

confession(اقرار

اقرار به زبان (ک.ا.)

confession by the tongue; verbal confession

poles(اقطاب (ع.ا.)

twelve poles(اقطاب دوازده گانه (ع.ا.)

ص: 26

minimal اقل

Euclid اقلیدس

Euclidean اقلیدسی

clime اقلیم

ad hominem; rhetorical اقناعی

hypostasis اقنوم

major (م.ک.) اکبر

acquisition; acquiring (ک.ا.) اکتساب

acquired اکتسابی

heuristic اکتشافی

constraint (ک.ا.) اکراه

alchemy; elixir اکسیر

elixir of life اکسیر حیات

most perfect اکمل

aeons; ages اکوار

modes of being اکوان

اکوان محسوس مادی (ف.ا.)

material sensible beings

existentialism (غ.غ.) اگزیستانسیالیسم

First, The (ا.ا.) الاؤل

امکان در قیاس به غیر (ف.ا.)

possibility in relation to something else

التزام ought

التفاتي (ف.ا.) intentional

التقاط eclecticism

التقاطي eclectic

التقاطي كرى eclecticism

الجماء (ك.ا.) impulsion

الجماء (ك.ا.)

atheism; infidelity; paganism; heresy

الجماءي atheistic

الردّ على الامتناع reductio ad impossible

الجماء obligation; ought

الجماء رحمانى (ع.ا.) spiritual inspiration

الله God

الم (ك.ا.) displeasure; pain

الوهيت

deity; divinity; godhead; godhood; godship

اله deity

الهام

apocalypse; divine inspiration; inspiration; revelation

الهام روحانى spiritual inspiration

goddessالهه

الهي

divine; spiritual; theologic; theological; nu- minous

metaphysics; theology; divine thingsالهيات

liberation theologyالهيات آزادي بخش

Aristotles metaphysicsالهيات ارسطو

biblical theologyالهيات اهل كتاب

positive theologyالهيات تحصلي (ك.م.)

negative theologyالهيات تنزيهي

monistic theologyالهيات توحيدى

natural theologyالهيات طبيعى (ف.غ.)

revealed theologyالهيات مبتنى بر وحى

الهيات نظرى

positive theology; speculative theology

theistsالهيون (ف.ا.)

Eleaticاليابى

ص: 27

mother science أم العلوم

أم الكتاب (ک.ا.)

heavenly original scripture; Mother of the Book; essence of the book

leader; Imam (ک.ا.)

silent Imam (ک.ا.)

permanent Imam (ک.ا.)

trustee Imam (ک.ا.)

hidden Imam (ک.ا.)

legitimate ruler (ک.ا.)

امام منتظر (ک.ا.)

Awaited Imam; Expected Imam

امام ناطق (ک.ا.)

prophetic Imam; speaking Imam

امامت (ک.ا.)

امامت مفضول (ک.ا.)

amّت followers

امتداد duration

امتداد جسمانی extension

امتداد سیلانی mobile extension

امتداد معقول (ف.غ.) intelligible extension

امتزاج mingling; mixture

امتناع impossibility

امتناع بالذات (ف.ا.) impossibility by itself

امتناع به غير (ف.ا.)

impossibility by something else

امتناع به قياس به غير (ف.ا.)

impossibility in relation to something else

امتناع ذاتي (ف.ا.)

essential impossibility; natural impossibility

امتناع مطلق (ف.ا.) absolute impossibility

امداد غيبی deus ex machina

امر (ك.ا.)

commandment; imperative; thing; comm- and

امر الهی (ف.ا.)

divine order; divine commandment

امر به معروف bidding for good

امر به معروف و نهی از منکر (ك.ا.)

commanding what is proper and prohib- iting what is reprehensible; commanding right and forbidding wrong

امربه واسطه (ع.ا.) indirect command

امر تأكیدی (ك.ا.) assertoric imperative

امر تكلیفی (ك.ا.) obligatory command

امر تكوینی (ك.ا.) creative command

hypothetical imperative امر شرطی

negative entity امر عدمی

certainty; certitude امر مسلم

امر مشروط (ف.غ.)

conditional imperative; hypothetical impera- tive; conditional imperative

intelligible object امر معقول

Existential Command (ع.ا.) امر وجودی

command and prohibition (ك.ا.) امر و نهی

certainty; certitude امر یقینی

possibility; potentiality; virtuality امکان

امکان اخصّ (ف.ا.)

Lower possibility; more special possibility

ص: 28

امکان استعدادی (ف.ا.)

possibility through preparedness

امکان استقبالی (ف.ا.) future possibility

امکان اشرف (ف.ا.)

higher possibility; nobler possibility; noblest contingency

امکان بالذات (ف.ا.) possibility by itself

امکان بالغیر (ف.ا.)

possibility by something else

امکان بالقیاس (ف.ا.)

comparative contingency

امکان به معنای فقر

possibility in the sense of need

امکان خاص (ف.ا.)

contingency; probability

امکان در قیاس به غیر (ف.ا.)

possibility in relation to something else

امکان ذاتی (ف.ا.) essential possibility

امکان صرف (ف.ا.)

bare possibility; pure possibility

امکان طبیعی natural contingency

امکان عام (ف.ا.)

general contingency; general possibility

امکان مادی (ف.ا.) material potentiality

امکان مستقبل (ف.ا.) future contingency

امکان مطلق (ف.ا.) absolute possibility

امکان منطقی (ف.ا.) logical possibility

امکان وقوعی (ف.ا.) occurring possibility

اُمگا (قاعده) (م.ر.) (omega rule)

امور انتزاعی abstractions

امور عامه (ف.ا.)

general principles; ontology; general principles; universals

انانیّت ego; egoism; I-ness; selfhood

انبجاس simple overflow

انتاج (م.ک.) productivity; validity

انتخاب طبیعی (ف.غ.) natural selection

انتزاع abstractness; abstraction

انتزاعی abstract; abstractive

انتزاعیات abstractions

انتساب ماهیت انسانی به خداوند anthropophuism

انتصاب designation

انتظار expectation

انتظار فرج (ک.ا.) chiliastic expectation

denial of condition انتفای شرط

telo انجام

brotherhood; society انجمن

society of brotherhood انجمن اخوت

evangel انجیل

evangelical انجیلی

aspects of nonexistence (ف.ا.) انحای عدم

lapse انحراف فکری

retrogression انحطاط

subsumption اندراج تحت نوع (م.ک.)

intellectual اندیشمند

thought اندیشه

medievalism اندیشه قرون وسطایی

(dogma(s) اندیشه جزمی

reason اندیشه درست

Neo-Lamarckism (ف.غ.) اندیشه نولا مارکی

ص: 29

انزوا (ع.ا.) isolation; solitude

انس (ع.ا.) companionship; intimacy

انسان human being; humanity; man

انسان اندیشه ورز homo sapiens

انسان صغیر (ع.ا.) Micro Anthro

انسان فکور homo sapiens

انسان کامل (ع.ا.)

Perfect Man; perfect human being

انسان کبیر (ع.ا.)

Macro Anthro; Great Man

انسان ناطق homo rationalis

انسان انگار anthropomorphic

انسان انگارانه anthropomorphic

انسان انگاری personification

انسان انگاری (ک.ا.) anthropomorphism

انسان انگاری خدایان anthropotheism

انسان - خدا god-man

انسان دوستانه humanitarian

انسان دوستی humanitarianism

انسان شناسی anthropology

انسان گرایی humanism

anthropomorphous انسان گونه

anthropocentrism; humanism انسان مداری

human انسانی

humanity انسانیت

consistency انسجام

division انشعاب

fairness انصاف (ک.ا.)

concrete انضمامی

impression; imprinting انطباع

sense impression انطباع حسی

inversion; reflection انعکاس

irreflexive انعکاس ناپذیر (م.ر.)

discontinuity; separation انفصال (م.ک.)

real disjunction انفصال حقیقی (م.ک.)

disjunctive انفصالی (م.ک.)

انفعال (ک.ا.)

affection; passivity; passion; passio

feelings انفعالات

passive انفعالی

separability انفکاک پذیری

division انقسام

انقسام ذهنی (ف.ا.) imaginary division

انقسام فکّی (ف.ا.) real division

انقسام وهمی (ف.ا.) imaginary division

انقطاع finitude; interruption

انقلاب change; revolution; metamorphosis

انقلاب حقیقت

metamorphosis of the reality

انقلاب ذاتی essential transformation

انقلابی revolutionary

انکار repudiation; denial

انکار وجود جهان متمایز از خداوند acosmism

انکار هستی nihilism

انگیزه incentive; incitement; motivation

انوار lights

انوار اسپهبدیه (ف.ا.)

lights of divine commandment

انوار سانحه (ف.ا.) apocalyptic lights

انوار عَرَضیه (ف.ا.) vertical lights

انوار قاهره (ف.ا.)

archtypal lights; dominant lights; victorious lights

انوار مدبره (ف.ا.) ministering lights

انواع species

انواع نوری (ف.ا.) species of light

ايتت (ف.ا.) being; ego; is-ness

اوايل (ف.ا.) ancient, The

اوايل اليقين axioms of certainty

اوسط (م.ك.) middle term

اوصاف properties

الاوّل First, The

اولاً وبالذات primo et per se

اولوالامر authorities

اولويّت preponderance

اولويّت ذاتي essential preponderance

اولي primal; prime

اوليا saints

اولياء الله Gods saints

اوليات (م.ك.) axioms; primary premises

اوليّت (ف.ا.) priority

اوبي he-ness; it-ness

Devil, The; demon; fiend اهریمن

demonism اهریمن باوری

demonology اهریمن شناسی

devilish اهریمنی

اهل باطن (ع.ا.)

internalist; people of inwardness

disputatious اهل بحث و جدل

اهل بیت (ک.ا.)

household; people of the household

corporealist اهل تجسم

people of revelation اهل تجلی (ع.ا.)

anthropomorphite اهل تشبیه (ک.ا.)

quietist اهل توکل (ع.ا.)

compulsionist اهل جبر (ک.ا.)

اهل جدل (م.ک.)

dialectician; polemicist; polemist; eristic

traditionalist; traditionalists اهل حدیث

اهل حق (ع.ا.)

people of the truth; men of God

tributary, The اهل ذمه

quietist اهل رضا (ع.ا.)

people of Sunnh; sunnite اهل سنّت

اهل سنت و جماعت (ك.ا.)

people of the custom and community

people of canopy اهل صّفه

اهل ظاهر (ك.ا.)

exoterist; followers of the formal religion; literalists

اهل كتاب (ك.م.)

biblical; possessors of scripture; bibical literalism

theurgist; worker of miracle اهل كرامت

schoolman اهل مدرسه (ك.م.)

people of cognition اهل معرفت (ع.ا.)

people of intrinsic meaning اهل معنا (ع.ا.)

اهل نظر

people of consideration; people of theory

ص: 31

people of certainty اهل يقين

indefiniteness اهمال

divine days ايام الله

devotion ايثار

affirmation; necessitation (م.ك.) ايجاب

affirmative; positive (م.ك.) ايجابي

idealist (ف.غ.) ايدئاليست

ideal; idealistic (ف.غ.) ايدئاليستي

idealism ايدئاليسم

ایدئاليسم استعلايی (ف.غ.)

transcendental idealism

ایدئاليسم شکاکانه (ف.غ.)

sceptical idealism

ایدئاليسم صوری (ف.غ.) formal idealism

ایدئاليسم عینی (ف.غ.) objective idealism

ایدئاليسم کثرت گرا (ف.غ.)

pluralistic idealism

ایدئاليسم مطلق (ف.غ.) absolute idealism

ایدئاليسم نظری (ف.غ.)

speculative idealism

ایدئولوژی ideology

ایده idea

ایده کلی (ف.ا.) general idea

ایده عینی (ف.غ.) objective idea

ایده ناب (ف.غ.) pure idea

ایده نفسانی (ف.غ.) psychological idea

ایس being

ایستا static

ایمان devotion; faith; piety; tenet

ایمان گرایی fideism

این (ف.ا.) place

این جهانی worldly

این نه آنی diversity

این همانی identity; tautological; tautologous

ایهام (amphibology amphiboly)

ایهام ساختاری (amphiboly amphibology)

ایهام عکس (م.ک.) invalid conversion

ص: 32

circumspect با احتیاط

devout با اخلاص

devout با ایمان

tribute باج

divine light بارقه الهی

Maker, The; Producer, The (ا.ا.) باری

On Interpretation (م.ک.) باری از میناس

reflection بازتاب

regress; regression بازگشت به عقب

regress to infinitum بازگشت تا بیکران

representation بازنمایی تصویر

Spreader, The (ا.ا.) باسط

sense of sight باصره

null and void باطل

باطن

interior; inwardness; esoteric aspect; secret meaning

الباطن (ع.ا.)

Unmanifest, The; Hidden, The; Inward, The; Latent, The; Outer, The

internalist باطن‌گرا

esotericism; esoterism; internalism باطن‌گرایی

باطن گرایی یهودی (ک.م.) cabalism

باطن وحی (ع.ا.) spirit of revelation

باطنی

esoteric; inner; internal; intrinsic; inward

باعث (ا.ا.)

Raiser of the dead, The; Revivifier, The

بافت گرایی contextualism

بافضیلت excellent; virtuous

باقی (ا.ا.) Eternal, The; Everlasting, The

باقی (ک.ا.) continuant; enduring

باکره مقدّس Blessed Virgin

بالابی aboveness

بالتّواطؤ in a univocal manner

بالحقیقه properly

بالذّات essentially

بالضّروره compulsorily

بالطّبع by nature; intrinsically

بالعرض (ف.ا.) mediate; accidental

بالفعل

actual; actually; de facto; effectually; in actuality; in esse

بالقوّه

;in posse; in potency; in virtuality; potentia

potential; virtual

ص: 33

potency; potentiality; virtuality بالقوه بودن

figuratively; metaphorically بالمجاز

habitual بالملکه

mediate باواسطه

doxa; doxy; idea (ف.غ.) باور

idol بت

idolatry; idolism; theolatri بت پرستی

بتهای بازاری (ف.غ.)

idols of the forum; idols of the market

بتهای غار (ف.غ.) idols of the cave

بتهای قبیله (ف.غ.) idols of the tribe

بتهای نمایشی (ف.غ.) idols of the theatre

argumative; polemical بحث انگیز

metaphilosophy بحث در ماهیت فلسفه

sea of love بحر محبت

identity crisis بحران هویت

noun-part (م.ر.) بخش اسمی

predicate part (م.ر.) بخش محمولی

bounty بخشش

magnanimous; generous بخشنده

stingness بخل

بداء (ک.ا)

mutability of God's will; alteration of God's purpose; change in an earlier divine ruling

بدینانه cynical

بدعت

heresy; heretical practice; heterodoxy; innovation

بدعت صغری (ک.ا) minor innovation

بدعت کبری (ک.ا) major innovation

بدعت گذار heretic; innovator

بدعت گذارانه heretical

بدکار evildoer

بدکاری evil-doing

بدل متحلل (ف.ا) residue of broken up

بدن مثالی (ف.ا) ideal body

بدی evil

بدیع (ا.ا) Absolute Cause, The

بدیع original

بدیهی axiomatic; self-evident

بذاته by itself; through his essence

بر (ا.ا) Doer of Good, The; Benign, The

برائت از گناه (ک.ا) acquittal

برابر نهاد (ف.غ) antithesis

equivalence برابری

excellence برتری

recension بررسی انتقادی

برزخ (ک.ا.)

intermediate world; barrier; Hades; isthmus

celestial barrier برزخ علوی (ف.ا.)

encompassing barrier برزخ محیط (ف.ا.)

common barrier برزخ مشترک (ف.ا.)

Proclus پروفلس

designated برگزیده

apostasy برگشتن از دین

extrarational برون عقلی

برهان

;apodictic proof; argument; argumentum

demonstration; demonstrative syllogism; proof

ص: 34

برهان (م.ک.)

Posterior Analytics; apodeictic demonstra- tion; demonstrative proof

argument from design برهان اتقان صنع

moral argument برهان اخلاقی

ratiocinative argument برهان استدلالی

برهان اتّی (ف.ا.)

posterior reasoning; a posteriori demonstra- tion; a posteriori reason; assertoric demon- stration; posteriori demonstration

برهان بر اساس نظم یا قصد و غایت

argument from design

برهان پس از تجربه (ف.غ.)

a posteriori reason

برهان تضایف (ف.ا.)

argument from correlativity; argument of correlation

برهان تمانع (ک.ا.)

mutual hindering demonstration

cosmological argument برهان جهان شناختی

برهان خلف (م.ک.)

reductio ad absurdum; demonstration ad abs- urdum; demonstration per-impossible; pro- of by reductio ad absurdum

dilemma برهان ذوحّدین

برهان صحیح valid rational argument

برهان صدیقین (ف.ا.) ontological argument

برهان طبیعی الهی

physico-theological argument

برهان طبیعی و کلامی

physico-theological proof

برهان عقلی

intellectual proof; rational argument; rational proof

برهان غایت شناختی teleological argument

برهان غایی (ف.ا.) teleological argument

برهان غیر مستقیم (م.ک.) indirect proof

برهان فلسفی philosopheme

برهان لطف (ک.ا.) proof of divine grace

برهان لمّی (م.ک.)

prior reasoning; demonstration of the cause; a priori demonstration; causal demonstration; a priori demonstration; causal proof

برهان محکم firm rational proof

برهان مخدوش defective proof

برهان مستقیم (م.ک.) direct demonstration

برهان معرفت وجود ontological proof

برهان موجب (م.ک.)

affirmative demonstration

indemonstrable برهان ناپذیر

nondemonstrability برهان ناپذیری

speculative argument برهان نظری

argumentation of order برهان نظم

برهان تقضی (م.ک.)

eliminative demonstration

برهان وجوب و امکان (ف.ا.)

cosmological argument; demonstration of necessity and possibility

ص: 35

برهان وجودی

ontological argument; ontological proof

برهان هستی شناختی

ontological proof; cosmological argument; ontological argument

برهان یقینی (م.ک.)

certain demonstration; apodeictic proof

برهانی discursive

بزرگی magnitude

بساطت simplicity

بساوایی touch

بسايط elemental entities; simple things

بسیار many

بسیط indivisible; simple

بسیط الحقیقه (ف.ا.) indivisible entity

بشر humanity

بشر دوستانه humanitarian

بشر دوستی humanitarianism

بشرط لا (ف.ا.) negativity conditioned

بصیر (ا.ا.)

All-seeing, The; Seeing, The; Seer, The

بصیرت perception

بطالان nullity

بطلمیوسی Ptolemaic

بطلمیوس Ptolemy

بعثت (ک.ا.) raising

بعد extension

بُعد مکانی local extension

بعدی posterior

بقا (ک.ا.)

continuence; continuity; subsistence; surv-ival; duration; enduringness

بقای اصلح (ف.غ.) survival of the fittest

بقای انسب survival of the fittest

بقای روح

continued existence of the soul; cont-inuence of the soul; permanence of the soul

بقعه امکان (ف.ا.) area of possibility

بلا کیف (ف.ا.) without how; amodally

بلا هت foolishness

بلغم phlegm

بنا به عادت habitual

بنیادگرا fundamentalist

بنیادی radical

بود (ف.غ.) noumenon

بود و نبود essence and appearance

بوطیقا Poetics

به اجمال

in a general way; in a universal manner

به اضطرار (ک.ا.) compulsorily

به تشکیک by analogy

به تفصیل

in a detailed manner; in a detailed way

به خودی خود by itself; in itself

به ذات خود an sich; as such; en soi; per se

بهره پذیری receptivity to partition

بهشت heaven

ص: 36

به شرط شیء (ف.ا).

conditioned by something

spontaneous به صرافت طبع

in abstracto به صورت انتزاعی

spontaneously به طبع خود

a fortiori به طریق اولی

per se به نفس خود

including all particulars (ف.ا) به وجه تفصیل

null بی ارزش

impious بی اعتنا به مقدّسات

impiety بی اعتنایی به مقدّسات

verbalism بیان لفظی

explicative بیانی

interminable; unending بی پایان

impious بی تقوا

inanimate بی جان

limitless بی حد

pagan بی خدا

atheism بی خدایی

Enlightenment, The (ف.غ) بیداری افکار

acosmism بی دنیایی

بی دین pagan

بی دینی infidelity; paganism

بی ربطی incongruity

بی زمان nontemporal

بیشی more

بیعت contractual allegiance

بی قانونی anarchy

بی قید و شرط unconditional

بی کران infinite

بی کرانگی infinitude; infinity

بی کنارہ unlimited

بیماری malady

بی مانند unequalled

بی مرزی indetermination

بی معنا nonsense

بین به ذات self-evident

بی نظیر unequalled

بی نهایت

Boundless, The; ad infinitum; apeiron; end- less; in the extreme; infinite series; infinity; without a limit

بی نهایت بالفعل actual infinite

بی نهایت بالقوه potential infinite

بی نهایت خرد infinite small

بی نهایت شمارش پذیر denumerable

بی نهایت قابل تقسیم $\text{infinitely divisible}$

بی واسطه immediate

بی همتا unequaled

بی هنجار normless

بی هوشی self-annihilation

ص: 37

پابند (م.ر.) bound

پاداش reward

پارادوکس paradox

پارادوکس دروغ گو liar paradox

پارسا pious

پارسایانه saintly

پارسایی piety; piousness; saintdom

پاکدامنی purity

پاکی purity

پای بند به احادیث (ک.ا.) scripturalist

پای بند به شریعت legalist

پای بندی به کتاب و سنت textualism

پای بندی به سنتهای خشک دینی pietism

پای بندی به شریعت legalism

پای بندی به مناسک ritualism

پایه (در استقرای ریاضی) (م.ر.) basis

پدر (ک.م.) abba

پدیدار (ف.غ.) appearance; phenomenon

پدیدارانه phenomenistic

پدیدار باور (ف.غ.) phenomenalist

phenomenalistic پدیدار باورانه

phenomenalism; phenomenism پدیدار باوری

epiphenomenon پدیدار ثانوی

phenomenological پدیدار شناختی

phenomenologist پدیدار شناس (ف.غ.)

phenomenology پدیدار شناسی (ف.غ.)

پدیدار فرعی (ف.غ.)

epiphenomenal; epiphenomenon

phenomenistic پدیدارنگر (انه)

phenomenal پدیدارها

phenomenistic پدیداری

phenomenal پدیده ای

phenomenal پدیده ها

orthodox پذیرفته

recipience پذیرندگی

recipient پذیرنده

capable of composition پذیرنده ترکیب

dynamic پرتکاپو

worship پرستش

allotheism پرستش خدایان بیگانه

Sabianism پرستش کواکب یا ارواح آنها

پرستشگاه sanctuary

پریش (م.ک.) question

پر لطف gracious

پروردگار Godhead, The

پرورش معنوی spiritual development

ص: 38

پروکلس Proclus

پرهیزکار pious; virtuous

پرهیزکارانه saintly

پس از تجربی (ف.غ.) a posteriori

پس از کانتی (ف.غ.) post-kantian

پسروی retrogradation

پسگرایی retrogradation

پسین a posteriori; posterior

پلورالیزم pluralism

پندار delusion; fiction; illusion; phantasy

پندار فریبنده deception

پندارگرا illusionist

پندارگرایی illusionism

پندارها imagery

پنداری delusive

پنهانی mysterious

پوچ null; null and void

پوچ انگاری nihilism

پوچ انگاری دینی (ف.غ.)

theological nihilism

پوچ انگاری مابعدالطبیعی (ف.غ.)

metaphysical nihilism

پوچ انگاری معرفت شناختی (ف.غ.)

epistemological nihilism

پوچ گرای اخلاقی (ف.غ.) ethical nihilism

پوچی nullity

پوزیتیویست (ف.غ.) positivist

پوزیتیویستی positivistic

پوزیتیویسم (ف.غ.) positivism

پوزیتیویسم منطقی نوین (ف.غ.)

logical neo-positivism

پوزیتیویسم نوین (ف.غ.) Neo-Positivism

پویا dynamic; evolutionary

پویایی dynamism

پویندگی dynamism

پی آمدانگاری در افعال انسانی consequentialism

پیامبر prophet

پیامبران اولوالعزم (ک.ا.) arch-prophets

پیدایش generation

پیدایش جهان هستی cosmogony

پیر (ع.ا.) director; master; spiritual director

پیر طریقت (ع.ا.) uf shaykh

پیر کامل (ع.ا.) perfect spiritual director

پیرو آیین کلیبی (ف.غ.) cynic

پیرو ارسطو Aristotelianist; Peripatetic

پیرو حکمت متعالیه (ف.ا.) transcendentalist

پیرو دین شینتو Shintoist

پیرو مذهب اصالت فایده (ف.غ.) utilitarian

پیرو هیأت بطلمیوسی Ptolemaist

پیروان حسن صباّح (ک.ا.) Assassins

پیروان معتزله (ک.ا.) Mu`tazilites

پیش انگاری presupposition

پیش انگاشته presupposed

پیش پندار preconception

پیشرفت progress; progression

پیش شرط prerequisite

پیش فرض presupposition

پیشگو prophet

پیشگویی divination; prophecy

پیشی priority

پیشین a priori; prior

پیوریتنیسم (ک.م.) Puritanism

پیوسته continuous

repentant تائب

function (م.ر.) تابع

truth-function (م.ر.) تابع ارزش

truth-functional (م.ر.) تابع ارزشی

sentential function (م.ر.) تابع جمله ای

propositional function (م.ر.) تابع گزاره ای

followers تابعان

taboo تابو

ad infinitum تابی کران

تابی نهایت

endlessly; indefinite; infinite regress; infi- nitely

infinitely proceeding تابی نهایت جاری

Muslim convert تازه مسلمان

تالی (م.ک.)

consequent; apodosis; conclusion; conse- quence; successor

sense impression تأثر حسی

impression تأثر ذهنی

affection; efficacy تأثیر

affected تأثیر پذیرفته

causal efficacy تأثیر علی

reciprocal causation تأثیر متقابل

posteriority تأخر

intuitive philosophy (ع.ا.) تاله

composition تألیف

combination (م.ک.) تألیف

synthetic (ف.غ.) تألیفی

contemplation; meditation; reflection تأمل

rational speculation تأمل عقلی

تأویل

allegorical interpretation; esoteric exegesis; esoteric interpretation; interpretation; symbolic metaphorical interpretation

confirmation; verification تأیید

confirmable تأییدپذیر

confirmability تأییدپذیری

perishability تباهی پذیری

تباین (م.ک.)

;heterogeneousness; opposition; difference; distinction; inconsistency; dichotomy

تباین جزئی (م.ک.)

particular heterogeneousness

تباین عزلی (ف.ا.)

difference of complete separation

تباین کلی (م.ک.)

universal heterogeneousness

absolute distinction تباین مطلق

difference of attributes تباین وصفی (ف.ا.)

transubstantiation تبدل جوهری

association with; cursing تبرا (ک.ا.)

racialism تبعیض نژادی

evangelism تبلیغ مسیحیت

interpretation تبیین

causal explanation تبیین علّی

Trinity; tritheism تثلیث (ک.م.)

trinitarian معتقد به تثلیث (ک.م.)

trinitarianism تثلیث گرایی

homogeneity تجانس

renewal; initiation تجدّد

initiation of states تجدّد احوال (ک.ا.)

renaissance تجدید حیات

experience; experiment تجربه

perceptual experience تجربه ادراکی

experience; sense experience تجربه حسّی

aesthetic experience تجربه ذوقی (ف.غ.)

intuitive experience تجربه شهودی

gnostic experience تجربه عرفانی

objective experience تجربه عینی

تجربه قابل ادراک حسی

perceptual experience

empiricist تجربه گرا

empiricism تجربه گرایی (ف.غ.)

experientialism تجربه گرایی در شناخت (ف.غ.)

تجربه گرایی محض مخالف با مابعدالطبیعه (ف.غ.)

empiriocriticism

تجربی

empirical; experiential; experimental; posi- tive

empiricist تجربه گرایی مذهب

تجرّد

abstractness; catharsis; immateriality; isola- tion; non- materiality; separation; spirituality

تجرید (ع.ا.)

abstraction; abstractness; existential instan- tiation; disengagement; detachment

abstractionism تجربه گرایی

division تجزیه

تجسّد

incarnation; materialization anthropomor- phism; corporealization; personification

تجسّم (ك.ا.ا.) embodiment

تجسّم اعمال (ك.ا.ا.) embodiment of deeds

تجسيم (ك.ا.ا.)

physitheism; corporealism emanation; epip- hany; manifestation; self-disclosure; self-re- velation; effulgence

تجلّى (ع.ا.ا.) irradiation; self-manifestation

تجلّى الهى (ع.ا.ا.) divine self-revelation

تجلّى خداوند theophany

تجلّى ذاتى (ع.ا.ا.)

self-communication; essential self-manifest- ation; essential theophany

تجوهر consubstantiation; substantialisation

ص: 41

تجویز prescription

تجویزی normative; prescriptive

تجویف (ف.ا.) cavity

تجویف اوّل دماغ (ف.ا.)

frontal lobe of the first cavity of the brain

تجویف چپ دل (ف.ا.)

left cavity of the heart

تجویف میانی (ف.ا.)

middle cavity of the brain

تحت اللفظی literal

تحت متضادین (م.ک.) subcontraries

تحدی (ک.ا.) challenge

تحدید limitation

تحصّل actuality

تحصّلی (ف.غ.) positivistic

تحصّلی مذهب (ف.غ.) positivist

تحصیل حاصل (ف.ا.) tautology; acquired

تحقق بخشی actualization

تحقیق پذیر (ف.غ.) verifiable

تحقیق پذیری (ف.غ.) verifiability; verification

تحقیق ناپذیر nonverifiable

تحقیقی assertorical

تحلیلات استعلایی (ف.غ.)

transcendental analytic

تحلیلات اولی (م.ک.) analytics prior

تحلیلات ثانیہ (م.ک.) analytics posterior

تحلیلی (ف.غ.) analytic; tautologous

تحلیلی پسین (ف.غ.) analytic a posteriori

تحلیلی پیشین (ف.غ.) analytic a priori

تحوّل development; progress

تحوّل تدریجی evolution

تحویل (ف.غ.) reduction

تحویل پدیدار شناختی (ف.غ.)

phenomenological reduction

تحویل پذیر reducible

تحویل پذیری (یا فروکاهش علمی) (ف.غ.)

scientific reductionism

تحویل ذات نگرانه (ف.غ.) eidetic reduction

تحویل علمی به علمی دیگر reductionism

تحویل قیاس (م.ک.) reduction of syllogism

تحویل گرایبی (ف.غ.) reductionism

تحویل ناپذیر (ف.غ.) irreducible

irreducibility تحویل ناپذیری

spatiality(ف.ا.) تحييز

particularization(ف.ا.) تخصص

particularization(ف.ا.) تخصیص

compression; permeation(ک.ا.) تخلخل

تخلل عدم (ف.ا.)

infiltration of nonexistence; interference of nonexistence

techne تخنه

inclusion; penetration تداخل

subalternation(م.ک.) تداخل

intermingle تداخل پیدا کردن

تداخل عرض (ک.ا.)

interpenetration of accident

association تداعی

تداعی تصوّرات (ف.غ.)

association of ideas

association تداعی معانی

تدبّر reflection

تدبیر design; disposition; prudence

تدبیرخانه

science of household management

تدبیر منزل (ف.ا.)

management; home economics; domestic politics; household economy; management of home; home management

تدین religiosity

تذکّر recollection

تراکم density

تربیت نفس soul-cultivation

ترتّب زمانی time-order

ترتّب علیّ - معلولی (ف.ا.) causal sequence

ترتّب و توالی زمانی (ف.ا.)

temporal succession

ترتیب order; ordering

ترتیب زمانی time-order

ترتیب طبعی natural order

ترتیب وضعی positional order

ترتیبی ordering

ترجیح preponderance

ترجیح بلا مُرجّح (ف.ا.)

preponderance without there being prep- onderant

تردید uncertainty

ترس از غضب الهی theophobia

ترسا (ک.م.) Christian

ترسایی Christianity

ترک تأویل (ک.م.) literalism; biblicism

ترک دنیا-denyning world-

ترک فعل (ک.ا.)

act of omission; lack of action

ترکیب

composition; compound; structure; synth- esis

ترکیب اتّحادی (ف.ا.)

composition by a way of unification

ترکیب ارزشی (م.ر.)

truth-functional compound

ترکیب انضمامی (ف.ا.)

composition by a way of annexation

ترکیب حقیقی (ف.ا.) real composition

ترکیب دو شرطی (م.ر.) biconditional

ترکیب شرطی (م.ک.) conditional

ترکیب عطفی (م.ک.) conjunction

ترکیب فصلی مانعه الجمع (م.ک.)

alternation

ترکیب مجموعی synthesis by whole

ترکیب مفصل (م.ک.)

combining what is separate

ترکیبی (ف.غ.) [حمل شایع صنایع (ف.ا.)]

synthetic

ترکیب thesis

تزکیه catharsis; purification; refinement

تزکیه شده purified

تزکیه نفس

purification of the soul; self-purification; self-righteousness; purity of soul

تزکیه روح refinement of the soul

ص: 43

tolerance تسامح و تساهل

sanctification (ع.ا.) تسبیح

تسلسل

actual ordered infinity; endless chain; endless regress; infinite regress; infinite regression; infinite sequence;
infinite series; regressio ad infinitum; sequence

acquiescence تسلیم

self-surrender (ع.ا.) تسلیم و ترک نفس

nominalists (ف.غ.) تسمیه گرایان

quantification (م.ک.) تسویر

negative quantification (م.ک.) تسویر سالب

تسویر موجب (م.ک.)

affirmative quantification

resemblance تشابه

theomorphism تشبه به خدا

natural imitation of God تشبه ذاتی به خدا

تشبیه (ف.ا.)

anthropomorphism; assimilation; compar- ison; immanence

humanization of God تشبیه خداوند به انسان

anthropomorphist معتقد به تشبیه

indications تشبیهات (تنبیهات)

(analogic(al تشبیهی

individuation; particularization; personification

تشريع (ک.ا.) legislation

تشکیک (ف.ا.)

analogical gradation; analogicity; gradation; systematic ambiguity

تشکیک وجود (ف.ا.)

development of being; modulation of existence; systematic ambiguity of existence

به تشکیک univocal

شیع Shi`ism

تصادف coincidence

تصادفی casual; coincidental

تصاعد progression; affirmation

تصدیق (ک.ا.) ratification; conviction

تصدیق (م.ک.)

judgement; declaration; assertion; assent

تصدیق به قلب (ک.ا.)

inner assent; internal conviction

تصدیق خداوند (ک.ا.) belief in God

تصدیق درونی (ک.ا.) inward assent

تصدیق وجودی existential judgement

تصدیقات knowledge of assertions

تصدیقی assertoric

تصفیه نفس self-purification

تصوّر notion; conception

تصوّر (م.ک.) representation

تصوّر عقلی rational conception

تصور غلط idolum

تصوّر کلی general concept; general idea

تصور مربوط به نفس psychological idea

تصوّرات knowledge of concepts; notions

تصوّرات ذهنی conceptual representations

تصویری notional

تصوّف Sufism; mysticism

تصویر ذهنی fancy; mental picture

تصویرسازی ideation

ص: 44

antagonism; conflict; contrariety; contrast; opposition

تضاد (م.ک.) contraries opposite

تضایف (م.ک.)

mutual correlation; correlation; reduplication

تضمّن implication

تضمّن (م.ک.) inclusion

تضمّن وجودی (ف.ا.) existential import

تطابق correspondence

تطهیر purification; sanctification

تظاهر simulation

تعارض antagonism

تعارض آمیز antagonistic

تعارض احکام (ف.غ.) antinomy

تعالی transcendence

تعالیم doctrines; teachings

تعالیم باطنی دین یهود cabala

تعالیم پروتستان انجیلی (ک.م.) evangelicalism

تعالیم شفاهی دین catechesis

تعب hardship

تعبیر interpretation

تعبیر خواب

interpretation of dreams; oneiromancy

تعدد plurality

تعدد آراء diversity of opinion

تعدد قدما (ف.ا.) multiplicity of eternal

تعديل خلق moral moderation

تعريف definition

تعريف اسمي (م.ك.) nominal definition

تعريف المجهول ignotum per ignotius

تعريف بازگشتی recursive definition

تعريف بالاخص (م.ك.) proper definition

تعريف بسيط (م.ر.) explicit definition

تعريف به تجريد (م.ك.)

definition by abstraction

تعريف به حد (م.ك.) essential definition

تعريف به رسم (م.ك.)

definition by description; descriptive definition

تعريف دوري (ف.ا.)

circulus in definiendo; diallelon; circular definition

تعريف ضمنی

contextual definition; implicit definition

تعریف لفظی (م.ک.) literal definition

تعریف مرکب (م.ک.) complex definition

تعریف ناپذیر undefinable

تعصب dogmatism

تعطیل (ف.ا.)

agnosticism; extenuation; stripping God of His attributes

تعقل intellectation; ratiocination; reasoning

تعقل جزئی (ف.ا.)

contemplation of particular

تعقل ذاتی (ف.ا.)

;self-contemplation

self-reflection

زاید بر ذات در تعقل (ف.ا.)

additional to ones essence in ratiocination

تعقل کردن intellectualization

ص: 45

conceptual; intellectual تعلّلی

attachment تعلق

connections تعلقات

epoche (ف.غ.) تعلیق حکم

causation تعلیل

doctrine; lore تعلیم

authoritative instruction (ع.ا.) تعلیم

mathematical (ف.ا.) تعلیمی

rational laboring (ف.ا.) تعمّل عقلی

generalization تعمیم

تعمیم وجودی (ف.ا.)

existential generalization

talisman تعویذ

تعیّن

determinateness; determination; individua- tion; specification

eternal specification تعیّن سرمدی

causal determination تعیّن علیّ

indeterminable تعیّن ناپذیر

تعیّن ناپذیری

;indeterminability

indeterminacy

determinations تعینات

تعینات پیشین زمانی (ف.غ.)

temporal determinations a priori

deciding تعیین کننده

change تغییر

receptivity to motion تغییر پذیری

substantial mutations (ف.ا.) تغییر جوهری

تغییر در صورت یا جوهر (ف.ا.)

metamorphosis

transubstantiation (ف.ا.) تغییر ماهیت

concomitant variation (ف.غ.) تغییر متلازم

difference (م.ر.) تفاوت

inquisition تفتیش عقاید

dispersing of the parts (ک.ا.) تفرق اجزا

schimatic تفرقه افکن

schimatic تفرقه انگیز

unicity (ع.ا.) تفرید

deficiency تقریط

dispersion (ک.ا.) تفریق

exegesis; interpretation تفسیر

anagoge; anagogy تفسیر باطنی

litteral interpretation تفسیر ظاهری

anagoge; anagogy تفسیر عرفانی

hermeneutic تفسیری

تفصیل مرکب (م.ک.)

separating the compound

grace; generosity تفصیل (ک.ا.)

تفکر

cogitation; meditation; reflection

discursive thinking تفکر استدلالی

abstract thought تفکر انتزاعی

analytical thinking تفکر تحلیلی

indulging in philosophy تفلسف

liberty; empowerment تفویض (ک.ا.)

contraries opposite; opposition تقابل

relative term opposite تقابل تضایف (م.ک.)

تقابل سلب و ایجاب (م.ک.)

affirmation and negation opposite

تقابل عدم و ملکه (م.ک.)

privation and possession opposite

تقابل متضایفین (م.ک.)

opposition of two correlatives

تقارن co-existence; symmetry

تقارن زمانی contemporaneity

تقدّس religiosity; sacredness; sanctity

تقدّس خشک puritanism

تقدّس شکنی profanation

تقدّم priority

تقدّم بر خود بالذات (ف.ا.)

a thing being to itself with regard to essence

تقدّم به ذات (ف.ا.) priority in essence

تقدّم ذاتی (ف.ا.) essential priority

تقدّم زمانی (ف.ا.)

temporal priority; time-priority

تقدم شیء بر خود (ف.ا.)

a thing being prior to itself

تقدم شیء به نفس خود بالزمان (ف.ا.)

a thing being prior to itself in terms of time

تقدّم شیء به نفس خود به مراتب (ف.ا.)

a thing being prior to itself by degrees

intellectual priority (ف.ا.)

تقدیر (ک.ا.)

decree; disposition; fate; supposition; providence; ordaining; predestination

تقدیرگر fatalist

glorification; sanctification تقدیس

physitheism تقدیس نیروهای مادی طبیعت

subsistence تقرر

expression تقریر

division تقسیم

divisibility تقسیم پذیری

real division (ف.ا.) تقسیم فکّی

indivisible; undividable تقسیم ناپذیر

imaginary division (ف.ا.) تقسیم وهمی

falling-short (ک.ا.) تقصیر

تقلید (ک.ا.)

authority; blind submission; conformism; uncritical acceptance

righteousness; God-fearing (ع.ا.) تقوا

determination تقیّد

تقیّه (ک.ا.)

concealment of true views; concealing one`s true opinion; dissimulation; precautionary concealment;

prudent fear

تقييد (ع.ا.) limitation

تكائف (ك.ا.) condensation; rarefaction

تكافؤ ادله equivalence of proofs

تكافى correspondence

تكامل evolution; progress

تكامل تدريجى development

معتقد به تكامل تدريجى انسان و اجتماع

progressionist

تكامل گرايى evolutionism

تكاملى evolutionary

تكثرت diversity; multiplicity; plurality

تك جوهرى monism

تكذيب repudiation

ص: 47

falsifiable تکذیب پذیر

unfalsifiable تکذیب ناپذیر

تکفیر

anathema; excommunication; heretition

تکلیف (ک.ا.)

obligation; duty; imposition; imposition by duty

moral obligation تکلیف اخلاقی (ک.ا.)

religious obligation تکلیف دینی

religious obligation تکلیف شرعی (ک.ا.)

تکلیف ما لا یطاق (ک.ا.)

obligation to the impossible; impose on man what is beyond his power; imposition by God of something

beyond man's capacity

technology تکنولوژی

techne تکنیک

تکوین

generation; genesis; making; production

genetic تکوینی

deductivism تکیه به قیاس (م.ک.)

تلازم (م.ک.)

cohesion; concomitance; equipollence; mutual implication

تلازم شرطیات (م.ک.)

cohesion of hypotheticals

deception تلبیس

synthesis تلفیق

Talmud تلمود

intimation تلمیح

telepathy تله پاتی

mutual resemblance تماثل

perfect تمام

completeness (م.ر.) تمامیت

تمانع (ک.ا.)

mutual antagonism; mutual hinderance

difference; distinction تمایز

ideation; representation تمثّل

تمثّل تجربی (ف.غ)

empirical representation

allegory; analogy (م.ک.) تمثیل

false analogy تمثیل کاذب

symbolism تمثیل گرابی

تمثیلی

allegorical; analogic (al); figurative; symbo- lic

تن body

تنازع احكام antinomy

تناسخ

metempsychosis; reincarnation; transmigr- ation

تناسخیه reincarnationists

تناظر correspondence

تناظر یک به یک (م.ر.)

one-to-one correspondence

تنافی mutual incompatibility

تناقض (م.ک.)

contradiction; incompatibility; inconsisten- cy; mutual incompatibility

تناقض آمیز paradoxical

ص: 48

تناقض با خویش (م.ک.) self-contradiction

تناهی finiteness; finitude

تنزل وجود (ف.ا.) reduction of being

تنزیه (ف.ا.)

God's incomparability purification; trans- cendence

تنقیح recension

تنگ نظر sectarian

تنگ نظرانه sectarian

تنويع specification

تنها حقیقت عالم, The Only Reality,

تنهایی solitude

التوّاب (ا.ا.) Ever-Relenting, The

توّابین, the Penitents,

تواتر

successive transmission; unbroken transm- ission

تواضع humility

توالی sequence; series; succession

توالی علّی (ف.ا.) causal sequence

توالی منطقی (ف.ا.) coherent sequence

توأم با فکر reflective

توجیه عقلی justification

divine oneness; monotheism; oneness of God; unitarianism; unity

توحيد افعالی (ف.ا.) unity of divine acts

توحيد حقیقی (ف.ا.) real divine unity

توحيد خواص (ع.ا.)

Tawhid of the elite; unity of the elite

توحيد ذات (ف.ا.) unity of divine essence

توحيد علمی (ک.ا.) monotheism in belief

توحيد عملی (ک.ا.) monotheism in deeds

توحيد عوام (ع.ا.) Tawhid of the masses

توحيدى Tawhidic; theistic

تورات و انجيل Bible

تورات Torah

توسط (ک.ا.) intermediation

توصيف گرايى (در علم اخلاق) descriptivism

توصيف گر جهان cosmographer

توصيفى descriptive; explicative

توصيه prescription

توفيق الهى divine help

توكل (ع.ا.) quietism; resignation; trust

تولاً dissociation from (ک.ا.)

تولید (ک.ا.) production

تولید مثل procreation

توہم delusion; hallucination

توہم آور hallucinatory

تویی you-ness

تویی thou-ness

تہذیب catharsis; refinement

تہذیب اخلاق cultivation of morals

تہذیب خُلق moral improvement

تہذیب قلب refinement of the heart

تہذیب نفس

edification; refinement of the soul

آیین گنوسی Gnosticism

خدا Heaven

ذات الہی خداوند (Spirit the)

ص: 49

ثابت

continuant; deteminate; static; stationary; subsistent

ثابت ازلی (ع.ا.ع) pre-eternal subsistent

ثابت العین (ع.ا.ع) self-subsistence

ثابت شده proven

ثبات permanence

ثبوت affirmation; subsistence

ثبوت شیء لشیء

something be affirmed of something

ثبوت شیء لنفسه (ف.ا.)

affirmation of the self-identity of a thing

ثبوت معدوم (ک.ا.)

subsistence of nonexistence

ثریا Pleiades

ثمره result

ثنایی dyadic

ثنوی dualist; dualistic

ثنویت dualism; duality

ثواب reward

ثوابت (ف.ا.) fixed stars

Uniter, The (ا.ا.) الجامع

impulsion (ک.ا.) الجاء

جَبَّار (ا.ا.)

Compeller, The; Most Powerful, The; Omni-potent, The

Majestic, The (ا.ا.) الجليل

talismatic جادویی

categorical جازم

maker (ف.ا.) جاعل

Galen جالینوس

inanimate جامد

soul; spirit جان

animist جاندارانگار

animism جاندارانگاری

pneumatologist جان شناس

pneumatology جان شناسی

vicar of the prophet (ک.ا.) جانشین رسول خدا

جانشینی پیامبر (ک.ا.)

succession to the prophet; vicarship of the prophet

animistic جان گرایانه

animism جان گرایی

animalistic جانورانگارانہ

animalism جانورانگاری انسان

immortal; perennial جاودان

perenniality جاودانگی

sempiternal جاودانی

immortality of the soul جاودانی بودن نفس

deathless جاوید

feasible to exist جایز الوجود

substitution جایگزینی

جبر (ک.ا.)

compulsion; determinism; necessity; predestination

compulsion of nature جبر طبیعت

necessitarianism جبر انگاری (ک.ا.)

جبرگرا (ک.ا.)

compulsionist; determinist; fatalist

predestinarians جبرگرایان (ک.ا.)

deterministic جبرگرایانہ (ک.ا.)

جبرگرایی (ک.ا.)

determinism; fatalism; predestinarianism

omnipotence; sovereignty جبروت

جبری (ک.ا.)

compulsive; determinist; deterministic; fatal- istic

ص: 51

جبری مذهب (ک.ا.).

compulsionist, predestinarian

جبری مسلک (ک.ا.) believer in compulsion

جبریون (ک.ا.) predestinarians

جبلت natural disposition

جبلت اول primary disposition

جبلتی inbred

جُبِن timidity

جدا از هم disjoint

جداانگاری دین از امور دنیوی (ف.غ.)

secularism; laicism

جدا کردن امور دنیوی از دین secularization

جدایی distinction

جدایی پذیر separable

جدایی دین از نظام آموزشی و سیاسی secularism

جدل (م.ک.).

Topics; dialectic; disputation; polemic; polemics

جدل استعلایی (ف.غ.)

transcendental dialectic

جدل عقل محض (ف.غ.)

dialectic of pure reason

جدل فلسفی یا کلامی quodlibet

جدل کننده disputant

جدل گرایی dialecticism

جدلی (م.ک.)

dialectical; dialectician; disputatious; dispu- tative; polemical

جدول ارزش (م.ر.) truth table

جدول صدق (م.ر.) truth table

جدولهای معنایی (م.ر.) semantic tableaux

جده (م.ک.) possession

جدیدالاسلام Muslim convert

جذب (ک.ا.) absorption

جذبه (ع.ا.) ecstasy

جرح diatribe

جرم (ف.ا.) body

جرم سماوی (ف.ا.) celestial body

جرم فلک (ف.ا.) celestial matter

جرم فلکی (ف.ا.)

body of sphere; heavenly body

جریان process

جزئی (م.ک.)

concrete; extrinsic; individual; partial; part- icular; singular

جزئی اضافی (م.ک.)

particular; relative particular

veritable particular (م.ک.) جزئی حقیقی

hypothetic particular (م.ک.) جزئی شرطی

particularism جزئی انگاری

negative particular (م.ک.) جزئیہ سالبه

haphazard; vain act (ا.ک.) جزاف

dogmatism جزم اندیشی

nonego جزمن

dogmatic; scholastic جزمی

tribute جزیه

ingredient; part (ا.ک.) جزء

basic part (ا.ک.) جزء اصلی

divisible part (ا.ک.) جزء تقسیم پذیر

indivisible part جزم تقسیم ناپذیر

ص: 52

جزء جهان انگاشتن موجودات (ف.غ.)

panentheism

جزء حدی (م.ک.)

constituent part of a definition

جزء حقیقی یک مجموعه (م.ر.)

proper subset

جزء خاص (م.ک.) specific part

جزء ذهنی (ف.ا.) imaginary part

جزء زاید (ک.ا.) additional part

جزء عقلی rational part

جزء عینی (ک.ا.) concrete part

جزء لا یتجزی (ک.ا.)

atom; indivisible part; indivisible particle

جزء لاینفک integral part

جزء مرکب حقیقی part of a real composite

جزء مقداری (ک.ا.) quantitative part

جزء مقوم (ف.ا.) constituent; ingredient

جزء موهوم (ف.ا.) imaginary part

جزء مؤلف (ک.ا.) combined part

جزء و کل part and all; part and whole

جزء یک مجموعه subset

body; physical being جسم

eternal body (ف.ا.) جسم ائیری

hypostatic جسم اقنومی

primordial body (ف.ا.) جسم پیشین

mathematical body (ف.ا.) جسم تعلیمی

earthly body (ف.ا.) جسم خاکی

extended body (ف.ا.) جسم دارای بُعد

astral body (ف.ا.) جسم سماوی

جسم سه بعدی (ک.ا.)

three-dimensional body

natural body (ف.ا.) جسم طبیعی

natural organic body جسم طبیعی آلی

جسم طبیعی عنصری

natural elemental body

single body (ف.ا.) جسم فارد

جسم فلکی (ف.ا.)

astral body; celestial body; heavenly body

spherical body (ف.ا.) جسم کروی

universal matter (ف.ا.) جسم کلی

جسم لطیف (ف.ا.)

rarefied body; subtle body

material body جسم مادی

جسم مثالی (ف.ا.)

astral body; imaginary body

encompassed body جسم محاط (ف.ا.)

all-encompassing body جسم محیط (ف.ا.)

composit body جسم مرکب (ف.ا.)

double body جسم مزدوج (ف.ا.)

extended body جسم ممتد (ف.ا.)

جسمانی

bodily; carnal; corporeal; material; physical

جسمانی دانستن خداوندند humanization of God

جسمانیت corporeality

body-ness; corporeity; materiality جسمیت

جعل (ف.ا.)

making; becoming; ontological becoming

accidental making جعل بالعرض (ف.ا.)

ص: 53

جعل بسيط (ف.ا).

non-composite making; simple making

essential making (ف.ا.) جعل به ذات

quiddity being made (ف.ا.) جعل ماهيَّت

composite making (ف.ا.) جعل مرّكب

existence being made (ف.ا.) جعل وجود

science of the philosophical alphabet جفر

majesty جلال

gaining benefit (ك.ا.) جلب منفعت

inanimate جماد

inanimate bodies; solid bodies جمادات

abiogenetic جمادزدا

abiogenesis جمادزدايي

inanimateness; inorganic جمادى

beauty جمال

beauty of truth (ع.ا.) جمال حق

absolute beauty جمال مطلق

union (ع.ا.) جمع

coincidentia oppositorum جمع اضداد

union of the union (ع.ا.) جمع الجمع

union and separation (ع.ا.) جمع و تفرقه

conditional clause (جمله شرطیه (م.ک.)

sentence-letter (جمله نشانه (م.ر.)

generality of sages (جمهور حکما

republic (جمهوریّت

republicanism (جمهوری خواهی

pietism (پارسایی، (P) جنبش زهد پرستی (ک.م.)

rationality (جنبه عقلانی

argumentive (جنبجالی

genus (جنس (م.ک.)

higher genus (جنس اعلی (م.ک.)

جنس الاجناس

genus of genera; genus generum

remote genus (جنس بعید (م.ک.)

lower genus (جنس سافل (م.ک.)

جنس عالی (م.ک.)

highest genus; summum genus

جنس قریب (م.ک.)

next genus; proximate genus

جنس متوسط (م.ک.)

intermediate genus; middle genus

common genus (جنس مشترک (م.ک.)

magnanimous جواد

absolute magnanimous (ع.ا.) جواد مطلق

bodily limbs; limbs جوارح

atoms; substances جواهر

spiritual entities (ف.ا.) جواهر روحانی

monads (غ.ف.) جواهر فرد

generosity; grace; liberality (ع.ا.) جود

essence; hypostasis; substance جوهر

eternal substance (ف.ا.) جوهر ازلی

actual substance (ف.ا.) جوهر بالفعل

immutable essence (ف.ا.) جوهر ثابت

جوهر جسمانی (ف.ا.)

bodily substance; corporeal substance

generic substance (ف.ا.) جوهر جنسی

inhering substance (ف.ا.) جوهر حال

substance of essence جوهر ذات

جوهر ذاتهای معقول (ف.ا.)

substantia noumena

جوهر ذهنی (ف.ا.) mental substance

جوهر روحانی (ف.ا.) spiritual substance

جوهر ساده (ف.ا.) substrate

جوهر عقلی (ف.ا.) intellectual substance

جوهر غاسق (ف.ا.) dusky substance

جوهر غیر مادی (ف.ا.) spiritual substance

جوهر فرد (ک.ا.)

atom; monad; elemental substance; indiv- idual atom; singular substance

جوهر قائم به نفس (ف.ا.)

substance subsistent by itself

جوهر مادی (ف.ا.)

corporeity; material substance

جوهر مجرد

non-material substance; separate subst- ance

جوهر مجرد از ماده (ف.ا.)

noncorporeal substance

جوهر مجرد (ف.ا.)

abstract substance; immaterial substance; pure entity; simple substance

جوهر محسوس (ف.ا.)

perceptible substance

جوهر معقول substantia noumena

جوهر مفارق (ف.ا.)

non-material substance

angelic substance (ف.ا.) جوهر ملکوتی

specific substance (ف.ا.) جوهر نوعی

monad (ف.غ.) جوهر واحد بسیط

unitary substance (ف.ا.) جوهر وحدانی

primordial substance (ف.ا.) جوهر هیولانی

substantialism جوهرگرایی

جوهری

real; substantial; substantival; substantive

atomicity; substantiality جوهریت

points جهات

four cardinal points (م.ک.) جهات اربعه

world جهان

otherworld جهان اخروی

everlasting kingdom جهان باقی

higher universe جهان برین

جهان پدیدار تجربی (ف.غ.)

phenomenal world of experience

prakriti جهات پدیدارها

external world جهان خارج

جہان خارجی nonego

جہان زیرین lower universe

جہان صغیر (ع.ا.) microcosm

جہان غیب invisible world

جہان فیزیکی physical world

جہان کبیر (ع.ا.)

macrocosm; macrocosmic universe; macr-ocosmos

جہان کبیر و جہان صغیر (ع.ا.)

macrocosm and microcosm

جہان کفر pagan world; pagandom

جہان مادی material world; physical world

جہان محسوس sense-world

جہان مخلوق created world

ص: 55

جهان معقول عینی

objective intelligible world

جهان هستی cosmos

جهان بینی world-view

جهان بینی علمی scientific world view

جهان مداری cosmocentric

جهان شناختی cosmological

جهان شناسی cosmology

جهان شناسی نظری speculative cosmology

جهت (م.ک.) modality

جهت قبول (ف.ا.) aspect of receptivity

جهت کافی (ف.غ.) sufficient reason

جهت مندی purposiveness

جهش mutation

جهل ignorance

جهل بسیط simple ignorance

جهل مرکب

absolute ignorance; compound ignorance; double ignorance

چرخ برین (ف.ا.) highest sphere

چشم سر physical eye

چله نشینی quadragesima

چند many

چند دسته ای (م.ر.) many-sorted

چندگانگی plurality

چندگانه multiple

چندگانه plural

چندگانه پرست (ک.ا.) polytheist

چندگانه پرستی (ک.ا.) polytheism

چند واقعیت انگاری polyrealism

چندی (ف.ا.) quantity

چونی (ف.ا.) quality

چهارده معصوم (ک.ا.) Fourteen Pure Ones

چیز thing

چیستی

quiddity; what-ness; whatness; what- it-isness

ص: 57

حادث (ف.ا.)

creatable; engendered; generated in time; originated; originated existence; product; temporal; transitory

حادث اسمی (ف.ا.) nominal contingent

حادث اول (ف.ا.) first temporal being

حادث زمانی (ف.ا.)

created in time; temporally; contingent; produced in time

حادث متجدد (ف.ا.)

ever-renewed temporal

حاسّ sensor

حاسب (ا.ا.) Reckoner, The

حاسّه sensory organ

حاصل result

حاضر در همه جا ubiquitous

حافظ (ا.ا.) Protector, The; Guardian, The

حافظ preserver; guardian

حافظه memory

حاکم judge

حاکمیت مبتنی بر ایده های انتزاعی ideocracy

حال disposition; immanent

حالت disposition; mode

حالت شاعرانه poetry

حال (ع.ا.) spiritual state

حامل bearer

حاوی including

حبّ ذات egotism

حبّ نفس self-love

حجاب blockade; veil

حجاب ظلمانی (ع.ا.) veil of darkness

حجابهای نوری (ع.ا.) veils of light

حجّت clear proof; proof

حجّت (م.ک.) conclusive argument

حُجّت الهی (ع.ا.) divine proof

حجّت بالغه (ع.ا.) most perfect evidence

حجم magnitude

حجّیت authoritativeness; probativity; validity

حجّیت اجماع (ک.ا.)

authority of consensus

حدّ (م.ک.)

boundary; definition; essential definition; extreme; limit

حدّ اصغر (م.ک.)

minor; minor extreme; minor term

حدّ اکبر (م.ک.) major term

ص: 58

حدّ اوسط (م.ك.) middle term

حدّ تام (م.ك.)

complete essential definition; limes perfectus; perfect definition; perfect boundary

حدّ جامع و مانع (م.ك.)

universal and proper definition

حدّ ذات (م.ك.) essential boundary

حدّ عام general term

حدّ كلّی general term

حدّ مشترك (م.ك.) common boundary

حدّ معرفّ (م.ك.) defined term

حدّ منفيّ (م.ك.) negative term

حدّ ناقص (م.ك.)

imperfect boundary; limes imperfectus

حدّ وجود (ف.ا.) delimitation of being

حدّ وسط (م.ك.)

middle term; intermediate term; medium

حدس conjecture; estimation

حدسيّات (م.ك.) intuitive premises

حدوث

createdness; creation; generation; noneternity; novelty; occurrence; origination; temporality; transience

حدوث اضافي (ف.ا.) relative contingency

creation of the world حدوث جهان

real contingency (ف.ا.) حدوث حقیقی

حدوث دهری (ف.ا.)

atemporal createdness; contingency through perpetual duration; eternal creation

essential contingency (ف.ا.) حدوث ذاتی

حدوث زمانی (ف.ا.)

temporal contingency; temporal origin

حدوث عالم (ف.ا.)

createdness of the world

generation of accident (ک.ا.) حدوث عرض

حدوث نفس (ف.ا.)

createdness of the soul; temporality of the soul

حدوث و دشور (ف.ا.)

origination and demise

حدّ و دامنه extent

Hadith; tradition حدیث

single Hadith آحاد حدیث

good tradition حسن حدیث

sound tradition صحیح حدیث

rare tradition غریب حدیث

sacred Hadith قدسی حدیث

tradition of the mantle(ک.ا.ا.) حدیث کساء

counter-hadith حدیث متعارض

apocryphal tradition حدیث موضوع

حدیث نبوی

prophetic tradition; tradition of prophet

traditionism حدیث گرای

hot(ک.ا.ا.) حرارت

innate heat(ک.ا.ا.) حرارت غریزیه

forbidden; obligatory prohibition; taboo حرام

connective; copula حرف ربط

dictio negative حرف سلب

change; motion; move; movement حرکت

sudden change(ف.ا.ا.) حرکت آنی

ص: 59

حرکت ارادی (ف.ا.)

willful motion; volitional movement; voluntary action; voluntary motion

حرکت از وسط (ف.ا.)

motion from the center

حرکت اشتدادی (ف.ا.)

intensifying motion; progressive motion

حرکت اضطراری involuntary movement

حرکت افلاک (ف.ا.)

movement of the spheres

حرکت انتقالی (ف.ا.)

movement of translation

حرکت انفعالی (ف.ا.) passive motion

حرکت بالاراده (ف.ا.) moving by volition

حرکت بر وسط (ف.ا.)

motion around the center

حرکت بطی ء (ف.ا.) slow motion

حرکت تدریجی (ف.ا.) gradual change

حرکت تسخیری imposed motion

حرکت توسطیّه (ف.ا.)

mediating movement

حرکت جوهری (ف.ا.)

substantial motion; substantial movement; trans-substantial motion

حرکت دائمی

perpetual motion; eternal motion; perpetual motion

حرکت در جوهر (ف.ا.)

movement-in-substance

circular motion (ف.ا.)

حرکت دوری سماوی (ف.ا.)

rotary celestial motion; circular motion; rotary motion

حرکت ذاتی (ف.ا.)

essential change; essential motion

حرکت ذره ای corpuscular motion

حرکت سیارات (ف.ا.)

حرکت طبیعی (ف.ا.)

accidental motion (ف.ا.)

حرکت فلک (ف.ا.)

حرکت قسری (ف.ا.)

compelled movement; compulsive motion; constrained motion; constrained movement; forced motion

حرکت قطعی (ف.ا.)

cutting movement; intersect motion

حرکت قهقراپی پایان ناپذیر

regressio ad infinitum

حرکت مبتدعه (ف.ا.)

spontaneous movement

حرکت متّصل (ف.ا.)

continuous movement

حرکت متعاقب (ف.ا.) successive motion

حرکت مخترعه (ک.ا.)

uncaused movement

حرکت مستدیر (ف.ا.) circular motion

حرکت مستقیم (ف.ا.) rectilinear motion

حرکت مکانی (ف.ا.) locomotion

حرکت منفصل (ف.ا.)

discontinuous movement

ص: 60

حرکت نامنقطع (ف.ا.) continuous motion

حرکت نفس (ف.ا.) psychic movement

حرکت یکنواخت (ف.ا.) uniform motion

حرم sanctuary; sanctum

حرمت شکن sacrilegious

حروفیان literalists

حزب party

حسّ sensation; sense

حسّ باطنی (ف.ا.) inner sense; internal sense

حسّ بساوی sense of touch

حسّ بو یابی sense of smell

حسّ بینایی sense of sight

حسّ چشایی sense of taste

حسّ خارجی external sense

حسّ درونی inner sense

حسّ ظاهری external sense

حسّ لامسه touch

حسّ مشترک (ف.ا.)

common sense; sensorium; common sense; sensus communis

حسّ باوری sensualism

حسّ گرا corporealist

corporealists حس گرایان

حس گرایی

sensationalism; sensism; sensualism

حساب احتمالات (م.ر.)

calculus of probabilities

حساب مجموعه ها (م.ر.) calculus of classes

sensitive حسّاس

sensibility حسّاسیت

merit; rightness حُسن

moral sense حسن اخلاق

essential rightness حُسن ذاتی (ک.ا.)

accidental rightness حُسن عرضی

حسن و قبح

good and evil; goodness and nastiness

حسّی

perceptual; sensational; sensual; sensuous; sensitive; sensory

sensualist حسّی مذهب

حسّیات

sense perceptions; perceptions; sense-data

حسّیات استعلایی (ف.غ.)

transcendental aesthetic

مبحث حسّیات (ف.غ.) aesthetics

حسیب (ا.ا.) Reckoner, The

حشّاشین Assassins

حشر (ک.ا.) congregation

حشر اجساد (ک.ا.)

gathering of the bodies; revivification of bodies

حشر ارواح (ک.ا.) gathering of the spirits

حشر خاص (ک.ا.) specific resurrection

حشو nonsense

حشو قبیح tautology

حشویه (ک.ا.) traditionalists

حصر dichotomy

حصول actualization

حصول در ذهن: occurring in the mind

ص: 61

حصول صورت شیء نزد مُدرِّک (ف.ا).

occurrence of an image of the thing before the knower

حصّه portion

حصّه عدم (ف.ا.) portion of non existence

حصه وجود (ف.ا.) portion of existence

حضرات خمس (ع.ا.) five divine existences

حضرات الهی پنجگانه (ع.ا.)

five divine presences

حضرت الهی (ع.ا.) plane of divinity

حضرت حق (ع.ا.) Plane of Reality

حضرت عیسی (ع.) Jesus

حضور presence

حضور خداوند در جهان immanence

حضور مطلق omnipresence

حضور همه جایی ubiquity

حضوری immediate; intuitive

حضيض perigee

حفظ ارزش (گزاره) salva veritate

حفظ اعتدال maintenance of equilibrium

حفيظ (ا.ا.) All-Preserver, The

حقّ right

حقّ (ا.ا.)

Real, The; Reality, The; True One; Truth, The

حق تعالی Truth, The

حق مطلق universale verum

حقّ الیقین (ع.ا.) certainty by truth

حقایق عینی (ف.ا.) objective entities

حقایق مثالی (ف.ا.) ideal entities

حقایق معلوم known truths

حقیقت

essence; essential reality; fact; reality; truth; veritas

حقیقت ازلّی (ف.ا.) Everlasting Truth

حقیقت اشیا true reality of things

حقیقت باطنی inner reality

حقیقت بسیط simple entity; simple reality

حقیقت توحید (ع.ا.)

essence of Divine Unity

حقیقت جاویدان eternal reality

حقیقت حق essential reality of the Real

حقیقت خارجی external reality

حقیقت در ذات خود noumenal reality

حقیقت ذات (ف.ا.) reality of essence

apparent reality حقیقت ظاهری

eternal reality حقیقت قدیم

universal reality حقیقت کلی

reality par excellent حقیقت متعالی

spiritual reality حقیقت مجرد (ف.ا.)

actual reality حقیقت محصل (ف.ا.)

حقیقت محمدیّه (ع.ا.)

logos; Muhammadan Reality

absolute reality حقیقت مطلق

relative truth حقیقت نسبی

ultimate reality حقیقت نهایی

single reality حقیقت واحده

حقیقت وجود (ف.ا.)

Existence; reality of being; reality of exis- tence

ص: 62

حقیقه الحقایق (ع.ا.ا.) reality of realities

حقیقی factual; true

حقیقی (در برابر مجازی) literal

اجزای مرکب حقیقی (ف.ا.)

parts of a real composite

حکم (ا.ا.) Arbitrator, The

حکم

assertion; decree; imperative; judgement; ordinance; precept; prescript; proposition; rule; statement

حکم احتمالی problematic judgement

حکم اخلاقی ethical imperative

حکم ارزشی judgement of value

حکم اولیه primitive statement

حکم اولیه حقیقیه primary real rule

حکم ایجابی affirmative judgement

حکم ایجابی بر معدوم (ف.ا.)

affirmative judgement on a non-existent

حکم این همانی identical judgement

حکم تجربی عینی (ف.غ.)

objective empirical judgement; judgement of experience

حکم تجویزی (ف.غ.)

prescriptive statement

assertoric judgement حکم تحقیقی

analytic judgement (ف.غ.) حکم تحلیلی

anathema حکم تکفیر

explicative judgement حکم توصیفی

particular judgement حکم جزئی

dogmatic assertion حکم جزمی

حکم حملی (ف.غ.)

subject-predicate judgement

حکم حملی (م.ک.)

attributive judgement; categorical judgement

judgement of taste (ف.غ.) حکم ذوقی

حکم شرطی متصل (م.ک.)

hypothetical judgement

حکم شرطی منفصل (م.ک.)

disjunctive judgement

حکم شرع

canon; command of religion; injunction; legal decision; legal injunction; revealed prescript

ordinance of the law (ک.ا.) حکم شریعت

intuitive judgement حکم شهودی

problematic judgement حکم ظنی

حکم عقلی

intellectual judgement; rational judgement

حکم کلی

general judgement; universal judgement

حکم متضاد (م.ک.)

counter-assertion; opposed assertion

حکم معتبر value judgement

حکم و تصدیق موجب (ف.غ.)

determinant judgement

حکم همه یا هیچ (ف.غ.)

dictum de omni at nullo

حکما sages

حکمای سبعه Seven Sages

ص: 63

Persian Sages حکمای فارس

حکمت

aphorism; philosophy; sagacity; sapience; sapiential knowledge; sophia; wisdom

حکمت اشراق (ف.ا.)

illuminationist theosophy; philosophy of illumination

theosophy; theology حکمت الهی

anthroposophy حکمت انسانی

mature wisdom حکمت بالغه

حکمت برین

first philosophy; philosophia prima

philosophia perennis حکمت جاودان

حکمت خالده (ف.ا.)

perennial philosophy; eternal wisdom; philosophia perennis

حکمت خُلقی (ف.ا.) ethics

theosophy حکمت دینی

intuitive philosophy (ف.ا.) حکمت ذوقی

popular philosophy حکمت عامه

حکمت عرشیه (ف.ا.)

wisdom of the throne

حکمت عملی (ف.ا.)

ethics; practical philosophy; practical science

philosophia universalis حکمت کُلّی

حکمت متعالیه (ف.ا.)

transcendent theosophy; transcendentalism

scholasticism حکمت مدرسی

popular philosophy حکمت مردم پسند

oriental philosophy حکمت مشرقیه (ف.غ.)

حکمت نظری (ف.ا.)

speculative philosophy; theoretical philosophy; theoretical science

arbitrament حکمیت

theocracy of Islam حکومت اسلامی

theocracy حکومت الهی

republic حکومت جمهوری

theocracy حکومت دینی

theocracy حکومت روحانیان

democracy حکومت مردم

حکیم (ا.ا.)

Sage, The; Supreme Judge, The; Wise, The

حکیم

philosopher; sage; sapient; theosopher; wise

angelic doctor حکیم آسمانی (ک.م.)

metaphysician حکیم الهی (ف.ا.)

omniscient حکیم مطلق

All-Wise, The(ا.ا.) حکیم مطلق

teaching-circle(ع.ا.) حلقه

Vienna Circle(ف.غ.) حلقه وین

حلول (ک.ا.)

immanence; incarnation; indwelling; inher- ence; transmigration of the soul

inhere(ک.ا.) حلول کردن

حلول مجدد روح در بدنی دیگر پس از مرگ

reincarnation

Indulgent, The; Clement, The(ا.ا.) حلیم

ص: 64

حمل (م.ک.)

ascription; attribution; predication

حمل اولی (م.ک.) primary predication

حمل اولی ذاتی (ف.ک.)

analytical; tautological predication; primary essential predication

حمل به اشتقاق (م.ک.)

derivative predication

حمل به مواطاه (م.ک.)

non-derivative predication

حمل ذاتی per se

حمل شایع (م.ک.) common predication

حمل شایع صناعی (م.ک.)

common technical predication

حمل شونده ها predicables

حمل غایب بر شاهد

analogy of invisible to the visible

حمل محمول بر موضوع (ف.ا.)

ascription of predicate to subject

حمل مرگب synthetic predication

حملی apophantic; categorical; predicative

حملیات (م.ک.)

categorical propositions; predicables

حمید (ا.ا.) Laudable, The; Praised, The

حوادث (ف.ا.)

contingent entities; generated events; temp- orals; transitory events

حوادث زمانی time-bound events

حوادث زمانی - مکانی (ف.ا.)

spatio-temporal events

حواری (ک.م.) apostle

حواس senses

حواس پنجگانه five individual senses

حوض (ک.ا.) Pool, The; basin

حیات life

حیات ابدی eternal life

حیات سرمدی eternal life

حیّ (ا.ا.) Ever-living, The; Living, The

حی بذاته (ف.ا.) Alive by Essence

حیّ بنفسه (ف.ا.) Living by Himself

حیث التفاتی (ف.غ.) intentionality

حیثیات modes

حیثیت mode

حیثیت ابای از عدم (ف.ا.)

mode of the refusal of non-existence

حيثيت وجوب (ف.ا.) mode of necessity

حيثيت وجود (ف.ا.) mode of existence

حيثيت extension; location; place; space

حيثيت مطلقه (م.ك.) absolute temporal

حيثيت ممكنه (م.ك.) possible temporal

حيوان متفكر homo sapiens

حيوان ناطق (ف.ا.)

homo loquens; homo sapiens; rational animal

حيوانى animal

ص: 65

Seal of Philosophers(ف.ا.) خاتم حکما

Seal of Apostles(ک.ا.) خاتم رسولان

Rabbi(در دین یهود) خاخام

ad extra از ذات خارج

خارج محمول(ف.ا.)

predicate extracted from its subjects

exoteric; external; extrinsic; objective خارج جی

supernatural event(ک.ا.) خارق عادت

origin خاستگاه

characteristic; peculiar خاص

individual and universal(م.ک.) خاص و عام

property; peculiarity(م.ک.) خاصه

essential property(م.ک.) خاصه ذاتی

defining property(م.ک.) خاصه معرف

aethereality خاصیت اثیری

memory خاطره

Abaser, The(ا.ا.) خافض

earthly خاکی

creator; producer; Creator, The خالق

creator of good خالق خیر

خالق شر creator of evil

خالق يكتا Sole Creator, The

خالی vacant

خالی از پندار illusionless

خاندان (ک.ا.) household; family

خاندان پیامبر اکرم (ک.ا.)

household of the holy prophet

خانقاه (ع.ا.)

convent; covent; monastery; sufi lodge

خبر statement

خبر مطابق با واقع

judgement conforming to the external of things

خبر واحد

single Hadith; tradition with a single trans- mitter

خبری assertoric; descriptive; indicative

خبیر (ا.ا.)

Sagacious, The; Totally Aware, The

ختم اوصیا (ع.ا.) seal of saints

خدا

Deity, The; Godhead, The; Lord, The; deity; divinity; numen

خدا - انسان god-man

خدا انگاری deification

خدا باور theist

ص: 66

خدا باور طبیعی (ف.غ.) deist

خدا باورانه theistic

خدا باوری عقلی (ف.غ.)

autotheism; theism; deism

خدا باوری مسیح (ک.م.) autotheism

خدا باوری نظری speculative theism

خدا پرست theist

خدا پرستی theism

خدا گرایی طبیعی deism

خدا گونگی deification

خدا گونه deitic; godlike; theomorphic

خدا مانند deitic

خدا مدار theocentric

خدا مداری theocentrism

خدا شناس impious

خدا شناسی impiety

خداوند

Allah; Deus; Infinite, The; Providence; God

خداوند متعال Supreme Being, The

خداوند مداری theocentrism

خداوندی godhood

خداوند یکتا

Only Reality, The; The One God

deus absconditus خدای نهان

deity; godhead; godness خدایی

theanthropic انسانی - خدایی

fables خرافات

;wisdom dianoia; ratio; sapience خرد

pure reason خرد ناب (ف.غ.)

خردپذیری

rationality; rationalness; reasonability

rationalist خردگرا

rationalistic خردگرایانه

rationalism خردگرایی

misologist خردگریز

misology خردگریزی

sage; sapient خردمند

rational men خردمندان

خردمندی

prudence; rationalness; reasonability; sage- ness

ratiocination خردورزی

tearing خرق (ک.ا.)

خرق عادت (ک.ا.)

in contrast to the usual course of nature

خرق و التيام (ک.ا.) tearing and stitching

خرقه (ع.ا.)

cloak; frock; frock of a dervish; mystic robe; patched robe

خرقه تبرک (ع.ا.) cloak of blessing

خرقه فتوت (ع.ا.) cloak of nobility

خروج rising

خروج تدريجی از قوه به فعل (ک.ا.)

gradual transition of that which is potential to actuality

خروج کردن going out against; rebel

خزانه وهم (ف.ا.)

repository for the estimative faculty

خسيس base

خشک اندیش dogmatic

ص: 67

خشک مقدس puritan

خشک مقدسی puritanism

خصمانه antagonistic

خصوصیات qualities

خصوصیت characteristic

خط line

خطا wrongful

خطای بصری illusion of perspective

خطای حسی illusion; perceptual illusion

خطای حواس deception of the senses

خطابه (م.ک.) rhetoric

خطابی (م.ک.) rhetorical

خطاپذیر fallible

خطاکار evildoer

خطّ تعلیمی (ف.ا.) mathematical line

خطیب rhetor

خفا (ع.ا.) secret

خفی latent; occult

خلاف counter

خلاف اخلاق immoral

خلافت (ع.ا.)

regency; lieutenancy; viceregency

vicegerency of God (ع.ا.) خلافت الہی

outer vicegerency (ع.ا.) خلافت ظاہری

spiritual vicegerency (ع.ا.) خلافت معنوی

creative خلاق

creativity خلاقیت

خلاء

lacuna=lacune; vacancy; vacuum; void

ecstasy خلسہ

mystic trance (ع.ا.) خلسہ عرفانی

humour; confusion خلط

pituitary humour خلط بلغمی

sanguine humour خلط دموی

خلف (م.ک.)

-self-contradiction; ad absurdum; contradic

tion; reductio ad impossible

creation خلق

creatio ex nihilo خلق از عدم

divine creation خلق الہی

first creation (ف.ا.) خلق اول

new creation (ف.ا.) خلق جدید

خلق زمانی (ف.ا.) creation-in-time

خلق فعل (ک.ا.) creation of act

خلق قرآن (ک.ا.) createdness of the Quran

خلق مدام (ف.ا.)

-constant production; creatio continua; cont

inuuous creation

خلق و خو character

خلق هستی از نیستی

creation out of nothing

خلل imperfection

خلوت retreat; spiritual retreat

خلوتگاه retreat

خلوتگاه عبادت sanctum

خلوت نشین anachorite

خلوت نشینی reclusion

خلود نفس immortality of the soul

خلوص purity

خلوص نیت purity of intent

ص: 68

خليفة (ك.ا.)

vicar of the prophet; lieutenant; vicegerent

vicegerent of God (ع.ا.) خليفة خدا

apathy خمود

خوارج (ك.ا.)

Kharijites; Rebels, The; Seceders

خواست will; volition

خواص adept, the; properties

خود آفریده self-created

خود آفرین self-creating

خود آفرینی self-creation

خود آگاهی self-consciousness

خود آگاهی ذهنی

subjective self-consciousness

خود آیینی autonomy

خود استعلایی (ف.ا.) transcendental self

خود به خود spontaneously; spontaneous

خود به خودی spontaneity

خود پرستی egoism; egotism

خود جوش spontaneous

خود جوشی spontaneity

egocentricity; egoism; selfness خودخواهی

self-controlled خوددار

self-control خودداری

self-knowledge خودشناسی

solipsist خودگرا

personalism خودگرایی

personalism خود محوری

egocentric خود مدار

خود مداری

egocentricism; egocentricity; egoism; self- ness

being itself خود هستی

eudaemonia خوشبختی

optimist خوش بین

optimism خوش بینی نسبت به جهان آفرینش

fear and hope (ع.ا.) خوف و رجاء

self-controlled خویشتن دار

continence; self-control خویشتن داری

خیال

fancy; fiction; imagination; phantasy; phantom

continuous imagination (ف.ا.) خیال متّصل

discrete imagination (ف.ا.) خیال منفصل

خیال پردازانه utopian

خیالی

fictitious; illusionary; illusive; illusory; imaginal; imaginary; phantasmal; visionary

خیر good

خیر اعلا (ف.ا.)

sovereign good; Highest Good, The; Supreme Good; greatest good; summum bonum

خیر برین: summum bonum

خیر محض

All Good, The; absolute good; pure good

خیر مطلق

absolute good; supreme good; universale

bonum

خیر و شر (ک.ا.) good and evil

خیر الاقصی (ف.ا.) ultimate good

خیر باوری agathism

خیر شناسی agathology

ص: 69

دائم perpetual

دائم مطلق (م.ک.) absolute perpetual

دائم؛ همیشگی permanent

دائمی in perpetuum

داخل در تحت تضاد (م.ک.) subcontrary

داده datum

داده ها data

داده های تجربی empirical data

داده های حسّی

sense data; sense-presentations; sense-datum; sensum

دار abode; realm

دار آخرت (ک.ا.) Final Abode

دارالاسلام

abode of Islam; sphere of submission; sphere of Islam

دارالتّوحید (ک.ا.) sphere of monotheism

دارالحرب (ک.ا.)

sphere of war; territory of enemy

دارالحکمه

house of learning; house of wisdom

دارالحيوان (ک.ا.) abode of life

transient sphere دار فانی

realm of extinction دار فنا

territory of unbelief (ک.ا.) دار الکفر

tautological دارای حشو

hierarchical دارای سلسله مراتب

telepathic دارای قدرت تله پاتی

telepathic دارای نیروی دورآگاهی

Dasein (ف.غ) دازین

داعی

incentive; missionary; motive

motive for the good (ک.ا.) داعی بر خیر

incitement داعیه

دالّ (م.ک.)

(signifier; significant; omniscient; panso- phic(al

pansophism دانایی مطلق

rational cognitions دانستنیهای عقلی

episteme; erudition; lore; knowledge دانش

lower knowledge دانش ادنی

higher knowledge دانش اعلی

academic دانشگاهی

learned; scientist دانشمند

داور judge

داوری arbitrament

ص: 70

دایره circle

دایره فلک celestial circumference

دایره وجود (ف.ا.)

circle of existence; circle of universe

دایره ولایت (ع.ا.) circle of initiation

دثور (ف.ا.) demise

دخان smoke

دژاک percipient

در حال ترقی progressive

درخت ارزش (م.ر.) truth-tree

درخت استنتاج (م.ر.) deduction tree

درخور worthy

در دیگری in alio

در ذات خود for itself

در ذات خویش in itself

درست valid

درست آیینی orthodoxy

درستی rightness; validity

درک نشدنی impenetrability

در گوهر خویش per se

در نیافتنی impenetrable

در واقع de facto

دروزیان Druzes

دروغین false

درون (ع.ا.) inwardness

درون نگر introspective

درون نگرانه introspective

درون نگری introspection

درونی esoteric; inner; internal; inward

درویش derwish

در همه جا حاضر immanent

دریافت حسی prehension

دست غیبی deus ex machina

دستگاه mechanism; system

دستور prescript

دستور اخلاقی ethical imperative

دستور مطلق categorical imperative

دستوری normative

دعا devotions; prayer; supplication

دفاع از طریق استدلال apology

دفاع استدلالی apologetic; apologia

دفاع غیر استدلالی nonapologetic

دفع repulsion

دفع ضرر (ک.ا.)

removing harm; repelling of harm; repulsion of harm

دکارتی Cartesian

دگرگونی mutation; transformation

دل heart

دلالت (م.ک.)

denotation; indication; intension; reference; signification

دلالت التزامی (م.ک.) indication per nexum

دلالت بر مصداق (م.ک.) denotation

دلالت ضمنی (م.ک.) connotation

دلالت عینی objective reference

دلالت لفظ بر مفهوم (م.ک.) connotation

دلهره Angst

دلیل

argument; argumentum; evidence; proof; reason

ص: 71

دلیل اقناعی (ف.ا.)

ad hominem; convincing argument non- apodictic proof; rhetorical proof; rhetorically convincing proof;
persuasive proof

دلیل سمعی (ک.ا.)

scriptural proof; traditional proof

conditional proof دلایل شرطی

دلیل عقلی (م.ک.)

logico rational proof; rational proof; rationale; intellectual proof

non-apodictic proof (م.ک.) دلایل غیر قطعی

دلیل قطعی

apodictic proof; conclusive evidence; conclusive indication; decisive proof

textual proof (ک.ا.) دلایل مبتنی بر نص

conditional proof دلایل مشروط

rationale دلایل منطقی

ignoratio elenchi دلایل نامربوط

counter-argument (م.ک.) دلایل نقضی

دلیل نقلی

proof of the credo; scriptural proof; traditional proof; scriptural evidence

noitazilanoitar دلایل آوری

rationalization; rationalizing دلایل تراشی

دم breath

دماغ brain

دنیا world

دنیای خلقت universe

دنیای واقع external world

دنیوی

carnal; mundane; secular; temporal; worl- dly

دو ارزشی bivalence

دوازده امامی (ک.ا.) Twelvers, The

دوام

everlastingness; permanence; subsistence

دو پهلویی ambiguity

دوتایی (م.ر.) binary; dyadic

دوتایی مرتب (م.ر.) ordered pair

دور

circle; circular evidence; circular proof; circular regress; circular series; cycle

دور باطل (م.ک.)

circulus vitiosus; vicious circle; diallelon

دور ستر (ک.ا.) period of concealment

دور کشف (ک.ا.) cycle of unveiling

دور آگاهی telepathy

دوره ستر (ک.ا.) the time of occultation

circular دوری

hellfire دوزخ

duality دوگانگی

dual دوگانه

dualist دوگانه انگار

دوگانه انگاری ماتریالیستی (ف.غ.)

materialistic dualism

dualism دوگانه پرستی

state دولت

polis دولت شهر

dichotomy دو وجهی

ص: 72

monastery دويره

duality دویی

دهر (ف.ا.)

aeon; absolute time; atemporal; eternal infinitely extended time; duration; supratem-
poral duration; perpetuity; perpetual durat- ion

دهری (ف.ا.) naturalist

دهری مذهب (ک.ا.) materialist

حادث دهری (ف.ا.)

contingent at the level of perpetual duration

دهریه (ک.ا.) materialists; naturalists

دیالکتیک (ف.غ.) dialectic

دیالکتیک استعلایی (ف.غ.)

transcendental dialectic

دیالکتیکی (ف.غ.) dialectical

دیان (ا.ا.) Reckoner, The

دیدار vision

دیدار مبارک beatific vision

دیدگاه نظری theory

دیر abbey; monastery

دیرنشینی monasticism

دیری (al) monastic

everlastingness دیمومیت

creed; faith; religion دین

divine faith دین الهی

Zorostrianism دین زردشتی

Sabianism دین صابئی

natural religion (ف.غ.) دین طبیعی

christianity دین مسیح

revealed religion دین مُنزل

revealed religion دین وحی شده

Hinduism دین هندو

Judaism دین یهودی

pious دیندار

piety; piousness; religiosity دینداری

secularization دین زدایی

theocracy دین سالاری

religious دینی

demon; fiend دیو

ص: 73

sense of taste ذائقه

entity; essence; subject ذات

most perfect being ذات اكمل

Supreme Being, The ذات باری تعالی

essence of God ذات خدا (ف.ا.)

rational being ذات خردمند (ف.غ.)

meteor ذات ذنب

essence of divinity ذات ربوبیت (ف.ا.)

Infinite, The ذات لا یتناهی

Eternal One, The ذات لایزال خداوند (ف.ا.)

distinctive essence ذات متمایز

ذات مختص خداوند

Gods distinctive essence

specific essence ذات مخصوصه (ک.ا.)

ذات مطلق (ف.ا.)

absolute ego; absolute essence

ذات معقول (ف.ا.)

intelligible essence; noumenal reality; nou- menon

ذات مقدّس حق (ف.ا.)

sacred essence of God

ذات ملکوتی (ف.ا.) heavenly essence

ذات ممکن (ف.ا.) contingent essence

ذات نگر eidetic

ذات نوری بسیط (ف.ا.)

simple luminous reality

ذات واجب (ف.ا.) essence of necessary

ذات وجودی (ف.ا.) existential reality

ذات و عرض essence and appearance

ذاتهای معقول noumena

ذاتاً essentially

ذات باوری (ف.غ.) noumenalism

ذاتی

essential; immanent; inbred; inherent; inn- ate; natural intrinsic;; noumenal; organic; substantive

ذاتی چیزی بودن inhere

ذاتی خاص (م.ک.)

proper; specific essential

ذاتی عام (م.ک.) general essential

ذاتیات (ف.ا.) essentials

ذاتیات مشترکه (ف.ا.) common essentials

ذاتیات ممیزه (ف.ا.)

distinguishing essentials

objectivity; substantiality ذاتیت

memory ذاکرہ

ص: 74

widespread premises (ذایعات (م.ک.ا.))

shrinking (ذبول (ک.ا.ا.))

indivisible corpuscles (ذرات لایتجزی (ک.ا.ا.))

(ذرات معلّق در فضا (ک.ا.ا.))

atoms wandering in space

atom; corpuscle; particle (ذره (ک.ا.ا.))

dimensionless atom (ذره بدون بُعد (ک.ا.ا.))

corpuscular (ذره ای)

blame (ذّمّ (ک.ا.ا.))

non-Muslim citizen (ذمی (ک.ا.ا.))

essences (ذوات)

archetypal essences (ذوات الاصلنام (ف.ا.ا.))

(ذوات مجرد (ف.ا.ا.))

noncorporeal essences

angelic essences (ذوات ملکوتی (ف.ا.ا.))

(ذوالجلال و الاکرام (ا.ا.ا.))

Lord of Majesty and Generosity, The

ذوق (ع.ا.ا.))

direct experience; intellectual intuition; intuition

ذهن

mens; mind; nous; psyche; spirit; subject

subject and object ذهن و عین

mentalism; subjectivism ذهن‌گرایی

ذهنی

ideal; mental; notional; phantasmal; subjective

immaterialist انگار ذهنی

immaterialism ماده‌انگاری ذهنی

ideality; subjectivity ذهنیت

extensive ذی ابعاد

panpsychism ذی روح انگاشتن جهان

animist ذی روح پندار

animism ذی روح پنداشتن اشیاى طبیعى

Democritus ذیمقراطیس

ص: 75

رئالیست (ف.غ.) realist

رئالیسم (ف.غ.) realism

رئالیسم جدید (ف.غ.) neo-realism

رئوف (ا.ا.) Benign, The

رابطه copula; relationship

رابطه ترکیب شرطی (م.ک.)

conditional connective

رابطه علت و معلول (ف.ا.)

cause - effect relationship

رابطه علّی - معلولی (ف.ا.)

causal correlation; causal relation

رابطه وجودی (ف.ا.) existential copula

رابطی relational

راجح preponderant

راحم subject of mercy

رادیکالیسم radicalism

راست linear; true

راست آیین orthodox

راست آیینی orthodoxy

راست دینی جدید در الهیات پروتستان

neo-orthodoxy

tautology; true judgment (م.ك.) راستگو

truth راستی

logical truth (م.ر.) راستی منطقی

tracer of nonexistence (ف.ا.) راسم عدم

Separatists, The (ك.ا.) رافصیّه

Exalter, The (ا.ا.) رافع

static راکد

repulsion رانش

informant; reporter; transmitter راوی

way راه

christian monk (ك.م.) راهب

(monastic(al) راهبانہ)

smell (ك.ا.) رایحه

رأى (ك.ا.)

opinion; rational consideration; individual opinion; speculation

lord; numen رب

Supreme Deity (ف.ا.) ربّ الارباب

ربّ التّوع (ف.ا.)

Lord of the species; angel of the species; master species; specific deity

connection; relationship ربط

ربط محض (ف.ا.) pure connection

ربوبی divine

ربوبیت

divine lordship; divinity; godhead; lordship; sovereignty

ص: 76

رجا (ع.ا.) hope

رجس pollution

رجعت (ك.ا.)

return of the dead; second coming

رحماتیت mercifulness

رحماتیت مطلق absolute mercy

رحمت absolute mercy; mercy

رحمت الہی divine mercy

رحمت خداوند mercy of God

رحمت عامہ all-encompassing mercy

رحمن (ا.ا.) Infinitely Good, The

رحیم (ا.ا.)

Compassionate; The; Merciful, The

رد repudiation

ردّ علی الامتناع reductio ad impossibile

ردا frock; robe

ردّہ apostasy

ردّیہ نویس heresiographer

ردّیہ نویسی heresiography

رذایل vices

رذیلت vice

رزاق (ا.ا.)، The Provider، All-Provider

رزاق مطلق (ا.ا.)، The All-Sustaining

رزق sustenance

رسالت (ک.ا.)، messengerhood; mission

رساله پرسش و پاسخ دینی catechism

رستاخیز

Day of Resurrection; Last Day; Resurrection، The

رسم precedent

رسم (م.ک.)، essential description

رسم تام (م.ک.)، complete description

رسم ناقص (م.ک.)، imperfect description

رسمی orthodox

رسول apostle

رشید (ا.ا.)، The Right in Guidance

رضا

acquiescence; resignation; contentment; quietism

رضامندانۀ quietistic

رطوبت (ک.ا.)، humid; wetness

رطوبت جلیدیۀ crystalline humor

رفتار اخلاقی moral conduct

رفتارگرایی behaviorism

repudiation of the legitimacy (ك.ا.) رفض

negation of more specific (م.ك.) رفع اخص

negation of more general (م.ك.) رفع اعم

رفع تالی و رفع مقدم (م.ك.)

modus tollendo tollens

negating the antecedent (م.ك.) رفع مقدّم

رفع مقدّم و تالی (م.ك.)

negating the antecedent and the consequent

رفع و وضع دو مؤلفه فاصل (م.ك.)

modus tollendo ponens

رفورم reform

All-Observant, The (ا.ا.) رقیب

rarefied رقیق

pillar رُکن

pillar of universe رکن جهان

ص: 77

mystery; symbol رمز

figurative رمزی

geomancy (از علوم خفیه) رمل

mysteries رموز

Renaissance, The رنسانس

Stoicism رواقی گری

psyche روان

psychological روانشناختی

psychology روان شناسی

روانی

mental; psychic; psychical; psychological

tradition; transmission روایت

progressive رو به پیشرفت

anima; pneuma; soul; spirit روح

animal spirit; vital spirit (ف.ا.) روح حیوانی

astral spirit (ف.ا.) روح سماوی

evil spirit روح شر

demon روح شریر

natural soul (ف.ا.) روح طبیعی

celestial spirit (ف.ا.) روح فلکی

astral spirit (ف.ا.) روح مثالی

روح نفسانی (ف.ا.) psychic spirit

Faithful Spirit; trusty spirit (ع.ا.) روح الامین

روح القدس (ک.م)

Holy Ghost, The; Holy Spirit, The; pneuma

روح باوری spiritualism

روح شناس pneumatologist

روح شناسی pneumatology

روح گرایی spiritualism; spiritism

روحانی

heavenly; numinous; pneumatic; spiritual

روحانیت spiritual things

روحي psychic; psychical

روز جزا (ک.ا.)

Last Day; Last Judgement; doomsday; judgement day; day of judgement

روز حساب (ک.ا.) day of reckoning

روز قیامت

Day of Resurrection; day of judgement; judgement day

روز معاد (ک.ا.) Resurrection, The

روساخت superstructure

روش method

روش استقرایی (م.ک.) inductive method

axiomatic method روش اصل موضوعی

synthetic method روش تألیفی (ف.غ.)

روش ساخت (م.ر.)

method of construction

method of doubt روش شک (ف.غ.)

methodology روش شناسی

logistic method روش صوری

روش فرضیه و استنتاج (ف.غ.)

hypothetico-deductive method

deductive method روش قیاسی (م.ک.)

dialogical method روش گفتگو

روش مبتنی بر آموزش دینی

catechetical method

logistic method روش منطق گرا

ص: 78

روش ناظر به ذات اشیاء (ف.غ.)

eidetic method

enlightened روشن اندیش

illumination روشنایی

enlightened روشن بین

illuminate; illuminated روشن روان

divinely-illuminated; illuminate روشن ضمیر

enlightened; illuminative; intellectual روشنفکر

illuminative روشنی بخش

All-Pitying, The رؤوف

dream; dream-vision رؤیا

oneiromancer رؤیاگزار

veracious dream (ک.ا.) رؤیای صادق

vision رؤیت

vision of God رؤیت خدا

reflection رویت

(monastic(al) رهبانی

monasticism رهبانیت

simulation ریاضت

asceticism; spiritual exercise (ع.ا.) ریاضت

self-mortification (ع.ا.) ریاضت نفس

ریاضیات mathematics

ریاضیات شهودی intuitionistic mathematics

ریشه ای radical

ریطوریکا (م.ک.) rhetoric

ص: 79

monastery; cell; convent; retreat (ع.ا.) زاویه

recluse (ع.ا.) زاویه نشین

reclusion (ع.ا.) زاویه نشینی

ascetic; austere (ع.ا.) زاهد

hermit (ع.ا.) زاهد خلوت نشین

puritan زاهد مآب

austere زاهد منش

productivity زایایی

additional; adventitious زاید

superadded to زاید بر

superadded to substance زاید بر جوهر

genesis زایش

formal language (م.ر.) زبان صوری

extentional language (م.ر.) زبان مصداقی

intensional language (م.ر.) زبان مفهومی

object language (م.ر.) زبان موضوعی

formalized language (م.ر.) زبان نمادی شده

linguistic; verbal زبانی

Psalms زبور

Saturn زحل

Zoroastrian زردشتی

duration; time زمان

conceptual time (ف.ا.) زمان معقول

imaginary time (ف.ا.) زمان موهوم

temporal زمانی

spatio-temporal زمانی - مکانی

earthly; mundane زمینی

girdle (ع.ا.) زنار

life زندگی

eternal life جاویدگی

hylozoism ماده‌انگاری

زندیق (ک.ا.)

atheist; Manichaeon/Manichean; heretic

decay; transience زوال

couple زوج

composite duality (ف.ا.) زوج ترکیبی

ordered couple زوج مرتب

asceticism; devotion زهد

asceticism زهدگرایی

Venus زهره

esthetic زیبایی‌شناختی

زیبایی شناسی

aestheticism; aesthetics; esthetics

religious aesthetics زیبایی شناسی دین

sagacity زیرکی

subset(م.ر.) زیر مجموعه

proper subset(م.ر.) زیر مجموعه مصنوعی

ص: 80

ساحت realm

ساحت ربوبی realm of God

ساخت (م.ر.) structure

ساخت منطقاً صادق (م.ر.)

logically valid form

ساخت نمونه صادق (م.ر.)

logically truth form

ساختاری organic

ساخت شکنی deconstruction

ساختگی pseudo

سادگی simplicity

ساده گرایی (ف.غ.) reductionism

سازگار consistent; sound

سازگاری consistency

سازگاری علم و ایمان concordism

سازوکار mechanism

سازه عاطف (م.ر.) conjunct

سازه فاصل (م.ر.) disjunct

ساکن stationary

سالبه (م.ک.) negative

negative coincidental (سالبه اتفاقیّه (م.ک.)

negative antagonistic (سالبه عنادیّه (م.ک.)

negative cogent (سالبه لزومیّه (م.ک.)

initiate; seeker; spiritual seeker (ع.ا.) سالک

follower of the path (ع.ا.) سالک طریقت

hearing; sense of hearing (سامعه) سامعه

inadvertent; inattentative agent (ک.ا.) ساهی

cause; occasion; means (سبب) سبب

accidental factor (ف.ا.) سبب عارض

sufficient reason (سبب کافی) سبب کافی

etiology (سبب شناسی) سبب شناسی

(sondage and division (dilema) (سبب تقسیم) سبب تقسیم

priority (سبق) سبق

separable priority (ف.ا.) سبق انفکاک

سبق به زمان (ف.ا.) سبق به زمان

priority in terms of time

سبق به شرف (ف.ا.) سبق به شرف

priority in terms of honour

سبق به علیّت (ف.ا.) سبق به علیّت

priority in terms of causality

سبق به ماهیّت (ف.ا.) سبق به ماهیّت

priority in terms of quiddity

سبق در جوهر (ف.ا.)

priority in terms of substantiality

سبق در ذات (ف.ا.)

priority in terms of essence

ص: 81

سبق در رتبه (ف.ا.)

priority in terms of rank

سبق در مرتبه حسّی (ف.ا.)

priority in terms of sensible rank

سبق در مرتبه عقلی (ف.ا.)

priority in terms of rational rank

سبق دهری (ف.ا.)

priority at the level of perpetual duration

سبق ذاتی (ف.ا.) essential primacy

سبق سرمدی (ف.ا.)

priority at the level of sempiternity

سبق طبیعی (ف.ا.)

priority in terms of nature

سبق عدم (ف.ا.)

precedence of nonexistence

سبق علّی (ف.ا.) causal priority

سبق فکّی (ف.ا.) separable priority

سبق وجوب بر وجود (ف.ا.)

necessity preceding existence

ستاره star

ستاره پرستی Sabianism

worship ستایش

occultation (ک.ا.) ستر

generosity سخاوت

magnanimous سخاوتمند

lotus tree of the extremity سدره المنتهی

medieval ages سده های میانه

inmost reality; mystery; secret سرّ

sectet of secrets (ع.ا.) سرّ الاسرار

divine sectet سرّ الهی

essential mystery سرّ ذاتی

secret of divine lordship سرّ ربوبیت

سرّ قدر (ک.ا.)

mystery of destiny; mystery of predest-ination; secret of destiny

Final Abode (ک.ا.) سرای آخرت

everlasting; sempiternity (ف.ا.) سرمد

eternal; everlasting; sempiternal سرمدی

fate سرنوشت

deciding سازش

psalm سرود دینی

mysterious; mystic سرّی

diffusion سریان

سزاوار worthy

سطح plane

سطح تعلیمی (ف.ا.) mathematical plane

سطر line

سعادت eudaemonia; felicity

سعادت قصوى supreme hapiness

سعادت كبرى (ك.ا.) supreme felicity

سفر الى الله (ع.ا.) journey towards God

السفر بالحق في الحق (ع.ا.)

journey with the Truth in the Truth

السفر بالحق في الخلق (ع.ا.)

journey with the Truth in the creation

سفر پيدایش (ك.م.) Genesis

السفر من الخلق الى الحق (ع.ا.)

journey from the creation to the Truth

السفر من الحق الى الخلق بالحق (ع.ا.)

journey from the Truth to the creation with the Truth

ص: 82

journey from God(ع.ا.) سفر من اللّٰه

سفسطه (م.ك.)

casuistry; philosophism; sophism; fallacy; sophistry

fallacious(م.ك.) سفسطه آميز

casuist(م.ك.) سفسطه گر

envoy سفير

سفير امام

Imams representative; envoy of Imam

erroneous(م.ك.) سقيم

self-annihilation; intoxication(ع.ا.) سُكر

intoxicating(ع.ا.) سكر آور

secularist سكلواريست

repose; rest(ك.ا.) سكون

serenity(ع.ا.) سكون

(descendant (descendent سُلاله

Flawless, The(ا.ا.) السّلام

negation(م.ك.) سلب

سلب محض (م.ك.)

absolute nonentity; pure negation

absolute negation(م.ك.) سلب مطلق

negative(م.ك.) سلبى

سلسله chain

longitudinal hierarchy (ف.ا.ا) سلسله طولی

سلسله طولی علیّت (ف.ا.ا)

vertical causal chain

latitudinal hierarchy (ف.ا.ا) سلسله عرضی

causal nexus (ف.ا.ا) سلسله علّتها

chain of causes (ف.ا.ا) سلسله علل

causal chain (ف.ا.ا) سلسله علّی - معلولی

سلسله مراتب (ف.ا.ا)

hierarchical order; hierarchy

سلسله مراتب وجود (ف.ا.ا)

hierarchy of universal existence

chain of being سلسله وجود

kingship سلطنت

سلف صالح (ک.ا.ا)

pious ancients; pious forefathers; pious predecessors

سلوک (ع.ا.ا)

discipleship; sacred journey; Sufi conduct; mystic journey

سماع (ع.ا.ا)

mystic dance; sacred dance music; trav- ersing; musical audition

سماع طبیعی physica

astral; celestial سماوی

symbolism سمبولیسم

inspired transmission; revelation (ک.ا.) سمع

traditional questions (ک.ا.) سمعیات

Hearing, The; Hearer, The (ا.ا.) سمیع

سنت

convention; custom; customary precedent; exemplary conduct; normative custom; rule; practice; precedent;
rule of conduct; standard practice; tradition

antiorthodox سنت ستیز

antiorthodox سنت شکن

fundamentalist; traditionalist سنت گرا

traditionalism سنت گرایی

ص: 83

neo-traditionalism سنت گرای نو

traditions سنت معهود

synthesis سنتز

traditional سنتی

سنگش خرد ناب (ف.غ.)

critique of pure reason

cognation سنخیت

sunnite سنتی

luminous inspirations سوانح نوری (ع.ا.)

utilitarian سودانگار (ف.غ.)

utilitarianism سودانگاری (ف.غ.)

beneficial سودمند

سور (م.ک.)

quantification quality; quantification sign; quantifier

successive quantifier سور پیاپی (م.ر.)

vacuous quantifier سور تهی (م.ر.)

nested quantifier سور تو در تو (م.ر.)

conditional quantifier سور شرطی (م.ک.)

universal quantifier سور کلی (م.ک.)

restricted quantifier سور مقید (م.ک.)

existential quantifier سور وجودی (م.ر.)

socialist سوسیالیست

socialism سوسیالیسم

state socialism دولتی سوسیالیسم

sophist سوفسطایی

casuist; philosophist; sophist سوفیست

tritheism سه خداگرایی

inadvertence (ک.ا.) سهو

politics سیاست

religious government سیاست شرعی

rational government سیاست عقلی

politics of virtue (ف.ا.) سیاست فاضله

civic administration (ف.ا.) سیاست مُدن

سیاست مدنی (ف.ا.)

political utopianism; politics

سیاست ناقصه (ف.ا.)

politics of imperfection

سیاسی political

chief سید

سیر الی الله (ع.ا.)

journey to God; proceeding toward God

سیر باطن (ع.ا.) interior journey

سیر باللہ (ع.ا.) journey for God

سیر تکامل انواع phylogeny

سیر تکامل زیستی فرد ontogenesis=ontogeny

سیر صعودی (ف.ا.)

ascending order; upward march

سیر فی اللہ (ع.ا.) journey in(to) God

سیر فقہقراہی

regress; regression; retrogression

سیر نزولی (ف.ا.) descending order

سیر و سفر عرفانی (ع.ا.) journey

سیر و سلوک (ع.ا.)

conduct; spiritual journey; mystic journey

سیرہ نویسی hagiography

ص: 84

شارع (ك.ا.)

authenticator; legislator; lawgiver; lawmak- er; religious lawgiver

شاعرانه poetic

شاعری poetry

الشفافی (ا.ا.) Healer, The

شاکله (ف.غ.) schema

شاگرد با واسطه mediated disciple

شامل inclusive

شامل مطلق All-inclusive

شامه sense of smell; smelling

شاهد evidence

الشاهد Witness, The

شأن mode

شأن نزول cause of revelation

شبهت similitude

شبح phantasm; phantom

شبح گونه phantasmal

شب قدر Night of Determination

شبهات dubious things

شبه عقل گرابی pseudo-rationalism

pseudo-rational شبه عقلی

pseudo-science شبه علم

pseudo-proposition شبه قضیہ

شبه قضیہ متافیزیکی (ف.غ.)

metaphysical pseudo statement

doubt; obfuscation شبهہ

dubious شبهہ آمیز

courage شجاعت

good tree شجرہ طیّہ

subjective شخصی

evil; malady; malefic شرّ

evil per se شرّ بالذات (ف.ا.)

total evil شرّ کل

pure evil شرّ محض

evil-doing شرارت

religious laws شرایع

شرح الاسم (م.ک.)

lexical definition; lexical explanation of a word

شرح بر شرح supercommentary

condition شرط

truth-condition شرط صدق (م.ر.)

sine qua non شرط ضروری

sufficient condition شرط کافی

ص: 85

شرط لازم

necessary condition; prerequisite; qualification; sine qua non

impossible condition شرط محال

hypothetic; hypothetical (م.ک.) شرطی

simple conditional (م.ک.) شرطی بسیط

شرطی خلاف واقع

contrary-to-fact (contra factual) conditional

pure conditional شرطی صرف

formal conditional (م.ر.) شرطی صوری

شرطی متصل (م.ک.)

hypothetical conjunctive

mixed conditional (م.ک.) شرطی مختلط

شرطی مرکب (م.ک.)

compound conditional

شرطی منفصل (م.ک.)

hypothetical disjunctive

شرطیه متّصله (م.ک.)

compound conditional proposition; connective conditional

شرطیه منفصله (م.ک.)

separative conditional; disjunctive conditional

شرع

canon; divine law; religious law; revealed religion

canonical; legal شرعی

canonry شرعیات

شرك

associating other deities with God; polyth- eism; theolatriy

شرك جلی (ع.ا.)

open polytheism; patent polytheism

شرك خفی (ع.ا.)

crypto-polytheism; hidden polytheism

شروور evildoer

covetousness شره

شریر (ک.ا.) malefic

شریعت (ک.ا.)

canonical law; divine law; law; religious law

شریف virtuous

شریک partner

شریک الباری (ف.ا.)

partner of the creator

شطح (ع.ا.) paradox

شطح آمیز paradoxical

شطحیات (ع.ا.)

ecstatic sayings; hybrid utterances

شعائر rituals

شعائر دینی religious rites

شعبده jugglery

شعر (م.ک.) poetry

شعری (م.ک.) poetic

شعف انگیز (ع.ا.) intoxicating

شعور consciousness; intelligence

شعور عملی prudence

شفاعت intercession

شفاعت تشریعی (ک.ا.)

intercession in legislation

شفاعت تکوینی (ک.ا.)

intercession in creation

شفاعت کننده intercessor

ص: 86

intercessory شفاعت گرانہ

intercessor; interceder (ک.ا.) شفیع

misery شقاوت

aporia; doubt شک

scepticist شک گرا

negativism; scepticism; skepticism شک گرای

شگاک

aporetic; sceptic; sceptical; scepticist; doubter

sceptical شگاکانہ

scepticism; skepticism شکاکیت

gratefulness (ع.ا.) شکر

form شکل

first figure (م.ک.) شکل اول قیاس

non-conclusive figure (م.ک.) شکل باطل

forth figure (م.ک.) شکل چہارم

second figure (م.ک.) شکل دوم

third figure (م.ک.) شکل سوم

شکل قیاس (م.ک.)

figure; figure for syllogism

perfect figure (م.ک.) شکل کامل

materialization شکل مادی دادن

شکل منطقی (م.ک.) logical form

شکل و شخصیت انسانی دادن (به چیزی)

anthropomorphize

شکل‌های چهارگانه قیاس صوری (م.ک.)

four syllogistic figures

الشکور (ا.ا.) Grateful, The

شماتیسیم (ف.غ.) schematism

شمول مطلق all-inclusiveness

شناخت cognition; episteme

شناخت ادراکی perceptual cognition

شناخت تحلیلی analytic knowledge

شناخت جوهر فرد بسیط monadology

شناخت حسّی

perceptual cognition; sense cognition

شناخت عقلی rational cognition

شناخت علمی

scientific cognition; scientific knowledge

شناخت فرقه‌ها heresiology

شناخت ماهیت انسان anthroposophy

شناخت موجودات مجرد pneumatology

شوائب طبیعت natural distractors

divine witnesses الشواهد الربوبية

religionism شور مذهبي

ecstasy شور يدگی

شوق (ک.ا.)

desire; passion; yearning; longing

overwhelming ecstasy شوق عظیم

polis شهر

bodily appetites شهوات

carnal; sensual شهوانی

appetite; desire شهوت (ک.ا.)

شهود (ع.ا.)

intellectual intuition; intuition; mystical intuition

sense intuition شهود حسی

شهود عینی (ع.ا.)

essential concomitants; immediate witnessing

ص: 87

intuitionism; intuitionism شهودگرایی

شهودگرایی اخلاقی (ف.غ.)

ethical intuitionism

apocalyptic; intuitive شهودی

Witness, The الشَّهيد

thingness شیئیت

reify بخشیدن

general thingness شیئیت عامه

thingness of quiddity (ف.ا.) شیئیت ماهیت

thingness of existence (ف.ا.) شیئیت وجود

شیخ

director; master; perfect spiritual director

Master of Illumination (ف.ا.) شیخ اشراق

greatest master شیخ اکبر

Doctor Ecstaticus (ع.ا.) شیخ شطّاح

spiritual guide (ع.ا.) شیخ طریقت

greek master (ف.ا.) شیخ یونانی

devil, The; demon; fiend شیطان

devil-worship شیطان پرستی

devilish شیطانی

shia شیعه

Twelver Shia شیعه دوازده امامی

Shi'ite شیعی

Seveners شیعیان هفت امامی

absorption شیفتگی

Shintoistic شینتویی

Maraboutism شیوه زندگی مرابطی

thing شیء

thing by itself شیء به ذات خود (ف.ا.)

external object شیء خارجی

res extensa شیء دارای بُعد (ف.غ.)

thing in general شیء علی الاطلاق

شیء فی ذاته

ding an sich; ding an sich; thing in itself

noumenon شیء فی نفسه (ف.غ.)

thing in general شیء کلی (ف.ا.)

thing for itself شیء لذاته (ف.ا.)

object moved شیء متحرک

شیء محسوس

commonsense object; sensible object

known thing شیء مُدرک

percieved object شیء مُدرک

شيء معقول intelligible object

ص: 88

Sabaist صابئی

master of authority (ک.ا.) صاحب الامر

صاحب الزّمان (ک.ا.)

Lord of the age; Lord of time; master of age, The

صاحب شریعت

Author of Law; custodian of the religion; Lord of the law

thaumaturge (ع.ا.) صاحب کرامت

صادر اوّل (ف.ا.)

first emanated; first emanation

true; true judgment; valid صادق

deterrent (ک.ا.) صارف

صارف از خیر (ک.ا.)

deterrent from the good

صامت (ک.ا.) silent man

صانع designer

intelligent designer صانع حکیم

Demiurge صانع عالم محسوس

intelligent designer صانع مدبّر

forbearance (ع.ا.) صبر

Patient, The; Very Patient, The (ا.ا.) صبور

associates صحابه

verification صحت

صحت سلب (ف.ا.)

appropriateness of negation

scrolls of Abraham صُحف ابراهيم

sobriety (ع.ا.) صحو

sound صحيح

scroll (ك.ا.) صحيفه

صدر المتألهين (ف.ا.)

authority of divine philosophers

coincidence; chance صدفه

accidentalism صدفه انگاری

casualism صدفه گرایي

truth صدق

satisfiable صدق پذیر

logical truth صدق منطقی

emanation; issuance صدور (ف.ا.)

occurrence of an act صدور فعل (ك.ا.)

sincere ones صدیقین (ف.ا.)

Bridge صراط (ك.ا.)

spontaneous reason صرافت طبع

صرافت مطلق purity absolute

صرف pure

صرف وجود sheer existence

ص: 89

صریح (در برابر مضمّر) explicit

صغائر (ک.ا.) lesser sins

صغری (م.ک.) minor

صغری و کبری (م.ک.) (premise(s)

صفات qualities

صفات اکتسابی (ک.ا.) acquired traits

صفات پسندیده praiseworthy qualities

صفات تنزیهی (ع.ا.)

Attributes of Transcendence

صفات جلال (ع.ا.) Attributes of Majesty

صفات حسنه praiseworthy qualities

صفات حق Attributes of God

صفات عرضی (ف.ا.) accidental properties

صفات کمال (ع.ا.) Attributes of Perfection

صفاتیہ (ف.ا.)

Attribute-Party; people of attributes

صفت attribute; quality

صفت اضافی (ف.ا.) relative attribute

صفت انتزاعی (ف.ا.) abstracted attribute

صفت ایجابی (ف.ا.)

affirmative attribute; attribute of affirmation

positive attribute (صفت ثبوتی) (ع.ا.ع)

attribute of majesty (صفت جلال) (ع.ا.ع)

real attribute (صفت حقیقی) (ف.ا.ع)

صفت ذات (ک.ا.ع)

essential attribute; attribute of essence

essential attribute; essentiality (صفت ذاتی)

صفت سلبی (ف.ا.ع)

negative attribute; attribute of negation

صفت فعل (ف.ا.ع)

active attribute; attribute of action

صفت قائم به ذات خداوند (ف.ا.ع)

attribute persisting in the essence of God

صفت قدیم (ف.ا.ع)

attribute of perfection (صفت کمال) (ک.ا.ع)

qualificative attribute (صفت معنوی) (ف.ا.ع)

attribute of deficiency (صفت نقصان) (ک.ا.ع)

صفت وجودی عینی (ف.ا.ع)

positive external attribute

صناعت; technique

non-demonstrative art (صناعت غیر برهانی)

صنع; work; design

act of God; work of God صنع خداوند

idol; image صنم

voice (ک.ا.) صوت

forms; images صُور

forms of perception صور ادراک

form صورت

صور ادراک (ف.ا.)

form of perception; perceptual form; perceptible image

صور ازلی (ف.ا.) preconception

صور انطباعی (ف.ا.) impression

صور برزخی (ف.ا.) intermediate form

صور برهان (م.ر.) sequent

صور جزئی (ف.ا.) particular form

صور جسمانی (ف.ا.)

bodily form; corporeal form

ص: 90

صورت جسمیہ (ف.ا.)

material form; corporal; physical form

صورت جمادی (ف.ا.) inanimate form

صورت جوہری (ف.ا.) substantial form

صورت حساسیت (ف.غ.)

form of sensibility

صورت حسّی sensation

صورت خاص special form

صورت خیالی (ف.ا.)

phantasm; image; imaginative form

صورت ذاتی (ف.ا.) intrinsic form

صورت ذہنی (ف.ا.)

idea; image; presentation; mental image

صورت ذہنی مثالی (ف.ا.)

imaginal mental form

صورت شناسایی (ف.ا.) cognitive form

صورت ظاہری outer form

صورت عقل استعلایی (ف.غ.)

transcendental idea

صورت عقلی (ف.ا.)

intellectual form; rational idea

صورت علمیه (ف.ا.)

intelligible form; cognitive form

صورت عنصری (ف.ا.) elemental form

صورت غیر مادی immaterial form

صورت فلکی (ف.ا.) constellation

صورت قیاس (م.ک.) syllogisms figure

صورت کلیّ general form

صورت مادی (ف.ا.) material form

صورت مثالی (ف.ا.) ideal form

صورت مجردة (ف.ا.) spiritual form

صورت محسوس form in sensation

صورت محسوس (ف.ا.) sensible form

صورت مرتسمه (ف.ا.) imprinted form

صورت مشترک (ف.ا.) common form

صورت معقول (ف.ا.)

notion; pure intellectual concept; rational form

صورت معلّقه (ف.ا.) suspended form

صورت مفارق از ماده (ف.ا.)

form separate from matter; immaterial form

صورت مقوّم (ف.ا.) constitutive form

صورت نباتی (ف.ا.) vegetative form

form of self صورت نفس

صورت نوعیّه (ف.ا.)

species; archetype; specific form

imagery(ف.ا.) صورت‌های ذهنی

ideas(ف.ا.) صورت‌های علمی

suspended images(ف.ا.) صورت‌های معلّقه

external; formal صورتی

sufi; mystic صوفی

mystical صوفیانه

abbey صومعه

monastic(al); monastery ای صومعه

Zionism صهیونیسم

becoming; process of becoming صیوررت

eternal process(ف.ا.) صیوررت ابدی

ص: 91

ضابطه formula

الضَّار (ا.ا.) Punisher, The

ضد contrary; counter; opposite

ضد عقل گرابی antirationalism

ضد قیاس antilogism

ضد ما بعد الطبیعه anti-metaphysics

ضد ما بعد الطبیعی anti-metaphysical

ضدیّت (م.ک.) contrariety

ضدین (م.ک.) twain

ضرب (م.ک.) mode, mood

ضرب اول نخستین شکل قیاس اقترانی (م.ک.)

barbara

ضرب عقیم (م.ک.) unproductive mood

ضرب مشهور (م.ک.)

indemonstrable mood

ضرب منتج (م.ک.) conclusive mood

ضرب منطقی (م.ک.) logical multiplication

ضرورت necessity

ضرورت بالغیر (ف.ا.)

necessity by another; necessity caused by the other

essential necessity ذاتی ضرورت

ضرورت علی - معلولی (ف.ا.)

cause-effect necessity

hypothetical necessity ضرورت مشروط

strict necessity ضرورت مطلق (م.ک.)

ضرورت وصفیه (م.ک.)

necessity due to a quality

ضرورت وقتیّه (م.ک.)

necessity due to time

imperative; necessary ضروری

assertoric ضروری به شرط محمول (م.ک.)

ضروری العدم (ف.ا.)

nonexistent by necessity

ضروری الوجود (م.ک.)

existent by necessity

self-evident truths ضروریات (م.ک.)

modus; modus ضریب (م.ک.)

failure ضعف

mind ضمیر

unconscious mind ضمیر ناخود آگاه

طاعت (ک.ا.) religious practice

طالع بینی astrology

طامات (ع.ا.) incoherents

طایفه sect

طبایع dispositions

طبایع چهارگانه (ک.ا.) Four Elements

طبع (ک.ا.)

temperament; constitution; inherent nature; nature

طبق تعالیم انجیل (ک.م.) evangelical

طبیعت nature

طبیعت انفعالی (ف.ا.) natura naturata

طبیعت ثانوی (ف.ا.) second nature

طبیعت خلاق (ف.ا.) natura naturans

طبیعت فاعلی natura naturans

طبیعت کلی (ف.ا.) universal nature

طبیعت کلی عقلی rational universal nature

طبیعت مخلوق natura naturata

طبیعت نوعی specific nature

طبیعت گرایانه naturalistic

طبیعت گرایبی naturism; naturalism

طبیعت گرایی اخلاقی (ف.غ.)

ethical naturalism

طبیعت گرایی لاهوتی (ف.غ.)

deistic naturalism

طبیعی

natural; naturalist; naturalistic; organic; physical

طبیعیات physics

طبیعیون naturalists

طرب (ع.ا.) joyful ecstasy

طرح (ف.غ.)

schematism; design; project; schema

طرد excommunication

طرز manner

طرف extreme

طرف بحث debater; disputant

طرف زمان (ف.ا.) point of time

طرفدار اصالت سود (ف.غ.) utilitarian

طرفدار اصالت عقل (ف.غ.) rationalist

طرفدار فلسفه مارکس (ف.غ.) marxist

طرفدار مالکیت اشتراکی (ف.غ.) collectivist

طرفدار نظام اشتراکی socialist

طرفين (قضايا و احكام) terms

طريق manner; path; way

ص: 93

طریقت (ع.ا.۱)

mystic path; mystical order; mystical path; sufi path

طریقت در عرفان spiritual path

طریقت علیا most sublime path

طریقه method; order; path

طریقه (ع.ا.۱) Sufi order

طریقه بصریان method of Basreans

طریقه متأخران (ک.ا.۱)

method of the moderns

طعم (ک.ا.۱) taste

طفره (ک.ا.۱)

intervening place; intervening space; leap; moving through the intervening space

طلب (ک.ا.۱) wish

طلسم magic; talisman

طلسمات talismans

طلسمی talismatic

طمس (ع.ا.۱) obliteration

طوبیقا (م.ک.) Topics

طور phase

طولی linear; longitudinal

طی طریق (ع.ا.۱)

forward movement on the path

طينت clay

ص: 94

الظَّاهِر (ا.ا.ا)

Manifest, The; Outward, The; Patent, The

ظاهر exoteric aspect; open

ظاهر دین external of religion

ظاهر و باطن exterior and interior

ظاهربینانه (ک.ا.) literalistic

ظاهربینی biblical literalism; literalism

ظاهرپرستی formalism

ظاهرگرا (ک.ا.) externalist

ظاهرگرایی (ک.ا.) externalism

ظاهری exoteric; extrinsic

ظاهریان (ک.ا.) formalists; literalists

ظرف container

ظلمانی obscure

ظلمت obscurity

ظن

opinion; presumption; presumptive; person opinion; probability

ظنی problematic

ظهور

advent; epiphany; manifestation; phenom- enon

ظهور خداوند برای انسان (ع.ا.) theophany

ظهور مسیح (ک.م.) Advent

ظهور معجزه manifestation of a miracle

ص: 95

عابد (ع.ا.) pietist

عادت; habit custom;

العادل (ا.ا.) Just, The

عارض ماهيَّت (ف. ا.)

accident occurring to quiddity; accidental to quiddity

عارض وجود (ف. ا.)

accident occurring to existence

عارضى adventitious; extrinsic; incidental

عارف gnostic; mystic; sufi

عاري از كثرت (ف.ا.) free from multiplicity

عاقل (ف.ا.)

intelligent; agent of intellection; cognitive subjects; possessor of intellect; rational being

عاقل بالذات (ف.ا.) self-intellective

عاقل بالفعل (ف.ا.) intellector in act

عاقله (ف.ا.) intellectual faculty

عاقلي rationalness

العالم (ا.ا.) Omniscient, The

عالم (ف.ا.)

knower; knowing; learned; scholar

عالم realm; world

عالم آفاق world of horizons

عالم اثير (ع.ا.)

aetherial realm; ethereal world

عالم اجسام world of material bodies

عالم اخلاق moralist

عالم ارواح (ع.ا.) Hades

عالم اشباح مجردة (ف.ا.)

world of incorporeal figures

عالم اطلاق (ع.ا.) realm of divine infinity

عالم اعلى High Heaven

عالم الهيئات theologian

عالم امر (ف.ا.) world of divine command

عالم انفس (ف.ا.) world of the souls

عالم اوسط intermediary realm

عالم بالا transcendental world

عالم برزخ (ف.ا.)

Limbo; intermediate realm; intermediate world

عالم برزخ اسفل (ف.ا.)

lower intermediate realm

عالم برزخ اعلى (ف.ا.)

higher intermediate realm

عالم بنفسه (ف.ا.) Knowing by Himself

عالم به علم (ك.ا.)

knowing by a knowledge

عالم به غيب knower of the unseen

عالم پديدار phenomenal universe

عالم تجربي scientist

عالم تجدد (ف.ا.) world of innovation

عالم تجرد

supraformal realm; world of immateriality

عالم تحت قمر (ف.ا.)

sublunary world; realm of power; divine omnipotence; world of Glory; world of divine omnipotence

عالم جرمانی (ف.ا.) realm of matter

عالم جسم world of body

عالم جسمانی bodily world

عالم جمادی (ف.ا.) mineral kingdom

عالم حسّ sensory realm; world of sense

عالم حیوانی animal kingdom

عالم خاکی earth

عالم خلق created universe

عالم خیال (ف.ا.)

imaginal world; mundus imaginalis; realm of imagination

عالم ذات noumenal world

عالم شهادت

visible world; world of appearance; world of evidence; world of phenomena; world of witness; sensory realm

عالم عقلي intelligible world

عالم عناصر (ف.ا.) world of the elements

عالم عنصري (ف.ا.) elemental world

عالم عنصريّات (ف.ا.) elemental realm

عالم عيني actual world

عالم غيب (ع.ا.)

world of mystery; world of the unseen; unseen realm; unmanifested world

عالم قدرت world of power

عالم قدس (ع.ا.)

realm of sanctity; world of sublimity

عالم كبريا (ع.ا.) world of Divine Majesty

عالم لاهوت (ع.ا.) realm of divinity

عالم متعالی transcendental world

عالم مثال (ف.ا.)

Imaginal world; mundus imaginalis; realm of archetypes; world of archetypal images; world of ideas

عالم محسوسات (ف.ا.) mundus sensibilis

عالم مسيحيّت christendom

عالم مطلق All-Knowing

عالم معقول

intellectual world; intelligible world

عالم معقولات (ف.ا.)

mundus intelligibilis; world of intelligibles

عالم ملك (ف.ا.)

material world; world of dominance; realm of earthly dominion

عالم ملكوت (ع.ا.)

pleroma; world of ruling; angelic realm; realm of dominion; realm of supernal; divine authority

ص: 97

عالم ناسوت (ع.ا).

realm of humanity; sphere of humanity

عالم نبات (ف.ا.) vegetable kingdom

عالم نفس، (عالم نفساني) (ف.ا.)

realm of soul; soulish realm

عالي عالی par excellent; superior

عالي ترین خير summum bonum

عام عام common; general; generic

عامل عامل factor

عبادت عبادت

devotions; servitude; worship; act of devotion

عبادت ذاتی (ع.ا.) essential servitude

عبارت expression

عبارت (م.ك.) On Interpretation

عبث (ك.ا.) futile; futile action; idle

عدالت justice

عدالت خداوند theodicy

عدد عدد number

عدد اصلی cardinal number

عدد اصلی متناهی finite cardinal

عدد ترتیبی ordinal number

عدد حدّي limit number

عدد طبيعي natural number

عدد متناهي finite number

عدد مثالي (ف.ا.) ideal number

عدد مركّب composite number

عدد موهوم (ف.ا.) imaginary number

العدل (ا.ا.) Just, The

عدل just right; justice

عدم

annihilation; deprivation; nonbeing; nonentity; nonexistence; privation

عدم بحت (ف.ا.) sheer nonexistence

عدم تجانس heterogeneity

عدم تداخل impenetrability

عدم تعيّن

indeterminacy; indeterminateness; indetermination

عدم ذاتي (ف.ا.) essential nonbeing

عدم زمني (ف.ا.)

nonexistence in time; temporal nonbeing; temporal nonexistence

عدم سابق (ف.ا.)

nonexistence of "before"; preceding nonexistence

عدم قطعيت uncertainty

parallel nonexistence(ف.ا.)عدم مجامع

pure nonexistence(ف.ا.)عدم محض

عدم مضاف (ف.ا.)

nonexistence related to something

عدم مطلق

(absolute nonentity (nonexistence

عدم ملكه (ف.ا.)

nonexistence in the sense of privation

عدم وجوب عليت (ف.غ.)indeterminism

عدم و ملكه (ف.ا.)

privation and possession

عدم و ملكه مشهور (ف.ا.)

commonly understood privation and possession

ص: 98

nonexistentia; privative عدمی

obversion(م.ک.)

عرش الہی (ک.ا.)

divine throne; empyrean; heaven; throne of God; celestial throne; throne; pleroma; throne of Heaven; throne of the Essence

empyrean عرشى

accident; attribute عرض

external accident(ف.ا.)

عرض خاص (م.ک.)

attribute accident; proper accident; particular accident; property

عرض ذاتی (م.ک.)

essential accident; proper accident; essential property

عرض عام (م.ک.)

common accident; general accident

عرض غریب (م.ک.)

alien accident; foreign accident; extraneous accident

عرض لازم (م.ک.)

concomitant accident; inseparable accident

عرض لازم بین (م.ک.)

evident adherent accident

عرض لازم غیر بین (م.ک.)

non-evident adherent accident

separable accident (عرض مفارق (م.ک.)

عَرَضِي

accidental; extrinsic; casual; incidental; oc-casional

latitudinal عَرَضِي

convention; custom; practice; rule عرف

sufism; mysticism عرفان

philosophical gnosis عرفان فلسفی

speculative sufism عرفان نظری

gnosticism عرفان گرایبی

mystical عرفانی

irfanize کردن عرفانی

conventionalism عرف باوری

commonsense عرف عام

civil; conventional عرفی

special conventional عرفیه خاصه (م.ک.)

general conventional عرفیه عامه (م.ک.)

process of ascent عروج (ک.ا.)

occurrence عروض

angel of death عزرائیل

recluse عزلت نشین

العزیز (ا.ا.)، The Eminent,

عشق love

عشق افلاطونی Platonic love

عشق حقیقی concrete love

عصر روشنگری، The Enlightenment,

عصمت (ک.ا.)

immaculacy; impeccability; inerrancy; infall- ibility; moral infallibility; sinlessness

عصمت نبوت (ک.ا.)، inerrancy of prophecy

عضو حسی sensory organ

عضوی organic

العظیم (ا.ا.)

Great, The; Magestic, The; Tremendous, The

عفت continence; virtue

ص: 99

Effacer of Sins, The (ا.ا.) العفو

عقاب punishment

sectarianism عقاید تعصب آمیز فرقه ای یا مسلکی

عقبی (ک.ا.) next world

عقد حمل (م.ک.)

confirmation of the predicate

عقد وضع (م.ک.) confirmation of the subject

عقدہ اودیپ (ف.غ.) Oedipus Complex

عقل

dianoia; intellect; intelligence; logos; mind; nous; ratio

عقل آغازین: original intellect

عقل ارتجالی (ف.ا.) spontaneous reason

عقل استنتاجی (ف.ا.) discursive reason

عقل استعدادی (ف.ا.) preparatory intellect

عقل الهی (ف.ا.) divine intelligence

عقل انسانی human intelligence

عقل انفعالی (ف.ا.) passive intellect

عقل اول (ف.ا.)

first intellect; original intellect; first intelli- gence

عقل بالفعل (ف.ا.)

actual reason; actualized intellect; intellect- in-act; intellectus in actu; intellectus in effect

عقل بالقوّه (ف.ا.)

intellect in posse; potential reason; intellect in potential; potential intellect; potential intelligence

عقل بالملكه (ف.ا.)

habitual intellect; habitual intelligence; int- ellect-in-habit; intellectus habitus

عقل باور rationalist

عقل بسيط اجمالى (ف.ا.)

all-comprehensive simple intellect

عقل بنىادى rationalness

عقل تجربى experimental intellect

عقل تفصيلى (ف.ا.) diversified intellect

عقل جزئى (ف.ا.)

individual human intellect; discursive reason; individual intellect

عقل سليم

common sense; good sense; sound sense

عقل صرف (ف.ا.) pure intelligence

عقل عَرَضى (ف.ا.)

horizontal order of intellect

عقل عملى (ف.ا.)

agential intellect; practical reason; practical intellect; practical wisdom

عقل فَعَال (ف.ا.)

active intellect; active intelligence; agent intellect; Demiurge; last heavenly spirit

عقل قدسی (ع.ا.)

prophetic soul; holy intellect; sacred soul

عقل کل (ف.ا.) universal mind

عقل کلی (ف.ا.)

unirversal intellect; intellect; universal intell- elligence

عقل متعالی

supreme intelligence; supreme mind

عقل مجرد (ف.ا.) immaterial intellect

ص: 100

عقل محض (ف.غ.)

pure intellect; pure reason

عقل مستفاد (ف.ا.)

acquired intellect; acquired reason acquired intelligence; intellectus acquisitus; intellectus adeptus

عقل مشترك common sense

عقل مطلق (ف.ا.) absolute mind

عقل مفارق (ف.ا.) separate intelligence

عقل ملکی (ف.ا.)

angelic intellect; angelic reason

عقل منفعل (ف.ا.) passive intellect

عقل نظری (ف.ا.)

conceptual intellect; speculative intellect; speculative reason; theoretical intellect; theoretical wisdom

عقل نظری (ف.غ.)

theoretical reason; pure speculative reason

عقل هیولانی (ف.ا.)

hylic intellect; material intellect; material intelligence; possible intellect; primary material intellect;

intellectus materialis

عقل باورانه rationalistic

عقل باوری rationalism

عقل گرا intellectualist

عقل گرایی intellectualism; rationalism

عقل ورزی noesis

عقلا rational men

عقلانی

dianoetic; intellectual; noetic; rational

عقلانیت rationality; reasonability

عقلی intellectual; rationalistic

عقلیات (ف.ا.) rational-data

عقلی کردن rationalize

عقلی گری rationalization

عقوبت (ک.ا.) chastisement; punishment

عقیدتی doctrinal

عقیده

creed; doctrine; estimation; faith; opinion; theory

عقیده به ادراک شهودی intuitionism

عقیده به تأثیر عنایت الهی congruism

عقیده به تناهی finitism

عقیده به خطا پذیری معرفت علمی (ف.غ.)

fallibilism

عقیده به نجات غایی انسان universalism

عقیده نامتعارف heterodoxy

عقیم (م.ک.) sterile

عکس (م.ک.) conversion; inversion; opposite

عکس ساده (م.ک.) simple converse

عکس قضیه (م.ک.)

converse of a proposition; inversion of proposition

عکس قیاس (م.ک.)

conversion of syllogism; inversion of syllo- gism

عکس مستوی (م.ک.)

conversion; even conversion; converse

عکس نسبت (م.ک.) inverse of a relation

ص: 101

عكس نقيض (م.ك.)

per contrapositionem conversion; by contrad- iction; conversion; obverted contra-positive; transposition

عكس نقيض به قول قدما (م.ك.)

obverted contraposition

عكس نقيض به قول متأخران (م.ك.)

contraposition

عَلَّام (ا.ا.) All-Knowing

عَلَّام الغيوب knower of things hidden

عَلَّامه supremely learned

عَلَّت ائْتِاقى; causa; cause; occasion

عَلَّت ائْتِاقى accidental cause; occasion

عَلَّت اعدادى (ف.ا.) prepatory cause

عَلَّت اولى (ف.ا.)

causa prima; first cause; primal cause

عَلَّت برين supreme cause

عَلَّت بعيد (ف.ا.) remote cause

عَلَّت پديده ها causa phenomenon

عَلَّت تامه (ف.ا.)

complete cause; perfect cause

عَلَّت تمامى (ف.ا.) cause of completion

عَلَّت خارج از عالم transcendent cause

external cause عِلَّتْ خَارِجِي

causa sui عِلَّتْ خَوِيشْتَن

immanent cause عِلَّتْ دَرُونِي

عِلَّتْ ذَاتِي (ف.ا.)

essential cause; immanent cause

causa formalis; formal cause عِلَّتْ صَوْرِي

physical cause عِلَّتْ طَبِيعِي

accidental cause عِلَّتْ عَرَضِي (ف.ا.)

عِلَّتْ الْعَلَل (ف.ا.)

cause of causes; causa causan

material cause عِلَّتْ عَنَصْرِي

عِلَّتْ غَائِبِي

causa intentionalis; final cause; ultimate ca- use

عِلَّتْ غَائِبِي اَشْيَاء

final cause of everything

final perfect cause عِلَّتْ غَائِبِي (تَمَامِي)

عِلَّتْ فَاعِلِي

causa operativa; efficient agent; efficient cause; real originating cause

عِلَّتْ فَاعِلِي قَرِيب (ف.ا.)

proximate efficient cause

عِلَّتْ قِيَّاض (ف.ا.)

effusive cause; emanating cause

علّت قابلي (ف.ا.)

receptive cause; recipient cause

علّت قريب (ف.ا.)

immediate cause; proximate cause

sufficient cause علّت كافي

علّت مادّي

causa materialis; material cause

moving cause علّت متحرّك

علّت معدّه (ف.ا.)

occasional cause; preparing cause

seperate cause (ف.ا.) علّت مفارق

علّت مفيض على الاطلاق (ف.ا.)

absolutely originating cause

ص: 102

علت موجبه (ف.ا.)

cause that makes necessary

creative cause(ف.ا.)

علت ناقصه (ف.ا.)

incomplete cause; partial cause

علت نخستین

causa prima; first cause; primal cause

illuminating cause(ف.ا.)

علت هیولانی (ف.ا.)

علل اربعه,the Four Causes

erudition; knowledge; science علم

علم الآثار science of traditions

علم آخرت (ک.ا.) eschatology

علم آلی (م.ک.) instrumental science

علم ابجد

science of alphabetical numerology

علم انتقال (ف.ا.)

science of mechanics; science of weights

علم اجمالی (ف.ا.)

synoptic; collective knowledge

علم احوال بدن pathology

other-worldly science علم اخروی

ethics علم اخلاق

empirical ethics علم اخلاق تجربی

علم ارسطائی (ف.ا.)

knowledge as representation

fore knowledge علم ازلی (ف.ا.)

higher knowledge علم اشرف (ف.ا.)

methodology علم اصول

علم اصول دین (ک.ا.)

science of fundamental principles of religion

notitia illata علم اکتسابی

physiognomy علم الفراسه (از علوم خفیه)

علم الهی

metaphysics; science of metaphysical theology

passive knowledge علم انفعالی (ف.ا.)

علم باطن

inner knowledge; interior knowledge; occultism

mediate knowledge علم با واسطه

metaphysics علم برین

simple knowledge علم بسیط

symptomatology علم به دلائل

علم پیشین خداوند (ف.ا.)

divine foreknowledge

علم تأویل hermeneutics

علم تجربی science

علم تدبیر منزل

economics; science of household management

علم تشریح anatomy

علم تعالیم propaedeutic science

علم تعبیر خواب oneirocriticism

علم تعلیمی (ف.ا.)

instructional science; mathematical science; propaedeutic science

علم تفسیر exegetics

ص: 103

علم تفسير قرآن Quranic hermeneutics

علم تفسير متون دينی hermeneutics

علم تفسير معانی hermeneutics

علم تفصیلی (ف.ا.) detailed knowledge

علم توصيف جهان هستی cosmography

علم جدل (م.ک.) science of disputation

علم جفر (ف.ا.)

numerical symbolism of the letters of the Arabic alphabet

علم جمادات mineralogy

علم جمال aesthetics

علم حصولی ارتسامی (ف.ا.)

attained knowledge; conceptual knowled- ge; empirical knowledge through imprinted forms; inferred knowledge

علم حضوری

gnosis; immediate apprehension; immedia- te knowledge; intuition; intuitive knowledge; knowledge by presence; presential knowle- dge

علم حیل (ف.ا.)

mechanics; science of ingenious devices; theurgy

علم خطابه (م.ک.) rhetoric

علم خفی (ع.ا.)

hidden science; occult science

worldly science علم دنیوی

علم ذوقی (ع.ا.)

gnostic science; realized knowledge

علم ربویات (ع.ا.)

science of lordly matters

scientism علم زدگی

inferior science; lower science علم زیرین

religious science علم شرعی

etiology علم شناخت اسباب و علل

علم شهودی (ع.ا.)

-intuitive cognition; intuitive knowledge; noti

tia intuitiva

علم طبیعی (ف.ا.)

inferior science; physical science; physics

science of talismans علم طلسمات

external knowledge علم ظاهر

science of gnosis علم عرفان

علم عقلی

intellectual knowledge; intellectual science; rational science; speculative science

practical science علم عملی

occult science; occultism علم غریبه

علم غيب occultism

علم الفراسه physiognomy

علم فروع دين (ك.ا.)

science of branches of religion

علم فطري notitia innata

علم فعلى (ع.ا.) active knowledge

علم كلام

defensive apologetics; dialectical theology; dogmatic theology; rational theology; spec- ulative theology;
theological science

علم كلام اخلاقى ethico-theology

ص: 104

islamic scholasticism علم کلام اسلامی

physico-theology (ف.غ.) علم کلام طبیعی

alchemy علم کیمیا

cosmography علم کیهان شناسی

scientism (ف.غ.) علم گرایی

علم لدنی (ع.ا.)

divine science; knowledge immediately derived from God; presential science

political science; politics (ف.ا.) علم مدنی

All-knowledge; omniscience علم مطلق

mineralogy علم معادن

semantics علم معانی

علم مکاشفه (ع.ا.)

science of revelation; knowledge of unveiling of the divine mysteries

hidden knowledge علم مکنون

heresiology علم ملل و نحل

science of optics (ف.ا.) علم مناظر

science of balance (م.ک.) علم میزان

botany (ف.ا.) علم نبات

astronomy علم نجوم

speculative science علم نظری

psychology (ف.ا.) علم النفس

mental knowledge علم نفسانی

علم نقلی

traditional science; transmitted science

pseudo-science; pseudo-scientific علم نما

theurgy علم نیرنجات

astronomy علم هیئت

apodictic science علم یقینی

academic; scientific علمی

cognitions; sciences علوم

sciences of ancient Greeks علوم اوائل

exact sciences علوم دقیقه

rational cognitions علوم عقلی

traditional knowledge علوم منقول

علوم نقلی

knowledge-through-transmission

Alids, The علویان

العلی (ا.ا.)

High, The; Most High, The; Sublime, The

absolutely; taken absolutely علی الاطلاق

from itself علی نفسه

causal علی

علیت casualty; causation

علیت شناسی (aetiology (etiology)

علیت غایی ultimate causality

العلیم (ا.ا.) The Knower

عمل praxis; right intention; act

عمل به ارکان (ک.ا.) works of the limbs

عمل صالح virtuous behaviour

عمل گرا (ف.غ.) pragmatist

عمل گرایانه pragmatic

عمل گرایی activism; pragmatism

عملی practical; pragmatic

عموم و خصوص (م.ک.)

universality and particularity

عموم و خصوص مطلق (م.ک.)

absolute generality and peculiarity

عموم و خصوص من وجه (م.ک.)

generality and peculiarity in some respect

عمومی collective

عمی (ک.ا.) abysmal darkness

عناد conflict

عناد تام (م.ک.) complete conflict

عناد ناقص (م.ک.) defective conflict

عناصر elements

عناصر چهارگانه Four Elements

عنایت الهی

divine intervention; divine providence

عنایت خداوند providence

عنصر (ک.ا.) element

عنصر آغازین (ف.ا.)

primordial element; original element

عنصر ازلی (ف.ا.) primordial element

عنصر بسیط simple element

عنصر مرکب compound element

عنصری elemental

عوارض ماهیت (ف.ا.) accidents of quiddity

عوارض مشخصه (ف.ا.)

individualizing accidents

kingdoms; worlds عوالم

worlds وجود عوالم

compensation (ك.ا.) عوض

New Testament (ك.م.) عهد جديد

Christ; Lord, The عيسى مسيح

object عين

عين اليقين (ع.ا.)

certainty by vision; intuitive certainty

عين ثابت (ع.ا.)

fixed entity; immutable essence; archetype

external object; object عين خارجي

sense-object عين محسوس

object of knowledge عين معلوم

identical عيناً همان

concrete; objective; physical عيني

objectivity عينيت

objectification عينيت بخشیدن

objectifiable عينيت پذير

objectification عينيت دادن

objectivism عيني گرايي

Forgiver, The الغافر

extremist (ك.ا.) غالى

goal; telo; telos غايت

teleological انگارانه غايت

essential goal (ف.ا.) غايت بالذات

secondary objective غايت ثانوى

essential end (ف.ا.) غايت ذاتى

teleological غايت شناختى

teleologist غايت شناس

teleology غايت شناسى

goal of goals غايت غايات

end in itself غايت فى نفسه

ultimate end غايت قصوى

final end غايت نهائى

finalism غايت گرايى

finality; teleology غايت مندى

final; ultimate غايبى

end غرض و غايت

obscurity غسق

deceptiveness غش

غضب passion

الغفار (ا.ا.) Forgive, The

الغفور (ا.ا.)

All-Forgiving, The; All-forgiving, The; Forg-iving, The

غلات (ك.ا.)

exaggerators; (heterodox) extremists

غلظت density

غلوّ (ك.ا.) extremism

الغنيّ (ا.ا.) Rich, The; Self-Sufficient, The

غني مطلق absolutely rich

غواشق برزخي (ف.ا.) dusky barriers

غوامض نظري theoretical intricacies

غيب unseen; absent; invisible

غيب الغيب unknown of the unknown

غيب مجهول (ع.ا.) unknown unseen

غيبت concealment; occultation

غيبت صغرى (ك.ا.)

lesser ghayba; lesser occultation; minor occultation

غيبت كبرى (ك.ا.)

greater occultation; major occultation

غيب گو diviner

غیب گویی divination

غیبی mystic

ص: 107

involuntary غیر اختیاری

amoral غیر اخلاقی

involuntary; nonvolitional غیر ارادی

nondoctrinal غیر اعتقادی

undemonstrative غیر برهانی

nonempirical غیر تجربی

nonstatic غیر ثابت

nondogmatic غیر جزمی

incorporeal; noncorporeal غیر جسمانی

syncategorematic غیر حدّی

nonsensory غیر حسّی

nonego غیر خود

nondialectical غیر دیالکتیکی (ف.غ.)

nonessential غیر ذاتی

nontemporal غیر زمانی

civil; nonreligious غیر شرعی

nonnatural غیر طبیعی

irrational غیر عقلی

nonobjective غیر عینی

inseparable غیر قابل انفکاک

inarticulate; ineffable غیر قابل بیان

inapplicable غير قابل حمل

inapprehensible غير قابل درک

impenetrable; inaccessible غير قابل فهم

noneternal غير قديم

asyllogistic غير قياسي

nontheological غير کلامي

غير مادی

immaterial; incorporeal; non material

mediate غير مباشر

indeterminate; undetermined غير متعین

nonsymmetrical غير متقارن

non-sensible غير محسوس

uncaused; uncreated غير مخلوق

nonreligious; secular; laic غير مذهبي

unconditioned غير مشروط

uncaused غير معلول

inseparable غير مفارق

syncategorematic غير مقوله ای

(nonspacial (spatial غير مکانی

inarticulate غير ملفوظ (ک.ا.)

inconsequent غير منتج (م.ک.)

غير منطقي

alogical; illogical; inconsequent; irrational; nonlogical; paralogical

غيريٲ otherness

غيريٲ مطلق absolute otherness

ص: 108

فاسق (ك.ا.)

believer who sins; grave offender; grave sinner; wrongdoer; mortal sinner; wicked

فاصل (م.ر.) disjunctive

فاضل learned

الفاطر, The Originator

فاعل

active subject; actor; efficient; producer; subject

فاعل اول Prime Agent, The; prime agent

فاعل بالتَّجَلَّى (ف.ا.)

agent-by-self-manifestation

فاعل بالتَّسْخِير (ف.ا.) agent-by-compulsion

فاعل بالجبر (ف.ا.) agent-by-being-forced

فاعل بالرِّضَا (ف.ا.) agent-by-agreement

فاعل بالطَّيْع (ف.ا.)

agent-by-nature; natural agent

فاعل بِالْعَرَض (ف.ا.) accident agent

فاعل بالعناية (ف.ا.)

agent-by-foreknowledge

فاعل بالقسر (ف.ا.) agent-by-being-pushed

فاعل بالقصد (ف.ا.) agent-by-intention

فاعل بسيط (ف.ا.ا.) simple agent

فاعل بعيد (ف.ا.ا.) remote agent

فاعل به ذات (ف.ا.ا.) essential agent

فاعل تام (ف.ا.ا.) perfect agent

فاعل جزئي particular agent

فاعل شناسایی knowing subject; subject

فاعل عام general agent

فاعل فعل (ك.ا.ا.) producer of an action

فاعل قادر (ك.ا.ا.) capable agent

فاعل قريب (ف.ا.ا.) proximate agent

فاعل مُبدع (ف.ا.ا.) innovating actor

فاعل مخالف counter-agent

فاعل مختار (ك.ا.ا.)

voluntary agent; free agent

فاعل مركب composite agent

فاعل موجب (ك.ا.ا.) necessitating agent

فاعل وقابل (ك.ا.ا.) active and passive

فاعلي subjective

فاعليّة activity

فاقد اخلاق amoral

فاقر (ف.ا.ا.) dependent

evanescent; mortal فانی

understanding فاهمه

Opener, The (ا.ا.) الفّتاح

ص: 109

intermission فترت

Meccan Revelations فتوحات مکیه (ع.ا.ع)

legal opinion فتوی

Assassin فدایی (اسماعیلیه)

dedicated assassins فداییان

supraphenomenal فراپدیداری

superempirical فراتجربی

super sensible فراحس

super sensory فراحسی

sagacity فراست

metamysticism فراعرفان

suprascientific فراعلمی

metatheorem فراقضیه (م.ر.)

فراقضیه تمامیت (م.ر.)

completeness metatheorem

فراقضیه سازگاری (م.ر.)

consistency metatheorem

metalogic فرامنطق

extralogical فرامنطقی

فرایض (ک.ا.)

religious duties; religious prescriptions

فرایند process

فرجام telos

فرجام شناسی teleology

فرد essential unit; individual

فرد خارجی (ف.ا.)

individual actualized in the external world

فرد ذهنی (ف.ا.)

individual existing in the mind

فردی singular

فردیت haecceity; individuality; unevenness

فرزانگی sagesness; wisdom

فرزانه sage; sapient

فرشته angel

فرشته آسمانی (ع.ا.) celestial angel

فرشته زمینی (ع.ا.) earthly angel

فرشته مقرب (ع.ا.) seraph

فرشته نگهبان guardian angel

فرشته شناسی (ع.ا.) angeology

فرض (م.ک.)

postulation; supposition; thesis; postulate

فرض از پیش presupposition

abduction فرض توضیحی

فرض محال (ف.ا.)

supposition of something impossible

hypothetic; hypothetical فرضی

hypothesis فرضیه

cosmogony فرضیه پیدایش جهان هستی

Porphyry فروریوس

فرقه

cult; denomination; party; sect; subdivision

schism فرقه انشقاق یافته

denomination فرقه مذهبی

saved sect فرقه ناجیه (ک.ا.)

denominational; sectarian فرقه ای

sectary فرقه گرا

denominationalism; sectarianism فرقه گرایی

ordinance فرمان

jurisprudence (دین) فروع

divine grace فره ایزدی

ص: 110

فریبنده deceptive

فریضه (ک.ا.)

duty; injunction; obligatory ordinance; religious obligation; obligatory duty

فسادپذیر perishable

فسادپذیری perishability

فسق (ک.ا.) sinfulness; wrongdoing

فسق و فجور vice

فصل (م.ک.)

difference; differentia; specific difference

فصل اخیر (م.ک.) ultimate differentia

فصل اشتقاقی (م.ک.) derivative differentia

فصل حقیقی (م.ک.) real differentia

فصل محصل (م.ک.) actualizing differentia

فصل مقسم (م.ک.) differentia specifica

فصل مقوم (م.ک.) species difference

فصل منطقی (م.ک.) logical differentia

فصل منوع (م.ک.)

differentia specifica; species difference; specific difference

فضا space

فضای معقول conceptual space

فضایل virtues

فضل

bounty; erudition; excellence; generosity

essential excellence فضلی ذاتی

virtue فضیلت

فطرت

innate natural disposition; natural disposition; nature

original nature; primal genesis فطرت اولی

second nature (ف.ا.) فطرت ثانوی

God-seeking nature فطرت خداجویی

God-given nature فطرت خدادادی

God-knowing nature فطرت خداشناسی

original nature (ف.ا.) فطرت نخستین

nativism فطرت گرایی

inbred; inherent; innate; natural فطری

active فعال

فعل (ف.ا.)

act; action; actus; agency; effectus; process; work

فعل اختیاری (ک.ا.)

action by free choice; voluntary action

فعل ارادی (ک.ا.)

act of will; action by will

divine action فعل الهی

human action فعل انسانی

فعل ایجاد (ف.ا.)

act of bringing-into-existence

action by instrument فعل با واسطه

action by instrument فعل بالآله (ک.ا.)

action by free choice فعل بالاختیار (ک.ا.)

action by nature فعل بالطبع (ک.ا.)

providential agency فعل بالعناية (ف.ا.)

vain act فعل جزافی

mental act فعل قلبی (ک.ا.)

acquired action فعل کسبی (ک.ا.)

generated effect فعل متولد (ک.ا.)

actus purus فعل محض

ص: 111

فعل محکم (ک.ا.)

act skilfully executed; purposeful action; well-conducted process; well-wrought act

فعل مخالف counter-action

فعل منطقی logical function

فعل گرایبی activism

فعلی actual

فعلیت (ک.ا.)

action; activity; actuality; actualization; ente-lechy

فعلیت بخشی actualization

فعلیت محض actus purus; pure energia

فعلیت یافته actualized

فقر (ع.ا.) spiritual poverty

فقر ذاتی (ف.ا.)

absolute poverty of existence in itself

فقر وجودی (ف.ا.) existential poverty

فقه canonical law; divine law; law

فقهی canonical; legal

فقیه legal theorist

فکر thought

فکر استدلالی discursive thought

فکری cerebral; dianoetic; intellectual

meditative فکورانه

philosophy فلسفه

Avicennism فلسفه ابن سینا

Epicureanism فلسفه اپیکوری

فلسفه اخلاق

meta-ethics; moral philosophy

فلسفه ارسطویی (ف.ا.)

Aristotelianism; Peripatetic philosophy

Spencerism فلسفه اسپنسر

Spinozism فلسفه اسپینوز

فلسفه استعلایی (ف.غ.)

transcendental philosophy

philosophy of illumination فلسفه اشراق

فلسفه اصالت تصوّر (ف.غ.)

idealist philosophy

rationalism فلسفه اصالت عقل

hedonism فلسفه اصالت لذت (ف.غ.)

solipsism فلسفه اصالت نفس

Platonism فلسفه افلاطونی

Comtism فلسفه اگوست کنت

eclectic philosophy فلسفه التقاطی

فلسفه الیاتی Eleaticism

فلسفه انتظام طبیعت cosmology

فلسفه اندیشی philosophization

فلسفه اولی (ف.ا.)

philosophia prima; primary philosophy

فلسفه باطنی esoteric philosophy

فلسفه باف philosophist

فلسفه بافی philosophism; philosophization

فلسفه پرداز philosophizer

فلسفه پردازی

indulging in philosophy; philosophization

فلسفه پویش یا استمرار (ف.غ.)

process philosophy

فلسفه تجربی (ف.غ.)

experimental philosophy

ص: 112

positivism فلسفه تحصیلی

analytical philosophy فلسفه تحلیلی (ف.غ.)

existentialism فلسفه تقرر ظهوری (ف.غ.)

perennial philosophy فلسفه جاودان

Jansenism فلسفه جبری جانسن (ک.م.)

فلسفه جدید مدرسی (ف.غ.)

Neo-Scholasticism

philosophy فلسفه دروغین

Cartesianism فلسفه دکارتی

Scotism فلسفه دونس اسکوتوس (ف.غ.)

mental philosophy فلسفه ذهن (ف.غ.)

Stoicism فلسفه رواقی

linguistic philosophy فلسفه زبان (ف.غ.)

political philosophy فلسفه سیاست

فلسفه طبیعی

naturalism; physiophilosophy; natural philosophy

metamysticism فلسفه عرفان

فلسفه قرون وسطایی

medievalism; medieval philosophy

applied philosophy فلسفه کاربردی

Kantianism فلسفه کانت

فلسفه کلبی cynicism

فلسفه لذت حسی (ف.غ) sensualism

فلسفه مارکس (ف.غ) Marxism

فلسفه مدرسی (ف.غ) scholasticism

فلسفه مدنی

civil philosophy; political philosophy

فلسفه مربوط به سده های میانه

medieval philosophy

فلسفه مشائی

Aristotelianism; Peripatetic philosophy; peri- pateticism

فلسفه مکانیستی mechanistic philosophy

فلسفه منطق (ف.غ) philosophy of logic

فلسفه نفی ماده immaterialism

فلسفه نقادی criticism

فلسفه نوافلاطونی Neo-Platonism

فلسفه نوتوماسی (ف.غ) Neo-Thomism

فلسفه نوکانتی (ف.غ) Neo-Kantianism

فلسفه نو هگلی (ف.غ) Neo-Hegelianism

فلک

celestial sphere; heaven; heavenly sphere

فلک ائیر (ف.ا) sphere of aether

minor sphere(ف.ا.)فلک اصغر

فلک اعلى (ف.ا.)

highest sphere; greatest sphere

فلک الافلاک

highest sphere, The; outer sphere

first heaven(ف.ا.)فلک اول

فلک البروج

heaven of the zodiacal signs; sphere of fixed stars

sphere of sunخورشيدفلک

sphere of Saturnزحلفلک

sphere of Venusزهرةفلک

sphere of throneعرشفلک

sphere of Moonقمرفلک

sphere of fixed starsالکواکبفلک

outer sphere(ف.ا.)فلک محیط

ص: 113

فلك مریخ sphere of Mars

فلك مشتری sphere of Jupiter

فلكی celestial; heavenly; spherical

فلوطين Plotinus

فن technic; technique

فن آوری technology

فنا (ع.ا.) (ک.ا.)

annihilation; death; evanescence; transit- oriness; full absorpition; passing away

فناى اكبر (ع.ا.) major annihilation

فناى در توحيد (ع.ا.)

annihilation in divine unity

فناى در فنا (ع.ا.) annihilation in annihilation

فناى فى الله (ع.ا.) annihilation in God

فناى مطلق (ع.ا.) absolute annihilation

فناى نفس (ع.ا.) self-annihilation

فنا انگارى annihilationism

فنا پذیر mortal; perishable

فنا پذيرى mortality

فنا ناپذير immortal

فنا ناپذيرى immortality

فن بلاغت rhetoric

eristic (ك.ا.) فن جدل

poetics (م.ك.) فن شعر

superman (ف.غ.) فوق بشر

super sensual فوق حسّ

super sensible فوق حسّی

extratemporal فوق زمانی

above nature فوق طبیعت

supernatural فوق طبیعی

superrational فوق عقلانی

extraspacial فوق مکانی

nous; understanding فهم

common sense فهم عرفی

prudence فهم عملی

common sense فهم متعارف

gracious فیاض

self-emanating فیاض بالذات

pythagoras فیثاغورث

pythagorean فیثاغوری

Neo-Pythagoreanism فیثاغوریان جدید

effusion; emanation; grace (ع.ا.) فیض

فیض اقدس خداوند (ع.ا.)

most sacred effusion of God

most holy emanation (ع.ا.) فيض اقدس

first emanated اول فيض

فيض مقدس (ع.ا.)

holy emanation; sacred effusion

فيض وجود و effusion of being

emanationism فيض گرایي

effusion; emission فيضان

philosophe=philosoph; philosopher فيلسوف

first philosopher اول فيلسوف

Stoic (فيلسوف) رواقی

physical philosopher فيلسوف طبيعي

فيلسوف نما

;philosophaster

philosophe=philosoph

an sich; in itself في نفسه

ص: 114

libertarian(ک.ا.) قائل به اختیار

agnostic(ف.غ.) قائل به تعطیل

reincarnationist قائل به تناسخ

pluralist قائل به کثرت

resurrector; riser(ک.ا.) قائم

self-subsistent قائم بذاته

subsisting in God قائم به خداوند

قائم به ذات

independent; self-contained; self-depende- nt; self-existent; self-existing; subsistent; self-sustaining

قائم به نفس

independently subsistent; subsistent

القابض (ا.ا.)

He Who Contracts; Restrainer, The

قابل

passive receptacle; recipient; receiver; rec- eptive

perceptible; perceptive قابل ادراک

separable قابل انفکاک

reducible قابل تحویل

conceivable قابل تصوّر

قابل تعریف به یکدیگر (ف.غ.)

interdefinable

قابل تعقل cogitable

قابل حمل predicable

قابل خارجی (ف.ا.) external recipient

قابل ستایش laudable

قابل لمس tangible

قابل مشاهده observable

قابلیت capability; receptivity; recipience

قابلیت تحقیق verifiability

قابلیت تغییر receptivity to motion

القادر (ا.ا.)

All-Powerful, The; Mighty, The; Powerful, The

قادر (ک.ا.) capable; capable agent

قادر بنفسه (ف.ا.) Powerful by Himself

قادر به استدلال rational

قادر به قدرت (ک.ا.) powerful by a power

قادر علی الاطلاق

powerful without qualification

قادر مطلق (ا.ا.)

All-Potent, The; All-Powerful, The; Almighty

قار الذات (ف.ا.) stationary

قاصر deficient

قاعده (ک.ا.) sitter still

قاعده ان (ک.ا.) quietists

قاعده formula; norm; precept; rule

قاعده اخلاقی maxim; moral code

قاعده استنتاج (م.ک.)

derivation rule; rule of inference

قاعده اشراقی (ف.ا.)

(illuminationist principle (theorem

قاعده امکان اشرف (ف.ا.)

theory of future possibility

قاعده تبدیل (م.ر.) transformation rule

قاعده تعمیم generalization, rule of

قاعده جابجا کردن مقدمه ها (م.ر.)

rule of commutation

قاعده جانشین سازی (م.ر.) substitution rule

قاعده حذف \vee (م.ر.) \vee -elimination rule

قاعده رفع تالی (م.ر.)

modus tollendo tollens

قاعده ساخت (م.ر.) formation rule

قاعده عقلی (ف.ا.) rational principle

قاعده فرض (م.ر.) assumption rule

قاعده فرعی استنتاج (م.ک.)

derived rule of inference

قاعده معرفی v (م.ر.) v-introduction rule

قاعده وضع مقدم (م.ر.)

modus tollendo ponens

قالب body

قالب اصل موضوعی (م.ر.) axiom schema

قالب قضیه theorem schema

قالب مثالی (ف.ا.)

atom-like body; corpse astral

قانون canon; law; nomos

قانون امتناع ارتفاع تقيضين

law of excluded middle

قانون امتناع تناقض

law of non-contradiction

قانون ستیزی anarshism

قانون شرع

canon law; canonical law; sacred law

قانون طبیعت law of nature

قانون عکس تقيض (م.ک.)

law of transposition

قانون علیّت

Law of causation; law of causality

قانون فکر (م.ک.) law of thought

positive law قانون موضوعه، قانون وضعی

قانون نقض مضاعف (م.ر.)

law of double negation

lawmaker; legislator; legislation قانون گذار

(nomothetic(al) قانون مدارانه)

القاهر (ا.ا.)

All-Powerful, The; Omnipotent, The

Gods omnipotence قاهریت خداوند (ف.ا.)

قبالا (ف.غ.) cabala

قبیح (ک.ا.) badness

evil nature of something قبیح شیء (ک.ا.)

contract; contraction قبض

قبض و بسط (ع.ا.)

contraction and expansion

ص: 116

prior قبلی

anteriority قبلیت

receptivity قبول

sanctity قداست

قَدَر (ک.ا.)

determination; decree; particular determina- tion; destiny; divine decree; divine preme- asurment; divine providence

divine determinism(ک.ا.) قَدَر الهی

قَدَر علمی (ف.ا.)

destiny through knowledge

قَدَر عینی (ف.ا.)

destiny through objectification

قدرت capability

imagination قدرت تخیل

almightiness; omnipotence قدرت مطلق

omnipotent قدرتمند

fatalism قدرگرای

fatalistic; libertarian(م.ک.) قَدَری

قدریّه (ک.ا.)

Qadarites; libertarians; free willers

divine; holy; spiritual قدسی

sacredness قدسيّت

قَدَم (ف.ا.)

pre-eternity; eternity; uncreatableness

real pre-eternity(ف.ا.) قدم حقيقي

essential eternity(ف.ا.) قَدَم ذاتي

قَدَم زماني (ف.ا.)

temporal eternity; times eternity

eternity of the world(ف.ا.) قَدَم عالم

pre-eternity of the soul(ف.ا.) قَدَم نفس

Holy, The; Most Holy, The(ا.ا.) القدّوس

holiness قدّوسيّت

Omnipotent, The(ا.ا.) القدير

Nigh, The(ا.ا.) القريب

sainthood قدّيسان

قديم

eternal; pre-eternal; pre-existent; uncreated

relative pre-eternity(ف.ا.) قديم اضافي

eternal by itself(ف.ا.) قديم بذاته

قديم بغيره (ف.ا.)

eternal through another

قديم به قَدَم (ف.ا.)

eternal through an eternity

noneternity قدیم نبودن

قراردادهای کوتاه نویس (م.ر.)

abbreviative conventions

nearness to God(ع.ا.) قرب به خداوند

Carmathian; Qaramite قرمطی

medieval ages قرون وسطا

medieval قرون وسطایی

constraint(ک.ا.) قسر

compulsive; mechanistic(ک.ا.) قسری

fate(ک.ا.) قسمت

receptivity to partition قسمت پذیری

intention قصد

قضا(ک.ا.)

decree; determination; predestination; deci- sion; destination; foreordination; predeterm- ination

ص: 117

قضا و قدر (ک.ا.)

destiny and decree; destiny and provide- nce; fatalism; fate and destiny; foreordinat- ion and destiny;
ordination

قضا و قدر الهی (ک.ا.)

decree and ordinance of God; divine ord- ination

قضای اجمالی (ک.ا.)

undifferentiated decree

قضای الهی (ک.ا.) divine decree

قضای پیشین (ک.م.) preordained fate

قضای تفصیلی (ف.ا.) differentiated decree

قضای اولیه (م.ک.) primitive propositions

قضای تحقیق پذیر (ف.غ.)

verifiable propositions

قضای جدلی الطرفین (ف.غ.)

dialectical assertions

قضای مطلقه (م.ک.) categorical propositions

قضای نسبی relational propositions

قضای وهمی (م.ک.) false-premises

قضیه proposition; theorem; judgement

قضیه اتفاقیه (م.ک.)

coincidental proposition

descriptive judgement (قضیه اخباری (م.ک.))

قضیه اقترانی (م.ک.)

conjunctive proposition

normative proposition قضیه انشایی

definite proposition (قضیه بتیه (م.ک.))

قضیه بسیط (م.ک.)

atomic proposition; indivisible proposition

قضیه ترکیبی پیشین (ف.غ.)

synthetic a priori proposition

قضیه ترکیبی ما تأخر (ف.غ.)

synthetic a posteriori proposition

قضیه ثلاثی (م.ک.)

ternary proposition; triadic proposition

قضیه ثنائی (م.ک.)

binary proposition; dyadic proposition

قضیه جزئی (م.ک.)

partial proposition; singular proposition

factual proposition قضیه حقیقی

قضیه حملی

categoric(al) proposition; attributive propos- ition; categorical proposition

actual proposition (قضیه خارجیّه (م.ک.))

قضیہ دائمہ مطلقہ (م.ک.)

absolute perpetual proposition

قضیہ دستوری (ف.غ.)

normative proposition

قضیہ ذهنی mental proposition

قضیہ سالبہ (م.ک.) negative proposition

قضیہ سالبہ جزئیہ (م.ک.)

particular negative proposition; O-propos- ition

قضیہ سالبہ کلیہ (م.ک.)

E-proposition; universal negative proposition

قضیہ شخصی (م.ک.)

individual proposition; singular proposition

قضیہ شرطی (م.ک.) conditional proposition

ص: 118

قضیہ شرطی متّصل (م.ک.)

hypothetical proposition

قضیہ شرطی منفصل (م.ک.)

disjunctive conditional proposition

قضیہ ضروریہ (م.ک.)

necessary proposition

قضیہ ضروریہ مطلقہ (م.ک.)

absolute necessary proposition

قضیہ ضروریہ منعکسه (م.ک.)

convertible necessary proposition

قضیہ طبیعیہ (م.ک.) physical proposition

قضیہ عدمی (م.ک.) privative proposition

قضیہ عرفیہ خاصہ (م.ک.)

special conventional proposition

قضیہ کلی (م.ک.) universal proposition

قضیہ لزومیہ (م.ک.) cogent proposition

قضیہ مانعہ الجمع (م.ک.)

incompatible proposition

قضیہ مانعہ الخلوّ (م.ک.)

exclusive hypothetical proposition

قضیہ متّصله (م.ک.)

connected proposition; conjunctive propo- sition

قضیه محتمل (ممکن)

problematic proposition

قضیه محصوره (م.ک.)

defined proposition; determinate propos- ition; fenced proposition

compound proposition (م.ک.)

quantified proposition (م.ک.)

قضیه مشروطه خاصه (م.ک.)

special conditioned proposition

قضیه مشروطه عامه (م.ک.)

general conditioned proposition

قضیه مطلقه (م.ک.)

absolute proposition; categoric(al) propos- ition

قضیه مطلقه عامه (م.ک.)

general absolute proposition

valued premise قضیه معتبر

قضیه معدوله (م.ک.)

negative term proposition; modified props- ition

counter-proposition (م.ک.)

قضیه ممکنه (م.ک.)

contingent proposition; possible propos- ition

قضیہ ممکنہ خاصہ (م.ک.)

particular contingent proposition

قضیہ ممکنہ عامہ (م.ک.)

general possible proposition

قضیہ ممکنہ وقتیہ (م.ک.)

temporal possible proposition

قضیہ منتشرہ (م.ک.) spread proposition

قضیہ موجب کلی (م.ک.) A-proposition

قضیہ موجبہ (م.ک.) affirmative proposition

قضیہ موجبہ جزئیہ (م.ک.)

particular affirmative proposition

قضیہ موجبہ کلیہ (م.ک.)

universal affirmative proposition

ص: 119

modal proposition (قضیه موجهه (م.ک.))

قضیه مهمله (م.ک.)

ambiguous proposition; indefinite proposition; undefined proposition

assertoric proposition (قضیه واقعی (عینی))

existential proposition (قضیه وجودی (م.ک.))

قضیه وجودی لاضروری (م.ک.)

not-necessary existential proposition

temporal proposition (قضیه وقتیّه (م.ک.))

imagined proposition (قضیه وهمی)

propositional (قضیه ای)

pole; supreme spiritual guide (قطب (ع.ا.))

pillar of universe; pillar جهان (قطب)

assertoric; conclusive; definite (قطعی (م.ک.))

heart; transformation (قلب)

pine-like heart (قلب صنوبری شکل (ف.ا.))

pen; stilus (قلم (ک.ا.))

pen of responsibility (قلم تکلیف (ک.ا.))

territory (قلمرو)

faculties (قوا)

consistence; constitution; subsistence (قوام)

self-maintenance (قوام به خود)

forces of ignorance قوای جهل

faculties of mind قوای ذهن

قوای عملیه و علمیه (ف.ا.)

theoretical and practical faculties

قوس صعود (ف.ا.)

arc of ascent; ascending act of creation

قوس نزول (ف.ا.)

arc of descent; descending act of creation

قول (ک.ا.)

discourse; word; expression; verbal conf-ession

قول به اصالت ماهیت (ف.ا.) essentialism

قول به علیت ماده نسبت به عقل

causal materialism

قول تام (م.ک.) complete discourse

قول جازم (م.ک.) declarative discourse

قول جدلی (م.ک.) dialectical discourse

قول خطابی (م.ک.) rhetorical discourse

قول شارح (م.ک.)

definition; oratio explicans

قول صادق (م.ک.) true discourse

قول کاذب (م.ک.) falsified discourse

قوّه (ك.ا.)

capacity; faculty; force; potency; potentia; potentiality; ability; power

قوّه ادراك (ف.ا.)

understanding; faculty of perception; perceptive power

contingent potentiality (ف.ا.)

قوّه باطنی (ف.ا.)

reasoning faculty تعقل

قوّه تفکر cogitation

قوّه تمیز good sense

قوّه توهم fantasy

قوّه جاذبه (ف.ا.)

faculty of attraction; power of attraction

قوّه حاسّه (ف.ا.)

ص: 120

قوّه حافظه (ف.ا.)

faculty of memory; retentive faculty

قوّه حرکت faculty of motion

قوّه حسّی

faculty of sensation; physical faculty

قوّه حیوانی animal faculty

قوّه خرد faculty of reason

قوّه خیال (ف.ا.)

representative faculty; faculty of fantasy

قوّه دافعه (ف.ا.)

faculty of evacuation; faculty of repulsion

قوّه ذاكره (ف.ا.) recollective faculty

قوّه ذهنی mental faculty

قوّه روحی (ع.ا.) psychic faculty

قوّه شخصیه (ف.ا.) individual power

قوّه شناسایی (ف.غ.) قوّه مفکره (ف.ا.)

cogitative faculty

قوّه شوقیه (ف.ا.)

craving power; faculty of desiring

قوّه شهوانی

appetitive faculty; lustful faculty

physical power(ف.ا.) قوّه طبیعی

intellectual faculty(ف.ا.) قوّه عاقله

theoretical faculty(ف.ا.) قوّه عالمه

practical faculty(ف.ا.) قوّه عامله

قوّه عقلیه (ف.ا.)

faculty of rationality; power of the intellect

power of the element(ف.ا.) قوّه عنصری

قوّه غاذیه (ف.ا.)

vegetative faculty; faculty of feeding; nutr- itive faculty; nutritive power

قوّه غضبیه (ک.ا.)

irascible faculty; faculty of anger

incentive power(ف.ا.) قوّه فاعلیّه محرّکه

deliberative faculty قوّه فکری

cogitative faculty قوّه فکریه

power of the sphere(ف.ا.) قوّه فلکی

tactile faculty(ف.ا.) قوّه لامسه

material potentiality قوّه مادّی

faculty of retention(ف.ا.) قوّه ماسکه

قوّه متخیّله (ف.ا.)

faculty of imagination; imaginal faculty; imaginative faculty; sensitive imagination faculty

modifying power(ف.ا.) قوّه متصرّفه

قوّه محرّكه (ف.ا.)

locomotive faculty; motive power; moving power; power of motion; motive force

receptive power(ف.ا.) قوه محصله

pure potency قوه محض

perceptive faculty(ف.ا.) قوّه مدرکه

قوّه مدرکه باطنی (ف.ا.)

internal perceptive power

قوّه مدرکه ظاهری (ف.ا.)

external perceptive power

observation قوه مشاهده

assimilative power(ف.ا.) قوه مشبهه

قوّه مصوّره (ف.ا.)

faculty of representation; forming power

قوّه مفکّره (ف.ا.)

faculty of thought; reflective faculty

angelic faculty قوه ملکوتی

ص: 121

distinguishing faculty(ف.ا.) قوّه ممیّزه

قوّه مولده (ف.ا.)

faculty of reproduction; reproductive faculty; generative power

قوّه ناطقه (ف.ا.)

faculty of rationality; rational faculty

قوّه نامیه (ف.ا.)

faculty of growth; growing power

vegetative faculty(ف.ا.) قوّه نباتیه

theoretical faculty(ف.ا.) قوّه نظری

قوّه نفسانی (ف.ا.)

faculty of mind; psychic power

قوّه وهم

faculty of estimation; estimative faculty

faculty of digestion(ف.ا.) قوّه هاضمه

القوی (ا.ا.) Strong, The

القهار (ا.ا.) Dominator, The; Revengeful, The

قیاس analogy; syllogism

قیاس آوری syllogization

قیاس احتجاجی (م.ک.) epicheirema

قیاس استثنایی (م.ک.)

exceptive syllogism; exclusive syllogism

قیاس استثنایی متصله (م.ک.)

modus tollendo tollens

قیاس استثنایی منفصله (م.ک.)

modus ponendo tollens; modus tollendo ponens

قیاس اقترانی (م.ک.)

categoric syllogism; conjunctive syllogism

قیاس اقناعی (م.ک.) persuasive syllogism

قیاس برهانی (م.ک.)

demonstrative syllogism

قیاس پذیر deducible

قیاس تمثیل (م.ک.) analogy of comparison

قیاس تمثیلی (م.ک.) reasoning by analogy

قیاس جدلی (م.ک.)

dialectic syllogism; dialectical syllogism

قیاس حملی categoric syllogism

قیاس خطابی (م.ک.) rhetorical syllogism

قیاس خلف (م.ک.)

reductio ad absurdum; syllogism ad absurdum; syllogism per impossible

قیاس دوری (م.ک.) demonstration in circle

قیاس ذوحلین (م.ک.) dilemma

قیاس زنجیره ای sorites

conditional syllogism (قياس شرطي (م.ك.))

قياس شرطي انفصالي (م.ك.)

disjunctive inference

قياس شرطي متصل (م.ك.)

hypothetical inference; hypothetical syllogism

قياس شعري (م.ك.) poetic syllogism

قياس شناسي syllogistics

قياس صحيح (م.ك.) valid syllogism

قياس صوري (م.ك.) syllogism

قياس ضمير (م.ك.) enthymeme

قياس عقيم (م.ك.)

inconclusive syllogism; sterile syllogism

قياس على الشاهد (م.ك.)

analogy from man to God

analogical reasoning(قیاس فقہی)

قیاس کاذب (م.ک.)

erroneous conclusion; paralogism

perfect syllogism(قیاس کامل (م.ک.))

abduction قیاس محتمل

mixed syllogism(قیاس مختلط (م.ک.))

قیاس مرکب (م.ک.)

composite syllogism; compound syllogism; polysyllogism

قیاس مستقیم (م.ک.)

directed-proof syllogism

sorites قیاس مسلسل (م.ک.)

enthymeme قیاس مضمّر

قیاس مغالطه ای (م.ک.)

sophistical reasoning; sophistic syllogism

prosyllogism قیاس مقدّم

divided syllogism(قیاس مقسّم (م.ک.))

deduction قیاس منطقی (م.ک.)

disjunctive syllogism(قیاس منفصل (م.ک.))

episyllogism قیاس مؤخر (م.ک.)

certain syllogism(قیاس یقینی (م.ک.))

deductive; syllogistic(قیاسی (م.ک.))

subsistence; independence قیام

subsistence by oneself قیام به ذات

self-subsistence قیام به ذات خود

subsistence in the mind (ف.ا.) قیام به ذهن

self-subsistence قیام به نفس

قیام حلولی (ف.ا.)

immanentis subsistence; inherent subsistence

قیام صدوری (ف.ا.)

originating subsistence; subsistence by emergence; subsistence of an action in an agent; subsistence of issuing

قیام ظهوری (ف.غ.) existence

Resurrection, The قیامت

قیامت صغری (ک.ا.)

lesser resurrection; minor resurrection

قیامت کبری (ک.ا.)

greater resurrection; major resurrection

qualification قید

custodian قیّم

القیوم (ا.ا.)

Self-Existing, The; Self-Subsistent, The

self-existence قیومیت

creatures; worlds کائنات

corruptible beings فاسد کائنات

false کاذب

pseudo - نما - کاذب

work کار

functionalism کارکردگرایی ذهن (ف.غ.)

disapproving کاره (ک.ا.)

lack کاستی

kafir کافر

heathen; infidel; nonbeliever; pagan; sacr- ilegious; unbeliever

calvinist کالونی مذهب (ک.م.)

perfect کامل

absolutely perfect کامل مطلق

mine کان

mineral کانی (ک.ا.)

mineralogy کانی شناسی (ک.ا.)

diviner کاهن

great sins کبایر (ک.ا.)

major premise کبری (م.ک.)

majesty کبریا

الكبير (ا.ا.) Great, The

کتاب (آسمانی) Bible; scripture

کتاب تکوینی internal book of creation

کتاب سرودهای مذهبی Psalter

کتاب مزامیر داود Psalter

کتاب مقدس (تورات و انجیل) Bible

کتاب مقدس (یهودیت و مسیحیت...) scripture

کتاب مکاشفه یوحنا (ک.م.) Apocalypse, The

معتقد به نص صریح کتاب scripturalist

کثرت manyness; multiplicity

کثرت اجسام multiplicity of bodies

کثرت پدیدارها manifold of phenomena

کثرت حسی manifold of sense

کثرت در وحدت (ا.ع.)

diversity in unity; multiplicity within unity

کثرت وجود (ف.ا.)

superabundance of being

کثرت گرا pluralist

کثرت گرایانه pluralistic

کثرت گرایی pluralism

کثیر many

كثير نوعى (ف.ا.) "many specific"

كثيف (ك.ا.) gross

كجائى whereness

كدامى whichness

ص: 124

soul obscurity كدورت روح

falsity كذب

كرامت (ع.ا.)

miracle; theurgy; extraordinary act; thauma- turgy; act of divine grace; miraculous pow- er; non- prophetical
miracle; saintly miracle

boundary کرانه

disapproval (ک.ا.) کراهت

throne; footstool; sedile (ک.ا.) کرسی

generosity کرم

cherub کزوبی

cherubim کزوبیان

sphere of fixed stars (ف.ا.) کره الثوابت

الکریم (ا.ا.)

Generous, The; Munificent, The

acquisition (ک.ا.) کسب

acquired کسبی

کشف

apocalypse; ecstatic experience; intuitive knowledge; intellectual intuition; revelation; unveiling; direct
vision; immediate exper- ience; inward revelation; removal of the veil

unveiling of mysteries (ع.ا.) کشف اسرار

divine disclosure (ع.ا.) کشف الهی

uncovering of veil (ع.ا.) كشف حجاب

كشف حقايق (ف.ا.)

unveiling of spiritual realities

كشف الغطاء unveiling of the hidden

كشف و شهود عرفانی (ع.ا.) mystic intuition

كشف و عيان (ع.ا.) revelation and insight

كفر

infidelity; paganism; unbelief; unfaithfulness

كفر آميز: atheistic; paganish

كفّ نفس continence; self-control

كل whole

كلام apologetic theology; speech; theology

كلام جديد new theology

كلام خداوند (ك.ا.) speech of God

كلام درونی inner speech

كلام لطيف (ك.ا.) subtle theology

كلام لفظی (ك.ا.) uttered speech

كلام نفسانی (ك.ا.)

inner speech; speech of the soul

كلام نفسی logos; speech of the soul

كلام گرایي theologism

theologic; theological کلامی

cynic کلبی

cynical کلبی مسلک

cynics کلبیون

all" in the sense of each individual" کلّ فردی

holism کل گرای

all" used collectively" کلّ مجموعی

word کلمه

divine word; logos کلمه الله

aphorism کلمه قصار

unifying word کلمه جامعہ (ع.ا.ع)

good word کلمه طیبہ

all and some کل و جزء (م.ک.)

general; generic; universal کلی

mental universal کلی ذهنی (م.ک.)

ص: 125

natural universal (کلی طبیعی (م.ک.))

accidental universal (کلی عرضی (م.ک.))

کلی عقلی (ف.ا.)

mental universal; rational universal

coextensive universal (کلی متساوی (م.ک.))

univocal universal (کلی متواطی (ف.ا.))

logical universal (کلی منطقی (م.ک.))

کلیات general principles

کلیات خمس (م.ک.)

universals; Five Universals, The, Five Univ-ersals, the

کلیات مجردة (ف.ا.) abstract universals

کلیت universality

کلیمی Jew

کلیه universal

کلیه سالبه (م.ک.) negative universal

کلیه موجبه (م.ک.) affirmative universal

کم magnitude; quantity

کم تعلیمی (ف.ا.) mathematical quantity

کم متّصل (ف.ا.)

continuous quantity; quantum continuum

کم منفصل (ف.ا.)

discontinuous quantity; discrete quantity; separate quantity; quantum discretum

perfection کمال

entelechy کمال اوّل

secondary perfection کمال ثانی

کمال مطلق

absolute perfection; supreme perfection

ideal کمال مطلوب

self-perfection کمال نفس

personal perfection کمال نفسانی

perfectionism کمال باوری

perfectionism کمال گرایی

excellences کمالات

latency; immanence (ف.ا.) کمون

hiding and appearing کمون و ظهور

less کمی

quantitative کمّی

quantity کمّیت

dimensive quantity کمّیت دارای بُعد

continuous quantity کمّیت متصل (م.ک.)

quantification کمّیت نمایی (م.ک.)

کن فیکون Be! and it is

creative imperative (ف.ا.)

extreme کناره

allegory; symbol کنایه

allegorical; symbolic کنایه

treasure کنز

hidden treasure (ع.ا.)

core کنه

very nature کنه ذات

core of reality کنه واقعیت

core of being کنه وجود

star کوكب

existence; generation (ك.ا.)

most universal being (ف.ا.)

كون و فساد (ف.ا.)

generation and corruption; becoming and decaying; becoming and perishing; coming and passing away

ص: 126

کون و مکان (ف.ا.)

temporal and spacial existence; time and space

کونین Two Worlds

کھانت divination

کیش cult

کیف quality

کیف بالذات (ف.ا.) quality by essence

کیف بالعرض (ف.ا.) quality by accident

کیف مبصره (ف.ا.) visual quality

کیف محسوس (ف.ا.) sensible quality

کیف مختص به کم

quality peculiar to quantity

کیف ملموس (ف.ا.) tangible quality

کیفی qualitative

کیفیات qualities

کیفیات اولیہ primary qualities

کیفیات ثانویہ secondary qualities

کیفیات مبصره visual qualities

کیفیات مختص به کمیات (ف.ا.)

qualities peculiar to quantities

کیفیات مسموعه (ف.ا.) auditory qualities

olfactory qualities (ف.ا.) مَشْمُومَة كَيْفِيَّات

كَيْفِيَّات نَفْسَانِي بَطِيء الزَّوَال (ف.ا.)

long-term dispositions

كَيْفِيَّات نَفْسَانِي سَرِيع الزَّوَال (ف.ا.)

short-term dispositions

كَيْفِيَّة quality

affective quality (ف.ا.) كَيْفِيَّة انْفِعَالِي

primary quality كَيْفِيَّة اُولَى

secondary quality كَيْفِيَّة ثَانَوِي

active quality (ف.ا.) كَيْفِيَّة فَعَلِي

audible quality (ف.ا.) كَيْفِيَّة مَسْمُوع

primary quality كَيْفِيَّة نَخَسْتِيْن

كَيْفِيَّة نَفْسَانِي (ف.ا.)

mental quality; personal quality

alchemy كِيْمِيَا

Saturn كِيُوَان

cosmos; universe كِيَهَان

cosmology كِيَهَان شِنَاسِي

cosmic كِيَهَانِي

گام استقرا (م.ر.) induction step

گام بنیادی (م.ر.) basis step

گذر (م.ر.) path

گذر باز (م.ر.) open path

گذرا evanescent; transitory; transient

گذرا و حادث transient

گرایش به فرهنگ کهن یونانی Hellenism

گرایش به ماده و صورت hylomorphism

گروه party

گزاره (م.ک.)

proposition; declarative proposition; declarative sentence; predicate

گزاره اخباری informative proposition

گزاره الزامی ought-statement

گزاره تحلیلی analytic proposition

گزاره تکلیفی ought-statement

گزاره خبری indicative proposition

گزاره وجودی (ف.ا.) existential proposition

گزاره ای propositional

گزین گویه aphorism

گسسته discontinuous; discrete; inconsistent

discourse گفتار

verbal گفتاری

dialogue گفتگو

dialogue گفت و شنود

(dialogic(al گفت و شنودی

conjecture; presumption; assumption گمان

offence; evil; sin (ک.ا.) گناه

light sin; minor sin (ک.ا.) گناه صغیره

گناه کبیره (ک.ا.)

cardinal sin; grave sin; major sin

original sin گناه نخستین

sinful آلود

sins گناهان

sinner; sinful; wrongdoer (ک.ا.) گناهکار

wrongdoing گناهکاری

treasure گنج

gnostic گنوسی

evidence; witness گواه

anchorite; recluse گوشه نشین

solitude; seclusion گوشه نشینی

substantial گوهرین

vegetable; vegetative گياهي

universe گيتي

ص: 128

لائیك laic

لا ادري agnostic

لا ادري گري (ف.غ.) agnosticism

لا اقتضاء; neutral; non requirement

لا بشرط (ف.ا.)

unconditioned, nonconditioned

لا بشرط قسمی (ف.ا.)

non-conditioned as a division

لا جود nonbeing

لا حکم الا لله but Gods no judgement

لازم

consequent; essential property; inherent; necessary inseparable; implicate

لازم الاجراء imperative

لازم ذات خداوند

essential property of the essence of God

لازم ماهیت (ف.ا.)

consequential property of quiddity

لازم معنا concomitant of the meaning

لازم و ملزوم interdependent

لا شیء nonentity; nonthing; nothing

لا شئییت nothingness

لا عدم non-nonbeing

لا فی محل (ف.ا.) in no substrate

لا قوه (ف.ا.) inability; nonpower

لا مسه

sense of feeling; sense of touch; touching

لا مکان nonspace

لا وجودی nonexistential

لا هوت (ک.ا.) divine essence; divine nature

لا ینال immortal

لا ینفک integral

لبس بعد از خلع (ف.ا.)

dressng after dressing of forms

لبس بعد از لبس (ف.ا.) dressing after dressing

لا حظه instant

لا ذات joys

لا ذات حسّی sensual joys

لا ذات مادّی sensual joys

لا ذات معنوی spiritual joys

لا ذاته fur sich; to his essence

لا ذت (ک.ا.) joy; pleasure

لذت حسی

pleasure of the senses; sensuality

لذت عقلی intellectual pleasure

لذت گرایی hedonism

ص: 129

essentiality لزوم

complete implication لزوم تامّ (م.ک.)

inherence لزوم ذاتی (م.ک.)

deficient implication لزوم ناقص (م.ک.)

لطف (ک.ا.)

benevolence; kindness; favour; gentleness; grace

divine eternal mercy لطف ازلی

لطف الهی (ک.ا.)

divine compassion; divine grace; divine favour; divine grace

act of divine grace لطف حق

act of divine grace لطف رب

divine eternal mercy لطف سابق

Benevolent, The; Subtle, The (ک.ا.) لطیف

subtle theology لطیف الکلام (ک.ا.)

logical words لغتهای منطقی (م.ر.)

lapse لغزش

verbalism لفاظی

letter; signifier لفظ (م.ک.)

pronunciation لفظ (ک.ا.)

لفظ قرآن (ک.ا.)

pronunciation of the Quran; utterance of the Quran; speaking of the Quran

لفظ کلی (م.ک.) general term

لفظ و معنی (م.ک.) letter and spirit

لفظ بازی verbalism

لفظی (ف.ا.) terminological; verbal

لفظی انگاشتن کلیات nominalism

لقا (ع.ا.) meeting

لقاء الله vision of God

لقای سعادت آمیز beatific vision

لیم اثبات (ف.ا.) why of an affirmation

لیم ثبوت (ف.ا.) why of an objective fact

لوح (ک.ا.) table; tablet

لوح ازل (ک.ا.) eternal table

لوح تقدیر (ک.ا.) book of fate

لوح محفوظ (ک.ا.)

guarded tablet; preserved table; preserved tablet; protected table

لوح و قلم (ک.ا.) tablet and pen

لوگوس logos

لیبرالیسم liberalism

لیبرالیسم جدید (ف.غ.) neo-liberalism

لیس nonexistence

لیسیّت ذاتی (ف.ا.)

essential nothingness; state of essential nonexistence

ص: 130

- مآب pseudo

ما اليه الحركة (ف.ا.)

that to which movement is directed

ما بالذات what is essential

ما بالعرض what is accidental

مابعد الطّبيعه metaphysics

مابعد الطّبيعه توصيفي

descriptive metaphysics

مابعد الطّبيعه نظري

speculative metaphysics

مابعد الطّبيعي metaphysical

مابه ازاي تجربي experiential reference

مابه ازاي خارجي objective reference

مابه الاتّفاق (ف.ا.) identifying factor

مابه الاشتراك (ف.ا.) common factor

مابه الامتياز (ف.ا.) distinguishing factor

ماتأخّر a posteriori

ماترياليستي materialistic

ماترياليسم (ف.غ.) materialism

ماترياليسم روح باور (ف.غ.)

animistic materialism

ماتریالیسم علمی (ف.غ.)

scientific materialism

الماجد (ا.ا.) Magnificent, The

ماده

hyle; hylo; materia; matter; substratum-mat-ter; stuff; substance

ماده ازلی (ف.ا.) primordial matter

ماده اصلی elemental matter

ماده اولی (ف.ا.)

primal matter; primary matter; prime matter

ماده اولیه prakriti

ماده بالقوه (ف.ا.) matter in posse

ماده به معنای اعم (ف.ا.)

matter in general sense

ماده عنصری elemental matter

ماده غیر متعین (ف.ا.) indeterminate matter

ماده قیاس (م.ک.) syllogisms content

ماده کلی universal matter

ماده متحرک (ف.ا.) matter-in-motion

ماده مطلق (ف.ا.) absolute matter

ماده نخستین (ف.ا.) materia prima

materialist ماده گرا

materialists ماده گرایان

materialistic ماده گرایانه

materialism; physicalism ماده گرایی

ص: 131

corporeal; material; physical مادّی

مادی در مرتبه فعل (ف.ا.)

material in performance

materiality مادّیت

Marxist مارکسیست

Marxism مارکسیسم (ف.غ.)

all other than God ما سوى الله

mechanism ماشين انگارى

mechanistic ماشين وار

mechanistic ماشينى

mechanism ماشينيسم

a priori ماقبل تجربى (ف.غ.)

مالک الملک (ا.ا.)

King of Absolute of Sovereignty, The

collective ownership مالکیت اشتراکى

manal مانا

Protector, The المانع (ا.ا.)

hindering; hindrance مانع

مانعه الجمع (م.ک.)

exclusive; mutually exclusive

disjunction negation مانعه الخلوّ (م.ک.)

مانوی (ک.ا.) Manichaeism/Manicheism

ماورای طبیعی supernatural

ماورای منطق metalogic

ماهو؟ what is it?

ماهوی essential

ماهیات quiddities

ماهیات بسیط (ف.ا.) simple quiddities

ماهیات ثابتة (ف.ا.) unchanging essences

ماهیات مرکب اعتباری (ف.ا.)

fictitious compound quiddities

ماهیات مرکب (ف.ا.) compound quiddities

ماهیت (ف.ا.)

essence; essentia; essential substance; ess-ence; whatness; quiddity; what-it-isness

ماهیت اعتباری (ف.ا.)

mentally-positing quiddity

ماهیت به شرط شیء (ف.ا.) mixed quiddity

ماهیت به شرط لا شیء (ف.ا.)

quiddity conditioned on nothing

ماهیت جنسی (ف.ا.) generic quiddity

ماهیت گرای essentialism

ماهیت متحصّل (ف.ا.) actualized quiddity

non mixed quiddity(ف.ا.) ماهیت مجزده

mixed quiddity(ف.ا.) ماهیت مخلوطه

shared quiddity(ف.ا.) ماهیت مشترک

ماهیت مطلق (ف.ا.)

utterly pure quiddity; absolute essence

absolute quiddity(ف.ا.) ماهیت مطلقه

ماهیت ممکن (ف.ا.)

quiddity of a contingent thing

specific quiddity(ف.ا.) ماهیت نوعیه

what" of definition" (م.ک.) مای حقیقیه

مای شارحه (م.ک.)

what" of lexical explanation"

mist(ک.ا.) ماء

adiaphorous مباح

adiaphorism مباح انگاری

ص: 132

مبادی (م.ک.)

first principles; initial things; principles

مبادی موجودات

principles of existent things

auspicious one; blessed مبارک

direct مباشر

مباهله (ک.ا.)

mutual cursing; mutual imprecation; recourse to imprecation

مباین heteronymous

مبتدع innovator

disciple; neophyte (ع.ا.) مبتدی

paralogical مبنی بر استدلال غلط

materialistic مبنی بر اصالت ماده

(nomothetic(al) مبنی بر قانون

fuctual مبنی بر واقعیت

statics مبحث اجسام ساکن

semantics مبحث الفاظ (م.ک.)

analytics مبحث تحلیلات (ف.غ.)

مبحث نجات و رستگاری در مسیحی (ک.م.)

soteriology

genesis; origin; origination; principle مبدأ

cause of an effect مبدأ اثر

higher principle مبدأ اعلى

مبدأ اول (ف.ا.)

First Origin, The; first principle

origination in time مبدأ زمانى (ف.ا.)

مبدأ و معاد (ک.م.)

Origin and Return; Origin and End

المُبدع (ا.ا.)

Beginner, The; Innovator, The; Originator, The

creator; initiator; inventor مبدع

originated مبدع

مبدع اول (ف.ا.)

first created; first originated being

demonstrated; proved مبرهن

missionary مبلغ (ک.م.)

ambiguous; problematic مبهم

metaphysics متافيزک

metaphysical متافيزکى

after; modern; posterior متأخر

posterior to God متأخر از خداوند

later members متأخران

theologian; theosopher متألّه

divergent متباين

homogeneous متجانس

innovating متجدّد

hypostatic متجسّم

unified, united متّحد

moved; moving; moving thing متحرّك

primum mobile متحرّك اول

moving at will متحرّك بالاراده (ف.ا.)

actualized متحقّق

متحيز (ك.ا.)

that which occupies space; thing placed

متخيّله (ف.ا.)

compositive imagination; imaginal faculty

dense متراكم

ص: 133

ambiguous; equivocal; multivalent; vague

متشابهات (قرآن)

ambiguous verses; unclear outward meanings; multivalent verses of the Quran

individual; concrete (ف.ا.) متشخص

dogmatic متشرع

faculty of disposal (ف.ا.) متصرفه

continuous متصل

conjunctive متصله

متصله اتفقيه (م.ك.)

contingent conjunctive

constant conjunctive (م.ك.) متصله دائمی

hypothetical conjunction متصله شرطیه

imagined متصور

متضاد (م.ك.)

contrary; opposed; antagonist; antagonistic

contraries (م.ك.) متضادان

correlate; correlative (م.ك.) متضایف

correlatives; two correlatives (م.ك.) متضایفان

متظاهر به دین pious

antagonist; incompatible متعارض

customary; orthodox; traditional متعارف

Most High, The (ا.ا.) متعال

المتعالی (ا.ا.)

Exalted One, The, Exalted, The; Very High, The

متعالی

supreme; transcendent; transcendental; par excellent

متعدّد many

متعلّق object

referent متعلّق

object of knowledge متعلّق شناسایی

object of intuition متعلّق شهود (ف.غ.)

object of thought متعلّق فکر

object of understanding متعلّق فهم

variable (م.ر.) متغیّر

object variable (م.ر.) متغیّر شیء

propositional variable (م.ر.) متغیّر گزاره ای

predicate variable (م.ر.) متغیّر محمولی

unified; united متّفق

unanimous متّفق القول

meditative; reflective متفکرانه

opposed; opposite متقابل

متقارن symmetrical

متقدّم before

متقدّم بالذات prior in essence

متقدّمان early members

متكافئ correspondent

المتكبر (ا.ا.) Haughty, The; Proud, The

متكثّر manifold; multiple

المتكلّم (ا.ا.) Speaker, The

متكلّم

apologist; dialectical theologian; scholastic philosopher; scholastic theologian; theologian

متكلّم نما theologaster

متلازم equipollent

متمايز distinct; distinctive

ص: 134

متن text

متنازع disputed

متناقض

contradictive; contradictory; paradox

self-contradictory (متناقض با خود (م.ک.)

paradoxical متناقض نما

finite; limited متناهی

finiteness متناهی بودن

finitude of body متناهی بودن جسم

false prophet متنبی

dogmatic متنسک

scripture متن مقدس

core of being متن و کنه هستی

widely transmitted متواتر

unanimous traditions متواترات (ف.ا.)

univocal متواطی (ف.ا.)

equipollent متوافق

successive متوالی

the intermediate متوسّطان

act done mediately متولّد (ک.ا.)

custodian متولّی

المتين (ا.ا.) Firm, The

idea; model; paradigm مثال

Platonic idea مثال افلاطوني

preceding model (ف.ا.) مثال قبلي

eternal idea مثال قديم

counter-example (م.ك.) مثال تقضي

vices مثال ب

archetypal; ideal مثالي

positive مثبت

مثبت له

that of which something is affirmed

مُثل

exemplary ideas; forms; ideas; similitude

suspended forms (ف.ا.) مثل معلّقه

controversy; debate; polemic مجادله

theological controversy مجادله ديني

مجادله كلامي

theological controversy; theological debate

figurative; metaphorical مجازي

religious striving (ع.ا.) مجاهدت

religions authouity (ع.ا.) مجاهده

مُجْبِرِه (ك.ا.) coercionists

مَجْدِد (ك.ا.) renewer of religion

مَجْذُوب (ع.ا.) ecstatic

مَجْرَبَات (م.ك.)

data of experience; empirical premises

مَجْرَد (ف.ا.)

noncorporeal; immaterial; incorporeal; non- material

مَجْرَد از ماده abstract

مَجْرَد ذاتی (ف.ا.) immaterial in essence

مَجْرَد وجود sheer existence

مَجْرَدَات incorporeal beings

مَجْسَمَه (ك.ا.)

;corporealists

anthropomorphists

مَجْعُول (ف.ا.) made; forged; made thing

مَجْلِس (ع.ا.) session; teaching session

مَجْمُوع collection

مَجْمُوع آحاد aggregate of units

ص: 135

universe مجموعه جهان

set مجموعه

model set (م.ر.) مجموعه الگویی

empty set (م.ر.) مجموعه تهی

finite set مجموعه متناهی

disjoint sets (م.ر.) مجموعه های ناپیوسته

unit set (م.ر.) مجموعه یکانی

inductive set (م.ر.) مجموعه استقرایی

Magian مجوس

unknown مجهول

completely unknown مطلق مجهول

Answerer of prayers, The (ا.ا.) المجیب

All-Glorious, The; Glorious, The (ا.ا.) المجید

disputation محاجّه

محاسبه نفس (ع.ا.)

self-examination; spiritual accounting

introspection محاسبه و مراقبه

encompassed محاط

imitative image (ف.ا.) محاكات

rationaly impossible (ف.ا.) محال

object of love محبوب

circumspect محتاط

adiaoeta محتمل الضدين

content of time محتوای زمان (ف.غ.)

محدث (ف.ا.)

created entity; created; noneternal; origin- ated

creator محدث

traditionist محدث

Traditionists محدثان

definiendum; finite; limited محدود

limitation محدودیت

mover; moving agent; moving agent محرک

محرک اول (ف.ا.)

First Mover; primary mover; prime mover

محرک اول غیر متحرک (ف.ا.)

immobile prime mover

unmoved mover محرک غیر متحرک

محرک غیر متحرک نخستین (ف.ا.)

prime immovable mover

direct mover محرک مباشر (ف.ا.)

direct mover محرک مستقیم

immovable mover محرک نامتحرک (ف.ا.)

original mover (ف.ا.)

beneficent محسن

محسوس

perceptible; phenomenal; sensible sensed; sensitive; sensum; tangible

محسوسات (م.ک.)

perceptibles; physical phenomena; sensa; sense data; sensibilia; sensory premises

revivification محشور کردن

محصل

actualizer; definite; determined; positive

quantified محصور (م.ک.)

quantified propositions محصورات (م.ک.)

pure محض

realized محقق

cosmothetic محقق دارنده عالم خارج

ص: 136

محقق scholar

decisive verses (در برابرِ متشابهات) محکّمات

predicate of a proposition محکوم

محکوم به

attribute; predicate; that which is judged to be the case

محکوم علیه

determined; predicated by; the thing judg- ed

locus; substrate محل

substrate (ف.ا.) محلّ اعراض

disputative محلّ جدل

substratum of attribute محلّ صفت

receptive dwelling place (ف.ا.) محلّ قابل

justification محمول

attribute; predicable; predicate محمول

محمول بالضمیمه (ف.ا.)

predicate by way of adherence

محمول بالعرض (ف.ا.)

accidental predicate

real prebicate (ف.غ.) محمول واقعی

predicables محمولات

محنه (ک.ا.)

examination; great trial; inquisition; trial

محو (ع.ا.)

effacement; obliteration; self-extinction

محور pillar

محوى included

المحيط (ا.ا.) The Encompassor,

محيط circumference

المحيى (ا.ا.)

Creator of Life, The; Lifegiver, The

مخاطب (م.ك.) addressee

مخالفت با نفوذ روحانیان در امور غیر مذهبی

anticlericalism

مخالف دخالت روحانیان در امور غیر مذهبی anticlerical

مخالف سنت antiorthodox

مختار (ک.ا.) free

مخترع inventor

مختلط mingled

مختلفات (ف.ا.) heterogeneous things

مخصّص (ک.ا.)

specifier; particularizer; individualizer

مخلوق created being; creature

مخلوق اول (ف.ا.)

first creation; first creature

مخیلات (م.ک.) imaginary premises

مدار tolerance

مدافع استدلالی دین apologist

مداوم continuous

مدبّر regulator

مدبّر کائنات cosmic designer

مدرسه ای academic

مدرسی scholastic

مُدِرک

apprehender; knowing subject; perceiver; percipient

مُدِرک

object perceived; apprehended; perceived

ص: 137

مُدْرِكِ كَلِيَّاتِ (ف.ا.)

percipient of intelligibles

مُدْرِكِ جَزْئِيَّاتِ (ف.ا.)

percipient of particulars

اتِّحَادِ مَدْرِكِ بَا مَدْرِكِ (ف.ا.)

unification of the perceiver and the perceived

مَدْرَكَاتِ مَدْرِكِ

مَدَّعَا

مَدَّعِيَانِ اِشْرَاقِ (ف.ا.) Illuminati

مَدَّعِيِ فِلْسَافَةِ philosopher

مَدْلُولِ (م.ك.) referent; signified

مَدْلُولِ عَلَيْهِ (م.ك.) described subject

مَدِينَةٍ city; polis

مَدِينَةٍ فَاسِقَةٍ (ف.ا.) City of the Corrupt

مَدِينَةٍ جَاهِلَةٍ (ف.ا.) City of the Ignorants

مَدِينَةٍ ضَالَّةٍ (ف.ا.) City of the Misguided

مَدِينَةٍ غَيْرِ فَاضِلَةٍ (ف.ا.) anti-utopia

مَدِينَةٍ فَاضِلَةٍ (ف.ا.)

model society; utopia; virtuous city; virt- uous society; ideal city; virtuous state

مَذَاهِبِ وَاَدْيَانِ heresiology

المُذَلِّ (ا.ا.) Abaser, The

doctrine; religion; school; school of thought; sect

libertarianism (ک.ا.) مذهب آزادی اراده

Ismailism مذهب اسماعیلی

nominalism مذهب اصالت اسم

empiricism مذهب اصالت تجربه

idealism (ف.غ.) مذهب اصالت تصوّر

substantialism مذهب اصالت جوهر

sensationalism (ف.غ.) مذهب اصالت حس

subjectivism مذهب اصالت درون گرایی

مذهب اصالت عقل (ف.غ.)

intellectualism; rationalism

utilitarianism مذهب اصالت فایده

conceptualism مذهب اصالت مفاهیم

realism مذهب اصالت واقع

Mutazilism (ک.ا.) مذهب اعتزال

mysticism (ع.ا.) مذهب اهل باطن

sunnism مذهب اهل سنت

esotericism مذهب باطنی

Bahatism مذهب بهایی

shiite school; shi`ism مذهب تشیع

atomism مذهب جوهر فرد یا جزء لا یتجزی

scepticism مذهب شک

Shi`ism; Shi`ite مذهب شیعه

Shintoism مذهب شینتو

Qadarism مذهب قدری

Calvinism مذهب کالونی (ک.م.)

Manichaeism/Manicheism مذهب مانی

Nestorianism مذهب نستوری

Neo-Pythagoreanism مذهب نوفیثاغوری

Wahhabism مذهب وهّابی

devout; religious مذهبی

Almoravids; Marabouts مرابطان

Marabout مرابطی

hierarchical degrees مراتب

analogical gradation مراتب تشکیکی

ص: 138

مراتب وجود (ف.ا.)

chain of being; rank of existents

مراحل (ع.ا.) stages

مراد (ع.ا.) willed; adept sufi; object willed

مراسم ritual

مراقبه meditation; reflection

مرام ideology

مرام اشتراکی communism

مربع تباینات (م.ک.) square of opposition

مربوط به امور دنیوی secular

مربوط به حس aesthetic; sensory

(مربوط به) ریاضیات mathematical

مربوط به زیبایی (aesthetic (esthetic

مربوط به علم تأویل hermeneutic

مربوط به قرون وسطی یا سده های میانه medieval

مربوط به کتاب مقدس biblical

مربوط به معرفت باطنی gnostic

مربوط به وجود واقعی ontic

مرتب ordered

مرتبه rank

مرتبه اول first order

مرتبہ بندگی (ع.ا.) rank of slavehood

مرتبہ حسّی sensible rank

مرتبہ عقلی rational level

مرتبہ عین (ع.ا.) rank of the physical world

مرتبہ ماہیت (ف.ا.) stage of quiddity

مرتبہ وجودی ontological plane

مرتبہ هستی شناختی ontological plane

مرتد apostate; lapsed

مرتکب گناه کبیره (ک.ا.) grave sinner

مُرَجِّح (ف.ا.) preponderator; determinant

مُرَجِّح حدوث عالم (ف.ا.)

that which gives preponderance to the origination of the world

ترجیح بلا مرّجّح (ف.ا.)

giving preponderance without a prepon-derant

مرجع تقلید (ک.ا.) authority of imitation

مرجع عینی objective reference

مرجعیت علمی (ک.ا.)

sciences authority in religious

مرحله (ع.ا.) stage

مرحوم object of mercy

مردم شناسی anthropology

مرز ناپذیری indeterminability

مرسوم customary

مرشد (ع.ا.)

director; guide; spiritual director

مرغ جان bird of the soul

مرقع (ع.ا.) patched cloak

مرکب composite; compound

مرکب تام (م.ک.) complete compound

مرکب حقیقی (ف.ا.) real composit

مرکب خارجی external composite

مرکب ناقص (م.ک.) incomplete compound

مرکبات mixtures

مرکز حواس sensorium

مرگ death

مرموز mysterious

ص: 139

مرید (ع.ا.)

disciple; initiate; novice; novice sufi; willer

Blessed Virgin (م.ک.)

مزاج (ک.ا.)

temperament; bodily constitution; constitut- ion; humour; temper

مزامیر داود Psalms

مزدکیه Mazdaeans

مزدوج coupled

مز مور psalm

مسائل جدلی (م.ک.) quaestiones disputatae

مسّاحی geodesy

مسبّب causer

مسبّب effect; effect caused

مسبّب الاسباب

Author of Causes, The; causa causan; cause

of causes

مسبق به زمان preceded by time

مسبق به عدم (ف.ا.)

contingent upon nothingness; preceded by nonbeing

مُستبصر visionary

مستحب recommendable; recommended

capable مستطیع

prone مستعد

independent (ف.ا.) مستغنی

self-sufficient (ف.ا.) مستغنی از غیر

permanent (ک.ا.) مستقر

an sich مستقل از تجربه

direct مستقیم

implications مستلزمات

dependent مستند

dependent on a thing مستند به شیء

مستند به فاعل قادر (ک.ا.)

dependent on a capable agent

مستند به واجب (ف.ا.)

dependent on the necessary being

that which is illuminated (ع.ا.) مستنیر

depository (ک.ا.) مستودع

concealed; occult مستور

metamorphosis (ک.ا.) مسخ

axiomatic (م.ک.) مسلّم

postulates; presuppositions (م.ک.) مسلّمات

orthodox Muslim مسلمان سنّتی

named مسمّى

quantified (م.ك.) مسوّر

Christ; logos مسیح

christian مسیحی

christianity مسیحیت

Peripatetic مشائی

peripatetics; Aristotelians مشائین

طریقه مشائین (ف.ا.)

method of Peripatetics

participation مشارکت

مشاهده (ع.ا.)

mystic vision; immediate vision; mystical witnessing; observation

مشاهده و مراقبه contemplation

sense observation مشاهده حسّی

ص: 140

مشاهده حضوری (ع.ا.)

presentational observation

مشایخ (ع.ا.) sufi authorities; masters

مشاهده ای observational

مشاهده پذیر observable

مشاهده پذیری observability

مشبهه (ک.ا.) anthropomorphists

مشترک common; mutual; shared

مشترک لفظی (ف.ا.)

equivocal; homonym; homonymous

مشترک معنوی univocal

مشترق deduced; derived; paronym

مشخص distinct; individualizer

مشرب doctrine

مشرك (ک.ا.) idolater; polytheist

مشروط conditional; conditioned

مشروط به چیزی (ف.ا.)

conditioned by something

مشروطه conditioned

مشروطه خاصه (م.ک.) special conditioned

مشروطه عامه (م.ک.) general conditioned

legally valid; legitimate مشروع

hardship(ك.ا.) مشقت

niche of prophecy مشكات نبوت

equivocal مشكك

مشهورات (م.ك.)

conventional propositions; generally accepted opinions; generally accepted premises

مشيت (ك.ا.)

radical will; pre-ordained; providence; volition

مشيت الهى

divine will; will of Heaven; divine providence

supreme providence مشيت مطلقه

مصادره به مطلوب

;begging the question; petitio principii

circular reasoning; circulus in probando; reasoning in a circle

prophetic scroll; codex مصحف

codex of Ali(ع) مصحف على

مصدق

extension; object; reality; referent; referent of a concept

real referent مصداق خارجى

external things مصداقهاى خارجى

extensional مصداقى

مصطلح interest

مصطلح جامعه

best interest of the community

مصطلح عام

general interest; public interest

مصطلح فرد best interest of the individual

مصنوع خدا result of Gods act

المصوّر (ا.ا.)

Fashioner, The; Maker, The; Shaper, The; Organizer, The

مصوّر (ف.ا.) formgiver

مصون از خطا inerrant; innocent; infallible

مصونیت از خطا (ک.ا.) infallibility

مضاف correlation; the relative

مضاف حقیقی (م.ک.) real correlation

ص: 141

مضاف مشهوری (م.ک.)

correlation as commonly understood

مطابقت (م.ک.) correspondence

مطالب (م.ک.)

objects of question; questions asked in science

مطالعه تبارنامه خدایان theogony

مطلب (م.ک.) object of question

مطلب ایّ (م.ک.) object of what kind of

مطلب این (م.ک.) object of where

مطلب کم (م.ک.) object of how-many

مطلب کیف (م.ک.) object of how

مطلب لِمَ (م.ک.) object of why

مطلب لِمَ اثبات (م.ک.)

object of why of affirmation

مطلب لِمَ ثبوت (م.ک.)

object of an objective fact

مطلب ما object of what

مطلب ماى حقیقیه (م.ک.)

object of what of definition

مطلب ماى شارحه (م.ک.)

object of what of lexical explanation

مطلب متی (م.ک.) object of when

مطلب هل (م.ک.) object of whether

مطلب هل بسیطه (م.ک.)

object of simple whetherness

مطلب هل مرکبہ (م.ک.)

object of composite whetherness

المطلق (ا.ا.) Absolute, The

مطلق ; categorical; unconditional absolute

مطلق انگاری absolutism

مطلق گرایي absolutism

مطلق وجود being

مطلقه خاصه (م.ک.) special absolute

مطلقه عامه (م.ک.) general absolute

مطلوب goal; question

مظروف content

مظنونات (م.ک.)

premises supposedly true; presumptions

مظهر (ع.ا.)

locus of manifestation; manifestation; theo- phany

مظهر اسما و صفات خدا (ع.ا.)

locus of manifestation of the Names and Attributes of Allah

مظهر رب (ع.ا.)

locus of the lords self-disclosure

مظهر شیطان انگاشتن جهان pan-satanism

معاد resurrection

معاد جسمانی (ک.ا.) physical resurrection

معاد روحانی (ک.ا.) spiritual resurrection

معادشناسی eschatology

معادل (م.ر.) equivalent

معادله (م.ر.) equivalence

معارف cognitions

معارف الهی divine teachings

معاندات (م.ک.) alternative propositions

معانی قائم به ذات حق (ک.ا.)

entitative determinants

معبر خواب oneirocritic; oneiromancer

ص: 142

valid; valued معتبر

معتزله

Mutazilah; Mutazilites; Separatists, The

recluse; hermit معتكف (ع.ا.)

معجزه (ك.ا.)

miracle; theurgy; prophetic miracle

miraculous آسا معجزه

mine معدن

inorganic; mineral معدنی

enumerated معدود

inversion معدول کردن موضوع (م.ك.)

annihilated; nonexistent; nonexisting معدوم

معدوم ممتنع (ف.ا.)

impossible nonexistent

معراج (ك.ا.)

nocturnal ascent; ascent; ascension

bodily ascension معراج جسمانی (ك.ا.)

spiritual ascension معراج روحانی

معرفت

cognition; episteme; gnosis; knowledge; lore; spiritual knowledge

lower knowledge معرفت اخس

cognition by proof معرفت استدلالی

inferential knowledge معرفت استنتاجی

معرفت اعلی

higher knowledge; superior knowledge

acquired knowledge معرفت اکتسابی

معرفت باطنی

esoteric knowledge; gnosticism

معرفت بدیهی

axiomatic knowledge; self-evident knowledge

posterior knowledge (ف.غ.) معرفت بعدی

immediate knowledge معرفت بی واسطه

comprehensive cognition معرفت تام

معرفت ترکیبی قبلی (ف.غ.)

synthetic a priori knowledge

exoteric knowledge معرفت جلی

معرفت حصولی

acquired knowledge; mediate knowledge

gnosis of God معرفت خداوند

معرفت ذات خداوند

knowledge of Gods essence

intuitive knowledge معرفت شهودی

exoteric knowledge معرفت ظاهری

rational knowledge معرفت عقلانی

rational cognition معرفت عقلی

معرفت علمی

cognitional gnosis; scientific cognition; sci- entific knowledge

philosophical gnosis معرفت فلسفی

معرفت متعالی (ف.غ.)

transcendental knowledge

determinate knowledge معرفت محصل

direct knowledge معرفت مستقیم

relative knowledge معرفت نسبی

inner knowledge of the soul معرفت نفس

certain knowledge معرفت یقینی

epistemological معرفت شناختی

ص: 143

معرفت شناسانه epistemological

معرفت شناسی epistemology; gnosiology

معرفت شناسی اصلاح شده (ک.م.)

reformed epistemology

معرف (م.ک.)

defined; definiendum; definitum

معرف definiens

معرفه definite

معروف object of cognition

المعزّ (ا.ا.) Honourer, The

معشوق object of love

معصوم (ک.ا.)

immaculate; innocent; impeccable; inerrant; infallible

معصومیت (ک.ا.) impeccability; infallibility

معصیت (ک.ا.)

act of disobedience; disobedience

المعطي (ا.ا.) Giver, The

معقول (ف.ا.)

cognitive object; intellected; intellectual concept; intelligible; object of intellection; reasonable; sensible

معقول بالذات (ف.ا.) self-intelligible

معقول بالفعل (ف.ا.) intelligible in the act

essential intelligible(ف.ا.) معقول ذاتی

accidental intelligible(ف.ا.) معقول عرضی

absolutely intelligible معقول محض

معقولات (ف.ا.)

acts of intellection; intelligibilia; intelligible realities; intelligibles

معقولات ارادی (ف.ا.)

voluntary intelligibles

معقولات اولی (ف.ا.)

logical secondary intelligibles

primary intelligibles(ف.ا.) معقولات اولیّه

معقولات ثانی فلسفی (ف.ا.)

philosophical secondary intelligibles

معقولات ثانی منطقی (م.ک.)

logical secondary intelligibles

معقولات ثانیّه (م.ک.)

secondary intelligibles

natural intelligibles(ف.ا.) معقولات طبیعی

معکوس کردن شرطی

converting the conditional

مُعَلَّلٌ effected

مُعَلَّلٌ به غرض (ک.ا.) purposive

معلم master

معلم اول first philosopher

معلول caused (being); consequence; effect

معلول اخير (ف.ا.) last caused

معلول اول (ف.ا.)

first caused; first effect

معلول غير مفارق (ف.ا.) inseparable effect

معلول مفروض assumed effect

معلول وحداني (ف.ا.) unitary effect

معلوليت causedness

معلوم (ف.ا.) known; object of knowledge

معلوم بالذات (ف.ا.)

essential known; object known by essence

ص: 144

معلوم بالعرض (ف.ا).

accidental known; object known by accident

معلوم به ذات خود (ف.ا.) known per se

معلوم خارجی

external object of knowledge; external object of knowledge

معلوم مطلق completely known

معلومات تصدیقی (م.ک.) declarative notions

معلومات تصویری (م.ک.)

apprehensional notions

معلومات حسّی sense data

معنا quality; reference; signified

معنای حقیقی literal meaning

معنای ظاهری (ک.ا.) literal meaning

معنای عام general idea

معنای قائم به ذات حق (ک.ا.)

entitative determinant

معنای قائم به نفس (ک.ا.)

entity subsisting within the soul

معنای لفظی literal meaning

معناشناختی semantic; semantical

معنا شناس semasiologist

معنا شناسانه semasiological

معنا شناسی semantics; semasiology

معنایی semantic; semantical

معنوی spiritual

معنی signification

معیار (م.ک.) standard; criterion; norm

معیارهای عینی اخلاقی

objective ethical standards

معیت simultaneity

معیت بالذات (ف.ا.) essential co-existence

معیت وجودی (ف.ا.) همبودی co-existence

المعید (ا.ا.) Restorer, The

معین deteminate; determined

مغالطه (م.ک.) fallacy; paralogism; sophistry

مغالطه آرزواندیشی

fallacy of wishful thinking

مغالطه آماری statistic fallacy

مغالطه ابهام (م.ک.) fallacy of ambiguity

مغالطه ابهام ساختاری fallacy of amphiboly

مغالطه احوال عرضی لفظ (م.ک.)

fallacy of accent

مغالطه ارزیابی یک طرفه

fallacy of one sided assessment

مغالطه از راه هیاهو

fallacy of argumentum ad nauseam

مغالطه استدلال استرحامی

fallacy of argumentum ad misericordiam

مغالطه استدلال جهلی

fallacy of argumentum ad ignorantiam

مغالطه استدلال دوری

fallacy of circulus in probando

مغالطه استنتاج نامتوافق (م.ک.).

fallacy of non sequitur

مغالطه اشتراک حد اصغر (م.ک.).

fallacy of ambiguous minor

ص: 145

مغالطه اشتراک حدّ اکبر (م.ک.).

fallacy of ambiguous major

مغالطه اشتراک حد وسط (م.ک.).

fallacy of ambiguous middle

مغالطه اشتراک لفظ (م.ک.).

fallacy of equivocation

مغالطه انگیزه و انگیزه

fallacy of argumentum ad hominem

مغالطه این یا آن bifurcation

مغالطه ایهام (م.ک.) amphiboly

مغالطه ایهام انعکاس (م.ک.).

fallacy of converse accident

مغالطه بار ارزشی کلمات

fallacy of loaded words

مغالطه برتری ثروت

fallacy of argumentum ad crumenan

مغالطه برتری فقر

fallacy of argumentum ad lazarum

مغالطه بزرگ نمایی magnifying

مغالطه بهانه trivial objection

مغالطه پارازیت parasite

fallacy of the straw man مغالطه پهلووان پنبه

مغالطه تأکید لفظی

fallacy of verbal emphasis

مغالطه تبعیض طلبی

fallacy of special pleading

مغالطه تجدد

fallacy of argumentum ad novitam

fallacy of reification مغالطه تجسم

distorting fallacy مغالطه تحریف

fallacy of accident مغالطه تخصیص

fallacy of composition مغالطه ترکیب (م.ک.)

مغالطه ترکیب مفصل (م.ک.)

fallacy of composing the separated; fallacy of division

مغالطه ترکیب فاسد (م.ک.)

fallacy of vicious circle

مغالطه تشنیع بر

fallacy of argumentum ad hominem

fallacy of allurements مغالطه تطمیع

مغالطه تعریف دوری

fallacy of circular definition

مغالطه تعمیم شتاب زده

fallacy of hasty generalization

مغالطه تغییر تعریف

fallacy of definitional retreat

مغالطه تغییر موضع

fallacy of shifting ground

مغالطه تفسیر نادرست

misinterpretation fallacy

مغالطه تفصیل مرگب (م.ک.)

fallacy of separating the composed

fallacy of division (م.ک.) مغالطه تقسیم

fallacy of falsification مغالطه تکذیب

fallacy of repetition مغالطه تکرار

fallacy of accentus مغالطه تکیه و تأکید

analogical fallacy مغالطه تمثیل

مغالطه تمسک نادرست به خبره

fallacy of argumentum ad verecundiam

fallacy of economy with truth مغالطه توریه

مغالطه توسل به احساسات

fallacy of emotional appeals

مغالطه توسل به افاده

fallacy of appeal to snobbery

مغالطه توسل به اکثریت

fallacy of appeal to number

مغالطه توسل به مرجع کاذب

fallacy of appeal to authority

مغالطه توسل به معنای تحت اللفظی

fallacy of extensional pruning

مغالطه توسل به واژه های مبهم

fallacy of appeal to ambiguous words

مغالطه توهین: fallacy of ad hominem abusive

مغالطه تهدید: fallacy of appeal to force

مغالطه جلب ترحم: fallacy of appeal to pity

مغالطه چند پرسشی

fallacy of many questions

مغالطه چند معنایی (م.ک.)

fallacy of equivocation

مغالطه چهار حدی (م.ک.)

fallacy of four terms

مغالطه حد وسط غیر منبسط

undistributed middle fallacy

مغالطه خلط علت و دلیل

fallacy of confusing cause

مغالطه خلط نسبت

fallacy of confusing the relation

مغالطه دروغ fallacy of lying

مغالطه ذوالحدین جعلی

fallacy of bogus delimitation

مغالطه ربطی relevance fallacy

مغالطه رد دلیل به جای رد مدعا

fallacy of refusing the reason instead of the claim

مغالطه رفع تالی (م.ک.).

fallacy of denying the consequent

مغالطه رفع مقدم (م.ک.).

fallacy of denying the antecedent

مغالطه سنت گرای

fallacy of argumentum ad antiquitatem

مغالطه سنت گریزی

fallacy of anti-traditionalism

مغالطه سوره های کلی نما

fallacy of half-concealed quantification

مغالطه سوء اعتبار حمل (م.ک.)

fallacy of secundum quid

مغالطه سوء تألیف (م.ک.)

fallacy of illicit process

مغالطه سؤال مرکب

fallacy of complex question

مغالطه شوخی بی ربط

fallacy of irrelevant humour

formal fallacy مغالطه صوری

مغالطه طبیعت گرایانه (استنتاج بایدها از هست ها)

naturalistic fallacy

مغالطه طرد شقوق دیگر

fallacy of damning the alternatives

مغالطه طلب برهان از مخالفان

fallacy of shifting the burden proof

ص: 147

مغالطه عدم تکرار حد وسط (م.ک.).

fallacy of quarternio terminorum

مغالطه عدم سابقه fallacy of non-anticipation

مغالطه عدم اللزوم بالتبع

fallacy of non sequitur

مغالطه علت جعلی (م.ک.).

fallacy of false cause

مغالطه علت دانستن امر مقدم (م.ک.).

fallacy of post hoc ergo propter hoc

مغالطه عوام فریبی

fallacy of argumentum ad populum

مغالطه فضل فروشی

fallacy of blinding with science

مغالطه قیاس مضمر مردود

fallacy of unaccepted enthymemes

مغالطه قمار بازان fallacy of gamblers

مغالطه کوچک نمایی fallacy of trivializing

مغالطه گزاره های بدون سور

fallacy of concealed quantification

مغالطه مسموم کردن چاه

fallacy of poisoning the well

مغالطه مصادره بر مطلوب (م.ک.)

fallacy of petitio principii; fallacy of begging

the question

defending fallacy مغالطه مقام دفاع

مغالطه مقدمات منفی

fallacy of negative premises

مغالطه مقدمات ناسازگار

fallacy of contradictory premises

مغالطه مناقشه در مثال

fallacy of refuting the example

genetic fallacy منشأ مغالطه

مغالطه میانه روی

fallacy of argumentum ad temperantiam

مغالطه نتیجه نامربوط

fallacy of ignoratio elenchi

مغالطه نقل قول ناقص

incomplete quotation fallacy

مغالطه نمودار گمراه کننده

fallacy of misleading graph

مغالطه واژه های مبهم

fallacy of vague words

existential fallacy مغالطه وجودی

مغالطه وضع تالی (م.ک.)

fallacy of affirming the consequent

مغالطه وضع مالمیس بعلمه علمه (م.ک.)

fallacy of non causa pro causa

مغالطه وضع مقدم (م.ک.)

fallacy of affirming the antecedent

مغالطه هیچ نیست به جز

fallacy of nothing-but

erroneous مغالطه آمیز

sophist مغالطه گر

(paralogistic(al) مغالطه گرانه

erroneous; fallacious مغالطی

casuistry; erroneous conclusion مغالطه (م.ک.)

casuist; sophist مغالطه گر

lodestone مغناطیس

Enricher, The (ا.ا.) المغنی

مفاتيح الغيب key of the invisible

مفاد كان تامّه

what is meant by "be" as a perfect verb

مفارق (ف.ا.) separate substance

مفارق عقلي (ف.ا.) separate intelligence

مفارقات (ف.ا.) separate entities

مفاهيم notions

مفاهيم بعدى (ف.غ.) a posteriori concepts

مفاهيم پیشین (ف.غ.) a priori concepts

مفاهيم ذهنی mental conceptions

مفاهيم فطری innate ideas

مفاهيم کلیّ ideas

مفرد singular

مفردات single elements

مفروضات data

مفروضات شهود حسّي (ف.غ.)

data of sense intuition

مفسده evil aspect

مفسّر exegete; commentator

مفصّل detailed

مفضول (ك.ا.) ك

less excellent; less worthy; surpassed

مفكره (ف.ا.)

conceptual intellect; deliberative faculty; faculty of thought; reasoning faculty

مفوضه (ك.ا.)

delegators; partisans of delegation

مفهوم

conception; idea; image; intension; notion

transcendental idea مفهوم استعلايی

abstract idea مفهوم انتزاعي

abstract mental idea مفهوم انتزاعي ذهني

particular concept مفهوم جزئي (م.ك.)

generic concept مفهوم جنس

mental concept مفهوم ذهني (ف.ا.)

relational concept مفهوم رابطي (ف.ا.)

مفهوم زايد ذهني (ف.ا.)

added mental notion

مفهوم شي ء ولا شي ء

concept of something and nothing

general concept; general idea مفهوم عام

intellectual concept مفهوم عقلي

objective idea مفهوم عيني (ف.غ.)

مفهوم کلی (ف.ا.)

concept; universal concept; general concept; universal idea

مفهوم کلی عقلی (م.ک.)

universal intelligible notion

مفهوم متضاد counter-concept

مفهوم مثبت یا (محصل) affirmative concept

مفهوم مجرد bare concept

مفهوم محصل (ف.غ.) positive concept

مفهوم وجود (ف.ا.) concept of being

مفهوم و مصداق (ف.ا.) concept and reality

مفهوم گرایي perceptualism

مفهومی conceptual; intensional; notional

مقابل (م.ک.) antithesis

مقارن

contemporaneous; concomitant; simultaneous

مقام (ع.ا.) position; rank; stage; station

ص: 149

station of sanctification(ع.ا.ا.) مقام تقدیس

مقام جمع بعد از تفریق

station of junction after separation

station of oneness(ع.ا.ا.) مقام واحدیت

mystic stages(ع.ا.ا.) مقامات

stages of gnostics(ع.ا.ا.) مقامات عارفان

مقبولات (م.ک.)

accepted premises; accepted propositions; received propositions; recieved opinions

مقتدا model

All-Determiner, The(ا.ا.ا.) المقتدر

omnipotent مقتدر

magnitude; measure; quantity مقدار

quantity of body(ف.ا.ا.) مقدار جسم

مقدار حرکت (ف.ا.ا.)

measure of change; measure of motion

imaginary quantity(ف.ا.ا.) مقدار موهوم

measure of being مقدار وجود

Disposer, The(ا.ا.ا.) المقتدر

decreed by God; predetermined(ک.ا.ا.) مُقَدَّر

blessed; holy; sacred مقدس

Promoter, The(ا.ا.ا.) المقدم

مقدّم (م.ك.)

premise(s); prior; antecedent; hypothesis

مقدمات حسّي (م.ك.) empirical premises

مقدمات شرطی (م.ك.) hypothetical premises

مقدّمات منفصل (م.ك.) disjunctive premises

مقدّمات مهمله (م.ك.) indefinite premises

مقدّمات يقيني (م.ك.)

certain premises; premises known with certainty

مقدمه (premise(s)

مقدمه استدلال (م.ك.) reason

مقدمه صغرى (م.ك.) minor premise

مقدمه كبرى (م.ك.) major premise

مقدمه لازم prerequisite

مقدور (ك.ا.)

object of power; subject to power

المُقَسِّط (ك.ا.) Equitable, The

مقسّم source of division

مقصد الاسنى most splendid goal

مقضى (ك.ا.) predestined thing

مقولات (م.ك.) Categories

مقولات اربع (م.ك.) Four Categories

مقولات ارسطو (م.ک.)

Categories of Aristotle; Aristotelian Categories

Ten Categories (م.ک.)

استنتاج استعلایی مقولات (ف.غ.)

transcendental deduction of the categories

مقوله (م.ک.) predicament; category

مقوله ای (م.ک.) predicamental

مقوم constituent; constituting differentia

مقومات (م.ک.) constituents

مقهور ruled by

المقیمت (ا.ا.) Nourisher, The

مکاشفه (ا.ع.)

apocalypse; meditation; mystical intuition; revelation; illumination; mystical vision; spirital vision

مکاشفه نفس (ا.ع.) self-revelation

مکاشفه ای apocalyptic

ص: 150

location; locus; place; space مکان

hyperspace مکان بیش از سه بعد

natural place مکان طبیعی

absolute space مکان مطلق (ف.غ.)

imaginary space مکان موهوم (ف.ا.)

local; positional; spatial مکانی

spatio-temporal مکانی - زمانی

mechanistic مکانیستی

mechanism مکانیسم

ideology; school مکتب

Averroism مکتب ابن رشد

Avicennism مکتب ابن سینا

Epicurean school مکتب اپیکوری

verificationism مکتب اثبات تجربی (ف.غ.)

Aristotelianism مکتب ارسطو

Ash`arism مکتب اشعری (ک.ا.)

مکتب اصالت ماهیت (ف.ا.)

school of principality of quiddity

Platonism مکتب افلاطونی

Plotinism مکتب افلوپین

Comtism مکتب آگوست کنت (ف.غ.)

مکتب اگوستین: Augustinianism

مکتب الیایی Eleaticism

مکتب اهل بیت Ahl-baytism

مکتب تشیع shi`ite school

مکتب داروین (ف.غ.) Darwinism

مکتب ساخت شکنی deconstructionism

مکتب شک آوری پیرونی Pyrrhonism

مکتب فرانکفورت (ف.غ.) Frankfurt School

مکتب فلسفی کلامی توماس آکوئینی (ف.غ.)

Thomism

مکتب فیثاغورس Pythagoreanism

مکتب فیض Emanationism

مکتب لاتینی ابن رشد Latin Averroism

مکتب وحدت وجود monism

مُکْتَسِب (ک.ا.) acquirer; acquirer

مکلف (ک.ا.)

fully capable; legally competent person; morally-obliged; obliged

مکلف کردن impose

مکنونات mysteries

ملازم concomitant

ملاک criterion

common basis of priority ملاک تقدّم

criterion of truth ملاک حقیقت

plenum; copious(ک.ا.) ملاء

High Heaven(ع.ا.) ملاأعلى

heathen; heretic; infidel(ک.ا.) ملحد

ملزوم(م.ک.)

implicant; that which implies something

King, The(ا.ا.) الملك

angel ملک

kingdom; sovereignty; possession مُلک

angel of death ملک الموت

gracious angel ملک کریم

cherub; cherubic angel ملک مقرب

long-term dispositions(ف.ا.) ملکات

ملکوت(ف.ا.)

divine authority; dominion; empyrean; heavenly realm; kingdom; kingship; spiritual realm; supra-sensible interworld of the soul; celestial kingdom

ص: 151

kingdom of heaven ملكوت آسمان

highest kingdom ملكوت اعلى (ف.ا.)

great heaven ملكوت بزرگ (ع.ا.)

kingdom of God ملكوت خداوند

lesser heaven ملكوت كوچك (ع.ا.)

angelic; empyreal ملكوتى

angel; habit ملكه

religions and sects ملل و نحل (ك.ا.)

heresiographer ملل و نحل نويس

tangible objects ملموسات

analogy مماثله (م.ك.)

(amphibology(amphiboly ممارات (م.ك.)

extended; extensive ممتد

impossible ممتنع

impossible being ممتنع الوجود (ف.ا.)

impossible nonbeing ممتنع العدم (ف.ا.)

mingled ممزوج

ممکن

contingent; contingent being; possible; potential

lower possible being ممکن اخسّ (ف.ا.)

inclusive ممکن الجمع (م.ك.)

ممکن الوجود

contingent being; possible existent

ممکن الوجود (ف.ا.)

feasible to exist; possible being

ممکن الوجود بذاته (ف.ا.)

being possible by itself

ممکن به امکان خاص (ف.ا.) contingent

ممکن حقیقی (ف.ا.) true possible

ممکن خاص (م.ک.) particular possible

ممکن ضروری (ف.ا.) necessary possible

ممکن عام (م.ک.) general possible

ممکن لذاته (ف.ا.)

contingent by virtue of itself

ممکنات contingent things

الممیت (ا.ا.)

Giver of Death, The; Slayer, The

ممیز (م.ک.)

distinguisher; distinguishing characteristic

ممیز جوهری (م.ک.)

distinguens substantialis

ممیز عرضی (م.ک.) distinguens accidentalis

من برتر ego

من تجربی (ف.غ.) empirical ego

من تو I-ness

من حیث هی هی as such

من متعالی (ف.غ.) transcendental ego

منازعه dispute

مناسبات کواکب configurations of stars

مناسبت affinity

مناسک ritual; rites

مناسک ظاهری exoteric rites

مناط بینونت yardstick of distinction

مناظره debate; theological debate; dispute

منامات (ع.ا.) dreams

منتج (م.ک.) valid; consequential

منتج از deduced from/of

منتج بودن productivity

منتظر (ک.ا.) expected

المنتقم (ا.ا.) Avenger, The

منجی (ک.ا.) Expected Savior

منحصر به فرد unique

مندوب recommendable; recommended

منزلت (ع.ا.) status; position

منزله بین المنزلتین (ک.ا.)

intermediate position; middle position; position between faith and infidelity

منزه transcendentalist

منشأ origin

منطبع impressed; stamped

منطبع در محل (ف.ا.) imprinting in a place

منطق logic

منطق احتمالات probability logic

منطق ارسطو Aristotelian logic

منطق استعلایی (ف.غ.)

transcendental logic

منطق استقرایی inductive logic

منطق اکتشافات علمی (ف.غ.)

logic of scientific discovery

منطق تحلیلی (ف.غ.) analytical logic

منطق جدلی (ف.غ.)

dialectics; dialectical logic

منطق جمله ها

propositional calculus; sentential logic

many-valued logic منطق چند ارزشی

two-valued logic منطق دو ارزشی

منطق دیالکتیک (ف.غ.)

dialectical logic; dialectics

symbolic logic منطق رمزی (م.ر.)

mathematical logic منطق ریاضی (م.ر.)

counter-logical منطق ستیز

tri-valued logic منطق سه ارزشی

intuitionistic logic منطق شهودی

formal logic منطق صورت

formal logic منطق صوری

general logic منطق عمومی (ف.غ.)

deductive logic منطق قیاسی

منطق گزاره ها (م.ر.)

propositional logic; propositional calculus

first order logic منطق مرتبه یک

logic of the Orientals منطق مشرقیین (ف.ا.)

modal logic منطق موجهات (م.ک.)

منطق نسبتها logic of relations

منطق دان logician

منطق گرایی logicism

منطق گریز misologist

منطق گریزی misology

منطقی

dialectical; logical; logician; reasonable; rational

منطقی انگاشتن همه موجودات (ف.غ.)

panlogism

منطقی کردن rationalize

منطقی نما pseudological

منطوق (ک.ا.) verbal text

منظوم poetic

مُنعم (ک.ا.) beneficent

منفصل discontinuous; discrete

منفصله (م.ک.) disjunctive; disconjunctive

ص: 153

منفصله اتفاقیه (م.ک.)

coincidental disjunctive

منفصله حقیقیه (م.ک.)

veritable disjunctive

منفصله حقیقیه (م.ک.) [ترکیب فصلی (م.ر.)]

disjunction

منفصله عنادیه (م.ک.)

antagonistical disjunctive

منفصله مانعه الجمع (م.ک.)

incompatible disjunctive

منفصله مانعه الخلو (م.ک.)

exclusive disjunctive

منفک separate

منفی negative

منقطع limited in duration

منقول transmitted

مُنکر (ک.ا.) wrong

منوع specific

منهی forbidden

منی (ف.ا.) I-ness

منی تو thou-in-thou; your I-ness

I-it-thou-ness منی - اوی - تویی

that which illumines مُنیر (ع.ا.)

moral standards موازین اخلاقی

Topics مواضع جدل (م.ک.)

orthodox; orthodoxy موافق با آیین رایج

biblical موافق کتاب مقدس یهودیان یا مسیحیان

three kingdoms موالید سه گانه (ف.ا.)

untimely death موت اخترامی (ک.ا.)

موجب (ک.ا.)

necessitating cause; affirmative; determined; determinant cause

causally determined موجب به ایجاب علی

I-proposition موجب جزئی (م.ک.)

determiner موجب

affirmative propositions موجبات (م.ک.)

affirmative موجب (م.ک.)

موجب عدولیه (م.ک.)

affirmative proposition in a negative form

determinism موجبت علی (ک.ا.)

absolute determinism موجبت مطلق

ens; entity; existent; realized موجود

res cogitans موجود اندیشنده (ف.غ.)

موجود اوّل (ف.ا.) prime being

موجود بالذات (ف.ا.) existent essentially

موجود بالعرض (ف.ا.) existent accidentally

موجود بالفعل ens in actu

موجود بالقوه ens in potentia

موجود بما هو موجود (ف.ا.)

existent qua existent; being as being

موجود جسماني physical being

موجود در عالم عين existent in concrete

موجود متحرک mobile being

موجود متناهي finite being

موجود مستقل از ذهن ens reale

موجود ممكن به ذات خود (ف.ا.)

essentially contingent existent

موجود نيمه الهی demi-god

موجودات existences; existents

موجودات خارجی (ف.ا.)

actualized external existents

موجودات عرضی (ف.ا.)

latitudinal existents

موجهه (م.ک.) modal

monotheist; unitarian موحد

Almohads موحدان

المؤخر (ا.ا.) Postponer, The

موضوع subject; substrate; thing

موضوع شناسایی (ف.غ.)

object; known object

موضوع ما (ف.ا.) some subject

موضوع مُدرک (ف.ا.) knowing subject

موضوع و محمول (م.ک.)

subject and predicate

موضوعیت نفسانی subjectivity

مولا (ع.ا.) master

مولدات (ک.ا.) secondary acts

مولکول molecule

المؤمن (ا.ا.) Faithful, The

موناد (ف.غ.) monad

monadist (ف.غ.) موناداباور

monadism (ف.غ.) موناداباوری

monadology (ف.غ.) مونادولوژی

موهوم

-fictitious; illusionary; illusory; imaginal; ima

ginary

pure imaginary محض موهوم

illusionism موهوم دانستن جهان عینی

مهتدا (ع.ا.) guide

Mahdship; messianism مهدویت

Mahdi, The Expected (ک.ا.) مهدی منتظر

nonsense مهمل

مهمله الجهات (م.ک.)

indefinite; indefinite in mode

المهيم (ا.ا.) Guardian, The

cogito ergo sum (ف.ع.) می اندیشم پس هستم

temperance میانه روی

compact; covenant میثاق

میثاق ازلی الهی (ع.ا.)

primordial covenant; primordial compact

mortal میرا

mortality میرایی

balance; scale (ک.ا.) میزان

rational criterion میزان عقلی

missionary میسیونر

inclination; disposition (ک.ا.) میل

natural inclination میل طبیعی

the blessed one میمون

effector; efficient; agent مؤثر

real agent مؤثر حقیقی

component مؤلفه (م.ر.)

مؤمن

devotee; religious; believer; faithful

ص: 155

unconscious ناآگاه

unworthy نااهل

incongruity نابجایی

evanescent; transient; transitory ناپایدار

ناپایداری

evanescence; transience; transitoriness

heterodox ناپذیرفته

disjoint ناپیوسته

nonstatic ناثابت

unconscious ناخودآگاه

unconsciousness ناخودآگاهی

ignorance نادانی

invalid; wrongful (م.ر.) نادرست

invalidity (م.ر.) نادرستی

invisible نادیدنی

paradoxical ناساز

inconsistent ناسازگار

incompatibility; inconsistency ناسازگاری

world of body ناسوت

sensuous ناشی از حس

ناشی از عقل noetic

ناشی از وهم hallucinatory

ناطق (ک.ا.)

speaker; rational being; reasonable

ناظم regulator

نافرمانی disobedience

نافله (ک.ا.) supererogatory act

ناقص imperfect

ناقل transmitter

ناکجا آباد land of nowhere

نام name

نام سلبی privative name

نام عدمی privative name

نامتجانس heterogeneous

نامتعارف heterodox

نامتعیّن nondetermined; undeterminate

نامتناقض noncontradictory

نامتناهی

Boundless, The; infinite; interminable; unending

نامتناهی بودن infinitude

نامحدود

indefinite; limitless; unconditional; unlimited

نامحسوس imperceptible

نامرئی invisible

ص: 156

نامعلّل uncaused

نامعیّن nondetermined; problematic

ناممکن (ف.ا.) noncontingent being

نامنقسم indivisible

ناموجود nonentity; nonexistent

ناموس nomos

ناموس الهی (ک.ا.) divine edict; Gods law

نامهای یادآور (م.ر.) mnemonic terms

نامیرایی immortality

نان و شراب مقدّس (ک.م.) sacrament

ناهماهنگی heterogeneity

ناهمساز heterogeneous

ناهمسازی heterogeneity

ناهمگن heterogeneous

ناهید Venus

نایب deputy

نایب امام (ک.ا.)

Imams representative; deputy of the Imam

نایب خاص (ک.ا.) special agent

نباتی vegetable; vegetative

نبوّت prophecy; prophethood

legislative prophecy (ع.ا.) نبوت تشريعی

special prophethood (ك.ا.) نبوت خاص

general prophethood (ك.ا.) نبوت عام

prophetic نبوی

prophet نبی

conclusion; consequence (م.ك.) نتیجه

salvation نجات

intimate converse (ع.ا.) نجوا

school نحله

original; primal; primary; prime نخستین

primum cognitum نخستین شناخت عقلی

equal نداد

Nizaris (ك.ا.) نزاریه

logomachy; verbal disagreement نزاع لفظی

near opposite نزدیک به ضد

descent نزول

descent of revelation نزول وحی

decreasing نزولی

race نژاد

racialism; racism نژادپرستی

theogony نسب نامه خدایان

نسبت relation; relationship; state

نسبت این همانی (م.ک.) identity relation

نسبت ترتیبی (م.ک.) ordering relation

نسبت ترتیبی جزئی partial ordering relation

نسبت چند به یک (م.ر.) many-one relation

نسبت حُکمی relation of judgement

نسبت حمل (م.ک.) relation of belonging

نسبت ضروری necessary relation

نسبت عدمی nonexistent relation

نسبت متّصله (م.ک.)

continuous relationship

نسبت مقولی (م.ک.) categorical relation

نسبت منفصله (م.ک.) discrete relationship

نسبت مؤلّفه (م.ک.) composite relationship

نسبت وجوب و امکان (ف.ا.)

relation between necessity and possibility

نسبت همانی identity relation

نسبت یک به چند one-many relation

ص: 157

relational; relative نسبی

relativism نسبی گرایی

relativity نسبیّت

relativism نسبیّت باوری

relativist نسبیّت گرا

relativism نسبیّت گرایی

abrogation; transmigration (ک.ا.) نسخ

abrogation of divine laws نسخ احکام الهی

Nestorian نسطوری

initial world; world نشئه

نشئه آخرت

future world; world of Hereafter

نصّ (ک.ا.)

designation; statement; text; tradition

نصّ جلی (ک.ا.)

explicit designation; express statement

implied statement نصّ خفی (ک.ا.)

نصّ صریح (ک.ا.)

explicit designation; explicit divinely–inspi– red designation

verbal text نصّ ملفوظ

literalistic نصّ گرایانه

نص گرای (ک.ا.)

literalism; biblical literalism; biblicism; textu- alism

نطق ratio

نطق ظاهری external logos

نظام mechanism; order; system

نظام اخلاقی ethic

نظام اخلاقی مبتنی بر سعادت eudaemonism

نظام اشتراکی communism

نظام خیر کلی (ف.ا.)

best world-order; good universal order

نظام دفاعی علم کلام apologetics

نظام دینی یا فلسفی - عرفانی theosophy

نظام سرمایه داری capitalism

نظام طولی وجود (ف.ا.)

longitudinal order of existence

نظام عالم cosmos

نظام عرضی وجود (ف.ا.)

latitudinal order of existence

نظام مالکیت اشتراکی collectivism

نظام مالکیت اشتراکی (ف.غ.) socialism

نظام مبتنی بر اصول موضوعه

postulational system

created order نظام مخلوقات

system of being نظام وجود

systematic نظام مند

systematic نظام دار

نظر

doxa; estimation; opinion; rational speculation; speculation; thesis

heresy نظر مخالف با اعتقادات رسمی

reflective; speculative; theoretical نظری

theory; thesis نظریه

نظریه احوال (ک.ا.)

theory of modes; theory of states

نظریه ادراک مستقیم اشیای مادی

direct realism

spiritism نظریه اصالت روح

ص: 158

نظریه پدیدار فرعی epiphenomenalism

نظریه ترکیب جسم از ماده و صورت (ف.ا.)

hylomorphic theory

نظریه ترکیب ماده از ذرات ریز

corpuscularianism

نظریه تکلیف اخلاقی deontology

نظریه جاندار انگاشتن ماده hylozoism

نظریه حضور خداوند در جهان هستی

immanentism

نظریه دووجهی روحانی - جسمانی (ف.غ.)

bouble aspect theory

نظریه دلالت theory of reference

نظریه رستگاری خاصان (ک.م.) particularism

نظریه ساده طبقه ها (م.ر.)

simple theory of types

نظریه شهودی مجموعه ها intuitive set theory

نظریه طبقه ها (م.ر.) theory of types

نظریه علل اتفاقی occasionalism

نظریه علل موقعی (ف.غ.) occasionalism

نظریه فلسفی معرفت gnosiology

نظریه لامارکی (ف.غ.) lamarkism

نظریه ماده - صورت hylomorphism

نظریه مجموعه ها theory of sets

نظریه پرداز theoretician; theorist

نظم order

نعمت bounty; favour; luxury

نفحات الهی (ع.ا.) inspired breaths

نفرین شده anathema

نفس

breath; ego; mens; mind; pneuma; self; soul; spirit; soul-self

نفس آدمی psyche

نفس استعلایی (ف.غ.) transcendental ego

نفس افلاک (ف.ا.) soul of spheres

نفس اماره (ع.ا.) carnal soul

نفس الامر (ف.ا.) thing in itself; fact itself

نفس الامری noumenal

نفس انسانی human soul

نفس باصره (ف.ا.) seeing soul

نفس بسیط pure ego

نفس بهیمی (ف.ا.) bestial soul

نفس جزئی (ف.ا.)

finite self; individual soul

sensible soul (ف.ا.) نفس حاسّنه

animal sentient soul نفس حسّاس حيوانی

نفس حیوانی (ف.ا.)

animal soul; animal spirit

نفس خویش self

pleased soul (ع.ا.) نفس راضیه

Merciful Breath (ع.ا.) نفّس رحمانی

pure soul (ع.ا.) نفس زکیّه

savage soul نفس سبعی

seeking soul نفس طالب

noetic soul (ف.ا.) نفس عقلی

inactive soul (ف.ا.) نفس غیر فعّال

نفس فلکی (ف.ا.)

celestial soul; heavenly soul

perfected soul (ع.ا.) نفس کامله

universal soul (ف.ا.) نفس کلّ

universal self (ف.ا.) نفس کلّی

نفس گرا solipsist

نفس لَوَّامِه (ع.ا.)

reproachful soul; repentant self; self-reproaching soul

نفس مدبّره (ف.ا.) governing soul

نفس مدرك (ف.ا.) perceptive soul

نفس مرضيّه (ع.ا.) being-pleased soul

نفس مطمئنّه (ع.ا.) calm soul; virtuous soul

نفس ملكي (ف.ا.) angelic soul

نفس مُلهمه (ف.ا.) inspired soul

نفس منطقي (ف.ا.) dianoetic soul

نفس ناطقه (ف.ا.)

anima; human soul; rational human soul; reasonable soul; reasoning soul

نفس ناطقه مدبّره (ف.ا.)

managing rational soul

نفس نباتي (ف.ا.) vegetable soul

نفس نبوي prophetic soul

نفس وهمي (ف.ا.) estimative soul

نفساني

mental; pneumatic; psychic; psychological

نفسانيّت egocentricity

نفع (ك.ا.) benefit

نّفقه stipulated recompense

negation; prohibition نفی

absolute negation نفی مطلق

alternative denial نفی مؤلفه ها (م.ک.)

negation of negation نفی نفی

negativism نفی گرایی

transcendental criticism نقادی برترین (ف.غ.)

critique; criticism نقد

نقد عقل عملی (ف.غ.)

critique of practical reason

نقد عقل محض (ف.غ.)

critique of pure reason

transcendental criticism نقدگرایی متعالی

deficiency; failure; imperfection; lack نقص

نقص مطلق

absolute deficiency; absolute imperfection

refutation; breach نقض

breach of custom نقض عادت (ک.ا.)

self-defeating نقض غرض (ک.ا.)

irrefutable نقض ناپذیر

transmission نقل

transmitted نقل شده

scriptural; traditional (ک.ا.) نقلی

leader (ک.ا.) نقیب

contradictory نقیض

نقیض تالی (م.ک.)

contradictory of the consequence

نقیض مقدم (م.ک.)

contradictory of the antecedent

contradictory of existence نقیض وجود

نقیضان (م.ک.)

contradictories; two contradictories

اصل امتناع ارتفاع (و اجتماع) نقیضان

law of the excluded middle; principle of the excluded middle

نماد symbol

نماد تصدیق (م.ر.) assertion sign

نمادپردازی symbolism

ص: 160

نمادی symbolic

نمط mode

نمود phenomenon

نمودار منطقی logical diagram

نمونه model

نمونه اعلیٰ paradigm

نمونه پیشین preceding model

نمونه صادقها (م.ر.) logically valids

نواموز تعالیم مسیحیت catechumen

نوآوری innovation

نوآیین: convert; neophyte

نواب اربعه (ک.ا.) Four Agents, The

نوارتدکس (ک.م.) Neo-Orthodox

نوارتدکسی Neo-Orthodoxy

نوافزار novum organum

نوافل (ک.ا.) superegatory works

نوافلاطونیان Neo-Platonists

نوتوماسی (ف.غ.) Neo-Thomist

نوداروینیسیم (ف.غ.) Neo-Darvinism

نودین convert

النور (ا.ا.) Light, The

نور light

نور احدیت (ع.ا.) light of oneness

نور اسپهبدی (ف.غ.)

commanding light; lordly light

نور اعظم اعلی (ع.ا.)

All-highest Almighty Light

نور اعلی (ع.ا.) supreme light

نور اقرب (ع.ا.) proximate light

نور بارق (ع.ا.) flashing Light

نور باطنی inner light

نور عارض (ع.ا.)

dominating light; accidental light

نور قاهر (ع.ا.) triumphal light

نور قهار (ع.ا.) dominating light

نور مجرد (ع.ا.)

نور لنفسه (ع.ا.) light in itself

abstract light; immaterial light; incorporeal light

نور محض (ع.ا.) pure light

نور محمدی (ع.ا.)

prophetic light; Muhammadan Light

نور محیط (ع.ا.) All-Encompassing Light

نور مدبّر (ع.ا.)

governing light; managing light

نور مقدّس (ع.ا.) Holy Light

نور نافذ (ع.ا.) operative light

نوری (ع.ا.) luminous

نوزایی renaissance

نوشتن سیره انبیا و امامان hagiography

نوع (م.ک.) genre; race; species

نوع اضافی (م.ک.) relative species

نوع انسان human race

نوع الانواع (م.ک.) species of species

نوع حقیقی (م.ک.) veritable species

نوع سافل (م.ک.)

infima species; low species

نوع عالی (م.ک.)

high species; summa species; supreme species

intermediate species (نوع متوسط (م.ک.))

نوع منحصر به فرد (ف.ا.)

singular species; solitary species; sui gen- eris

نوعیت (م.ک.) specificity

نوکانتی (ف.غ.) Neo-Kantian

نوگرویده convert

نومارکسیست (ف.غ.) Neo-Marxist

نومارکسیسم (ف.غ.) Neo-Marxism

نومدرسیان (ف.غ.) Neo-Scholastics

نومن (ف.غ.) numen

نو - هگلی (ف.غ.) Neo-Hegelian

نو - یونان گرایی (ف.غ.) Neo-Hellenism

نه خوب نه بد adiaphorous

نهان latent; occult

نهایت finitude; limit

نهایی final; ultimate

نهج mode

نهضت اصالت فایده (ف.غ.)

utilitarian movement

نهضت اصلاح دینی (ک.م.) Reformation

نهضت اومانیسم (ف.غ.) Humanism

Enlightenment, The نهضت روشنفکری

نهضت فلسفه تحلیلی (ف.غ.)

analytical movement

نهفته latent

نهی از منکر (ک.ا.)

forbidding from doing evils; forbidding wrong

نهی شده taboo

نیابت deputyship

نیایش devotions; prayer; psalm

نیّت intention; intention of worship; will

نیّت خیر good will

نیرو force

نیروی حافظه retention

نیروی شهوی libido

نیروی فوق طبیعی دارای قدرت جادویی

mana

نیست انگاری (ف.غ.) nihilism

نیستی

lack; nonbeing; nonexistence; notbeing; nothingness

نیستی مطلق absolute nothing

نیک good

نیکی برین greatest good

نیمہ خدا demi-god; semidivine

نیہیلیسم (ف.غ.) nihilism

ص: 162

وابسته انگاشتن شناخت به ادراک حسّی perceptionism

واجب (ک.ا.)

necessary; due; obligatory; obligatory rule

واجب عینی (ک.ا.)

obligatory on every individual

واجب کفایی (ک.ا.)

obligatory on all; collective duty

واجب الوجود

Necessarily-Existing; Necessary Being; necessary existence

واجب الوجود بذاته (ف.ا.)

Being Necessary in itself; Necessarily Being by Himself

الواجد (ا.ا.)

Existing, The; Inventor, The; Resourceful The; One The

واحد one; unit; unitary

واحد بالعموم (ف.ا.) generalized one

واحد بالعموم مفهومی (ف.ا.)

generalized conceptual one

واحد به جنس one by genus

واحد به عرض one by accident

واحد به وحدت حقه حقیقیه (ف.ا.)

one by way of a true and real unity

واحد به وحدت حقه ظلّيه (ف.ا.)

one by way of a true but shadowing unity

واحد به وحدت عددی (ف.ا.)

one by way of a numerical unity

واحد جنسی (ف.ا.) generic one

واحد حقیقی (ف.ا.) Truly One

واحد ذاتی essential one

واحد عددی (ف.ا.) numerical one

واحد غیر حقیقی (ف.ا.) non-real one

واحد موضعی (ف.ا.) positional one

واحد نوعی (ف.ا.) specific one

واحدیت uniqueness

الوارث (ا.ا.) Inheritor, The

وارونه ساز (م.ر.) inverter

واسطه

agent; intermediary; intermediate; means; mediator of subsistence

واسطه در ثبوت (ف.ا.)

mediator of subsistence

واسطه در عروض (ف.ا.)

mediator of occurrence

واسطه در فیض (ف.ا.) divine agency

الواسع (ا.ا.)

All-Embracing, The; Comprehensive, The; Vast, The

واصل (ع.ا.) united with God

واقع بینانه pragmatic

واقع بینی pragmatism

واقع گرا realist

واقع گرایی realism

واقع گرایی افلاطونی platonic realism

واقع گرایی تجربی (ف.غ.) empirical realism

واقع گرایی ثنوی dualistic realism

واقع گرایی خام (ف.غ.) naive realism

واقع گرایی طبیعی (ف.غ.) natural realism

واقع گرایی منطقی (ف.غ.) logical realism

واقع گرایی نو (ف.غ.) Neo-Realism

واقعی factual; objective; real

واقعیت fact; reality

واقعیت تجربی empirical reality

واقعیت خارجی

external reality; objective reality

واقعیت ذهنی subjective reality

objective reality واقعیت عینی

absolute reality واقعیت مطلق

ultimate reality واقعیت نهایی

cessationists واقفیه (ک.ا.)

retrogression واگشت

Ruler, The الوالی (ا.ا.)

custodian of secret والی اسرار

Bestower; The واهب (ا.ا.)

واهب الصّور (ف.ا.)

Bestower of the forms; Giver of Forms, The; dator formarum

Giver of Knowledge واهب العلم

Giver of Souls واهب النفوس (ف.ا.)

faculty of estimation واهمه (ف.ا.)

illusive واهی

وجد (ع.ا.)

intuitive experience; ecstasy; mystic dance

ecstatic وجد آور

وجدان

conscience; consciousness; inner sense

moral conscience وجدان اخلاقی

religious consciousness وجدان دینی

وجدانيات (ف.ا.)sensa

وجوب (ك.ا.)

obligation; obligatoriness; necessity

وجوب بالذات (ف.ا.)

necessity by itself; self-existence

وجوب بالغير (ف.ا.)necesse esse per aliud

وجوب بالقياس الى الغير (ف.ا.)

necessity in relation to something else

وجوب ذاتي (ف.ا.)essential necessity

وجوب شرعي (ك.ا.)

canonical obligatoriness

وجوب غيري necessity by something else

وجوب لاحق (ف.ا.)following necessity

وجوب مطلق absolute necessity

وجود

ens; entity; esse; existence; findig; presence

ص: 164

comprehensive existence وجود احاطی

perceptual being (ف.ا.) وجود ادراکی

pre-existence وجود ازلی

ens rationis وجود اعتباری

Highest Being, The وجود اعلی

ens perfectissimus وجود اکمل

ens وجود انتزاعی

ipsum esse وجود بالذات

وجود بالفعل (ف.ا.)

actual being; actual entity; actual existence

وجود بالقوه

potential entity; potentially existent

Highest Being, The وجود برین

subordinate existence وجود تبعی

وجود تجرّدی (ف.ا.)

abstract (non-material) existence

static existence وجود ثابت

partial existence (ف.ا.) وجود جزئی

substantial existence (ف.ا.) وجود جوهری

originated existence وجود حادث

Dasein (ف.غ.) وجود حاضر

real existence وجود حقیقی

وجود خارجی

external existence; objectivity

particular existence وجود خاص

proper existence (ف.ا.) وجود خاصه

existence in conception وجود در ذهن

وجود ذهنی (ف.ا.)

noetic being; mental finding; conceptual being; ens rationis; mental existence

copulative existence (ف.ا.) وجود رابط

inhering existence (ف.ا.) وجود رابطی

temporal being (ف.ا.) وجود زمانی

necessary being وجود ضروری

phenomenal existence وجود ظاهری

existence in general (ف.ا.) وجود عام

accidental existence (ف.ا.) وجود عرضی

noetic being (ف.ا.) وجود عقلی

cognitive existence (ف.ا.) وجود علمی

وجود عینی (ف.ا.)

concrete existence; concrete entity; tangible individual existence

وجود غیر ادراکی (ف.ا.)

non-perceptual being

وجود فی نفسه (ف.ا.) existence in itself

وجود فی نفسه لنفسه (ف.ا.)

existence in itself for itself

وجود کلی generic existence

وجود مادی material existence

وجود مادی دادن reify

وجود متأخر existence posterior

وجود متحقق actual entity

وجود متعالی supreme being

وجود مثالی (ف.ا.) ideal existence

وجود مجرد (ف.ا.)

abstract existence; non-material being; pure existence; abstract existence

وجود محسوس phenomenal existence

وجود محض

existence; pure being; pure existence; absolute sheer existence

وجود محمولی predicative existence

ص: 165

composite existence وجود مرکب

continued existence وجود مستمر

absolute existence; being مطلق وجود

determined existence وجود مقید

وجود ممکن

possible existent; contingent being; possible being

وجود منبسط (ع.ا.۱)

self-unfolding existence; unfolded existence

وجود نخستین

first existence; original being; primal being

luminous existence وجود نوری (ف.ا.۱)

generic existence وجود نوعی

latent existence وجود نهان

necessary existence وجود واجب

real existence وجود واقعی

entity وجود واقعی یا ذهنی

spatial being وجود وضعی (ف.ا.۱)

ontological وجود شناختی

existences وجودات

ideal entities وجودات مثالی

existential وجودی

وجودیه existential

وجودیه لادائمه (م.ک.)

non-perpetual existential

وجودیه لاضروریه (م.ک.)

not-necessary existensial

وجه شیء de re

وحدانی unitary

وحدانیت singleness; unicity

وحدت unification; unity

وحدت ازلی eternal unity

وحدت استعلایی خودآگاهی (ف.غ.)

transcendental unity of apperception

وحدت اعتباری (ف.ا.) unreal unity

وحدت تألیفی شهود (ف.غ.)

synthetic unity of intuitions

وحدت تشکیکی وجود (ف.ا.)

graded unity of being

وحدت جامع inclusive unity

وحدت جزئی particular unity

وحدت جنسی (ف.ا.) generic unity

وحدت جوهری وجود existential monism

وحدت حقه (ع.ا.ع) true unity

وحدت حقه حقیقیه (ع.ا.ع)

true and real unity; Greatest Unity, The

وحدت حقیقی real unity

وحدت در کثرت (ع.ا.ع) unity in plurality

وحدت شخصی (ع.ا.ع)

individual oneness; particular unity

وحدت شهود (ع.ا.ع)

oneness of perception; oneness of witness- ing; unity of consciousness; unity of vision

وحدت ضدین identity of opposites

وحدت عددی (ف.ا.ع) numerical unity

وحدت غیر حقیقی (ف.ا.ع) non-real unity

وحدت قدیم eternal unity

وحدت مطلق absolute unity

وحدت موضوعی thematic unity

وحدت نظر unanimity

ص: 166

وحدت نوعیه (ف.ا.) oneness of species

وحدت وجود (ع.ا.)

oneness of being; oneness of existence; transcendent unity of being; unity of being; unity of existence;
(pantheist; pantheistic(al

وحدت و کثرت (ع.ا.) unity and diversity

وحي inspiration; prophecy; revelation

وحي الهی divine inspiration

وحي جزئی (ف.ا.) particular revelation

وحي شده revealed

وحي کلی (ف.ا.) universal revelation

وحيانی revealed; revelatory

الوحيد (ا.ا.) Unique, The

الودود (ا.ا.) Loving, the; Loving-Kind, The

ورع (ع.ا.) piety

وساطت intermediation

وسط (م.ک.) middle term

وسط و طرف (ف.ا.) middle and the end

وسع capacity

وصف qualification; quality; description

وصف ايجابى

affirmative attribute; attribute of affirmation

وصف خاص (م.ر.)

particular characteristic; definite description

essential attribute (ف.ا.)

epithet; indicating quality

common qualification

inarticulate; ineffable

descriptive

arriving; arrival; mystical union (ع.ا.)

وصی (ک.ا.)

legatee; executor; spiritual successor

forgery; position; circumstance

modus ponens (م.ک.)

particular position

antithesis (م.ک.)

modus ponens (م.ک.)

وضع و رفع دو مؤلفه فاصل (م.ک.)

modus ponendo tollens

positional; situational

duties of worship

duty

container

وعای دهر (ف.ا.)

perpetual duration as a container

وعد (ک.ا.) promise

وعد و وعید (ک.ا.) promise and threat

وعدہ (ک.ا.) promise; promise of reward

وعید (ک.ا.)

menace; threat; threat of punishment

وقت moment

وقوع occurrence

وقوف (ک.ا.) suspending judgement

الوکیل (ا.ا.) Trustee, The

وکیل (ک.ا.) chief agent

وکیل امام (ک.ا.) chief agent of Imam

ولایت (ک.ا.)

sainthood; saintship; authority; guardianship

ولایت اعتباری (ک.ا.) relative authority

ص: 167

esoteric guidance (ک.ا.)

ولایت تشریحی (ک.ا.)

religious-legal authority

ولایت عامه (ک.ا.)

all-comprehensive authority; general guardianship

Patron, The (ا.ا.) الولی

ولی (ع.ا.)

friend of God; custodian; guardian; saint

perfect saint (ع.ا.)

Bestower, The; Giver, The (ا.ا.) الوهاب

Wahhabism گری وهاہبی

وہم

;aestimatio; conception; deception; delusion

fancy; fantasy; fiction; hallucination; illusion; imagination; phantasm; phantasy; phantom

delusive; phantasmal; visionary وهمی

estimative premises (م.ک.) وهمیات

ص: 168

الهادی (ا.ا.) Guide, The

هبوط Fall, the; descent

هبوط آدم Fall, the

هبه gift

هتک حرمت profanation

هدایت guidance

هدایت الهی divine guidance

هدایت تشریحی (ف.ا.) legal guidance

هدایت عامه (ک.ا.) general guidance

هدف دار purposeful

هدفمندی purposivism

هرمسی Hermetic

هرمنوتیک hermeneutic; hermeneutics

هزاره باوری (ک.م.) millenarianism; millennialism

هزاره سلطنت مسیح (ک.م.)

millennium

هستی ens; existence; being

هستی بالفعل actual being

هستی به ذات خود being in itself

هستی پس از نیستی being after non-being

being in itself هستی در خود

conceptual being هستی در ذهن

being for itself هستی لذاته

هستی محض

absolute existence; pure being

created being هستی مخلوق

هستی مطلق

absolute being; pure being

infinite existence هستی نامحدود

primal being هستی نخستین

هستی نخستین غیر متناهی

infinite primal being

being and non-being هستی و نیستی

ontologist هستی شناس

ontological هستی شناختی

ontology هستی شناسی

Hellenic هلنی

?is-it-the-case هل هو (م.ک.)

whetherness هلّیه (م.ک.)

actualized whetherness هلّیه بتّیه (م.ک.)

simple whetherness هلّیه بسیطه (م.ک.)

هلیه غیر بتیه (م.ک.)

non-actualized whetherness

هلیه مرگبه (م.ک.)

composite whetherness

هم ارزش equivalent

هم ارزشی equivalence

همان identical

همان گویانه tautological

همان گویی tautology

ص: 169

homogeneity; identity; resemblance; similitude

harmony هماهنگی

هماهنگی پیشین بنیاد (ف.غ.)

preestablished harmony

correlation همبستگی

correlative همبسته

correlate همبسته بودن

همتا‌های ناهم ارز (ف.غ.)

incongruent counterparts

هم‌توان (م.ر.) equipollent

هم جوهر consubstantial

هم داستان unanimous

هم ذات بودن consubstantiation

همزمان contemporaneous; simultaneous

همزمانی simultaneity

همساز consistent

همسازی harmony

همگن (م.ک.) homogeneous

هم نهاد synthesis

همه خدا انگاری pantheism

همه دان (pansophic(al)

همه دانی pansophism

deathless; everlasting; in perpetuity همیشگی

ceaselessly living (ک.ا.) همیشه حیّ

ceaselessly knowing (ک.ا.) همیشه عالم

ceaselessly powerful (ک.ا.) همیشه قادر

norm هنجار

geometry هندسه

Euclidean geometry هندسه اقلیدسی

هندسه غیر اقلیدسی

non-Euclidean geometry

polemics هنر مجادله (م.ک.)

inclination of the soul هوای نفس

corpse astral (ک.ا.) هورقلیا

it-is-it هو هو

it-is-it-ness هو هویت

identity; ipseity هویت

substantial ipseity (ف.ا.) هویت جوهری

bodily disposition; figure; form; state هیئت

Ptolemaic system هیئت بطلمیوسی

ark form; dark modes (ف.ا.) هیئت ظلمانی

هیئت مبلغان مذهبی (ک.م.) mission

هیچ null; null and void

هیچی nothingness; nullity

هیکل temple

هیکل نورانی (ف.ا.) light temple

هیولی

hyle; hylo; materia; matter; original matter

هیولا خداانگاری hylotheism

هیولای اولی (ف.ا.)

;materia prima; primary matter; prima materia

prime matter

هیولای روحانی (ف.ا.)

intelligible matter; spiritual matter

هیولای طبیعت physical matter

هیولای کل matter of the whole

هیولای مبهم (ف.ا.) indefinite matter

هیولای نخستین (ف.ا.) primal matter

هیولانی material

recollecion یادآوری

existence یافت

datum یافته

data یافته ها

perceptions of the senses یافته های حسی

(یا) مانعه الجمع (م.ر.)

disjunction, exclusive; exclusive or

(یا) مانعه الخلو (م.ر.)

inclusive or

despair یأس

intellectual despair یأس عقلی

intellectual despair یأس فلسفی

dry; dryness (ک.ا.) یبوست

certainty; certitude یقین

certain یقینی

certainties یقینیات

axioms of certainty یقینیات اولیه (م.ک.)

unitarian; monotheist (ک.ا.) یکتاپرست

unitarianism; monotheism (ک.ا.) یکتاپرستی

oneness; singleness یکتایی

absolute oneness یکتایی مطلق

identity یکسانی

unicity یگانگی

oneness of Allah یگانگی خداوند

unique; unitary یگانه

یگانه انگاری ماتریالیستی (ف.غ.)

materialistic monism

theist یگانه پرست

theism یگانه پرستی

philhellene; philhellenist یونان دوست

philhellenic یونان دوستانه

philhellenism یونان دوستی

Grecism یونان مآبی

Grecian; Greek; Hellenic یونانی

Grecism یونانی گری

Hellenism یونانی مآبی

Jew; Jewish یهودی

Judaism یهودیت

Yahweh (نام خدای یهود)

Yahwism یهوه پرستی

شابک : 964-444-683-6 ؛ 40000 ریال : چاپ دوم: 978-964-444-683-2

شماره کتابشناسی ملی : م 83-3486

عنوان و نام پدیدآور : فرهنگ اصطلاحات فلسفه، کلام و منطق (انگلیسی - فارسی ، فارسی - انگلیسی) / جواد قاسمی .

مشخصات نشر : مشهد: بنیاد پژوهش‌های اسلامی، 1388.

مشخصات ظاهری : ، [171] ، 164ص.

یادداشت : صفحه شمار به دو صورت فارسی و انگلیسی می باشد.

یادداشت : ص.ع.به انگلیسی : Jawad Qasemi.A glossary of the islamic terms : philosophy , theology and logic

یادداشت : چاپ اول : 1383 (فیپا).

یادداشت : چاپ دوم.

موضوع : فلسفه -- واژه نامه ها -- انگلیسی

موضوع : فلسفه -- واژه نامه ها -- فارسی

موضوع : منطق -- واژه نامه ها -- انگلیسی

موضوع : منطق -- واژه نامه ها -- فارسی

موضوع : کلام -- واژه نامه ها -- انگلیسی

موضوع : کلام -- واژه نامه ها -- فارسی

موضوع : زبان انگلیسی -- واژه نامه ها -- فارسی

موضوع : فارسی -- واژه نامه ها -- انگلیسی

رده بندی دیویی : 103

رده بندی کنگره : 41B/ق2ف4 1388

سرشناسه : قاسمی، جواد، 1338-، مترجم

شناسه افزوده : بنیاد پژوهش های اسلامی

وضعیت فهرست نویسی : فایا (چاپ دوم)

ص: 1

اشاره

:A Glossary of the Islamic Terms

Philosophy, Theology and Logic

English–Persian

Persian–English

By: Jawād Qāsem

Islamic Research Foundation

ص: 3

Abaser, The الخافض، المذلّ (ا.ا.)

abba ابا، پدر (ک.م.)

abbey دیر، صومعه، دیرنشینان

abduction قیاس محتمل، فرض توضیحی

ability استطاعت، قوه (ک.ا.)

abiogenesis جمادزدایی

abiogenetic جمادزدا

abode دار

abode of Islam دارالاسلام

final abode دار آخرت، سرای آخرت (ک.ا.)

above nature فوق طبیعت

aboveness بالای

abrogation نسخ

abrogation of divine laws نسخ احکام الهی

absent غیب

Absolute, The المطلق (ا.ا.)

absolute مطلق

absolute beauty جمال مطلق (ا.ا.)

absolute being هستی مطلق

absolute determinism موجهیت مطلق

absolute distinction تباین مطلق

absolute ego ذات مطلق

absolute essence ذات مطلق، ماهیت مطلق

absolute

existence وجود محض

absolute good خیر مطلق، خیر محض

absolute necessity وجوب مطلق

absolute nothing نیست مطلق

Absolute Oneness, The اَحَد (ا.ا.)

absolute oneness یکتایی مطلق

absolute otherness غیریت مطلق

absolute poverty of existence in itself

امکان یا فقر ذاتی (ف.ا.)

absolute purity صرافت مطلق

absolute sincerity اخلاص

general absolute مطلقه عامه (م.ک.)

absoluteness اطلاق

absolutely علی الاطلاق

absolutism مطلق انگاری، مطلق گرایی

absorption

جذب، شیفتگی، استغراق (ع.ا.)، استنتاج فراگیر (م.ر)

full absorptionفننا (ع.ا).

abstractمجرد از ماده، انتزاعی

abstract conceptsمفهومهای انتزاعی

abstract existenceوجود مجرد

abstract ideaمفهوم انتزاعی

abstractionانتزاع، تجرید

abstractionismتجریدگرایی

abstractionsانتزاعیات، امور انتزاعی

abstractiveانتزاعی

abstractnessانتزاع، تجرّد، تجرید

ص: 7

abysmal darkness (عمی (ک.ا.)

academic مدرسه ای، دانشگاهی، علمی

accident عرض (ف.ا.)

accident occurring to existence

عارض وجود (ف.ا.)

accident occurring to quiddity

عارض ماهیت (ف.ا.)

attribute accident عرض خاص (م.ک.)

common accident عرض عام (م.ک.)

alien accident عرض غریب (ف.ا.)

concomitant accident عرض لازم (م.ک.)

essential accident عرض ذاتی (م.ک.)

evident adherent accident

عرض لازم بین (م.ک.)

external accident عرض خارجی (ف.ا.)

extraneous accident

عرض غریب (ف.ا.)

foreign accident عرض غریب (م.ک.)

general accident عرض عام (م.ک.)

generation of accident

حدوث عرض (ک.ا.)

inseparable accident عرض لازم (م.ک.)

interpenetration of accident

تداخل عرض (ک.ا.)

non-evident adherent accident

عرض لازم غیر بین (م.ک.)

particular accident عرض خاص (م.ک.)

proper accident عرض خاص، عرض ذاتی

separable accident عرض مفارق (م.ک.)

accidental اتفاق، عرضی، بالعرض (ف.ا.)

accidental factor سبب عارض (ف.ا.)

accidental properties صفات عرضی (ف.ا.)

what is accidental ما بالعرض

accidentalism صُدْفَه انگاری

acosmism دنیایی،

انکار وجود جهان متمایز از خداوند

acquiescence تسلیم، رضا

acquired اکتسابی، کسبی

acquired knowledge معرفت اکتسابی

acquired traits صفات اکتسابی (ک.ا.)

acquirer مُکْتَسِب (ک.ا.)

acquiring اکتساب (ک.ا.)

acquiring what has already been acquired (ف.ا.)

acquisition کسب (ک.ا.)

acquisitor مُکْتَسِب (ک.ا.)

acquittal برائت از گناه

act فعل (ک.ا.)

act done mediately (ک.ا.)

act of bringing-into-existence

فعل ایجاد (ف.ا.)

act of devotion عبادت (ک.ا.)

act of divine grace کرامت (ک.ا.)

act of God صنع خدا

act of omission ترک فعل (ک.ا.)

act of will ارادی، فعل بالاراده (ک.ا.)

act skilfully executed محکم

ability to act استطاعت (ک.ا.)

extraordinary act ع.ا.)

mental act قلبی (ک.ا.)

result of God's actمصنوع خدا

supererogatory actسافله (ک.ا.)

vain actجزافی، جزاف (ک.ا.)

well-wrought actمحمک (ک.ا.)

action، فعلیت (ک.ا.)

action by free choice

فعل اختیاری، فعل بالاختیار (ک.ا.)

action by instrument

فعل با واسطه، فعل بلاکله (ک.ا.)

action by natureفعل بالطبع (ک.ا.)

action by willفعل بالاراده (ک.ا.)

acquired actionفعل کسبی (ک.ا.)

divine actionفعل الهی

futile actionعبث (ک.ا.)

human actionفعل انسانی

lack of actionترک فعل (ک.ا.)

purposeful actionمحمک (ک.ا.)

voluntary actionفعل اختیاری (ک.ا.)

activeفعال

active and passive

فاعل و قابل (ف.ا.)

active subject (ف.ا.ا)

activism عمل گرای، عمل گرای

activity فعالیت، فعلیت

aspect of activity جهت فعل (ف.ا.ا)

actor فاعل

innovating actor مبدع (ف.ا.ا)

acts افعال

bodily acts اعمال قلبی (ک.ا.ا)

secondary acts مولدات (ک.ا.ا)

actual بالفعل، بال فعل

actual being وجود بالفعل (ف.ا.ا)

actual existence وجود بالفعل (ف.ا.ا)

actual world عالم عینی

actuality تحصیل، فعلیت

in actuality بالفعل

actualization

actuality بخشی، حصول، فعلیت، تحقق بخشی

actualized فعلیت یافته، متحقق

actualized external existents

موجودات خارجی (ف.ا.ا)

actualizer محصل

actually بالفعل

actus بفعل

actus purus فعل محض، فعلیت محض

ad absurdum خلف (م.ک.)

additional زاید

additional to one's essence in ratiocination زاید بر ذات در تعقل (ف.ا.)

adept, the خواص

ad extra خارج از ذات

ad hominem اقناعی

ad hominem argument

دلیل اقناعی، استدلال بی ارزش

adianoeta محتمل الضدین

adiaphorism اباحه گری، مباح انگاری

adiaphorous مباح، نه خوب نه بد

adicto secundum guid addictum simpliciter

مغالطه ایهام انعکاس (م.ک.)

ad infinitum بی نهایت، تا بی کران

ص: 9

Advent ظهور، ظهور مسیح (ک.م.)

Adventism اعتقاد به ظهور مسیح (ک.م.)

adventitious عارضی، زاید

aeon دهر

aeons اکوار

(aesthetic (esthetic

مربوط به زیبایی، حساسیت (ف.غ.)

aesthetic experience

تجربه ذوقی (ف.غ.)

aestheticism زیبایی شناسی

aesthetics

علم جمال، زیبایی شناسی، مبحث حسیات (ف.غ.)

aestimatio وهم (ف.ا.)

aether (ether) اثير

aethereal اثیری

aethereality خاصیت اثیری

aetiology (etiology) علیت شناسی

affected تأثیر پذیرفته

affection انفعال، تأثیر

affinity مناسبت

affirmation اثبات، ایجاب، ثبوت، تصدیق

affirmation of the self-identity of a thing

ثبوت شیء لنفسه (ف.ا.)

affirmative

اثباتی، ایجابی، موجب (م.ک.)، وصف ایجابی

affirmative concept

مفهوم مثبت (یا محصل)

affirmative demonstration

برهان موجب (م.ک.)

afortiori استدلال به اقوی دلیل، به طریق اولی

after متأخر

agathism خیر باوری، اعتقاد به خیر

agathology خیر شناسی

agency فاعل

providential agency فاعل بالعناية (ف.ا.)

agent فاعل، واسطه

agent-by-agreement فاعل بالرضا (ف.ا.)

agent-by-being-forced فاعل بالجبر (ف.ا.)

agent-by-being-pushed فاعل بالقسر (ف.ا.)

agent-by-compulsion فاعل بالتسخیر (ف.ا.)

agent-by-foreknowledge فاعل بالعناية (ف.ا.)

agent-by-intention فاعل بالقصد (ف.ا.)

agent-by-nature فاعل بالطّبع (ف.ا.)

agent-by-self-manifestation

فاعل بالتّجلیّ (ف.ا.)

accident agent فاعل بالعرّض (ف.ا.)

capable agent فاعل قادر (ک.ا.)

chief agent وکیل (ک.ا.)

composite agent فاعل مرکّب

dependent on a capable agent

مستند به فاعل قادر (ک.ا.)

efficient agent فعّلت فاعلی

essential agent فاعل به ذات (ف.ا.)

free agent فاعل مختار (ک.ا.)

general agent فاعل عام

inattentative agent فاعل ساهمی (ک.ا.)

moving agent محرّک

natural agent فاعل بالطّبع (ف.ا.)

necessitating agent فاعل موجّب (ک.ا.)

particular agent فاعل جزئی

perfect agent فاعل تامّ (ف.ا.)

prime agent, the فاعل اوّل

proximate agent فاعل قريب (ف.ا.)

real agent مؤثر حقیقی

remote agent فاعل بعید (ف.ا.)

simple agent فاعل بسیط (ف.ا.)

special agent نایب خاص (ک.ا.)

voluntary agent فاعل مختار (ف.ا.)

Agents نواب

Four Agents, The نواب اربعه (ک.ا.)

ages اکوار

aggregate of units مجموع آحاد

agnostic لا ادري، قائل به تعطيل (ف.غ.)

agnosticism آیین تعطيل، لا ادري گری (ف.غ.)

agreement of two opposites

اجتماع متقابلين (م.ک.)

ahl-baytism مکتب اهل بیت

aition علّت، مسبّب

alchemy کیمیا، علم کیمیا، اکسیر

Alids, The علویان

alive by essence حی بذاته (ف.ا.)

all

all and some وجزء (م.ك.)

allegorical تمثیلی، کنایی

allegorical interpretation تأویل

allegory کنایه، تمثیل

All-Embracing, The الواسع (ا.ا.)

All-Forgiving, The الغفور (ا.ا.)

All Good, The خیر محض

"all" in the sense of each individual

کلّ فردی

all-inclusive شامل مطلق

all-inclusiveness شمول مطلق

All-Knowing عالم مطلق، علام (ا.ا.)

all-knowledge علم مطلق

All-Observant, The الرقیب (ا.ا.)

allotheism پرستش خدایان بیگانه

all other than God ما سوی الله

All-Pitying, The الرؤوف (ا.ا.)

All-Potent, The قادر مطلق (ا.ا.)

All-Powerful, The القاهر، قادر مطلق (ا.ا.)

All-Sustaining, The رزّاق مطلق (ا.ا.)

"all used collectively" مجموعی

allusion اشاره

All-Wise, The حکیم مطلق (ا.ا.)

almightiness قدرت مطلق

Almighty قادر مطلق (ا.ا.)

Almoravids مرابطان

Almohads موحدان

alogical غیر منطقی

alteration of God's purpose ابداء (ک.ا.)

alternation ترکیب فصلی مانعه الجمع (م.ک.)

alternative denial مؤلفه ها (م.ک.)

ambiguity ابهام، دوپهلویی

systematic ambiguity تشکیک (ف.ا.)

ambiguous مبهم، متشابه

ambiguous verses متشابهات (قرآن)

amodally بلا کیف (ف.ا.)

amoral فاقد اخلاق، غیر اخلاقی

)amphibology(amphiboly

ایهام ساختاری، ایهام، ممارات (م.ک.)

anagoge تفسیر باطنی، تفسیر عرفانی

anagogy تفسیر باطنی، تفسیر عرفانی

(al analogic) تمثیلی، تشبیهی

analogical gradation

مراتب تشکیکی، تشکیک (ف.ا.)

analogicity تشکیک (ف.ا.)

analogous قابل قیاس

analogous reasoning قیاس (م.ک.)

analogy تمثیل، قیاس، مماثله (م.ک.)

analogy from man to God

قیاس علی الشاهد (م.ک.)

analogy of comparison قیاس تمثیل (م.ک.)

analogy of invisible to the visible

حمل غایب بر شاهد

by analogy تشکیک

by analogy shared by all existent entities

اشتراک معنوی (ف.ا.)

false analogy تمثیل کاذب

analytic تحلیلی

analytic a priori تحلیلی پیشین (ف.غ.)

analytic judgement حکم تحلیلی (ف.غ.)

analytic knowledge شناخت تحلیلی

analytic proposition گزاره تحلیلی

analytical حمل اولی ذاتی (ف.ا.)

analytical logic منطق تحلیلی (ف.غ.)

analytical movement

نهضت فلسفه تحلیلی (ف.غ.)

analytical philosophy

فلسفه تحلیلی (ف.غ.)

analytical thinking تفکر تحلیلی

analytics مبحث تحلیلات (ف.غ.)

analytics posterior

تحلیلات ثانیه (م.ک.)

analytics prior تحلیلات اولی (م.ک.)

anarchism قانون ستیزی، آشوب طلبی

anarchy آشوب، بی قانونی

anathema نفرین شده، تکفیر، حکم تکفیر

anatomy علم تشریح

anchorite خلوت نشین، گوشه نشین

Ancients, The اوایل (ف.ا.)

pious ancientsسلف صالح

angelفرشته، ملك

angel of deathملك الموت، عزرائيل

angel of the speciesرَبِّ التَّوَع (ف.ا.)

celestial angelفرشته آسمانی (ع.ا.)

cherubic angelملك مقرب (ع.ا.)

earthly angelفرشته زمینی (ع.ا.)

gracious angelملك كريم (ع.ا.)

guardian angelفرشته نگهبان (ع.ا.)

heavenly angelفرشته آسمانی (ع.ا.)

angelicآسمانی، ملكوتی

angelic doctorحكيم آسمانی (ك.م.)

angelic essencesذوات ملكوتی (ف.ا.)

angelic worldعالم ملكوت (ف.ا.)

angelologyفرشته شناسی

Angstدلهره، اضطراب

animaروح، نفس ناطقه

animal حیوانی

animal soul نفس حیوانی

animal spirit روح حیوانی

rational animal حیوان ناطق (ف.ا.)

animalism

اعتقاد به جانور بودن انسان، جانورانگاری انسان

animalistic جانورانگاران

animism ذی روح پنداشتن اشیاى طبیعی،

جان گرایی، جاندارانگاری

animist ذی روح پندار، جاندارانگار

animistic جان گرایانه

annexation اضافه (م.ک.)

improper annexation

اضافه غیر حقیقی (م.ک.)

proper (real)annexation

اضافه حقیقی (م.ک.)

annihilated معدوم

annihilation فنا، عدم، اعدام (ک.ا.)

annihilation in annihilation فناى فنا (ع.ا.)

annihilation in divine unity

فناى در توحید (ع.ا.)

annihilation in God (ع.ا.۱)

absolute annihilation (ع.ا.۱)

major annihilation (ع.ا.۱)

annihilationism

an sich (ع.ا.۱) مستقل از تجربه، به ذات خود

Answerer of prayers, The (ع.ا.۱)

antagonism، تضاد

mutual antagonism (ع.ا.۱)

antagonist، متضاد

antagonistic (ع.ا.۱) متضاد، خصمانه

antecedent (ع.ا.۱) مقدم

contradictory of the antecedent

تقیض مقدم (ع.ا.۱)

negating the antecedent (ع.ا.۱)

negating the antecedent and the consequent (ع.ا.۱) مقدم و تالی

anteriority، تقدّم، پیشی

anthropocentrism (ع.ا.۱) انسان مداری

anthropology (ع.ا.۱) مردم شناسی، انسان شناسی

anthropomorphic (ع.ا.۱) انسان انگارانه، انسان انگار

anthropomorphism

تجسّم، تشبیه، انسان انگاری (ع.ا.۱)

anthropomorphist معتقد به تشبیه (ک.ا.).

anthropomorphists مجسمه، مشبیه (ک.ا.).

anthropomorphyte اهل تشبیه (ک.ا.).

anthropomorphize

شکل و شخصیت انسانی دادن (به چیزی)

anthropomorphous انسان گونه

anthropopathism

احساس انسانی قایل شدن برای غیر انسان

anthropophuism

نسبت دادن ماهیت انسانی به خداوند

anthroposophy

شناخت ماهیت انسان، حکمت انسانی

anthropotheism انسان انگاری خدایان

anticlerical

مخالف با دخالت روحانیان در امور غیر مذهبی

anticlericalism

مخالفت با نفوذ روحانیان در امور غیر مذهبی

antilogism ضد قیاس

anti-metaphysical ضد مابعدالطبیعی

anti-metaphysics ضد مابعدالطبیعه

antinomianism اباحه، اباحه گری (ک.م.)

antinomians اباحیه (ک.ا.)

antinomy تنازع احکام، تعارض احکام (ف.غ.)

antiorthodox

سنت ستیز، سنت شکن، مخالف سنت

antirationalism ضد عقل گرایی

antithesis

آنتی تر - وضع مقابل، برابر نهاد (ف.غ.) متضاد، مقابل (م.ک.)

apagoge استدلال از راه برهان خلف (م.ک.)

apathy خمود

apeiron آپایرون، بی نهایت (ف.غ.)

aphorism کلمه قصار، گزین گوئی، حکمت

apocalypse

کشف، مکاشفه، پایان جهان، روز داوری

Apocalypse, The کتاب مکاشفه یوحنا (ک.م.)

apocalyptic شهودی، مکاشفه ای

apocalypticism

اعتقاد به پایان پذیرفتن جهان (با غلبه خیر بر شر)

apodeictic proof برهان یقینی (م.ک.)

apodosis تالی (م.ک.)

apologetic دفاع استدلالی

apologetics نظام دفاعی علم کلام

defensive apologetics علم کلام

apologia دفاع استدلالی

apologist مدافع استدلالی دین، متکلم

apology دفاع از طریق استدلال

apophantic حملی، گزاره ای

aporetic شکاک

aporia شک

apostasy برگشتن از دین، ارتداد، رده

apostate مرتد، از دین برگشته

a posteriori ا posteriori، ماتأخر، پس از تجربی (ف.غ.)

a posteriori concepts مفاهیم بعدی (ف.غ.)

a posteriori demonstration برهان ا posteriori

a posteriori reason

برهان ا posteriori، برهان پس از تجربه

a posteriori reasoning استدلال ا posteriori

apostle رسول، خواری (ک.م.)

appearance پدیدار

apperception ادراک، ادراک درونی

appetite شهوت (ک.ا.)

apprehended مُدْرِك (ف.ا.)

apprehender مُدْرِک (ف.ا.)

apprehension ادراک عقلی، ادراک

apprehension of essence ادراک ذات

immediate apprehension علم حضوری

a priori پیشین، ماقبل تجربی

a priori concepts مفاهیم پیشین (ف.غ.)

a priori will-act اراده پیشین

arbitrament حکمیت، داوری

arbitrary اعتباری (ف.ا.)

Arbitrator, The الحَکَم (ا.ا.)

arche آرشه، اصل نخستین

archetypal مثالی

archetypal essences ذوات الاصنام (ف.ا.)

archetype

عین ثابت (ع.ا.) مثال اعلا، صورت نوعی (ف.ا.)

archetypes ارباب اصنام، اعیان ثابتہ (ع.ا.)

archetypes of species

ارباب اصنام نوعی (ف.ا.)

permanent archetypes اعیان ثابتہ (ع.ا.)

realm of archetypes عالم مثال (ف.ا.)

argument دلیل، برهان

argument from correlativity

برهان تضایف (ف.ا.)

argument from design

برهان اتقان صنع، برهان بر اساس نظم یا قصد و غایت

conclusive argument حجّت (م.ک.)

convincing argument; rhetorical argument

دلیل اقناعی (ف.ا.)

cosmological argument

برهان هستی شناختی، اثبات وجود خدا بر مبنای وجود عالم، برهان وجوب و امکان (ف.ا.)

physico – theological argument

برهان طبیعی الهی

ratiocinative argument برهان استدلالی

rational argument برهان عقلی

speculative argument برهان نظری

valid rational argument برهان صحیح

argumentation of order برهان نظم

argumentative بحث انگیز، جنجالی

argumentum برهان، دلیل، استدلال

argumentum ad verecundiam

استدلال نامربوط به شخصیتی برجسته

Aristotelian ارسطویی، مشایی

Aristotelian Categories

مقولات ارسطویی (م.ک.)

Aristotelianism

فلسفه ارسطو، مکتب ارسطو، فلسفه مشاء

Aristotelianist ارسطویی، پیرو ارسطو

Aristotelians مشائیان، ارسطویان

arriving; arrival وصول (ع.ا.)

art صناعت

non-demonstrative art صناعت غیر برهانی

as such من حیث هی هی، به ذات خود

ascension معراج (ک.ا.)

bodily ascension of the Prophet

معراج جسمانی پیامبر اسلام (ک.ا.)

spiritual ascension معراج روحانی (ک.ا.)

ascent معراج

arc of ascent قوس صعود (ف.ا.)

nocturnal ascent معراج (ک.ا.)

process of ascent عروج (ک.ا.)

ascertainment ثبوت، اثبات (ف.ا.)

ascetic زاهد (ع.ا.)

asceticism

زهدگرایی، ریاضت پیشگی، زهد، ریاضت

ascription حمل

ascription of predicate to subject

حمل محمول بر موضوع (ف.ا.)

Ash`arism آیین اشعری، مکتب اشعری (ک.ا.)

Assassin فدایی (اسماعیلیه)

Assassins

حشّاشین، پیروان حسن صباح

ص: 15

dedicated assassins فدایان

assent تصدیق (م.ک.)

inner assent تصدیق به قلب (ک.ا.)

inward assent تصدیق درونی (ک.ا.)

assertion حکم، تصدیق، مدعا

assertion sign نماد تصدیق (م.ر.)

assertoric ضروری به شرط محمول،

تصدیقی، خبری، قطعی (م.ک.)

assertoric imperative امر تأکیدی

assertoric judgement حکم تحقیقی

assertorical تحقیقی

assimilation تشبیه

association associating other deities with God اشتراک پذیری (م.ر.)

association of ideas تداعی تصوّرات (ف.غ.)

association with تَبَرّا (ک.ا.)

associates صحابه

assumption rule قاعده فرض (م.ر.)

astral سماوی

astral body جسم سماوی (ف.ا.)

astral spirit روح سماوی (ف.ا.)

astrology طالع بینی

astronomy علم هیئت، علم نجوم

asyllogistic غیر قیاسی

atemporal دهر (ف.ا.)

atheism الحاد، بی خدایی (ک.ا.)

atheist زندیق، ملحد (ک.ا.)

atheistic الحادی، کفرآمیز

atom جوهر فرد، ذره، جزء لا یتجزی (ک.ا.)

atom wandering in space

ذرات معلق در فضا (ک.ا.)

dimensionless atom ذره بدون بعد (ک.ا.)

individual atom جوهر فرد (ک.ا.)

atomicity جوهریت

atomism

مذهب جوهر فرد یا جزء لا یتجزی، اعتقاد به ترکیب جسم از اجزای بسیط (ک.ا.)

atoms جواهر

attachment تعلق

attraction جذب

power of attraction قوه جاذبه

attribute محمول، عرض، صفت، محکوم به

attribute of action صفت فعل (ف.ا.)

attribute of affirmation

صفت ایجابی، وصف ایجابی

attribute of deficiency صفت نقصان (ک.ا.)

attribute of essence صفت ذات (ک.ا.)

attribute of majesty صفت جلال (ع.ا.)

attribute of negation صفت سلبی (ک.ا.)

attribute of perfection صفت کمال (ک.ا.)

Attribute-Party صفاتیہ، اصحاب صفات

attribute persisting in the essence of God

صفت قائم به ذات خداوند (ف.ا.)

abstracted attribute صفت انتزاعی

accidental attribute عرض (ف.ا.)

active attribute صفت فعل (ف.ا.)

affirmative attribute صفت ایجابی

essential attribute

صفت ذاتی، صفت ذات، وصف ذاتی (ف.ا.)

eternal attribute صفت قدیم (ف.ا.)

Greatest Attribute of God, The

(ف.ا.) صفت اعظم خداوند

negative attribute صفت سلبي (ف.ا.)

positive attribute صفت ثبوتی (ف.ا.)

positive external attribute

صفت وجودی عینی (ف.ا.)

qualificative attribute صفت معنوی (ف.ا.)

real attribute صفت حقیقی

relative attribute صفت اضافی (ف.ا.)

attributes صفات

Attributes of God صفات حق

Attributes of Majesty صفات جلال (ع.ا.)

Attributes of Perfection صفات کمال (ع.ا.)

Attributes of Transcendence

صفات تنزیهی (ع.ا.)

people of attributes صفاتیه (ف.ا.)

attribution حمل، اسناد

Augustinianism مکتب آگوستین

auspicious one مبارک

zauustere زاهد، زاهد منش

authenticator شارح

authoritative instruction تعليم (ع.ا.ا)

authoritativeness حجّيت

authorities اولوالامر

authority تقليد، ولايت (ك.ا.ا)

authority in religious sciences

مرجعيت علمي (ك.ا.ا)

authority of consensus

حجّيت اجماع (ك.ا.ا)

authority of divine philosophers

صدر المتألهين (ف.ا.ا)

authority of imitation مرجع تقليد (ك.ا.ا)

all-comprehensive authority

ولايت عامه (ك.ا.ا)

divine authority عالم ملكوت (ك.ا.ا)

master of authority صاحب الامر (ك.ا.ا)

relative authority ولايت اعتباري (ك.ا.ا)

religious authority مجاهده (ع.ا.ا)

religious-legal authority

ولايت تشريعي (ك.ا.ا)

Author of Causes, The مسبب الاسباب

autonomy خودآینی، اختیار (ک.ا.)

autotheism خدا باوری، خدا باوری مسیح (ک.م.)

Avenger, The المنتقم (ا.ا.)

Averroism مکتب ابن رشد

Avicennism مکتب ابن سینا، فلسفه ابن سینا

Awaited Imam امام منتظر (ک.ا.)

axiology ارزش شناسی

axiom اصل موضوع، اصل متعارف، اصل بدیہی

axiom of choice اصل متعارف انتخاب

axiom of infinity اصل متعارف بی نهایت

axiom schema قالب اصل موضوعی (م.ر.)

axiom schema of separation

اصل موضوع جداسازی (م.ر.)

explicit axiom اصل متعارف غیر ضمنی

axiomatic بدیہی، مسلم، اصل موضوعی

axiomatic method روش اصل موضوعی

axioms اولیات (م.ک.)

axioms of intuition

اصول متعارف شهود (ف.ا.)

badness (ک.ا.)

Bahaism مذهب بهایی، آیین بهایی

balance میزان (ک.ا.)

barbara

ضرب اول نخستین شکل قیاس اقترانی (م.ک.)

barrier برزخ (ف.ا.)

celestial barrier برزخ علوی (ف.ا.)

common barrier برزخ مشترک (ف.ا.)

encompassing barrier برزخ محیط (ف.ا.)

base خسیس

basic questions اسس المطالب (م.ک.)

basin حوض (ک.ا.)

basis پایه (در استقرای ریاضی) (م.ر.)

Be! and it is کن فیکون

bearer حامل

beauty جمال

beauty of truth جمال حق (ع.ا.)

becoming بصیرورت

becoming and decaying کون و فساد (ف.ا.)

becoming and perishing کون و فساد (ف.ا.)

ontological becoming جعل (ف.ا).

process of becoming صيرورت

before متقدّم

begging the question مصادره به مطلوب،

استدلال دوری (م.ک).

Beginner, The المبدع (ا.ا).

behaviorism رفتارگرایی

being

مطلق وجود، وجود مطلق، ائس، ذات، ماهیت، ائیت (ف.ا).

being after non-being هستی پس از نیستی

being and non-being هستی و نیستی

being as being بما هو موجود

being for itself هستی لذاته

being in itself

هستی در خود، هستی به ذات خود

being itself

هستی در ذات خود، خود هستی

Being Necessary in Itself

واجب الوجود بذاته (ف.ا).

being possible by itself

ممکن الوجود بذاته (ف.ا).

absolute being هستی مطلق

basicity of being اصالت وجود (ف.ا.)

actual being هستی بالفعل

ص: 18

conceptual being

هستی در ذهن، وجود ذهنی (ف.ا.)

contingent being وجود ممکن (ف.ا.)

created being هستی مخلوق

delimitation of being حدّ وجود (ف.ا.)

development of being تشکیک وجود (ف.ا.)

finite being موجود متناهی

first originated being مبدع اول (ف.ا.)

first temporal being حادث اوّل (ف.ا.)

Highest Being, The وجود اعلی، وجود برین

impossible being مممتنع الوجود (ف.ا.)

infinite primal being

هستی نخستین غیر متناهی

lower possible being ممکن اخسّ (ف.ا.)

mobile being موجود متحرک

mode of being نحوه وجود

most perfect being ذات اکمل

most universal being کون جامع

Necessarily Being by Himself

واجب الوجود بذاته (ف.ا.)

necessary being

وجود ضروری، واجب الوجود

non-material being وجود مجرد

non-perceptual being

وجود غیر ادراکی (ف.ا.)

noetic being وجود ذهنی، وجود عقلی (ف.ا.)

oneness of being وحدت وجود (ع.ا.)

original being وجود نخستین

perceptual being وجود ادراکی (ف.ا.)

physical being جسم، موجود جسمانی

possible being وجود ممکن (ف.ا.)

primal being هستی نخستین

prime being موجود اول (ف.ا.)

pure being وجود محض

rational being عاقل (ف.ا.)

reality of being حقیقت وجود (ف.ا.)

reduction of being تنزل وجود (ف.ا.)

spatial being وجود وضعی (ف.ا.)

superabundance of being

کثرت وجود (ف.ا.)

supreme being وجود متعالی

temporal being وجود زمانی

ایمان belief

belief in God تصدیق خداوند (ک.ا.)

believer مؤمن

believer in compulsion

جبری مسلک، معتقد به جبر (ک.ا.)

believer who sins فاسق (ک.ا.)

beneficent محسن، منعم (ک.ا.)

beneficial سودمند

beneficial act احسان (ک.ا.)

most beneficial اصلح (ک.ا.)

benefit نفع (ک.ا.)

benevolence لطف (ک.ا.)

Benevolent, The اللطیف (ا.ا.)

Benign, The برّ، رئوف (ا.ا.)

Bestower, The وّهاب، وّهاب (ا.ا.)

Bible کتاب مقدس (تورات و انجیل)، تورات،

کتاب آسمانی

ص: 19

biblical

مربوط به کتاب مقدّس، اهل کتاب، موافق کتاب مقدس یهودیان یا مسیحیان

biblical literalism

نص گرایی، ظاهرینی، اهل کتاب (ک.م.)

biblical theology الهیات اهل کتاب

biblicism نص گرایی، ترک تأویل (ک.م.)

biconditional ترکیب دو شرطی (م.ر.)

binary دوتایی (م.ر.)

bioethics اخلاق پزشکی

biographical works آثار رجالی

bivalence دو ارزشی

blame ذمّ (ک.ا.)

blessed مقدّس، مبارک

blessed one میمون

Blessed Virgin باکره مقدّس، مریم عذرا

blind submission تقلید

blockade حجاب

bodily جسمانی

bodily appetites شهوات

bodily constitution مزاج (ک.ا.)

bodily instrument آلت جسمانی (ف.ا.)

bodily temple (ف.ا.)

body جسم، جرم، قالب، تن

body-ness جسمیت

body of sphere جرم فلکی (ف.ا.)

all-encompassing body جسم محیط

astral body جسم مثالی، جسم فلکی (ف.ا.)

atom-like body قالب مثالی (ف.ا.)

composit body جسم مرکب (ف.ا.)

double body جسم مزدوج (ف.ا.)

earthly body جسم خاکی (ف.ا.)

encompassed body جسم محاط

ethereal body جسم اثیری (ف.ا.)

extended body جسم دارای بُعد

fundamental parts of the body

اجزای اصلی بدن (ک.ا.)

heavenly body جرم فلکی؛ جسم فلکی (ف.ا.)

humors of the body اخلاط تن (ف.ا.)

ideal body بدن مثالی (ف.ا.)

imaginary body بدن مثالی (ف.ا.)

material body جسم مادی

mathematical body جسم تعلیمی (ف.ا.)

natural body جسم طبیعی

natural elemental body جسم طبیعی عنصری

natural organic body جسم طبیعی آلی

rarefied body جسم لطیف (ف.ا.)

single body جسم فارد (ف.ا.)

spherical body جسم کروی (ف.ا.)

subtle body جسم لطیف (ک.ا.)

three-dimensional body

جسم سه بعدی (ک.ا.)

botany علم نبات (ف.ا.)

bound پابند (م.ر.)

boundary کرانه، حد (م.ک.)

common boundary حدّ مشترک (م.ک.)

essential boundary حدّ ذات (م.ک.)

imperfect boundary حدّ ناقص (م.ک.)

perfect boundary حدّ تام (م.ک.)

Boundless, The

آپایرون، نامتناهی، بی نهایت

bounty نعمت، بخشش، فضل

brain دماغ

frontal lobe of the first cavity of the brain

تجویف اول دماغ (ف.ا.)

middle cavity of the brain

تجویف میانی (ف.ا.)

breaking fast افطار کردن

breath نفس، دم، نفحه

Merciful Breath نفس رحمانی (ع.ا.)

breaths نفحات

inspired breaths نفحات الهی (ع.ا.)

Brethren of Purity اخوان الصفا (ف.ا.)

Bridge صراط (ک.ا.)

brotherhood اخوت، برادری، انجمن

society of brotherhood انجمن اخوت

by itself بذاته، به خودی خود

cabala

قَبالا، تعالیم باطنی دین یهود، کابالا

cabalism باطن گرایی یهودی

calculus of classes حساب مجموعه ها (م.ر.)

calculus of probabilities

حساب احتمالات (م.ر.)

calvinism مذهب کالونی (ک.م.)

calvinist کالونی مذهب (ک.م.)

cancellation احباط (ک.ا.) اسقاط

canon قانون، شرع، حکم شرع

canon law قانون شرع

canonical شرعی، فقهی

canonical law فقه، شریعت، قانون شرع

canonry شرعیات

capability قدرت، قابلیت

capable مستطیع، قادر (ک.ا.)

capable agent قادر (ک.ا.)

fully capable مکلف (ک.ا.)

capacity استعداد، قوه، وسع، استطاعت (ک.ا.)

capacity for speech استعداد نطق

capitalism نظام سرمایه داری

Carmathian قرمطی

carnal جسمانی، دنیوی، شهوانی

Cartesian دکارتی (ف.غ.)

Cartesianism فلسفه دکارتی

case قضیه، مورد، استدلال

casual عرضی، اتفاقی، تصادفی

casualism اتفاق گرایی، صدفه گرایی

casualty علیّت

casuist سفسطه گر، مغالطه گر، سوفیست

casuistry سفسطه، مغالطه (م.ک.)

catechesis

تعالیم شفاهی دین، آموزش دین (ک.م.)

catechetical method

روش مبتنی بر آموزش دینی

catechism رساله پرسش و پاسخ دینی

catechumen نوآموز تعالیم مسیحیت

categorical جازم، مطلق، حملی (م.ک.)

categorical imperative دستور مطلق

categorical proposition قضیه حملی (م.ک.)

categorical relation نسبت مقولی

Categories مقولات (م.ك.)

Categories of Aristotle

مقولات ارسطو (م.ك.)

Ten Categories مقولات عشر (م.ك.)

category مقوله (م.ك.)

ص: 22

اشتباه مقولی category mistake

تجزد، تهذيب، تزكیه catharsis

علت causa

علت العلل، مسبب الاسباب causa causan

علت صوری causa formalis

علت غایی causa intentionalis

علت مادی causa materialis

علت فاعلی causa operativa

علت پدیده ها causa phenomenon

علت نخستین، علت اولی causa prima

علت خویشتن causa sui

علی causal

علی سلسله علی - معلولی causal chain

علی رابطه علی - معلولی causal correlation

علی تعیین علی causal determination

علی تاثیر علی causal efficacy

علی تبیین علی causal explanation

causal materialism

قول به علیت ماده نسبت به عقل

علی سلسله علیتها causal nexus

علی رابطه علی - معلولی causal relation

causal sequence ترتب علّی - معلولی

vertical causal chain

سلسله طولی علّیت (ف.ا.)

causality علّیت

law of causality قانون علّیت

causally determined موجب به ایجاب علّی

causation علّیت، تعلیل

Law of causation قانون علّیت

reciprocal causation تأثیر متقابل

cause علّت، سبب

cause-effect necessity

ضرورت علّی - معلولی (ف.ا.)

cause-effect relationship رابطه علّت و معلول

cause of an effect مبدء اثر

cause of causes

مسبّب الاسباب، علّت العلل (ف.ا.)

cause of completion علّت تمامی (ف.ا.)

cause of revelation شأن نزول

cause that makes necessary

علّت موجهه (ف.ا.)

Absolute Cause, The البدیع (ا.ا.)

absolutely originating cause

علّت مفیض علی الاطلاق (ف.ا.)

accidental cause

علت اتفاقی، علت عرضی (ف.ا.)

complete cause علّت تامّه (ف.ا.)

creative cause علّت موجدّه (ف.ا.)

determinant cause موجب

efficient cause علّت فاعلی

effusive cause علّت فیاض (ف.ا.)

emanating cause علّت فیاض

essential cause علّت ذاتی (ف.ا.)

external cause علّت خارجی (ف.ا.)

final cause علّت غایی (ف.ا.)

final cause of everything علّت غایی اشياء

final perfect cause علّت غایی (تمامی)

first cause علّت اولی، علّت نخستین

formal cause علّت صوری

illuminating cause علّت نوری (ف.ا.)

immanent cause

علّت درونی، علّت ذاتی (ف.ا.)

immediate cause علّت قریب (ف.ا.)

incomplete cause علّت ناقصه (ف.ا.)

material cause علّت عنصری،

علّت مادی، علّت هیولانی (ف.ا.)

moving cause علّت متحرک

necessitating cause موجب (ک.ا.)

occasional cause علّت معده (ف.ا.)

partial cause علّت ناقصه (ف.ا.)

perfect cause علّت تامّه (ف.ا.)

physical cause علّت طبیعی

preparatory cause علّت اعدادی (ف.ا.)

preparing cause علّت معده (ف.ا.)

primal cause علّت اولی، علّت نخستین

proximate cause علّت قریب (ف.ا.)

proximate efficient cause

علّت فاعلی قریب (ف.ا.)

real originating cause علّت فاعلی (ف.ا.)

receptive cause علّت قابلی (ف.ا.)

recipient cause علّت قابلی (ف.ا.)

remote cause (ف.ا.) بعید علّت

same cause, same effect

علّت و معلول (ف.ا.) سنخیت بین

separate cause (ف.ا.) مفارقت علّت

sufficient cause (ف.ا.) کافی علّت

supreme cause (ف.ا.) برین علّت

transcendent cause (ف.ا.) خارج از عالم علّت

ultimate cause (ف.ا.) غایی علّت

caused (being) معلول

effect caused مسبب

first caused (ف.ا.) معلول اوّل

last caused (ف.ا.) معلول اخیر

causedness معلولیت

causer مسبب

cavity تجویف (ف.ا.)

celestial سماوی، فلکی، آسمانی

celestial body

جسم فلکی (ف.ا.) جرم سماوی،

celestial circumference دایره فلک

celestial kingdom ملکوت (ف.ا.)

celestial throne عرش (ک.ا.)

cellزاويه (ع.ا.)

cerebralفكرى، عقلى

certainيقين، يقينى

certaintyيقين، امر يقينى، امر مسلم

certainty by knowledgeعلم اليقين (ع.ا.)

certainty by truthحقّ اليقين (ع.ا.)

certainty by visionعين اليقين (ع.ا.)

axioms of certaintyاويل اليقين،

يقينيّات اوليه (م.ك.)

people of certaintyاهل يقين

certitudeامر مسلم، امر يقينى، يقين

cessationistsواقفيه (ك.ا.)

chainسلسله

chain of being

سلسله وجود، مراتب وجود (ف.ا.)

chain of causesسلسله علل (ف.ا.)

challengeتحدى (ك.ا.)

chanceصدفه، اتفاق

changeحرکت، تغییر

change in an earlier divine ruling

بداء(ک.ا)

essential changeحرکت ذاتی (ف.ا)

gradual changeحرکت تدریجی (ف.ا)

measure of changeمقدار حرکت (ف.ا)

sudden changeحرکت آنی (ف.ا)

characterخلق و خو، اخلاق

characteristicخاص، خصوصیت

particular characteristicوصف خاص

chastisementعقوبت (ک.ا)

cherubکروبی، ملک مقرب

cherubimکروبیان

chiefسید

choiceاختیار (ک.ا)

Christمسیح، عیسی مسیح

christendomعالم مسیحیت

christianمسیحی، ترسا

christian monkراهب (ک.م)

christianityمسیحیت، دین مسیح، ترسایی

circleدایره، دور

circle of universe دایره وجود

teaching circle حلقه (ع.ا.)

vicious circle دور باطل

circular دوری

circular argument استدلال دوری

circular definition تعریف دوری (ف.ا.)

circular motion حرکت دورانی (ف.ا.)

circular reasoning

استدلال دوری، مصادره به مطلوب (م.ک.)

circular regress دور (ف.ا.)

circulus in definiendo تعریف دوری

circulus in probando

مصادره به مطلوب (م.ک.)

circulus vitiosus دور باطل

circumference محیط

circumspect محتاط، با احتیاط

more circumspect احوط (ک.ا.)

circumstance وضع (م.ر.)

city مدینه

city of the corrupt مدینه فاسقه (ف.ا.)

city of the ignorants

مدینه جاهله (ف.ا.)

city of the misguided

مدینه ضالّه (ف.ا.)

civic administration سیاست مُدن

civil، غیر شرعی

claiming without reasoning

ادّعاى بدون استدلال

clay طینت

clear horizon افق مبین

Clement, The الحلیم (ا.ا.) الرئوف (ا.ا.)

clime اقلیم

eighth clime هشتم اقلیم

cloak خرقه

cloak of blessing خرقه تبرک (ع.ا.)

cloak of nobility خرقه فتوّت (ع.ا.)

codex مصحف

codex of Ali مصحف علی (ع)

coercionists مُجبره (ک.ا.)

co-eternity اشتراک در قدم (ف.ا).

co-existence

معیت وجودی (ف.ا) همبودی، تقارن

essential co-existence

معیت بالذات (ف.ا)

cogitable قابل تعقل، قابل تفکر

cogitation تفکر، قوه تفکر

cogito ergo sum می اندیشم پس هستم (ف.ع).

cognition سنخیت

cognition معرفت، ادراک، شناخت

cognition by proof معرفت استدلالی

comprehensive cognition معرفت تام

object of cognition معروف

people of cognition اهل معرفت

rational cognition شناخت عقلی، معرفت عقلی

scientific cognition

شناخت علمی، معرفت علمی

sense cognition شناخت حسی

cognitions علوم، معارف

rational cognitions

علوم عقلی، دانستیهای عقلی

cohesion تلازم

cohesion of hypotheticals

تلازم شرطیات (م.ک.)

coincidence تصادف، صدفه، اتفاق

coincidental تصادفی، اتفاقی

coincidentia oppositorum جمع اضداد

collection مجموع

collective اشتراکی، عمومی

collective ownership مالکیت اشتراکی

collectivism نظام مالکیت اشتراکی

collectivist طرفدار مالکیت اشتراکی

combination تألیف (م.ک.)

combining what is separate

ترکیب مفصل (م.ک.)

coming and passing away کون و فساد (ف.ا.)

command امر (ک.ا.)

command and prohibition امر و نهی (ک.ا.)

command of religion حکم شرع

creative command امر تکوینی (ک.ا.)

Existential Command امر وجودی (ع.ا.)

indirect command امر به واسطه (ع.ا.)

obligatory command امر تکلیفی

commanding the good and forbidding the evil امر به معروف و نهی از منکر (ک.ا.)

commanding right and prohibiting the wrong امر به معروف و نهی از منکر (ک.ا.)

commanding what is proper and prohib- iting what is reprehensible

امر به معروف و نهی از منکر (ک.ا.)

commandment امر

divine commandment امر الهی (ف.ا.)

common مشترک، عام

common sense

حس مشترک، عقل مشترک، عقل سلیم، فهم عرفی، فهم متعارف

commonsense عرف عام، محسوس

commonsense object شیء محسوس

communal اشتراکی

communism مرام اشتراکی، نظام اشتراکی

ص: 26

community اشتراك

commutation اصل جاگزينى (م.ر.)

rule of commutation

قاعده جابجا کردن مقدمه ها (م.ر.)

commutative جابجايى (م.ر.)

compact ميثاق

primordial compact ميثاق ازلى الهى (ع.ا.)

companions اصحاب

Companions of the Cave اصحاب كهف

companions of the left hand

اصحاب شمال (ع.ا.)

companions of the right hand

اصحاب يمين (ع.ا.)

companionship انس

comparison تشبيه، تمثيل (م.ك.)

Compassionate, The الرّحيم (ا.ا.)

compassionate رحيم

completeness تماميت (م.ر.)

Compeller, The الجبار (ا.ا.)

compensation عوض (ك.ا.)

component مؤلفه (م.ر.)

مرکب composite

external composite مرکب خارجی (ف.ا.)

parts of a real composite

حقیقی (ف.ا.) اجزای مرکب

real composite مرکب حقیقی (ف.ا.)

composition، تالیف

composition by a way of annexation

ترکیب انضمامی (ف.ا.)

composition by a way of unification

ترکیب اتحادی (ف.ا.)

capable of composition پذیرنده ترکیب

real composition ترکیب حقیقی (ف.ا.)

compound، مرکب، ترکیب

compound statement قضیہ مرکب (م.ک.)

complete compound مرکب تام (م.ک.)

incomplete compound مرکب ناقص (م.ک.)

Comprehensive, The الواسع (ا.ا.)

compression تخلخل (ک.ا.)

compulsion اضطرار، جبر (ک.ا.)

compulsion and delegation

جبر و تفویض (ک.ا.)

compulsion of nature جبر طبیعت

compulsionist جبرگرا، جبری مذهب، اهل جبر

compulsive جبری، قسری

compulsorily بالضروره، به اضطرار (ک.ا.)

Comtism

فلسفه اگوست کنت، مکتب اگوست کنت (ف.غ.)

concealed مستور

concealing one's true opinion تقيّه (ک.ا.)

concealment غیبت

concealment of true views تقيّه

period of concealment دور ستر (ک.ا.)

conceivable قابل تصوّر

concept مفهوم کلی

concept and reality مفهوم و مصداق (ف.ا.)

concept of being مفهوم وجود (ف.ا.)

concept of something and nothing

مفهوم شیء و لا شیء

ص: 27

bare concept مفهوم مجرد

general concept مفهوم عام

generic concept مفهوم جنس (م.ک.)

intellectual concept مفهوم عقلی، معقول

particular concept مفهوم جزئی (م.ک.)

pure intellectual concept صورت معقول

referent of a concept مصداق

universal concept مفهوم کلی

conception تصور، مفهوم، وهم (م.ک.)

conceptual مفهوم، تعقلی

conceptual intellect مفکره (ف.ا.)

conceptual representations تصوّرات ذهنی

conceptual space فضای معقول

conceptual time زمان معقول

conceptualism

اعتقاد به وجود ذهنی کلیات، مذهب اصالت مفاهیم

conclusion استنتاج، نتیجه، تالی (م.ک.)

conclusive قطعی، ضرب منتج (م.ک.)

conclusive inference استنتاج قطعی (م.ک.)

concomitance تلازم

concomitant ملازم، مقارن، لازم

concomitant of the meaning لازم معنی

concomitant variation تغییر متلازم (ف.غ.)

concordism سازگاری علم و ایمان

concrete متشخص، جزئی، انضمامی، عینی

concrete parts اجزای عینی (ک.ا.)

concrete realities

اعیان (ف.ا.)

concrete things اعیان (ف.ا.)

condensation تکاثف (ک.ا.)

condition شرط

denial of condition انتهای شرط

impossible condition شرط محال

necessary condition شرط لازم

sufficient condition شرط کافی

truth-condition شرط صدق (م.ر.)

conditional ترکیب شرطی، مشروط

conditional clause جمله شرطیه (م.ک.)

conditional connective

رابطه ترکیب شرطی (م.ک.)

conditional imperative امر مشروط

conditional proof

استدلال شرطی، قاعده دلیل شرطی (م.ر.)

conditional quantifierسور شرطی (م.ک.)

compound conditionalشرطی مرکب (م.ک.)

connective conditionalشرطیه متّصله (م.ک.)

contrary-to-fact conditional

شرطی خلاف واقع

converting the conditional

معکوس کردن شرطی

disjunctive conditionalشرطیه منفصله (م.ک.)

formal conditionalشرطی صوری (م.ر.)

material conditionalشرطی تابع ارزشی (م.ر.)

mixed conditionalشرطی مختلط (م.ک.)

pure conditionalشرطی صرف

separative conditionalشرطیه منفصله (م.ک.)

simple conditionalشرطی بسیط (م.ک.)

unrestricted connective conditional

شرطی متّصل علی الاطلاق (م.ک.)

conditionalismاعتقاد به عنایت مشروط الهی

conditioned مشروط

conditioned by something

به شرط شیء، مشروط به چیزی (ف.ا.)

general conditioned مشروطه عامه (م.ک.)

negativity conditioned بشرط لا (ف.ا.)

special conditioned مشروطه خاصه (م.ک.)

conduct سیر و سلوک (ع.ا.)

exemplary conduct سنّت

rule of conduct سنّت

confession اقرار، اعتراف

confession by the tongue

اقرار به زبان (ک.ا.)

verbal confession اقرار به زبان (ک.ا.)

confirmability تأییدپذیری، اثبات پذیری (ف.غ.)

confirmable تأییدپذیر، اثبات پذیر (ف.غ.)

confirmation تأیید

conflict تضاد، عناد (م.ک.)

complete conflict عناد تام

defective conflict عناد ناقص

conformism تقلید

confusion between concept and the object to which it applies

اشتباه مفهوم به مصداق (ف.ا.)

confusion between the concept and refer- ent
confusion between what is by accident and what is by essence

اشتباه مابالعرض به مابالذات (ف.ا.)

congregation حشر (ک.ا.)

congruism عقیده به تأثیر عنایت الهی

connection ربط

pure connection ربط محض (ف.ا.)

conjecture حدس، گمان

conjoining امتزاج

conjunction

ترکیب عطفی، اتصال، اقتران (م.ر.)

constant conjunction

متّصله دائمی، اتصال دائم (م.ک.)

simple conjunction اقتران ساده (م.ک.)

conjunctive عاطف، اقترانی (م.ک.)

contingent conjunctive متّصله اتّفاقیه (م.ک.)

connectio اقتران

connection اتّصال، اتّفاق

complete connection اتّصال تام

deficient connection اتّصال ناقص

connections تعلقات

connective حرف ربط، ادات (م.ک.)

connotation

دلالت ضمنی، دلالت لفظ بر مفهوم (م.ک.)

conscience وجدان

consciousness آگاهی، شعور، وجدان، ادراک

sensuous consciousness آگاهی حسی

consequence نتیجه، معلول، تالی (م.ک.)

contradictory of the consequence

تقیض تالی (م.ک.)

consequent لازم، تالی (در ترکیب شرطی) (م.ک.)

consequential منتج

consequentialism

پی آمدانگاری در افعال انسانی

consideration اعتبار

consideration of nonexistence

اعتبار عدم (ف.ا.)

consistency

سازگاری، انسجام، ارتباط منطقی، قوام

consistent همساز، سازگار

constellation صورت فلکی (ف.ا.)

constituent جزء مقوم، مقوم

constituents مقومات

constitution قوام، طبع، مزاج (ک.ا.)

constraint اکراه، قسر، اضطرار، جبر (ک.ا.)

consubstantial هم جوهر، هم گوهر

consubstantiation تجوهر، هم ذات بودن

container وعاء، ظرف

contemplation تأمل، مشاهده و مراقبه

contemporaneity تقارن زمانی، تمهیدات

contemporaneous همزمان، مقارن

content مضمون

contentment رضا (ع.ا.)

contextualism بافت گرایی

contiguity اجتماع (ک.ا.)

contiguity and separation

اجتماع و افتراق (ک.ا.)

continence خویش داشتن داری، کفّ نفس، عفت

contingency امکان خاص (ف.ا.)

contingency through perpetual duration

حدوث دهری (ف.ا.)

comparative contingency

امکان بالقیاس (ف.ا.)

essential contingency حدوث ذاتی (ف.ا.)

future contingency امکان مستقبل (ف.ا.)

general contingency امکان عام (م.ک.)

natural contingency امکان طبیعی

noblest contingency امکان اشرف (ف.ا.)

real contingency حدوث حقیقی (ف.ا.)

relative contingency حدوث اضافی (ف.ا.)

temporal contingency حدوث زمانی (ف.ا.)

contingent ممکن، ممکن به امکان خاص (ف.ا.)

contingent accident حادث (ف.ا.)

contingent at the level of perpetual duration حادث دهری (ف.ا.)

contingent being ممکن الوجود

contingent by virtue of itself

ممکن لذاته (ف.ا.)

contingent entities حواذث (ف.ا.)

contingent things ممكناآ

nominal contingent حواذث اسمى (ف.ا.)

temporally contingent حواذث زمانى (ف.ا.)

continuant ثابت، باقى

continuence بقا

continuence of the soul بقاى روح

continuing creation آفرىش مداام

continuity بقا، اآصال

continuous پىوسته، مآصل، مداوم

continuous quantity كمىآ مآصل (م.ك.)

contract قبض

He Who Contracts القابض (ا.ا.)

contraction قبض

contraction and expansion

قبض و بسط (ع.ا.)

contractual allegiance قىعآ

ص: 30

contradiction، حُلف (م.ک.)

contradiction principle اصل تناقض

contradictive متناقض (م.ک.)

contradictories تقيضان (م.ک.)

two contradictories تقيضان (م.ک.)

contradictory متناقض، نقيض (م.ک.)

contradictory of existence تقيض وجود

contraposition

عكس نقيض به قول متأخران (م.ک.)

obverted contraposition

عكس نقيض به قول قداما (م.ک.)

contraries متضادان، اضداد (م.ک.)

contrariety تضاد، تضاد

contrary ضدّ، متضاد (م.ک.)

contrast افتراق، تضاد

controversy مجادله

theological controversy

مجادله ديني، مجادله كلامي

convent خانقاه، زاويه (ع.ا.)

convention عرف، سنت

abbreviative convention

قرارداد کوتاه نویسی (م.ر.)

conventional عرفی

general conventional عرفیہ عامہ (م.ک.)

special conventional عرفیہ خاصہ (م.ک.)

conventionalism عرف باوری، اعتقاد بہ عرف

converse عکس (م.ک.)

converse of a proposition

عکس قضیہ (م.ک.)

simple converse عکس سادہ (م.ک.)

conversion عکس، عکس مستوی (م.ک.)

conversion by contradiction

عکس تقيض (م.ک.)

conversion per contrapositionem

عکس تقيض (م.ک.)

even conversion عکس مستوی (م.ک.)

invalid conversion ایہام عکس (م.ک.)

convert نو دین، نوگرویدہ، نوآیین

Muslim convert تازہ مسلمان، جدید الاسلام

conviction تصدیق (ک.ا.)

internal conviction تصدیق بہ قلب

copious لاً (ک.ا.)

copula، حرف ربط (م.ک.)

existential copula، وجودی (ف.ا.)

core، کنه شیء

core of being، کنه هستی، کنه وجود

core of reality، کنه واقعیت

corner، گوشه (م.ر.)

corporeal، مادی

corporealism، تجسیم (ک.ا.)

corporealist، اهل تجسم

corporealists، مجسمه (ک.ا.)

corporeality، جسمانیت

corporealization، تجسم

corporeity، جسمیت، جوهر مادی

corpse astral، قالب مثالی (ف.ا.)

corpuscle، ذره

corpuscular، ذره ای

corpuscularianism

نظریه ترکیب ماده از ذرات ریز

correlate متضایف، همبسته بودن

correlation همبستگی، تضایف، مضاف

correlation as commonly understood

مضاف مشهوری (م.ک.)

argument of correlation برهان تضایف (ف.ا.)

mutual correlation تضایف (م.ک.)

real correlation مضاف حقیقی (م.ک.)

correlative متضایف، همبسته

correlatives متضایفان (م.ک.)

two correlatives متضایفان (م.ک.)

correspondence

تناظر، تطابق، تکافی، مطابقت (م.ک.)

one to one correspondence

تناظر یک به یک (م.ر.)

correspondent متکافی

corruptible beings کائنات فاسد (ف.ا.)

cosmic کیهانی

cosmic bodies اجرام سماوی

cosmic designer مدبّر کائنات

cosmocentric جهان مداری

cosmogony پیدایش جهان هستی،

فرضیه پیدایش جهان هستی

cosmographer توصیف گر جهان

cosmography علم کیهان شناسی،

علم توصیف جهان هستی

cosmological جهان شناختی

cosmological argument

برهان جهان شناختی، برهان وجوب و امکان (ف.ا.)

cosmology

فلسفه انتظام طبیعت، کیهان شناسی، جهان شناسی

speculative cosmology

جهان شناسی نظری

cosmos کیهان، جهان هستی، نظام عالم

cosmotheism اعتقاد به الوهیت جهان

cosmothetic محقق دارنده عالم خارج

cosmothetic idealism

نظریه ای که وجود واقعی عالم خارج را محقق می دارد اما شناخت مستقیم ذهن را از ماده انکار می کند

counter، خلاف

counter-action فعل مخالف

counter-agent فاعل مخالف

counter-argument دلیل نقضی (م.ک.)

counter-assertion حکم متضاد

counter-concept مفهوم متضاد

counter-example مثال نقضی (م.ک.)

counter-factual شرطی خلاف واقع

counter-hadith حدیث متعارض

counter-logical منطق ستیز

counter-proposition قضیه مقابل (م.ک.)

couple زوج

ordered couple زوج مرتب

coupled مزدوج

courage شجاعت

covenant میثاق

primordial covenant میثاق ازلی الهی

covetousness شره، آز

creatable حادث

created محادث، حادث، خلق شده

created being آفریده، مخلوق، حادث

created in time (ف.ا.)

created order مخلوقات

created world جهان مخلوق

first created (ف.ا.)

createdness حدوث

createdness of the Quran

خلق قرآن (ک.ا.)

createdness of the world

حدوث عالم (ف.ا.)

atemporal createdness

حدوث دهری (ف.ا.)

creatio continua خلق مدام

creatio ex nihilo خلق از عدم

creation، حدوث

creation from nothing (ف.ا.)

creation-in-time (ف.ا.)

creation of act (ک.ا.)

creation of the world حدوث جهان

creation out of nothing خلق هستی از نیستی

ascending act of creation

قوس صعود (ف.ا.)

continuous creation مدام خلق (ف.ا.)

descending act of creation

قوس نزول (ف.ا.)

direct creation ابداع (ف.ا.)

divine creation الهی خلق

eternal creation حدوث دهری (ف.ا.)

first creation خلقت اول، مخلوق اول (ف.ا.)

most noble creation اشرف مخلوقات

creationism اعتقاد به خلق جهان

creative ابداعی، خلاق

creative imperative کن وجودی (ف.ا.)

creativity خلاقیت، آفرینندگی

Creator, The الخالق (ا.ا.)

creator خالق، محدث، مبدع

creator of evil خالق شر

creator of good خالق خیر

Sole Creator, The خالق یکتا

creature مخلوق

first creature مخلوق اول

creatures کائنات

creed عقیده، دین، آیین

معیار، ملاک، criterion

ملاک حقیقت، criterion of truth

میزان عقلی، rational criterion

فلسفہ نقادی، criticism

نقد، critique

critique of practical reason

نقد عقل عملی (ف.غ.)

critique of pure reason

سنجش خرد ناب، نقد عقل محض (ف.غ.)

cult آیین دینی، فرقہ، کیش

cursing تبرا (ک.ا.)

mutual cursing مباحلہ (ک.ا.)

custodian قیم، متولی، سرپرست، ولی

custodian of religion

صاحب شریعت

custodian of secret والی اسرار

custom عرف، سنت، عادت

breach of custom تقض عادت (ک.ا.)

normative custom سنّت

customary مرسوم، متعارف

customary precedent سنّت

cycle دور

cycles ادوار

cynic کلبی، پیرو آیین کلبی

cynical کلبی مسلک، بدبینانہ

cynicism فلسفہ کلبی

cynics کلبیوں

ص: 34

Darwinism مکتب داروین (ف.غ.)

dasein دازین، وجود حاضر (ف.غ.)

data یافته ها، مفروضات، داده ها

data of experience تجربیات (م.ک.)

data of sense intuition

مفروضات شهود حسی (ف.غ.)

empirical data داده های تجربی

rational-data عقلیات (ف.ا.)

sense data

داده های حسی، معلومات حسی، محسوسات، حسیات (م.ک.)

dator formarum دواهب الصّور (ف.ا.)

datum یافته، داده

sense-datum داده حسی

day of reckoning روز حساب (ک.ا.)

death فنا، اجل، مرگ

deathless ابدی، جاوید، همیشگی

debate مناظره، مجادله

theological debate مناظره، مجادله کلامی

debater طرف بحث (ک.ا.)

decay زوال

deception، پندار فریبنده

deception of the senses خطای حواس

deceptive فریبنده

deceptiveness غش

deciding تعیین کننده، سرنوشت ساز

decision (ک.ا.)

decisive verses محکّمات (در برابرِ متشابهات)

declaration (م.ک.) تصدیق

declarative اِخباری

declarative proposition گزاره

declarative sentence گزاره

declare oneself Mahdi ادّعی مهدویّت کردن

deconstruction (ف.غ.) ساخت شکنی

deconstructionism مکتب ساخت شکنی (ف.غ.)

decreasing نزولی

decree (ک.ا.) حکم، تقدیر، قضا، قدر

decree and ordinance of God

قضا و قدر الهی (ک.ا.)

differentiated decree قضای تفصیلی (ف.ا.)

divine decree (ک.ا.) قدر الهی

undifferentiated decree قضای اجمالی (ف.ا.)

decreed by God مُقَدَّر (ک.ا.)

de dicto وجه جمله

deduced مشتق

deduced from/of مُنتج از

ص: 35

deducible استنتاج پذیر، قیاس پذیر

deduction استنتاج، قیاس منطقی (م.ک.)

deduction tree درخت استنتاج (م.ر.)

immediate deduction استنتاج بی واسطه

mathematical deduction

استنتاج ریاضی (م.ر.)

natural deduction استنتاج طبیعی (م.ر.)

deductive قیاسی (م.ک.)

deductive method روش قیاسی (م.ک.)

deductivism تکیه به قیاس

de facto بالفعل، در واقع

deficiency نقص، تقریب

absolute deficiency نقص مطلق

defined معرّف (م.ک.)

definiendum محدود، معرّف (م.ک.)

definiens معرّف (م.ک.)

defining property خاصه معرّف (م.ک.)

definite معرّفه، محصل، قطعی

definition تعریف، حدّ، قول شارح (م.ک.)

definition by abstraction

تعریف به تجرید (م.ک.)

definition by description

تعریف به رسم (م.ک.)

circular definition تعریف دوری (م.ک.)

complete essential definition حدّ تام (م.ک.)

complex definition تعریف مرکب (م.ک.)

constituent part of a definition

جزء حدّی (م.ک.)

contextual definition تعریف ضمنی

descriptive definition تعریف به رسم (م.ک.)

essential definition تعریف به حدّ (م.ک.)

explicit definition تعریف بسیط (م.ر.)

implicit definition تعریف ضمنی

lexical definition شرح الاسم (م.ک.)

literal definition تعریف لفظی (م.ک.)

nominal definition تعریف اسمی (م.ک.)

perfect definition حدّ تام (م.ک.)

proper definition تعریف بالاخص (م.ک.)

recursive definition تعریف بازگشتی

universal and proper definition

حدّ جامع و مانع (م.ک.)

definitum معرفّ (م.ک.)

deific خداگونه، خدا مانند

deification خدا انگاری، خدا گونگی

deism خدا گرای طبیعی - خدا باوری عقلی (ف.غ.)

deist خدا باور طبیعی

Deity, The خدا

deity اله، خدا، الوهیت، خدایی

specific deity ربّ النوع (ف.ا.)

Supreme Deity ربّ الارباب (ف.ا.)

delegation تفویض (ک.ا.)

constraint and delegation

جبر و تفویض (ک.ا.)

delegators مُفَوِّضَه (ک.ا.)

delusion توهم، وهم، پندار

delusive وهمی، پنداری

demi-god نیمه خدا، موجود نیمه الهی

demise دثور (ف.ا.)

Demiurge

عقل فعال، صانع عالم محسوس، آفریدگار جهان مادی (ف.ا.)

democracy حکومت مردم

Democritus ذیمقراطیس

demon دیو، روح شریر، شیطان، اهریمن

demonism اهریمن باوری

demonology اهریمن شناسی

demonstrated مبرهن

demonstration برهان

demonstration ad absurdum

برهان خلف (م.ک.)

demonstration in circle قیاس دوری (م.ک.)

demonstration of fact برهان انّ (ف.ا.)

demonstration of necessity and possibility برهان وجوب و امکان (ف.ا.)

demonstration of the cause

برهان لّمّ (ف.ا.)

demonstration per-impossible

برهان خلف (م.ک.)

apodeictic demonstration برهان (م.ک.)

a priori demonstration برهان لّمّی (ف.ا.)

assertoric demonstration برهان اتّی (ف.ا.)

causal demonstration برهان لّمّی (ف.ا.)

certain demonstration برهان یقینی (ف.ا.)

direct demonstration برهان مستقیم (م.ک.)

eliminative demonstration

برهان نقضی (م.ک.)

mutual hindering demonstration

برهان تمانع (ک.ا.)

posteriori demonstration برهان ائّی (ف.ا.)

priori demonstration برهان لمّی (ف.ا.)

demonstrative proof برهان (م.ک.)

demythologization اسطوره زدایی

demythologize اسطوره زدایی کردن

denial انکار - نفی

denomination فرقه، فرقه مذهبی

denominational فرقه ای

denominationalism فرقه گرایی

denotation دلالت، دلالت بر مصداق (م.ک.)

denumerable بی نهایت شمارش پذیر

dense متراکم

density غلظت، تراکم

deontology نظریه تکلیف اخلاقی

dependent مستند، فاقر (ف.ا.)

dependent on the necessary being

مستند به واجب (ف.ا.)

dependent on a thing مستند به شیء

depository مستودع (ک.ا.)

deprivation عدم

deputy نایب

deputy of hidden Imam نایب امام عصر (ک.ا.)

deputy of the Imam نایب امام (ک.ا.)

deputyship نیابت

de re وجه شیء

derivation اشتقاق

derivation rule قاعده اشتقاق (م.ر.)

derivational اشتقاقی

derivative اشتقاقی

derived مشتق

derwish درویش

descendant سلاله - ذریه

descent هبوط، نزول

arc of descent قوس نزول (ف.ا.)

ص: 37

described subject مدل‌دلول علیه (م.ک.)

description وصف - رسم (م.ک.)

complete description رسم تام (م.ک.)

definite description وصف خاص (م.ر.)

essential description رسم (م.ک.)

imperfect description رسم ناقص (م.ک.)

descriptive توصیفی، خبری، وصفی

descriptivism توصیف‌گرایی (در علم اخلاق)

design طرح، تدبیر

designated برگزیده

designation انتصاب، نصّ (ک.ا.)

explicit designation نص صریح (ک.ا.)

explicit divinly-inspired designation

(ک.ا.) نصّ جلی

designer صانع

desire شوق، شهوت (ک.ا.)

despair یأس

destination قضا (ک.ا.)

destiny قدر (ک.ا.)

destiny and decree قضا و قدر (ک.ا.)

destiny and providence قضا و قدر (ک.ا.)

destiny through knowledge

قَدْر علمى (ف.ا.)

destiny through objectification

قَدْر عينى (ف.ا.)

mystery of destiny سرّ قدر (ك.ا.)

secret of destiny سرّ قدر (ك.ا.)

detachment تجريد (ع.ا.)

detailed مفصّل

detailed knowledge علم تفصيلى (ف.ا.)

in a detailed way به تفصيل

determinant مُرجّح (ك.ا.)

entitative determinant

معناى قائم به ذات حق (ك.ا.)

determinate معيّن، ثابت

determinateness تعيّن

determination تعيّن، قدر، قضا، تقيد

particular determination قدر

determinations تعيّنات

determined معيّن، موجب، محصّل، محكوم عليه

determiner موجّب - معيّن

The All Determiner المقتدر (ا.ا.)

اعتقاد به جبر، جبرگرایی، جبر، ضرورت علی - معلولی، موجبیّت علی (ک.ا.)

divine determinism تقدّر الهی (ک.ا.)

determinist جبری، جبرگرا

deterministic جبری، جبرگرایانه

deterrent صارف (ک.ا.)

deterrent from the good

صارف از خیر (ک.ا.)

Deus خداوند

deus absconditus خدای نهان

deus ex machina امداد غیبی، امداد غیبی

development تحول، تکامل تدریجی

Devil, The ابلیس، شیطان، اهریمن

devilish شیطانی، اهریمنی

devil-worship شیطان پرستی

devotee مؤمن

devotion ایمان، زهد، ایثار

devotions عبادت، دعا، نیایش

devout با ایمان، با اخلاص، مذهبی

dialectic دیالکتیک، جدل، احتجاج منطقی

dialectic of pure reason

جدل عقل محض (ف.غ.)

transcendental dialectic

جدل استعلایی، دیالکتیک استعلایی (ف.غ.)

dialectical جدلی، دیالکتیکی، منطقی

dialectical assertions

قضایای جدلی الطرفین (ف.غ.)

dialectical discourse دیالکتیک قول جدلی (م.ک.)

dialectician جدلی، اهل جدل

dialecticism جدل گرایی

dialectics منطق جدلی، منطق دیالکتیک (ف.غ.)

dialelelon تعریف دوری، دور باطل (م.ک.)

dialelelus استدلال دوری (م.ک.)

dialog=dialogue

dialogic (al) گفت و شنودی

dialogical method روش گفتگو

dialogue گفت و شنود، گفتگو

dianoetic عقلانی، فکری

dianoia عقل، خرد

diatribe جرح

dichotomy حصر، دووجهی، تباین (ف.غ.)

dictio negative حرف سلب

dictum de omni at nullo حکم همه یا هیچ

difference تباین، تمایز، فصل، تفاضل

difference of attributes تباین وصفی (ف.ا.)

difference of complete separation

تباین عزلی (ف.ا.)

genuine difference اختلاف معنوی (ف.ا.)

specific difference فصل منوع (م.ک.)

subjective difference

اختلاف مفهومی (ف.ا.)

verbal difference اختلاف لفظی (ف.ا.)

differentia فصل (م.ک.)

differentia specifica

فصل مقسم، فصل منوع (م.ک.)

actualizing differentia فصل محصل (م.ک.)

constituting differentia مقوم

derivative differentia فصل اشتقاقی (م.ک.)

logical differentia فصل منطقی (م.ک.)

real differentia فصل حقیقی (م.ک.)

ultimate differentia فصل اخیر (م.ک.)

diffusion سریان

dificient قاصر

dilemma برهان ذو حدّین، قیاس ذو حدّین (م.ک.)

ding an sich شیء فی نفسه، شیء فی ذاته

direct مستقیم، مباشر

director مرشد، شیخ، پیر (ع.ا.)

perfect spiritual director

شیخ، پیر کامل (ع.ا.)

spiritual director پیر (ع.ا.)

disapproval کراهت (ک.ا.)

disapproving کاره (ک.ا.)

disciple مُرید، مبتدی (ع.ا.)

discipleship سلوک (ع.ا.)

disconjunctive منفصله (م.ک.)

antagonistical disconjunctive

منفصله عنادیه (م.ک.)

coincidental disjunctive

منفصله اتفاقیه (م.ک.)

exclusive disjunctive

منفصله مانعه الخلو (م.ک.)

incompatible disjunctive

منفصله مانعه الجمع (م.ک.)

veritable disjunctive

منفصله حقیقیه (م.ک.)

discontinuity انفصال

discontinuous گسسته، منفصل

discourse گفتار

complete discourse قول تام (م.ک.)

declarative discourse قول جازم (م.ک.)

falsified discourse قول کاذب (م.ک.)

discrete گسسته، منفصل

discursive استدلالی، برهانی

discursive thinking تفکر استدلالی

disengagement تجرید (ف.ا.)

disjoint ناپیوسته، جدا از هم

disjoint sets مجموعه های ناپیوسته

disjunction

منفصله حقیقیه (م.ک.) ترکیب فصلی (م.ر.)

disjunction, exclusive

«یا»ی مانعه الجمع (م.ر.)

disjunction, inclusive

«یا»ی مانعه الخلو (م.ر.)

real disjunction انفصال حقیقی (م.ک.)

disjunctive

انفصالی، فاصل، منفصله، استثنایی منفصل (م.ک.)

disobedience معصیت، نافرمانی

act of disobedience معصیت (ک.ا.)

dispersing of the parts تفرّق اجزا (ک.ا.)

dispersion تقریق (ک.ا.)

displeasure الم (ک.ا.)

Disposer, The المقدرّ (ا.ا.)

disposition

تقدیر، تدبیر، میل، حال، استعداد، حالت

bodily disposition بیهیات

innate natural disposition فطرت

natural disposition جبلیّ (ف.ا.)

primary disposition جبلیّ اول (ف.ا.)

dispositions طبایع

long-term dispositions

كیفیات نفسانی بطی ء الزوال، ملكات (ف.ا).

short-term dispositions

كیفیات نفسانی سریع الزوال (ف.ا).

ابطالdisproof

ابطالdisproving

disputant طرف بحث، جدل كننده

disputation جدل، محاجه

disputatious جدلی، اهل بحث و جدل

disputative محل جدل، جدلی

dispute منازعه، مناظره

disputed متنازع

dissimulation تقيّه (ك.ا).

dissociation from تولا (ك.ا).

distinct مشخص، متمایز

distinction تمایز، جدایی، تباین

yardstick of distinction مناط بینونت

distinctive متمایز

distinctive essence ذات متمایز

distinguens accidentalis ممیّز عرضی (م.ک.)

distinguens substantialis

ممیّز جوهری (م.ک.)

distinguisher ممیّز (م.ک.)

distinguishing characteristic ممیّز (م.ک.)

distinguishing factor مابه الامتیاز

divergent متباین

diversity تکثر، این نه آنی

diversity in unity کثرت در وحدت (ع.ا.)

divination پیشگویی، غیب گویی، کهانت، جفر

divine الهی، ربوبی، قدسی

divine agency واسطه در فیض (ف.ا.)

divine authority ملکوت

divine commandment امر الهی (ف.ا.)

divine compassion لطف الهی (ک.ا.)

divine days ایام الله

divine decree قضای الهی (ک.ا.)

divine disclosure کشف الهی (ع.ا.)

divine edict ناموس الهی (ک.ا.)

divine essence لاهوت (ک.ا.)

divine favour لطف الهی (ک.ا.)

divine foreknowledge

علم پیشین خداوند (ف.ا.)

divine glory جبروت

divine grace لطف الهی، فره ایزدی

divine help توفیق الهی

divine intervention عنایت الهی (ع.ا.)

divine law شریعت، فقه، شرع

divine light بارقه الهی

divine lordship ربوبیت

divine nature لاهوت

divine order امر الهی

divine premeasurment قدر (ک.ا.)

divine self-revelation تجلی الهی (ع.ا.)

divine teachings معارف الهی

divine throne عرش

divine witnesses الشواهد الربوبیه (ف.ا.)

divinely-illuminated روشن ضمیر

diviner کاهن، غیب گو

divinity الوهیت، ربوبیت، خدا

plane of divinity حضرت الهی (ع.ا.)

realm of divinity (ع.ا.ع)

divisibility تقسیم پذیری

division انشعاب، تجزیه

imaginary division

انقسام وهمی، تقسیم وهمی (ف.ا.ا)

real division انقسام فکّی، تقسیم فکّی (ف.ا.ا)

source of division مَقسَم

Doctor Ecstasticus شیخ شطّاح (ع.ا.ع)

doctrinal عقیدتی، اعتقادی

doctrine عقیده، مشرب، تعلیم، مذهب، اصل

(dogma(s) اندیشه جزمی، اعتقاد، اصول اعتقادی

religious dogmas اصول دین

dogmatic جزمی، خشک اندیش، متشّرع، متنسک

dogmatic assertion حکم جزمی

dogmatism جزم اندیشی، تعصّب

Dominator, The القهار (ا.ا.ا)

dominion ملکوت

doomsday روز بازپسین، روز جزا

double aspect theory

نظریه دووجهی روحانی - جسمانی (ف.غ.)

doubt شبیهه، شک

method of doubt روش شک (ف.غ.)

doubter شکاک

doxa نظر، باور

doxy اعتقاد، باور، اعتقاد مذهبی

dream رؤیا

dream-vision رؤیا

veracious dream رؤیای صادقه (ک.ا.)

dreams منامات (ع.ا.)

dressing after dressing لباس بعد از لباس (ف.ا.)

dressing after dressing of forms

لبس بعد از خلع (ف.ا.)

Druzes دروزیان

dry یبوست (ک.ا.)

dryness یبوست (ک.ا.)

dual دوگانه

dualism

ثنویت، دوگانه پرستی، اعتقاد به دوگانگی خیر و شر در عالم

mind-body dualism

اعتقاد به دوگانگی روح و جسم (ف.غ.)

dualist دوگانه انگار، ثنوی

dualistic ثنوی

duality ثنویت، دوگانگی، دوئی

composite duality زوج ترکیبی (ف.ا.)

dubious شبیهه آمیز

dubious things شبیهات

due واجب (ک.ا.)

duration امتداد، زمان، استمرار، بقا (ک.ا.)

eternal duration دهر (ف.ا.)

perpetual duration دهر (ف.ا.)

supratemporal duration دهر (ف.ا.)

dusky barriers غواسق برزخی (ف.ا.)

duty تکلیف، فریضه، وظیفه

collective duty واجب کفایی

dyadic دوتایی، ثنایی

dynamic پویا، پرتکاپو

dynamism پویایی، پویندگی

متقدّمان early members

عالم خاکی، عالم جسمانی earth

خاکی، زمینی earthly

التقاطی eclectic

التقاطی گری، التقاط eclecticism

علم تدبیر منزل economics

تدبیر منزل (ف.ا.) home economics

ecstasy

شوریدگی، وجد، خلسه، شوق، جذبہ (ع.ا.)

joyful ecstasy طرب (ع.ا.)

overwhelming ecstasy شوق عظیم

ecstatic وجد آور، مجذوب (ع.ا.)

ecstatic experience کشف، مکاشفہ (ع.ا.)

ecstatic sayings شطحیات (ع.ا.)

edification تہذیب نفس

education استنتاج بی واسطہ

effacement محو (ع.ا.)

Effacer of Sins, The العفو (ا.ا.)

effect معلول، مسبب

effect by itself معلول بالذات (ف.ا.)

assumed effect معلول مفروض

first effect معلول اوّل (ف.ا.)

generated effect متولّد (ك.ا.)

incidental effect اثر تبعی، اثر فرعی

inseparable effect معلول غیر مفارق (ف.ا.)

unitary effect معلول وحدانی (ف.ا.)

effected مُعَلَّل

effector مؤثِّر

effectually بالفعل

effectus فعل (ف.ا.)

efficacy تأثیر

efficient فاعل، مؤثِّر

effulgence تجلّی (ع.ا.)

effusion فیضان، فیضان

effusion of being فیض وجود

most sacred effusion of God

فیض اقدس خداوند (ع.ا.)

sacred effusion of God

فیض مقدّس خداوند (ع.ا.)

ego نفس، انانیّت، ایّت (ف.ا.)

empirical ego من تجربی (ف.غ.)

pure ego نفس بسیط

transcendental ego

نفس استعلایی، من متعالی (ف.غ.)

egocentric خود مدار

egocentrism خود مداری

ص: 43

egocentricity نفسانیت، خودخواهی، خودمداری

egoism

انانیت، خودپرستی، خودخواهی، خودمداری

egotism خودپرستی، حبّ ذات

eidetic ذات نگر

eidetic method روش ناظر به ذات اشیاء (ف.غ.)

eidetic reduction تحویل ذات نگرانه (ف.غ.)

Eleatic الیایی

Eleaticism فلسفه الیایی، مکتب الیایی

element اسطقس، آخشیج، عنصر (ک.ا.)

compound element عنصر مرکب

original element عنصر آغازین، اسطقس

power of the element قوه عنصری (ف.ا.)

primary element اسطقس (ف.ا.)

primordial element

اسطقس، عنصر آغازین (ف.ا.)

simple element عنصر بسیط

elemental عنصری

elemental entities بسایط

elements عناصر

Four Elements

عناصر چهارگانه، طبایع چهارگانه، اسطقات

single elements مفردات

elixir اکسیر

elixir of life اکسیر حیات

emanation تجلی، صدور، فیض

first emanation صادر اول (ف.ا.)

holy emanation فیض مقدس (ع.ا.)

most holy emanation فیض اقدس (ع.ا.)

Emanationism مکتب فیض، فیض گرایی

embodiment تجسم (ک.ا.)

embodiment of deeds تجسم اعمال (ک.ا.)

Eminent, The العزیز (ا.ا.)

emissary داعی (ک.ا.)

emission فیضان

emotivism

احساسی انگاشتن احکام ارزشی (ف.غ.)

empirical تجربی

empirical representation تمثّل تجربی (ف.غ.)

empiricism

مذهب اصالت تجربه، تجربه گرایی (ف.غ.)

empiricist تجربی مذهب، تجربه گرا

empiricism

تجربه گرایی محض مخالف با مابعدالطبیعه (ف.غ.)

empowerment تقویض (ک.ا.)

empyrean، ملکوتی

empyrean، ملکوت

encompassed محاط

Encompassor, The المحيط (ا.ا.)

Encyclopedists اصحاب دایره المعارف (ف.غ.)

end غرض و غایت

end in itself غایت فی نفسه

end of the time آخر الزمان (ک.ا.)

final end غایت نهایی

ultimate end غایتِ قصوی

without end ابدی

endless بی نهایت

endless chain تسلسل

endless regress تسلسل

endlessly تا بی نهایت

enduring (ک.ا.)

enduringness (ک.ا.)

energeia فعلیت

pure energeia فعلیت محض

engendered (ف.ا.)

enlightened روشن فکر، روشن اندیش، روشن بین

Enlightenment, The

عصر روشنگری، نهضت روشنفکری، بیداری افکار (ف.غ.)

enmity حقد

Enricher, The المُنغنی (ا.ا.)

en soi به ذات خود

ens وجود، وجود انتزاعی، موجود، هستی

ens in acto موجود بالفعل

ens in potentia موجود بالقوه

ens perfectissimus موجود اکمل

ens rationis وجود اعتباری، وجود ذهنی (ف.ا.)

ens reale وجود مستقل از ذهن

entailment استلزام معنایی (م.ر.)

entelechy فعلیت، کمال اول

first entelechy کمال اول (ف.ا.)

enthymeme قیاس مضمر، قیاس ضمیر (م.ک.)

entitative determinants

معانی قائم به ذات حق (ک.ا.)

entity موجود، وجود، ذات، وجود واقعی یا ذهنی

entity subsisting within the soul

معنای قائم به نفس (ک.ا.)

actual entity وجود بالفعل، وجود متحقق

concrete entity وجود عینی (ف.ا.)

created entity محدث (ف.ا.)

fixed entity عین ثابت (ع.ا.)

negative entity امر عدمی

potential entity وجود ممکن، وجود بالقوه

pure entity جوهر مجرد (ف.ا.)

simple entity حقیقت بسیط

enumerated معدود

envoy سفیر

envoy of imam سفیر امام (ک.ا.)

envy حسد

eon = aeon

epagoge استقرا (م.ک.)

epicheirema قیاس احتجاجی (م.ک.)

Epicurean school مکتب اپیکوری، لذت گرایی

Epicureanism فلسفه اپیکوری

Epicurism فلسفه اپیکور

epiphany ظهور، تجلی

epiphenomenal پدیدار فرعی

epiphenomenalism

نظریه پدیدار فرعی، اعتقاد به ناشی شدن آگاهی از جریان عصبی

epiphenomenon پدیدار ثانوی، پدیدار فرعی

episteme دانش، شناخت، معرفت

epistemological

معرفت شناسانه، معرفت شناختی

epistemology معرفت شناسی

reformed epistemology

معرفت شناسی اصلاح شده (ک.م.)

episylogism قیاس مؤخر (م.ک.)

epithet وصف عنوانی

epoche تعلیق حکم (ف.غ.)

equal

equipollence متلازم

equipollent متوافق، متلازم، هم توان

Equitable, The الْمُقْسِط (ا.ا.)

equivalence برابری، هم ارزشی، معادله (م.ر.)

equivalence of proofs تکافؤ ادله

equivalent هم ارزش، معادل (م.ر.)

equivocal

متشابه، مشکک، مشترک، مشترک لفظی (ف.ا.)

eristic

فن جدل، استدلال جدلی، اهل جدل (م.ک.)

erroneous سقیم، مغالطی، مغالطه آمیز (م.ک.)

erroneous conclusion

مغلطه، قیاس کاذب (م.ک.)

erudition فضل، علم، دانش

eschatology علم آخرت، معادشناسی

esoteric درونی

esoteric aspect

esotericism باطن گرایی، مذهب باطنی

esoterism باطن گرایی

esse وجود

essence, ماهیت، حقیقت، جوهر

essence and appearance

ذات و عرض، بود و نبود

essence of divinity ربوبیت (ف.ا.)

essence of God خدا (ف.ا.)

essence of necessary واجب (ف.ا.)

essence of the book کُتَاب (ک.ا.)

absolute essence مطلق (ف.ا.)

contingent essence ممکن (ف.ا.)

immutable essence

جوهر ثابت (ف.ا.)، عین ثابت (ع.ا.)

in its own essence لذاته

principality of essence

اصالت ماهیت (ف.ا.)

priority of essence اصالت ماهیت (ف.ا.)

reality of essence حقیقت ذات (ف.ا.)

specific essence ذات مخصوصه (ک.ا.)

through his essence بذاته

to his essence لذاته

essences ذاتوات

three essences اثنانیم ثلاثة (ک.م.)

unchanging essences ماهیات ثابتہ (ف.ا.)

essentia ماهیت (ف.ا.)

essential ذاتی، ماهوی

essential concomitants لوازم

essential definition حد (م.ک.)

essential end غایت ذاتی (ف.ا.)

essential name of God اسم ذاتی خدا (ع.ا.)

essential primacy سبق ذاتی (ف.ا.)

essential property لازم

essential property of the essence of God لازم ذات خداوند

essential reality حقیقت

essential self-manifestation تجلی ذاتی (ع.ا.)

essential substance ماهیت (ف.ا.)

essential witness شهود عینی (ع.ا.)

general essential ذاتی عام (م.ک.)

specific essential ذاتی خاص (م.ک.)

what is essential ما بالذات

essentialism

ماهیت‌گرایی، قول به اصالت ماهیت (ف.ا.)

essentialist اصالت‌ماهیتی (ف.ا.)

essentiality صفت ذاتی، لزوم

essentially بالذات، ذاتا

essentially contingent existent

موجود ممکن به ذات خود (ف.ا.)

essentials ذاتیات

common essentials ذاتیات مشترکه (ف.ا.)

distinguishing essentials

ذاتیات ممیزه (ف.ا.)

esthesia ادراک حسی

esthetic

زیبایی‌شناختی، مربوط به حس، حساسیت (ف.غ.)

esthetics استحسان، زیبایی‌شناسی

estimation حدس، نظر، عقیده

Eternal, The الباقي (ا.ا.)

eternal قدیم، سرمدی، ابدی (ف.ا.)

Eternal By Itself قدیم بذاته (ف.ا.)

eternal life حیات سرمدی، زندگی جاوید

Eternal One, The ذات لایزال خداوند (ف.ا.)

eternal principle

اصل قدیم، اصل جاویدان (ف.ا.)

eternal process صیورت ابدی (ف.ا.)

eternal through an eternity

قدیم به قَدَم (ف.ا.)

eternal through another قدیم بغیره (ف.ا.)

eternalists ازلیّته (ف.ا.)

eternity ازلیّت، قَدَم (ف.ا.)

eternity of the world عَالَمِ قَدَم (ف.ا.)

eternity to eternity ازلاً و ابداً (ف.ا.)

eternity without beginning ازل (ف.ا.)

eternity without end ابد (ف.ا.)

essential eternity عَسَمِ ذاتی (ف.ا.)

future eternity ابد (ف.ا.)

post-eternity ابد (ف.ا.)

temporal eternity عَسَمِ زمانی (ف.ا.)

time's eternity عَسَمِ زمانی

ether اثیر

ethereal اثیری

ethereal world عالم اثیری

etherals اثیریات (ف.ا.)

ethic اخلاق، نظام اخلاقی

ethical اخلاقی

ethico-theology علم کلام اخلاقی

ethics علم اخلاق، حکمت عملی، حکمت خُلقی

applied ethics اخلاق عملی

descriptive ethics اخلاق توصیفی

empirical ethics علم اخلاق تجربی

excellent ethics اخلاق فاضله

meta-ethics فلسفه اخلاق

normative ethics اخلاق دستوری

spiritual ethics اخلاق روحانی

virtue ethics اخلاق مبتنی بر فضیلت

etiology سبب شناسی، علم شناخت اسباب و علل

Euclid اقلیدس

Euclidean اقلیدسی

Euclidean geometry هندسه اقلیدسی

eudaemonia سعادت، خوشبختی

eudaemonism نظام اخلاقی مبتنی بر سعادت

evanescence ناپایداری، فنا

evanescent فانی، ناپایدار، گذرا

Evangel هر یک از انجیل‌های چهارگانه (ک.م.)

evangel انجیل

evangelical انجیلی، طبق تعالیم انجیل (ک.م.)

evangelicalism

آئین کلیسائی انجیلی، تعالیم پروتستان انجیلی (ک.م.)

evangelism تبلیغ مسیحیت

everlasting سرمدی، ابدی، همیشگی، سرمد، ازلی

Everlasting, The الباقی (ا.ا.)

everlastingness دوام، دیمومیت

Ever-living, The الحیّ (ا.ا.)

Ever-Relenting, The التوّاب (ا.ا.)

evidence گواه، شاهد، دلیل

circular evidence دور

conclusive evidence قطعی

most perfect evidence حجّت بالغه

evil بدی، شر، گناه

evil aspect مفسده

evildoer خطاکار، شرور، بدکار

evil-doing شرارت، بدکاری

evil habits وساوس عادات

evil nature of something قبیح شیء (ک.ا.)

evil spirit روح شر

pure evil شرّ محض

total evil شرّ کل

evolution تحوّل تدریجی، تکامل

evolutionary تکاملی، پویا

evolutionism

تکامل گرایی، اعتقاد به نظریه سیر تکاملی موجودات

exaggerators اغلات (ک.ا.)

Exalted, The المتعالی (ا.ا.)

Exalted One, The المتعالی (ا.ا.)

Exalter, The الرافع (ا.ا.)

examination محنه (ک.ا.)

example أُسوه

excellence فضل، برتری

essential excellence فضل ذاتی

excellences کمالات

excellent بافضیلت

most excellent افضل (ک.ا.)

excessiveness افراط

excluded middle, law of, the

اصل امتناع ارتفاع (و اجتماع) تقيضين

excluded middle, principle of, the

اصل امتناع ارتفاع (و اجتماع) تقيضين

exclusive مانعه الجمع (م.ک.)

exclusive or يای مانعه الجمع (م.ر.)

mutually exclusive مانعه الجمع (م.ک.)

excommunication تکفير، طرد

executor وصی (ک.ا.)

exege-sis تفسير

esoteric exege-sis تأويل

exegete مفسّر

exegetics علم تفسير

exemplarism

نظريه تمثيل (اشيای مادی به حقایق روحانی آنها) نظريه مثل

excess and neglect افراط و تفریط

exhaustiveness استغراق

Existence حقیقت وجود (ف.ا.)

existence

هستی، وجود، یافت، قیام ظهوری (ف.غ.)، کون (ک.ا.)

existence being made جعل وجود (ف.ا.)

existence in conception وجود در ذهن

existence in general وجود عام (ف.ا.)

existence in itself وجود فی نفسه (ف.ا.)

existence in itself for itself

وجود فی نفسه لنفسه (ف.ا.)

existence in itself for itself by itself

وجود فی نفسه لنفسه بنفسه (ف.ا.)

existence in itself for itself by something else وجود فی نفسه لنفسه لغيره (ف.ا.)

existence in itself for something else

وجود فی نفسه لغيره (ف.ا.)

existence posterior وجود متأخر

absolute existence هستی محض، وجود مطلق

absolute poverty of existence in itself

فقر ذاتی (ف.ا.)

abstract existence وجود مجرد (ف.ا.)

abstract (non-material) existence

وجود تجرّدی (ف.ا.)

accidental existence وجود عرضی (ف.ا.)

circle of existence (ف.ا.) دایره وجود

cognitive existence وجود علمی

composite existence وجود مرکّب

comprehensive existence وجود احاطی

concrete existence وجود عینی

continued existence وجود مستمر

copulative existence وجود رابط (ف.ا.)

determined existence وجود مقیّد

external existence وجود خارجی

fictitiousness of existence

اعتباری بودن وجود (ف.ا.)

first existence وجود نخستین

generic existence وجود کلی، وجود نوعی

ideal existence وجود مثالی (ف.ا.)

infinite existence همستی نامحدود

inhering existence وجود رابطی

intensification of existence

اشتداد وجود (ف.ا.)

latent existence ووجود نهان

luminous existence ووجود نوری (ف.ا.)

material existence ووجود مادی

mental existence ووجود ذهنی (ف.ا.)

necessary existence

وجود واجب، واجب الوجود

partial existence ووجود جزئی (ف.ا.)

particular existence ووجود خاص

portion of existence حصه وجود (ف.ا.)

predicative existence ووجود محمولی

principiality of existence

اصالت وجود (ف.ا.)

priority of existence اصالت وجود (ف.ا.)

proper existence ووجود خاصّه (ف.ا.)

properties of existence احکام وجود

pure existence

وجود محض، وجود مجرد (بَحْت) (ف.ا.)

real existence وجود حقیقی، وجود واقعی

reality of existence حقیقت وجود (ف.ا.)

self-unfolding existence وجود منبسط (ع.ا.)

sheer existence

صرف وجود، مجرد وجود، وجود محض

static existence وجود ثابت

subordinate existence وجود تبعی

substantial existence وجود جوهری (ف.ا.)

systematic ambiguity of existence

تشکیک وجود (ف.ا.)

tangible individual existence

وجود عینی (ف.ا.)

temporal and spacial existence

کون و مکان (ف.ا.)

thingness of existence شیئیّت وجود (ف.ا.)

unfolded existence وجود منبسط (ع.ا.)

existences موجودات، موجودات

five divine existences حضرات خمس (ع.ا.)

existent موجود

existent accidentally موجود بالعرض (ف.ا.)

existent by necessity ضروری الوجود

existent essentially موجود بالذات (ف.ا.)

existent in concrete موجود در عالم عین

existent qua existent

موجود بما هو موجود (ف.ا.)

potentially existent وجود بالقوه

existents موجودات

rank of existents مراتب وجود (ف.ا.)

existentia وجود (ف.ا.)

existential وجودی

existential generalization

تعمیم وجودی (ف.ا.)

existential import تضمّن وجودی (ف.ا.)

existential instantiation تجرید

existential proposition گزاره وجودی (ف.ا.)

existential quantifier سور وجودی (م.ر.)

non-perpetual existential

وجودیه لادائمه (م.ک.)

non-necessary existential

وجودیه لاضروریه (م.ک.)

اگزیستانسیالیسم، فلسفه تقرّر ظهوری (ف.غ.) اصالت وجود (ف.ا.)

Existing, The الواجد (ا.ا.)

existing things qua existents

اشیای موجود بما هی موجود (ف.ا.)

ex nihilo nihil fit از عدم چیزی صادر نمی شود

exoteric، خارجی

exoteric aspect ظاهر

exoteric rites مناسک ظاهری

exoteric rules احکام ظاهری

exoterist اهل ظاهر، ظاهری (ک.ا.)

expectation انتظار

chiliastic expectation انتظار فرج (ک.ا.)

expected منتظر (ک.ا.)

Expected Imam امام منتظر (ک.ا.)

Expected Savior منجی (ک.ا.)

experience تجربه حسّی، تجربه

direct experience ذوق (ع.ا.)

immediate experience کشف (ع.ا.)

objective experience تجربه عینی

sense experience تجربه حسی

experiential تجربی

experiential reference مابه ازای تجربی

experientialism تجربه گرایی در شناخت (ف.غ.)

experiment تجربه، آزمایش

experimental تجربی، آزمایشی

explicative توصیفی، ضروری، بیانی

explicit صریح (در برابر مضمّر)، آشکار

expression عبارت، تقریر، قول

extended ممتد

extended body جسم ممتد

extension امتداد جسمانی، بعد، حیّز، مصداق

mobile extension امتداد سیلانی

extensional مصداقی

extensionality, axiom of اصل هم مصداقی

extensive ذی ابعاد، ممتد

extent حدّ و دامنه

extenuation تعطیل (ف.ا.)

exterior and interior ظاهر و باطن

external خارجی، صوری

external object شئی ء خارجی، اعیان خارجی

external of religion ظاهر دین

external reality اعیان

external things مصداقهای خارجی

externals اشبای خارجی

externalism ظاهرگرایی (ک.ا.)

externalist ظاهرگرا (ک.ا.)

extralogical فرا منطقی

extrarational برون عقلی

extraspacial فوق مکانی

extratemporal فوق زمانی

extreme حدّ، طرف، کناره

in the extreme بی نهایت

extremism غلوّ (ک.ا.)

extremist غالی (ک.ا.)

(heterodox) extremists (غلات)

extrinsic ظاهری، خارجی، عارضی، عرضی

fable افسانه، اسطوره

fables خرافات

fact واقعیت، حقیقت

fact itself نفس الامر

factor عامل، فاعل

accidental factor سبب عارض (ف.ا.)

common factor مابه الاشتراك (ف.ا.)

distinguishing factor مابه الامتياز (ف.ا.)

identifying factor مابه الاتّفاق (ف.ا.)

factual واقعی، حقیقی، مبتنی بر واقعیت

faculties قوا

faculties of mind قوای ذهن

theoretical and practical faculties

قوای عملیّه و علمیّه (ف.ا.)

faculty قوّه

faculty of anger قوّه غضب (ک.ا.)

faculty of attraction قوّه جاذبه (ف.ا.)

faculty of desiring قوّه شوقیه (ف.ا.)

faculty of digestion قوّه هاضمه (ف.ا.)

faculty of disposal متصرفه (ف.ا.)

faculty of estimation (ف.ا.)

faculty of evacuation (ف.ا.)

faculty of excretion (ف.ا.)

faculty of fantasy (ف.ا.)

faculty of feeding (ف.ا.)

faculty of growth (ف.ا.)

faculty of imagination (ف.ا.)

faculty of memory (ف.ا.)

faculty of mind (ف.ا.)

faculty of motion

faculty of perception (ف.ا.)

faculty of rationality، قوه عقلیه

faculty of reason

faculty of representation (ف.ا.)

faculty of reproduction (ف.ا.)

faculty of repulsion (ف.ا.)

faculty of retention (ف.ا.)

faculty of sensation حسّی

faculty of thought، قوه مفکره (ف.ا.)

animal faculty حیوانی

angelic faculty ملکوتی

appetitive faculty

قوّه شهوانی، قوّه نزوعیّه (ف.ا.)

cogitative faculty

قوّه شناسایی (ف.غ.) قوّه مفکره، متفکره، قوه فکریه (ف.ا.)

ص: 52

deliberative faculty قوه فكري، مفكره (ف.ا.)

distinguish faculty قوه مميزه (ف.ا.)

estimative faculty قوه وهميه (ف.ا.)

form-making-faculty قوه مُصوِّره (ف.ا.)

imaginal faculty قوه متخيَّله، متخيَّله (ف.ا.)

imaginative faculty قوه متخيَّله (ف.ا.)

intellectual faculty قوه عاقله، عاقله (ف.ا.)

internal faculty قوه باطنى (ف.ا.)

irascible faculty قوه غضبيه

locomotive faculty قوه محرّكه (ف.ا.)

lustful faculty قوه شهوانى

mental faculty قوه ذهنى

motor faculty قوه محرّكه (ف.ا.)

nutritive faculty قوه غذايه (ف.ا.)

perceptive faculty قوه مدرّكه (ف.ا.)

physical faculty قوه حسّى (ع.ا.)

practical faculty قوه عامله

psychic faculty قوه روحى (ع.ا.)

rational faculty قوه ناطقه (ف.ا.)

reasoning faculty قوه تعقل، مفكره (ف.ا.)

recollective faculty قوه ذاكره (ف.ا.)

reflective faculty قوّه مفكّره (ف.ا.)

repository for the estimative faculty

خزانه وهم (ف.ا.)

representative faculty قوّه خیال (ف.ا.)

reproductive faculty قوّه مولده (ف.ا.)

retentive faculty قوّه حافظه (ف.ا.)

sensitive faculty قوّه حاسّه (ف.ا.)

sensitive imagination faculty

قوّه متخیله (ف.ا.)

tactile faculty قوّه لامسه (ف.ا.)

theoretical faculty قوّه نظری، قوّه عالمه (ف.ا.)

vegetative faculty قوّه غاذیه، قوّه نباتیه (ف.ا.)

failure نقص، ضعف

fairness انصاف (ک.ا.)

faith دین، ایمان، عقیده

divine faith دین الهی

Faithful, The المؤمن (ا.ا.)

Faithful Spirit روح الامین

Fall, the هبوط، هبوط آدم

fallacious مغالطی، سفسطه آمیز (م.ک.)

fallacy مغالطه، سفسطه (م.ک.)

fallacy of accent

مغالطه احوال عرضی لفظ (م.ک.).

fallacy of accentus مغالطه تکیه و تأکید

fallacy of accident مغالطه تخصیص

fallacy of ad hominem abusive

مغالطه توهین

-fallacy of adicto simpliciter ad dictum secun

dum guid مغالطه سوء اعتبار حمل (م.ک.).

fallacy of affirming the antecedent

مغالطه وضع مقدم (م.ک.).

fallacy of affirming the consequent

مغالطه وضع تالی (م.ک.).

fallacy of allurent مغالطه تطمیع

fallacy of ambiguity مغالطه ابهام (م.ک.).

fallacy of ambiguous major

مغالطه اشتراک حدّ اکبر (م.ک.).

fallacy of ambiguous middle

مغالطه اشتراک حد وسط (م.ک.).

fallacy of ambiguous minor

مغالطه اشتراک حد اصغر (م.ک.).

fallacy of amphiboly

مغالطه ایهام، مغالطه ابهام ساختاری

fallacy of anti-traditionalism

مغالطه سنت گریزی

fallacy of appeal to ambiguous words

مغالطه توسل به واژه های مبهم

fallacy of appeal to authority

مغالطه توسل به مرجع کاذب

fallacy of appeal to force

مغالطه تهدید

fallacy of appeal to ignorance

مغالطه توسل به جهل

fallacy of appeal to number

مغالطه توسل به اکثریت

fallacy of appeal to pity

مغالطه جلب ترحم

fallacy of appeal to snobbery

مغالطه توسل به افاده

fallacy of argumentum ad antiquitam

مغالطه سنت گرایی

fallacy of argumentum ad crumenan

مغالطه برتری ثروت

fallacy of argumentum ad hominem

مغالطه انگیزه و انگیزه، مغالطه تشنیه بر مخاطب (م.ک.)

fallacy of argumentum ad ignorantiam

مغالطه استدلال جهلی

fallacy of argumentum ad lapidem

مغالطه بستن از راه استدلال

fallacy of argumentum ad lazarum

مغالطه برتری فقر

fallacy of argumentum ad misericordiam

مغالطه استدلال استرحامی

fallacy of argumentum ad nauseam

مغالطه از راه هیاهو

fallacy of argumentum ad novitam

مغالطه تجدّد

fallacy of argumentum ad populum

مغالطه عوام فریبی

fallacy of argumentum ad temperantiam

مغالطه میانه روی

fallacy of argumentum ad verecundiam

مغالطه تمسک نادرست به خبره

fallacy of begging the question

مغالطه مصادرہ بہ مطلوب (م.ک.)

fallacy of bifurcation مغالطه این یا آن

fallacy of blinding with science

مغالطه فضل فروشی

falalcy of bogus delimma

مغالطه ذوالحدین جعلی

fallacy of circular definition

مغالطه تعریف دوری

fallacy of circulus in probando

مغالطه استدلال دوری

fallacy of complex question

مغالطه سؤال مرگب

fallacy of composing the separated

مغالطه ترکیب مفصل (م.ک.)

ص: 54

fallacy of composition مغالطه ترکیب (م.ک.)

fallacy of concealed quantification

مغالطه گزاره های بدون سور

fallacy of confusing cause

مغالطه خلط علت و دلیل

fallacy of confusing the relation

مغالطه خلط نسبت

fallacy of contradictory premises

مغالطه مقدمات ناسازگار

fallacy of converse accident

مغالطه ایهام انعکاس (م.ک.)

fallacy of damning the alternatives

مغالطه طرد شقوق دیگر

fallacy of definitional retreat

مغالطه تغییر تعریف

fallacy of denying the antecedent

مغالطه رفع مقدم (م.ک.)

fallacy of denying the consequent

مغالطه رفع تالی (م.ک.)

fallacy of division

مغالطه ترکیب مفصل، مغالطه تقسیم (م.ک.)

fallacy of economy with truth

مغالطه توریه (م.ک.)

fallacy of emotional appeals

مغالطه توسل به احساسات

fallacy of equivocation

مغالطه اشتراک لفظ، مغالطه چند معنایی (م.ک.)

fallacy of extensional pruning

مغالطه توسل به معنای تحت اللفظی

fallacy of false cause

مغالطه علت جعلی (م.ک.)

fallacy of false conversion

مغالطه ایهام انعکاس (م.ک.)

fallacy of falsification مغالطه تکذیب

fallacy of four terms

مغالطه چهار حدی (م.ک.)

fallacy of gamblers مغالطه قمار بازان

fallacy of half-concealed quantification مغالطه سورهای کلی نما

fallacy of hasty generalization

مغالطه تعمیم شتاب زده

fallacy of hedging مغالطه واژه های مبهم

fallacy of ignoratio elenchi

مغالطه نتیجه نامربوط

fallacy of illicit process

مغالطه سوء تالیف (م.ک.)

fallacy of irrelevant humour

مغالطه شوخی بی ربط

fallacy of loaded words

مغالطه بار ارزشی کلمات

fallacy of lying مغالطه دروغ

fallacy of magnifying مغالطه بزرگ نمایی

fallacy of many questions

مغالطه چند پرسشی

fallacy of misleading graph

مغالطه نمودار گمراه کننده

fallacy of negative premises

مغالطه مقدمات منفی

fallacy of non-anticipation مغالطه عدم سابقه

ص: 55

fallacy of non causa pro causa

مغالطه وضع ماليس بعله علّه (م.ک.)

fallacy of non sequitur

مغالطه عدم اللزوم بالتبع، مغالطه استنتاج نامتوافق (م.ک.)

fallacy of nothing-but

مغالطه هيچ نيست به جز

fallacy of one sided assessment

مغالطه ارزيابي يك طرفه

fallacy of parasite مغالطه پارازيت

fallacy of petitio principii

مغالطه مصادره بر مطلوب (م.ک.)

fallacy of poisoning the well

مغالطه مسموم کردن چاه

fallacy of post hoc ergo propter hoc

مغالطه سوء تأليف، مغالطه علت دانستن امر مقدم (م.ک.)

fallacy of precision مغالطه كميت گرايي

fallacy of quaternio terminorum

مغالطه عدم تکرار حد وسط (م.ک.)

fallacy of refuting the example

مغالطه مناقشه در مثال

fallacy of refuting the reason instead of the claim

مغالطه رد دلیل به جای رد مدعا

fallacy of reification مغالطه تجسیم

fallacy of repetition مغالطه تکرار

fallacy of secundum quid

مغالطه سوء اعتبار حمل (م.ک.)

fallacy of separating the composed

مغالطه تفصیل مرکب (م.ک.)

fallacy of shifting ground

مغالطه تغییر موضع

fallacy of shifting the burden of proof

مغالطه طلب برهان از مخالفان

fallacy of special pleading

مغالطه تبعیض طلبی

fallacy of the straw man مغالطه پهلوان پنبه

fallacy of trivial objection مغالطه بهانه

fallacy of trivializing مغالطه کوچک نمایی

fallacy of unaccepted enthymemes

مغالطه قیاس مضمّر مردود

fallacy of vague words مغالطه واژه های مبهم

fallacy of verbal emphasis

مغالطه تأکید لفظی

fallacy of vicious circle

مغالطه ترکیب فاسد (م.ک.)

fallacy of wishful thinking

مغالطه آرزواندیشی

analogical fallacy مغالطه تمثیل

defending fallacy مغالطه مقام دفاع

distorting fallacy مغالطه تحریف

existential fallacy مغالطه وجودی

formal fallacy مغالطه صوری

genetic fallacy مغالطه منشأ

incomplete quotation fallacy

مغالطه نقل قول ناقص

misinterpretation fallacy

مغالطه تفسیر نادرست

ص: 56

naturalistic fallacy

مغالطه طبیعت گرایانه (استنتاج بایدها از هست ها)

relevance fallacy مغالطه ربطی

statistic fallacy مغالطه آماری

undistributed middle fallacy

مغالطه حد وسط غیر منبسط

fallible خطا پذیر

fallibilism

عقیده به خطا پذیری معرفت علمی (ف.غ.)

falling-short تقصیر (ک.ا.)

false کاذب، دروغین

false prophet متنبی

falsifiability ابطال پذیری (ف.غ.)

falsifiable تکذیب پذیر، ابطال پذیر (ف.غ.)

falsity کذب

fancy واهم، خیال، تصویر ذهنی

fantasy واهم، قوه توهم

Fashioner, The المصوّر (ا.ا.)

fatalism قدرگرایی، جبرگرایی، قضا و قدر (ک.ا.)

fatalist تقدیرگرا، جبرگرا (ک.ا.)

fatalistic

جبری گرایانه، قدری مآبانه، قدری، جبری

fate تقدیر، سرنوشت، قسمت

fate and destiny قضا و قدر (ک.ا.)

book of fate لوح تقدیر (ک.ا.)

preordained fate

قضای پیشین، قضای سابق (ک.ا.)

favour نعمت، لطف

divine favour لطف الهی (ک.ا.)

fear and hope خوف و رجاء

feasible to exist

جایز الوجود، ممکن الوجود (ف.ا.)

feelings انفعالات، احساس

felicity سعادت

supreme felicity سعادت کبری (ک.ا.)

fiction خیال، پندار، وهم، افسانه

fictionalism افسانه انگاری

fictions اعتباریات

intellectual fictions اعتبارات عقلی (ف.ا.)

fictitious موهوم، خیالی

fideism اصالت ایمان، ایمان گرایی

fiend اهریمن، شیطان

figurative تمثیلی، رمزی، مجازی

figuratively بالمجاز

figure هیأت، شکل قیاس (م.ک.)

first figure شکل اول قیاس (م.ک.)

forth figure شکل چهارم (م.ک.)

non-conclusive figure شکل باطل (م.ک.)

perfect figure شکل کامل (م.ک.)

second figure شکل دوم (م.ک.)

third figure شکل سوم (م.ک.)

final غایی، غایی

finalism غایت گرایی

finality غایت‌مندی

finding وجود

finite متناهی، محدود

finite being موجود متناهی

finite cardinal عدد اصلی متناهی

finite set مجموعه متناهی

finiteness متناهی بودن

finitism عقیده به تناهی

finitude تناهی، انقطاع، نهایت

finitude of body متناهی بودن جسم

Firm, The الممتین (ا.ا.)

First, The الاوّل (ا.ا.)

first caused معلول اوّل (ف.ا.)

first emanated فیض اوّل، صادر اوّل (ف.ا.)

five divine presences

حضرات الهی پنجگانه (ع.ا.)

Five Universals, the کلیّات خمس (م.ک.)

Fixed entities اعیان ثابتہ (ع.ا.)

fixed entity عین ثابت (ع.ا.)

Flawless, The السّلام (ا.ا.)

follower شیعه، پیرو

follower of the path سالک طریقت (ع.ا.)

followers امّت، تابعان

followers of the formal religion اهل ظاهر

followers of reality اهل معنی

foolishness بلاهت

footstool کرسی (ک.ا.)

forbearance صبر (ع.ا.)

منهی، حرام، forbidden

forbidding from doing evils از منکر (ک.ا.)

نیرو، قوه، force

ازلی fore knowledge علم ازلی

foreordination قضا (ک.ا.)

foreordination and destiny قضا و قدر (ک.ا.)

Forgiver, The الغفار (ا.ا.)

Forgiving, The الغفور (ا.ا.)

All-Forgiving, The الغفور (ا.ا.)

for itself در ذات خود

form هیأت، صورت، شکل

form in sensation صورت محسوس

form of perception

صورت ادراک، صورت ادراکی

form of self صورت نفس

form of sensibility صورت حساسیت (ف.غ.)

form separate from matter

صورت مفارق از ماده (ف.ا.)

ark form هیئت ظلمانی (ف.ا.)

bodily form صورت جسمانی (ف.ا.)

cognitive form صورت علمیه (ف.ا.)

common form صورت مشترک (ف.ا.)

completing form صورت مکمل (ف.ا.)

constitutive form صورت مقوم (ف.ا.)

corporal form

صورت جسمیّه، صورت جسمانی (ف.ا.)

elemental form صورت عنصری (ف.ا.)

general form صورت کلیّ

ideal form صورت مثالی (ف.ا.)

imaginal mental form

صورت ذهنی مثالی (ف.ا.)

imaginative form صورت خیالی (ف.ا.)

immaterial form

صورت غیر مادی، صورت مفارق از ماده (ف.ا.)

imprinted form صورت مرتسمه (ف.ا.)

inanimate form صورت جمادی (ف.ا.)

intellectual form صورت عقلی (ف.ا.)

intelligible form صورت علمی (ف.ا.)

intrinsic form صورت ذاتی (ف.ا.)

logical form (م.ک.)

material form

صورت جسمی، صورت مادی (ف.ا.)

outer form صورت ظاهری

particular form صورت جزئی (ف.ا.)

perceptual form صورت ادراکی (ف.ا.)

physical form صورت جسمیه (ف.ا.)

rational form صورت معقول (ف.ا.)

sensible form صورت محسوس (ف.ا.)

special form صورت خاص

specific form

صورت نوعی، صورت نوعیه (ف.ا.)

substantial form صورت جوهری (ف.ا.)

suspended form صورت معلقه (ف.ا.)

vegetative form صورت نباتی (ف.ا.)

formal صورتی

formalism صورت گرایی، ظاهرپرستی

Formalists ظاهریان (ک.ا.)

formulation rule قاعده ساخت (م.ر.)

formgiver مُصوّر (ف.ا.)

forms مُثُل

forms in suspense معلقه (ف.ا.)

forms of perception صور ادراك

Bestower of the forms واهب الصور (ف.ا.)

cognitive forms صور شناسایی

forms dressing after dressing

لبس بعد از خلع (ف.ا.)

imaginal forms صور خیالی (ف.ا.)

spiritual forms صور مجردة (ف.ا.)

suspended forms مثل معلقه (ف.ا.)

formula ضابطه، قاعده

path forward movement on the

سلوک، طی طریق (ع.ا.)

the Four Categories, مقولات اربع (م.ک.)

the Four Causes, علل اربعه

Fourteen Pure Ones چهارده معصوم (ک.ا.)

Frankfurt School مکتب فرانکفورت (ف.غ.)

fraternity اخوت

free آزاد، مختار (ک.ا.)

free willers قدریہ (ک.ا.)

freedom آزادی، اختیار (ک.ا.)

freedom of the will آزادی اراده، اختیار (ک.ا.)

تواتر frequentism

دوست خدا friend of God (ع.ا.)

خرقه frock (ع.ا.)

خرقه فرقه frock of a dervish (ع.ا.)

از خود from itself

تابع function (م.ر.)

کارکردگرایی ذهن functionalism (ف.غ.)

بنیادگرا fundamentalist

برای خود fur sich

بیهوده futile (ک.ا.)

آینده گرایی، خوش بینی به آینده futurism

ص: 59

gaining

benefit جلب منفعت (ك.ا.)

gathering of the bodies حشر اجساد (ف.ا.)

gathering of the spirits حشر ارواح (ف.ا.)

Galen جالينوس

gender جنس (م.ك.)

common gender جنس مشترك (م.ك.)

genera اجناس (م.ك.)

general كلي، عام

general concept تصوّر كلي، مفهوم كلي (ف.ا.)

general idea تصوّر كلي، ايده كلي (ف.ا.)

general principles امور عامه (ف.ا.)

in a general way به اجمال

more general اعم

generality and peculiarity in some respect

عموم و خصوص من وجه (م.ك.)

generalization كليّت، تعميم

rule of generalization قاعده تعميم

generalized one واحد بالعموم (ف.ا.)

generated events حوادث (ف.ا.)

generation تڪوڻ، پيدايش، حدوث

generation and corruption گڏوڻ و فساد

generic، كلي

generic one واحد جنسي (ف.ا.)

generosity سخاوت، جود، گرم، فضل، تفصيل (ك.ا.)

Generous, The الكريم (ا.ا.)

Genesis سفر پيدايش

genesis زائيش، مبداء، تڪوڻ

primal genesis فطرت اولي

genetic تڪويني

gentleness لطف

genre نوع (م.ك.)

genus جنس (م.ك.)

genus and differentia جنس و فصل (م.ك.)

genus generum جنس الاجناس (م.ك.)

genus of genera جنس الاجناس

higher genus جنس اعلى (م.ك.)

highest genus جنس عالى (م.ك.)

intermediate genus جنس متوسط (م.ك.)

lower genus جنس سافل (م.ك.)

middle genus جنس متوسط (م.ك.)

next genus جنس قریب (م.ک.)

proximate genus جنس قریب (م.ک.)

remote genus جنس بعید (م.ک.)

summum genus جنس عالی (م.ک.)

geodesy مسّاحی

geomancy رمل (از علوم خفیه)

ص: 60

هندسه geometry

هندسه اقلیدسی Euclidean geometry

هندسه غیر اقلیدسی non-Euclidean geometry

گِردَن (ع.ا.) girdle

Giver, The الوهَّاب، المُعْطَى (ا.ا.)

Giver of Death, The الممیت (ا.ا.)

Giver of Forms, The واهب الصُّور (ف.ا.)

Giver of Souls; The واهب النَّفوس (ف.ا.)

تقدیس glorification

Glorious, The المجد (ا.ا.)

All-Glorious, The المجد (ا.ا.)

gnosiology نظریه فلسفی معرفت، معرفت شناسی

gnosis علم حضوری، معرفت

gnosis of God معرفت خداوند

cognitive gnosis معرفت علمی

philosophical gnosis

معرفت فلسفی، عرفان فلسفی

gnostic مربوط به معرفت باطنی، گنوسی، عارف

gnostic experience تجربه عرفانی

gnosticism

عرفان گرای، معرفت باطنی، آیین گنوسی

goal، مغلوب

goal of goals مغلوب مغلوب

essential goal مغلوب بالذات (ف.ا.)

most splendid goal مغلوب المقصد الاسنى

God خداوند يكتنا، الله

God's distinctive essence

ذات مختص خداوند

God's incomparability تنزيه خداوند

goddess الهه

God-fearing تقوا (ع.ا.)

Godhead, The خدا، پروردگار

godhead الوهيت، ربوبيت، خدايى

godhood خداوندى، الوهيت

godlike خداگونه

god-man خدا - انسان، انسان - خدا

godness خدايى

godship الوهيت

going out against مغلوب کردن

good، نيك، خير

good and evil حسن و قبح، خير و شر (ك.ا.)

good sense عقل سليم، قوه تميز

good tree شجره طيبه

absolute good خیر مطلق

bidding for good امر به معروف

Doer of Good, The البرّ (ا.ا.)

greatest good خیر اعلى، نیکی برین

Highest Good, The خیر اعلى

Infinitely Good, The الرَّحْمَن (ا.ا.)

pure good خیر محض

sovereign good خیر اعلا (ف.ا.)

supreme good خیر مطلق

ultimate good خیر الاقصی (ف.ا.)

goodness and nastiness حسن و قبح (ک.ا.)

grace تفضلّ، جود، لطف، فیض (ک.ا.)

act of divine grace لطف ربّ، لطف حق

divine grace لطف الهی (ک.ا.)، فره ایزدی

gracious پر لطف، فیاض

gradation تشکیک (ف.ا.)

Great, The الکبیر (ا.ا.)، العظیم (ا.ا.)

Grateful, The الشُّكُور (ا.ا.)

gratefulness شکر (ع.ا.)

greatest master شيخ اكبر

Grecian اغريقي، يوناني

Grecism يونان مآبي، يوناني گري

Greek اغريقي، يوناني

gross كثيف (ك.ا.)

Guardian, The المهيمن، الحافظ (ا.ا.)

guardian ولى (ع.ا.)

guardianship ولايت (ك.ا.)

general guardianship ولايت عامه (ك.ا.)

guidance هدايت

divine guidance هدايت الهى

esoteric guidance ولايت باطنى (ك.ا.)

general guidance هدايت عامه (ك.ا.)

Imams of guidance ائمه الهدى

legal guidance هدايت تشريعى (ف.ا.)

Right in Guidance, The الرُّشِيد (ا.ا.)

Guide, The الهادى (ا.ا.)

guide مرشد، مهتدا (ع.ا.)

spiritual guide شيخ طريقت (ع.ا.)

guides of darkness
الظلمة

guides of light
النور

ص: 62

habit ملکه، عادت

habitual بالملکه، بنا به عادت

Hades برزخ (ک.ا.)، عالم ارواح

Ḥadith حدیث

sacred Ḥadith حدیث قدسی

single Ḥadith حدیث آحاد، خبر واحد

haecceity فردیت

hagiography

نوشتن سیره انبیا و امامان، سیره نویسی

hallucination توهم، وهم

hallucinatory توهم آور، ناشی از وهم

hardship مشقت (ک.ا.)

harmony هماهنگی، همسازی

preestablished harmony

هماهنگی پیشین بنیاد (ف.غ.)

Haughty, The المتکبر (ا.ا.)

Healer, The الشافی (ا.ا.)

Hearer, The السَّمیع (ا.ا.)

hearing سامعه

Hearing, The السَّمیع (ا.ا.)

All-Hearing, The السَّمِيع (ا.ا.)

heart، دل

acts of the heart اعمال قلبی (ک.ا.)

left cavity of the heart

تجویف چپ دل (ف.ا.)

pine-like heart قلب صنوبر شکل (ف.ا.)

refinement of the heart تهذیب قلب

heathen ملحد، کافر

heaven(H) فلک، عرش، بهشت، خدا

heaven of the zodiacal sings فلک البروج

first heaven فلک اول (ف.ا.)

Great Heaven ملکوت بزرگ (ع.ا.)

High Heaven عالم اعلیٰ، ملاءعلیٰ (ع.ا.)

Lesser Heaven ملکوت کوچک (ع.ا.)

will of Heaven مشیّت الہی

heavenly فلکی، روحانی، ملکوتی

heavenly essence ذات ملکوتی (ف.ا.)

heavenly realm ملکوت

heavens آفاق

astronomical heavens افلاک نجومی

hedonism لذت گرایی، فلسفہ اصالت لذت (ف.غ.)

Hellenic یونانی، هلنی

Hellenism

یونانی مآبی، گرایش به فرهنگ کهن یونانی

hellfire دوزخ، آتش جهنم (ک.ا.)

he-ness اوایی

ص: 63

heresiographer رَدِّیه نویس، ملل و نحل نویس

heresiography رَدِّیه نویسی

heresiology

شناخت فرقه ها، مذاهب وادیان، علم ملل و نحل

heresy

بدعت، نظر مخالف با اعتقادات رسمی، الحاد (ک.ا).

heretic بدعت گذار، ملحد، زندیق (ک.ا).

heretical بدعت گذارانه

heretical practice بدعت

heretition تکفیر

hermeneutic

تفسیری، مربوط به علم تأویل، هرمنوتیک

hermeneutics

علم تأویل، علم تفسیر متون دینی، علم تفسیر معانی، هرمنوتیک

Quranic hermeneutics علم تفسیر قرآن

Hermetic هر مسی

hermit معتکف، زاهد خلوت نشین (ع.ا).

heterodox ناپذیرفته، نامتعارف

heterodoxy عقیده نامتعارف، بدعت

heterogeneity

ناهماهنگی، عدم تجانس، ناهمسازی

heterogeneous نامتجانس، ناهمگن، ناهمساز

heterogeneous things مختلفات (ف.ا.)

heterogeneousness تباین (م.ک.)

particular heterogeneousness

تباین جزئی (م.ک.)

universal heterogeneousness

تباین کلی (م.ک.)

heterolog این نه آنی، چندگویی

heteronomy پیروی از آیین دیگری (ف.غ.)

heteronym اشتراک لفظی

heteronymous مشترک در لفظ

heuristic اکتشافی

Hidden, The الباطن (ا.ا.)

hidden باطن

unveiling of the hidden کشف الغطاء

hiding and appearing کمون و ظهور

hierarchical دارای سلسله مراتب

hierarchical degrees مراتب

hierarchy سلسله مراتب

hierarchy of universal existence

سلسله مراتب وجود (ف.ا.)

hierology امتون و آموزه های دینی

High, The العلی (ا.ا.)

Most High, The الاعلی، متعال (ا.ا.)

Very High, The متعالی (ا.ا.)

highest place, the علیین

highest sphere, the افلاک

hindrance مانع

mutual hindrance تمناع (ک.ا.)

hindering مانع

Hinduism دین هندو

historicism جبر تاریخی، اصالت تاریخ

holiness اقدوسیت

holism کل گرایی، اصالت کل

holy اقدسی، مقدس

Holy, The اقدوس (ا.ا.)

Holy Ghost, The روح القدس

Most Holy, The اقدوس (ا.ا.)

home management تدبیر منزل (ف.ا.)

homo faber انسان سازنده

homogeneity متجانس، همانندی

homogeneous متجانس، همگن (م.ک.)

homo loquens حیوان ناطق

homonym مشترک لفظی

homonymous اشتراک لفظی، مشترک در لفظ

homonymy اشتراک در لفظ (م.ک.)

homo rationalis انسان ناطق

homo sapiens

حیوان متفکر، انسان فکور، حیوان ناطق

Honourer, The المَعزّ (ا.ا.)

hope رجا (ع.ا.)

hot حرارت (ک.ا.)

house of learning دارالاحکمه

house of wisdom دارالاحکمه

household اهل بیت، خاندان (ک.ا.)

household economy تدبیر منزل

household of the holy prophet

خاندان پیامبر اکرم (ک.ا.)

human انسانی

human being انسان، آدم

human soul نفس انسانی، نفس ناطقه

perfect human being انسان کامل (ع.ا.)

humanism

انسان گرایی، انسان مداری، مکتب اصالت بشر

Humanism نهضت او مانيسم (ف.غ.)

humanitarian انسان دوستانه، بشر دوستانه

humanitarianism انسان دوستی، بشر دوستی

humanity انسانیت، انسان، بشر

humanization of God

جسمانی دانستن خداوند، تشبیه خداوند به انسان

humid رطوبت

humility تواضع

humour خلط، مزاج (ک.ا.)

crystalline humour رطوبت جلیدیه

pituitary humour خلط بلغمی

sanguine humour خلط دموی

humours اخلاط

four-fold humours چهارگانه اخلاط

hybrid utterances شطحيات (ع.ا.)

hyle هیولی، ماده

hylology، ماده

hylomorphic composition of the concrete being

ترکیب موجودات خارجی از ماده و صورت (ف.ا).

hylomorphic theory

نظریه ترکیب جسم از ماده و صورت (ف.ا).

hylomorphism

گرایش به ماده و صورت، نظریه ماده - صورت

hylotheism

نظریه ای که خدا را با ماده یکی می داند، هیولانگاری

hylozoism

نظریه جاندار انگاشتن ماده، زنده انگاری ماده

hyperspace مکان بیش از سه بعد

hypostases اقانیم سه گانه (ک.م).

hypostasis ااقنوم، جوهر، وجود متعالی

hypostatic متجسم، جسم ااقنومی

hypothesis فرضیه، مقدم (م.ک).

ص: 65

hypothetic فرضی، شرطی

hypothetical شرطی، فرضی

hypothetical conjunctive

شرطی متّصل (م.ک.)

hypothetical disjunctive

شرطی منفصل (م.ک.)

hypothetical imperative

امر مشروط، امر شرطی

hypothetical necessity ضرورت مشروط

hypothetico-deductive method

روش فرضیه و استنتاج

ص: 66

idea مفهوم، صورت ذهنی، مثال، باور (ف.غ.)

eternal idea مثال قدیم

general idea معنای عام، مفهوم عام

objective idea ایده عینی، مفهوم عینی (ف.غ.)

Platonic idea مثال افلاطونی

pure idea ایده ناب

rational idea صورت عقلی (ف.ا.)

transcendental idea

مفهوم استعلایی، صورت عقل استعلایی (ف.غ.)

universal idea مفهوم کلی (ف.ا.)

ideal

آرمانی، مثالی، کمال مطلوب، ذهنی، ایدئالیستی

ideal body بدن مثالی (ف.ا.)

ideal city مدینه فاضله (ف.ا.)

ideal entities

وجودات مثالی، حقایق مثالی (ف.ا.)

ideal form صورت مثالی (ف.ا.)

ideal number عدد مثالی (ف.ا.)

ideal objects اعیان مثالی (ف.ا.)

idealism

ایدئالیسم، آرمان‌گرایی، مذهب اصالت‌تصوّر (ف.غ.)

absolute idealism ایدئالیسم مطلق (ف.غ.)

formal idealism ایدئالیسم صوری (ف.غ.)

objective idealism ایدئالیسم عینی (ف.غ.)

pluralistic idealism

ایدئالیسم کثرت‌گرا (ف.غ.)

sceptical idealism ایدئالیسم شکاکانه (ف.غ.)

speculative idealism ایدئالیسم نظری (ف.غ.)

transcendental idealism

ایدئالیسم استعلایی (ف.غ.)

idealist ایدئالیست، آرمان‌گرا

idealist philosophy

فلسفه ایدئالیست، فلسفه اصالت‌تصوّر (ف.غ.)

idealistic ایدئالیستی، آرمان‌گرایانه

ideality آرمانی بودن، ذهنیت

ideas مفاهیم کلی، صورتهای علمی، مُثل

ideas of reason صور معقول، صور عقلی

exemplary ideas مُثل

innate ideas مفاهیم فطری

ideation تمثّل، تصویرسازی

identical همان، عیناً همان

identifying factor ما به الاتّفاق

identity كسانى، همانندى، هویت، این همانى

identity crisis بحران هویت

identity relation نسبت اینهمانى

ص: 67

ideocracy حاکمیت مبتنی بر ایده های انتزاعی

ideology ایدئولوژی، مکتب، مرام

idle (ک.ا.) عبث

idol بت، صنم

idolater مشرک (ک.ا.)

idolism بت پرستی

idols اصنام، بتها

idols of the cave بتهای غار (ف.غ.)

idols of the forum بتهای بازاری (ف.غ.)

idols of the market بتهای بازاری (ف.غ.)

idols of the theatre بتهای نمایشی (ف.غ.)

idols of the tribe بتهای قبیله (ف.غ.)

idolum اوهم، تصور غلط

ignorance جهل، نادانی

absolute ignorance جهل مرکب

compound ignorance جهل مرکب

forces of ignorance قوای جهل

double ignorance جهل مرکب

simple ignorance جهل بسیط

ignoratio elenchi استنتاج بی ربط، دلیل نامربوط

ignotum per ignotius تعریف المجھول

I-it-thou-ness - اویی - تویی

illation استنتاج

illogical غیر منطقی

illuminate اشراق یافته، روشن ضمیر، روشن روان

that which is illuminated مستتیر (ع.ا.)

illuminated اشراق یافته، روشن ضمیر، روشن روان

illuminati اشراقیان، مدعیان اشراق (ف.ا.)

illumination اشراق، روشنایی، مکاشفه (ع.ا.)

men of illumination اهل مکاشفه (ع.ا.)

presential illumination اشراق حضوری (ف.ا.)

illuminationist اشراقی (ف.ا.)

illuminationist principle افاعده اشراقی (ف.ا.)

illuminatism اشراق گرایی، اشراق باوری

illuminatist اشراق گرا

illuminative روشنکننده، روشنی بخش

illuminism اشراق گرایی، اشراق باوری

illuminist اشراق گرا

illusion خطای حسّی، وهم، پندار

illusion of perspective خطای بصری

illusionary خیالی، موهوم

illusionism پندارگرایی، موهوم دانستن جهان عینی

illusionist پندارگرا

illusionless خالی از پندار

illusive خیالی، واهی

illusory موهوم، خیالی

image

صورت ذهنی، مفهوم، صنم، صورت خیالی (ف.ا.)

image retention قوه خیال، قوه مصوره (ف.ا.)

perceptible image صورت ادراکی (ف.ا.)

imagery تصوراتهای ذهنی، پندارها

images تصوّر

suspended images تصوّر معلقه (ف.ا.)

world of archetypal images

عالم مثال (ف.ا.)

imaginal خیالی، موهوم

imaginal world عالم خیال (ف.ا.)

imaginary موهوم، خیالی، ادراک خیالی (ف.ا.)

imaginary division انقسام ذهنی

pure imaginary موهوم محض

imagination اوهم، خیال، قدرت تخیل

compositive imagination متخیله (ف.ا.)

continuous imagination خیال متصل (ف.ا.)

discrete imagination خیال منفصل (ف.ا.)

imagined متصوّر

Imam امام (ک.ا.)

Imam's representative

سفیر امام، نایب امام (ک.ا.)

chief agent of Imam وکیل امام (ک.ا.)

hidden Imam امام مستور (ک.ا.)

permanent Imam امام مستقر (ک.ا.)

prophetic Imam امام ناطق (ک.ا.)

silent Imam امام صامت (ک.ا.)

speaking Imam امام ناطق (ک.ا.)

trustee Imam امام مستودع (ک.ا.)

Imamate امامت (ک.ا.)

Imamate of an inferior امامت مفضول (ک.ا.)

imitative image مکافات (ف.ا.)

immaculacy عصمت (ک.ا.)

immaculate معصوم (ک.ا.)

immanence

حضور خداوند در جهان، تشبیه، حلول، کمون (ف.ا.) در حد تجربه بودن (ف.ا.).

immanent حال، در همه جا حاضر، ذاتی

immanentism

نظریه حضور خداوند در جهان هستی

immaterial غیر مادی، مجرد

immaterial in essence مجرد ذاتی (ف.ا.)

immaterialism فلسفه نفی ماده، ذهنی انگاری ماده

immaterialist ذهنی انگار، معتقد به فلسفه نفی باور

immateriality تجرد

immediate بی واسطه، حضوری

immediate feeling

احساس حضوری، احساس بی واسطه

immoral خلاف اخلاق

immortal فنا ناپذیر، جاودان، لایزال

immortalism اعتقاد به بقای نفس

immortality فنا ناپذیری، نامیرایی

immortality of the soul

جاودانی بودن نفس، خلود نفس

immutable entities اعیان ثابت (ع.ا.)

impeccability عصمت، معصومیت (ک.ا.)

impeccable معصوم (ک.ا.)

impenetrability عدم تداخل، درک نشدنی

impenetrable غیر قابل فهم، درنیافتنی

imperative

امر، حکم، آمرانه، لازم الاجرا، ضروری

ethical imperative

دستور اخلاقی، حکم اخلاقی

conditional imperative امر مشروط (ف.غ.)

imperceptible نامحسوس

imperfect ناقص

imperfection خلل، نقص

absolute imperfection نقص مطلق

impiety خدانشناسی، بی اعتنائی به مقدّسات

impious خدانشناس، بی تقوا، بی اعتنا به مقدّسات

implicant ملزوم (م.ک.)

implicate لازم (م.ک.)

implication تضمّن، استلزام (م.ک.)

complete implication لزوم تامّ (م.ک.)

deficient implication لزوم ناقص (م.ک.)

mutual implication استلزام متقابل (م.ر.)

strict implication استلزام اکید (م.ر.)

implications مستلزمات

impose مکلف کردن

impose on man what is beyond his power تکلیف ما لا يُطاق (ک.ا.)

imposition تکلیف (ک.ا.)

imposition by duty تکلیف (ک.ا.)

imposition by God of something beyond man's capacity

تکلیف ما لا يُطاق (ک.ا.)

imposition of something as obligatory

which can not be fulfilled

تکلیف ما لا يُطاق (ک.ا.)

impossibility امتناع

impossibility by itself امتناع بالذات (ف.ا.)

impossibility by something else

امتناع به غیر (ف.ا.)

impossibility in relation to something else

امتناع به قیاس به غیر (ف.ا.)

absolute impossibility امتناع مطلق (ف.ا.)

essential impossibility امتناع ذاتی (ف.ا.)

natural impossibility امتناع ذاتی (ف.ا.)

impossible ممتنع

impossible being ممتنع الوجود (ف.ا.)

rationally impossible محال (ف.ا.)

supposition of something impossible

فرض محال (ف.ا.)

impressed منطبع

impression

تأثر ذهنی، صورت انطباعی، انطباع، ارتسام

sense impression تأثر حسی، ارتسام حسی

imprinting انطباع

impulsion الجاء (ک.ا.)

inability لاقوه (ف.ا.)

in abstracto به صورت انتزاعی، از نظر انتزاعی

inaccessible غیر قابل فهم

inadvertence سهو (ک.ا.)

inadvertent ساهی (ک.ا.)

in alio در دیگری

inanimate جماد، بی جان، جامد

inanimate bodies جمادات

inanimateness جمادی

inapplicable غیر قابل حمل

inapprehensible غیر قابل درک

inarticulate

غیر قابل بیان، وصف ناپذیر، غیر ملفوظ (ک.ا.)

inbred ذاتی، فطری، جبلی

incarnation تجسّد، حلول (ک.م.)

incentive انگیزه

incidental عارضی، عرضی

incitement اداعیه، انگیزه

inclination میل (ک.ا.)

inclination of the soul انحراف نفس

natural inclination میل طبیعی

included محوی

including حاوی

including all particulars

به وجه تفصیل (ف.ا.)

inclusion تداخل، تضمّن (م.ک.)

inclusive شامل، ممکن الجمع (م.ک.)

inclusive or ایای مانعه الخلو (م.ر.)

incoherents طامات

incompatibility تناقض، ناسازگاری

mutual incompatibility تنافسی، تناقض

incompatible متعارض

incongruent counterparts

همتاهاى ناهم ارز (ف.غ.)

incongruity ناسازگاری، بی ربطی، نابجایی

inconsequent غیر منطقی، نامعقول، غیر منتج

inconsistency ناسازگاری، تباین، تناقض

inconsistent ناسازگار، گسسته

incorporeal غیر جسمانی، غیر مادی، مجرد

incorporeal beings مجردات

indefinite نابی نهایت، نامحدود، مُهمَل

indefiniteness اهمال

indefinitely به طور نامعین

indemonstrable برهان ناپذیر

independence قیام بالذات

independent قائم به ذات، مستغنی (ف.ا.)

indeterminability تعیین ناپذیری، مرزناپذیری

indeterminable تعیین ناپذیر

indeterminacy عدم تعیین، تعیین ناپذیری

indeterminacy principle اصل عدم موجبت

indeterminate غیر متعین

indeterminateness عدم تعیین

indetermination عدم تعیین، بی مرزی

indeterminism اختیار، عدم وجوب علیت (ف.غ.)

indication دلالت

indication per nexum دلالت التزامی (م.ک.)

conclusive indication دلیل قطعی

indications تشبیهات (تنبیهات)، اشارات

indicative خبری

individual

جزئی، فرد، جزئی حقیقی، مشخص (ف.ا.)

individual actualized in the external world

فرد خارجی (ف.ا.)

individual and universal خاص و عام

individual existing in the mind

فرد ذهنی (ف.ا.)

individuality فردیت

individualizer مشخص، مخصّص (ف.ا.)

individualizing accidents

عوارض مشخصه (ف.ا.)

individuals آحاد

individuation تشخّص، تعین

indivisible نامنقسم، بسیط

indivisible corpuscles ذرّات لایتجزی (ک.ا.)

indivisible entity بسیط الحقیقه (ف.ا.)

induction استقرا (م.ک.)

induction step گام استقرار (م.ر.)

complete induction استقرای تامّ (م.ک.)

empirical induction استقرای تجربی (ف.غ.)

incomplete induction استقرای ناقص (م.ک.)

mathematical induction

استقرای ریاضی (م.ر.)

strong induction استقرای قوی (م.ر.)

weak induction استقرای ضعیف (م.ر.)

inductive استقرایی

inductive method روش استقرایی (م.ک.)

inductive set مجموعه استقرایی

Indulgent, The الحليم (ا.ا.)

indwelling حلول (ع.ا.)

ineffable ووصف ناپذیر، غیر قابل بیان

inerrancy عصمت (ک.ا.)

inerrancy of prophecy

عصمت نبوت (ک.ا.)

inerrant مصون از خطا، معصوم (ک.ا.)

I-ness انانیت، منی (ف.ا.)

your I-ness من تو، منی تو

in esse بالفعل

infallibility عصمت، مصونیت از خطا (ک.ا.)

moral infallibility عصمت (ک.ا.)

infallible معصوم (ک.ا.)

inference استنتاج، استدلال

inference of the reason

قیاس عقلی برهانی، استنتاج عقلی

analogical inference استدلال به تمثیل (م.ک.)

associated inference استنتاج وابسته (م.ر.)

deductive inference استنتاج قیاسی (م.ک.)

derived rule of inference

قاعده فرعی استنتاج (م.ک.)

disjunctive inference

قیاس شرطی انفصالی (م.ک.)

hypothetical inference

قیاس شرطی متصل (م.ک.)

immediate inference

استنتاج بی واسطه (م.ک.)

inductive inference استنتاج استقرایی (م.ک.)

mediate inference

استنتاج به کمک حد وسط، استنتاج با واسطه (م.ک.)

rational inference استنتاج عقلی

rule of inference قاعده استنتاج

sylogistic inference استنتاج قیاسی (م.ک.)

valid inference استنتاج درست

inferential knowledge معرفت استنتاجی

inferior اخس، ادنی

infidel ملحد، کافر، غیر مسلمان

infidelity کفر، بی دینی، الحاد

Infinite, The ذات لایتناهی، خداوند

infinite نامتناهی، بی کران

infinite regress تا بی نهایت

infinite regression تسلسل

infinite sequence تسلسل

infinite series تسلسل، بی نهایت

infinite small بی نهایت خرد

actual infinite بی نهایت بالفعل

infinitely تا بی نهایت

infinitely divisible بی نهایت قابل تقسیم

infinitely proceeding تا بی نهایت جاری

infinitude نامتناهی بودن، بی کرانگی

infinity بی نهایت، بی کرانگی

actual ordered infinity تسلسل

informant راوی

informative صیاء خبری ingredient جزء، جزء مقوم (ف.ا.)

inhere حلول کردن (ک.ا.)، ذاتی چیزی بودن

inherence حلول (ک.ا.)، لزوم ذاتی

inherent لازم، ذاتی، فطری

Inheritor, The الوارث (ا.ا.)

inimitability of the Quran اعجاز قرآن (ک.ا.)

initial mode نشئه

initial things مبادی

initiate مرید، سالک (ع.ا.)

initiation تجدد (ک.ا.)

initiation of states تجدد احوال (ک.ا.)

cycle of initiation دایره ولایت (ع.ا.)

initiator مُبدع، آغاز کننده

in itself فی نفسه، به خودی خود، در ذات خویش

injunction فریضه، حکم شرعی

inmost reality سرّ

innate فطری، ذاتی

innate heat حرارت غریزیه

inner باطنی، درونی

inner sense حس درونی، حس باطن

innocent معصوم، مصون از خطا

innovation ابداع، نوآوری

innovating متجدد

Innovator, The المُبدع (ا.ا.)

innovator بدعت گذار، مبتدع

inorganic جمادی، معدنی

in perpetuity ابدی، ہمیشگی

in perpetuum ابدی، دائمی

in posse بالقوہ

inquisition تفتیش عقاید، محنه (ک.ا.)

inseparable غیر مفارق، غیر قابل انفکاک، لازم

inspiration الهام، وحی

divine inspiration وحی الہی، الهام

spiritual inspiration

الهام روحانی، القای رحمانی (ع.ا.)

instant آن، لحظه

durationless instant آن (ف.ا.)

instrument آلت (م.ک.)

instrumentalism

ابزارگرایی، ابزارانگاری اصول نظری (ف.غ.)

integral لاینفک

intellect عقل، عقل کلی

intellect-in-act عقل بالفعل (ف.ا.)

intellect-in-habit عقل بالملکہ (ف.ا.)

intellect in posse عقل بالقوہ (ف.ا.)

intellect in potential عقل بالقوہ (ف.ا.)

acquired intellect عقل مستفاد (ف.ا.)

active intellect عقل فعّال (ف.ا.)

actualized intellect عقل بالفعل (ف.ا.)

agent intellect عقل فعّال (ف.ا.)

agential intellect عقل عملي (ف.ا.)

all-comprehensive simple intellect

عقل بسيط اجمالي (ف.ا.)

angelic intellect عقل ملكي (ف.ا.)

conceptual intellect عقل نظري (ف.ا.)

diversified intellect عقل تفصيلي (ف.ا.)

experimental intellect عقل تجريبي

first intellect عقل اوّل (ف.ا.)

habitual intellect عقل بالملكة (ف.ا.)

holy intellect عقل قدسي (ف.ا.)

horizontal order of intellect

عقل عَرَضِي (ف.ا.)

hylic intellect عقل هيولاني (ف.ا.)

immaterial intellect مجرد عقل (ف.ا.)

individual human intellect عقل جزئی (ف.ا.)

individual intellect عقل جزئی (ف.ا.)

material intellect عقل هیولانی (ف.ا.)

original intellect عقل آغازین، عقل اول

passive intellect

عقل منفعل، عقل انفعالی (ف.ا.)

possessor of intellect عاقل (ف.ا.)

potential intellect عقل بالقوه (ف.ا.)

power of the intellect قوه عقلیه (ف.ا.)

practical intellect عقل عملی (ف.ا.)

preparatory intellect عقل استعدادی (ف.ا.)

primary material intellect

عقل هیولانی (ف.ا.)

pure intellect عقل محض (ف.غ.)

speculative intellect عقل نظری (ف.ا.)

theoretical intellect عقل نظری (ف.ا.)

universal intellect عقل کلی (ف.ا.)

intellected معقول (ف.ا.)

intellection تعقل

acts of intellection معقولات (ف.ا.)

عاقلمعقول (ف.ا.) agent of intellection

معقول (ف.ا.) object of intellection

معقول (ف.ا.) subject of intellection

عاقلمعقول (ف.ا.) intellector

عاقلمعقول بالفعل (ف.ا.) intellector in act

intellectual

عقلی، عقلانی، فکری، اندیشمند، روشنفکر

عقلی یأس فلسفی intellectual despair

آزادی فکری intellectual freedom

عالم معقول intellectual world

intellectualism

عقل گرایی، مذهب اصالت عقل (ف.غ.)

عقل گرایی intellectualist

عقل کردن intellectualization

عقل مستفاد (ف.ا.) intellectus acquisitus

عقل مستفاد (ف.ا.) intellectus adeptus

عقل بالملکه (ف.ا.) intellectus habitus

عقل بالفعل (ف.ا.) intellectus in actu

عقل بالفعل (ف.ا.) intellectus in effect

عقل هیولایی (ف.ا.) intellectus materialis

عقل، شعور intelligence

acquired intelligence عقل مستفاد (ف.ا.)

active intelligence عقل فعّال (ف.ا.)

divine intelligence عقل الهی (ف.ا.)

first intelligence عقل اوّل (ف.ا.)

habitual intelligence عقل بالملکه

human intelligence عقل انسانی

material intelligence عقل هیولانی (ف.ا.)

potential intelligence عقل بالقوه (ف.ا.)

pure intelligence عقل صرف (ف.ا.)

separate intelligence

عقل مفارق، مفارق عقلي (ف.ا.)

speculative intelligence عقل نظری

supreme intelligence عقل متعالی

universal intelligence عقل کلی (ف.ا.)

intelligent عاقل

intelligent designer صانع مدبّر، صانع حکیم

intelligibilia معقولات

intelligible معقول

intelligible essence ذات معقول

intelligible extension امتداد معقول (ف.غ.)

intelligible in act معقول بالفعل (ف.ا.)

intelligible irradiations اشراقات

intelligible realities معقولات (ف.ا.)

intelligible world عالم عقلي، عالم معقول

absolutely intelligible معقول محض

accidental intelligible معقول عرضي (ف.ا.)

essential intelligible معقول ذاتي (ف.ا.)

intelligibleness معقول بودن

intelligibles معقولات

logical secondary intelligibles

معقولات اولي (ف.ا.)، معقولات ثاني منطقي (م.ك.)

metaphysical secondary intelligibles

معقولات ثانيه فلسفي (ف.ا.)

natural intelligibles معقولات طبيعي (ف.ا.)

philosophical secondary intelligibles

معقولات ثانيه فلسفي (ف.ا.)

primary intelligibles معقولات اوليه (ف.ا.)

secondary intelligibles معقولات ثانيه (م.ك.)

voluntary intelligibles معقولات ارادي (ف.ا.)

intensification اشتداد (ف.ا.)

intension مفهوم، معنی، دلالت

intensional مفهومی

intensity اشتداد (ف.ا.)

gradual increase in intensity اشتداد

greater intensity اشدیت (ف.ا.)

intention نیت، قصد

intention of worship نیت

right intention عمل (ک.ا.)

intentional التفاتی (ف.ا.)

intentionality حیث التفاتی (ف.غ.)

interceder شفیع (ک.ا.)

intercession شفاعت

intercession in creation

شفاعت تکوینی (ک.ا.)

intercession in legislation

شفاعت تشریحی (ک.ا.)

intercessor شفاعت کننده، شفیع

intercessory شفاعت گرانه

interdefinable قابل تعریف به یکدیگر (ف.غ.)

interdependent لازم و ملزوم

interest مصالحت

best interest اصلح (ک.ا.)

best interest of individual مصالحت فرد

best interest of the community

مصالحت جامعه

general interest مصالحت عام

public interest مصالحت عام

interference تخیل (ک.ا.)

interior باطن

intermediary واسطه

intermediate واسطه

intermediate form صورت برزخی (ف.ا.)

intermediate state برزخ (ف.ا.)

intermediate world عالم برزخ (ف.ا.)

the intermediate متوسطان

intermediation وساطت، توسط

interminable نامتناهی، بی پایان

intermingle تداخل پیدا کردن

intermission فترت

internal باطنی، درونی

internal book of creation کتاب تکوینی

internalism باطن گرایی

internalist باطن گرا، اهل باطن

interpretation تآویل، تبیین، تفسیر، تعبیر

interpretation of dreams تعبیر خواب

esoteric interpretation تآویل

literal interpretation تفسیر ظاهری

metaphorical interpretation تآویل

On Interpretation

باری از میناس، عبارت (م.ک.)

symbolic interpretation تآویل

interruption انقطاع

intersection اشتراک (م.ر.)

intersection of sets اشتراک مجموعه ها (م.ر.)

intimacy انس (ع.ا.)

intimate converse نجوا (ع.ا.)

intimation تلویح

intoxicating سکر آور، شغف انگیز (ع.ا.)

intoxication سکر (ع.ا.)

intrinsic ذاتی، باطنی

intrinsically باطنی

introspection درون‌نگری، محاسبه و مراقبه

introspective درون‌نگر، درون‌نگرانه

intuition شهود، علم حضوری، ذوق (ع.ا.)

intellectual intuition کشف، شهود، ذوق (ع.ا.)

mystical intuition مکاشفه، شهود (ع.ا.)

sense intuition شهود حسی

intuitionism شهودگرایی

intuitionism شهودگرایی، عقیده به ادراک شهودی

ethical intuitionism

شهودگرایی اخلاقی (ف.غ.)

intuitive شهودی، حضوری

intuitive certainty عین‌الیقین (ع.ا.)

intuitive cognition علم شهودی (ع.ا.)

intuitive experience

تجربه شهودی، وجد (ع.ا.)

intuitive knowledge کشف، علم شهودی (ع.ا.)

intuitive philosophy تأله (ع.ا.)

intuitive set theory نظریه شهودی مجموعه‌ها

invalid نادرست (م.ر.)

invalidation ابطال

invalidity نادراستی (م.ر.)

inventor مخترع، مُبدع

Inventor, The الواجد (ا.ا.)

inverse of a relation عکس نسبت

inversion عکس، معدول کردن موضوع (م.ک.)

inversion of proposition عکس قضیه (م.ک.)

inversion of syllogism عکس قیاس (م.ک.)

inverter وارونه ساز (م.ر.)

invisible نادیدنی، نامرئی، غیب

invisible world جهان غیب

key of the invisible مفاتیح الغیب

involuntary غیر اختیاری، غیر ارادی، اضطراری

Inward, The الباطن (ا.ا.)

inward باطنی، درونی

inwardness باطن، درون (ع.ا.)

people of inwardness اهل باطن (ع.ا.)

I-proposition موجب جزئی (م.ک.)

ipseity هویت

substantial ipseity هویت جوهری (ف.ا.)

ipsum esse وجود بالذات

irfanize عرفانی کردن

irradiation تجلی (ع.ا.)

irrational غیر عقلی، غیر منطقی

irreducibility تحویل ناپذیری

irreducible تحویل ناپذیر (ف.غ.)

irreflexive انعکاس ناپذیر (م.ر.)

irrefutable نقض ناپذیر، ابطال ناپذیر (ف.غ.)

is-it-the-case? هل هو

Islamic اسلامی

Islamic practice فروع دین

Ismailism اسماعیلیه، مذهب اسماعیلی

isness یت (ف.ا.)

isolation تجرد، انزوا

issuance صدور (ف.ا.)

isthmus برزخ (ک.ا.)

it-is-it هو هو

it-is-it-ness هو هویت

lit-ness لوی

Jansenism فلسفه جبری جانسن (ک.م.)

Jesus حضرت عیسی (ع)

Jew یهودی، کلیمی

Jewess زن یهودی

Jewish یهودی

Journey سفر عرفانی (ع.ا.)

Journey for God سفر باله (ع.ا.)

Journey from God سفر من الله (ع.ا.)

journey from the creation to the Truth

السفر من الخلق الى الحق (ع.ا.)

journey from the Truth to the creation with the Truth

السفر من الحق الى الخلق بالحق (ع.ا.)

Journey in(to) God سفر في الله (ع.ا.)

Journey to God سفر الى الله (ع.ا.)

Journey towards God سفر الى الله (ع.ا.)

journey with the Truth in the creation

السفر بالحق في الخلق (ع.ا.)

journey with the Truth in the Truth

السفر بالحق في الحق (ع.ا.)

interior journey سفر باطن (ع.ا.)

mystic journey و سلوک عرفانی

sacred journey سلوک (ع.ا).

spiritual journey و سلوک (ع.ا).

journeys اسفار

Four Journeys اسفار اربعه (ف.ا).

joy لذت (ک.ا).

joys لذات

sensual joys لذات مادی، لذات حسی

spiritual joys لذات معنوی

Judaism دین یهودی، یهودیت

judge داور، حاکم

Supreme Judge, The الحکیم (ا.ا).

judgement حکم، قضیه، تصدیق (م.ک).

judgement confirmed by the external state of things خبر مطابق با واقع

judgement conforming to the external of things خبر مطابق با واقع

judgement day روز قیامت، روز جزا

judgement of experience

حکم تجربی (ف.غ).

judgement of taste حکم ذوقی (ف.غ).

judgement of value حکم ارزشی

affirmative judgement حکم ایجابی

affirmative judgement on a non-existent

حکم ایجابی بر معدوم (ف.ا.)

ص: 78

attributive judgement حکم حملی (م.ک.)

categorical judgement حکم حملی (م.ک.)

day of judgement روز قیامت، روز جزا (ک.ا.)

descriptive judgement قضیه اخباری (م.ک.)

determinant judgement

حکم و تصدیق موجب (ف.غ.)

disjunctive judgement

حکم شرطی منفصل (م.ک.)

existential judgement تصدیق وجودی

explicative judgement حکم توصیفی

general judgement حکم کلی

hypothetical judgement

حکم شرطی متصل (م.ک.)

identical judgement حکم این همانی

independent judgement اجتهاد

intellectual judgement حکم عقلی

intuitive judgement حکم شهودی

mental affirmative judgement

حکم موجب ذهنی (م.ک.)

no judgement but God's لا حکم الا لله

objective empirical judgement

حکم تجربی عینی (ف.غ.)

problematic judgement

حکم ظنی، حکم احتمالی

rational judgement حکم عقلی

suspending judgement ووقوف (ک.ا.)

jugglery شعبه

jurisprudence فروع (دین) (ک.ا.)

Just, The العدل، العادل (ا.ا.)

just right عدل، حق

justice عدل، عدالت

justification توجیه عقلی، محمل

ص: 79

kabbalah/kabala

cabala

Kantianism فلسفه کانت

Kharijites خوارج (ک.ا.)

kindness لطف (ک.ا.)

King, The الملک (ا.ا.)

King of Absolute of Sovereignty, The

مالک الملک (ا.ا.)

kingdom مملکت، ملکوت

kingdom of God مملکت خداوند

kingdom of heaven مملکت آسمان

kingdom of power مملکت جبروت (ف.ا.)

animal kingdom عالم حیوانی

everlasting kingdom جهان باقی

highest kingdom مملکت اعلی (ف.ا.)

mineral kingdom عالم جمادی (ف.ا.)

vegetable kingdom عالم نباتی (ف.ا.)

kingdoms عوالم

three kingdoms موالید سه گانه (ف.ا.)

kingship مملکت، سلطنت

knower عالم (ف.ا.)

Knower, The العالم (ا.ا.)

knower of the unseen عالم به غیب

knower of things hidden عالم الغیوب

identity of the knower and the known

اتّحاد عالم و معلوم (ف.ا.)

occurrence of an image of the thing before the knower

حصول صورت شیء نزد مدرک (ف.ا.)

knowing عالم

knowing by a knowledge عالم به علم (ک.ا.)

Knowing by Himself عالم بنفسه (ف.ا.)

ceaselessly knowing عالم همیشه عالم (ک.ا.)

knowledge علم، معرفت

knowledge as representation

علم ارتسامی (ف.ا.)

knowledge by presence علم حضوری

knowledge immediately derived from God

علم لدنی (ع.ا.)

knowledge of assertions تصدیقات

knowledge of certainty علم الیقین (ع.ا.)

knowledge of certitude علم الیقین (ع.ا.)

تصوّرات knowledge of concepts

knowledge of God's essence

معرفت ذات خداوند

knowledge of unveiling of the divine

مکاشفه (ع.ا.) mysteries

ص: 80

knowledge-through-transmission علوم نقلی

acquired knowledge معرفت حصولی

active knowledge علم فعلی (ع.ا.ع)

attained knowledge علم حصولی (ف.ا.ف)

axiomatic knowledge معرفت بدیہی

certain knowledge معرفت یقینی

collective knowledge علم اجمالی (ف.ا.ف)

conceptual knowledge علم حصولی (ف.ا.ف)

detailed knowledge علم تفصیلی (ف.ا.ف)

determinate knowledge معرفت محصل

direct knowledge معرفت مستقیم

empirical knowledge through imprinted

forms علم حصولی ارتسامی (ف.ا.ف)

esoteric knowledge معرفت باطنی

exoteric knowledge

معرفت جلی، معرفت ظاہری

external knowledge علم ظاہر

external object of knowledge

معلوم خارجی

Giver of knowledge واہب العلم

hidden knowledge علم مکنون

higher knowledge معرفت اعلى، علم اشرف

immediate knowledge

علم حضورى، معرفت بى واسطه

infallible knowledge علم اليقين (ف.ا.)

inferred knowledge علم حصولى

inner knowledge علم باطن

inner knowledge of the soul معرفت نفس

intellectual knowledge علم عقلى

interior knowledge علم باطن

intuitive knowledge

معرفت شهودى، علم حضورى

lower knowledge دانش ادنى، معرفت اخس

mediate knowledge

علم با واسطه، معرفت حصولى

mental knowledge علم نفسانى

object of knowledge معلوم (ف.ا.)

passive knowledge علم انفعالى

posterior knowledge معرفت بعدى (ف.غ.)

presential knowledge علم حضورى

rational knowledge معرفت عقلانى

realized knowledge علم ذوقى (ع.ا.)

relative knowledge معرفت نسبی

sapiential knowledge حکمت

scientific knowledge

معرفت علمی، شناخت علمی

self-evident knowledge معرفت بدیهی

simple knowledge علم بسیط

spiritual knowledge معرفت (ع.ا.)

superior knowledge معرفت اعلیٰ

synoptic knowledge علم اجمالی

traditional knowledge علوم منقول

transcendental knowledge

معرفت متعالی (ف.غ.)

known معلوم (ف.ا.)

known object موضوع شناسایی (ف.غ.)

known per se معلوم به ذات خود (ف.ا.)

known thing شیء مدرك

known truths حقایق معلوم

accidental known معلوم بالعرض (ف.ا.)

completely known معلوم مطلق

essential known معلوم به ذات، معلوم ذاتی (ف.ا.)

lack کاستی، نقص، نیستی

lacuna(lacune) خلاً

laic لائیک، غیر مذهبی (ف.غ.)

laicism جدا انگاری دین از امور دنیوی (ف.غ.)

lamarckism لامارکیزم نظریه لامارکی (ف.غ.)

land of nowhere لانا کجا آباد

lapse لغزش، انحراف فکری

lapsed امرتد، از دین برگشته

Last, The لآخر (ا.ا.)

Last Day رستاخیز، روز جزا

Last Judgement لروز داوری، روز جزا

latency کمون

Latent, The الباطن (ا.ا.)

latent خفی، نهفته، نهان

latent existence وجود نهان

later members متأخران

Latin Averroism مکتب لاتینی ابن رشد

latitudinal اعرضی

latitudinal existence موجودات عرضی (ف.ا.)

latitudinal hierarchy سلسله عرضی (ف.ا.)

latitudinal order of existence

نظام عَرَضِي وجود (ف.ا.)

Laudable, The الحميد (ا.ا.)

laudable قابل ستائش

law شريعت، قانون، فقه

law of excluded middle

قانون امتناع ارتفاع تقيضين

law of nature قانون طبيعت

law of non-contradiction

قانون امتناع تناقض، اصل عدم تناقض (م.ك.)

law of thought قانون فخر (م.ك.)

law of transposition

قانون عكس تقيض (م.ك.)

Author of law صاحب شريعت

God's law ناموس الهی

Lord of the law صاحب شريعت (ك.ا.)

religious law شريعت (ك.ا.)

sacred law قانون شرع

lawgiver شارع (ك.ا.)

religious lawgiver شارع (ك.ا.)

lawmaker قانونگذار، شارع (ك.ا.)

leader امام، نقيب (ک.ا.)

leadership امامت (ک.ا.)

leading astray اضلال

leap طفره (ک.ا.)

learned دانشمند، عالم، فاضل

ص: 82

supremely learned
علماً

legal
شرعی، فقہی

legal decision
حکم شرعی

legal injunction
حکم شرعی

legal methodology
اصول فقہ

legal punishments
حدود

legal theorist
فقہیہ

legalism
پای بندی به شریعت

legalist
پای بند به شریعت

legalist Shi`ism
تشیع فقہی

legally
شرعاً، به لحاظ شرع

legally competent person
مکلف (ک.ا.)

legally valid
مشروع

legatee
وصی (ک.ا.)

legitimate
مشروع، منطقی، معقول

legitimate ruler
امام مفترض الطاعه (ک.ا.)

legislation
تشریح، قانون گذاری

legislator
قانون گذار

legist
قانون گذار

less
کم

less excellent
مفضول (ک.ا.)

lessor ghayba غيبیت صغری (ک.ا.)

letter لفظ (م.ک.)

letter and spirit لفظ و معنی (م.ک.)

lexical لفظی

lexical explanation of a word

شرح الاسم (م.ک.)

liberality اجود (ع.ا.)

liberation آزادسازی، آزادی

libertarian لبقائل به اختیار، قدری (م.ک.)

libertarianism

اختیارگرایی، مذهب آزادی اراده (ک.ا.)

libertarians لبقدریّه، اختیاریه (ک.ا.)

liberty اختیار، تفویض، آزادی (ک.ا.)

libido نیروی شهوی

lieutenancy خلافت (ک.ا.)

lieutenant خلیفه (ک.ا.)

life زندگی، حیات

abode of life دارالحيوان (ک.ا.)

Creator of Life, The المّحيی (ا.ا.)

eternal life حیات ابدی، زندگی جاوید

Lifegiver, The المّحيی (ا.ا.)

lifespān (ك.ا.)

Light, The النور (ا.ا.)

light نور

light in itself نور لنفسه (ع.ا.)

Light of Muhammad نور محمدى (ع.ا.)

light temple هيكل نورانى (ع.ا.)

abstract light نور مجرد (ع.ا.)

accidental light نور عارض (ف.ا.)

All-Encompassing Light نور محيط (ع.ا.)

commanding light نور اسپهبدى (ع.ا.)

dominating light نور قاهر، نور قهار (ع.ا.)

eternal light نور قىوم (ع.ا.)

flashing light نور بارق (ع.ا.)

governing light نور مدبر (ع.ا.)

Holy Light نور مقدس (ع.ا.)

immaterial light نور مجرد (ع.ا.)

incorporeal light نور مجرد (ع.ا.)

inner light نور باطنى

lordly light انور اسپهبدی (ع.ا.)

managing light انور مدبّر (ع.ا.)

Muhammadan Light انور محمّدی (ع.ا.)

operative light انور نافذ (ع.ا.)

proximate light انور الاقرب (ع.ا.)

pure light انور محض (ع.ا.)

single incorporeal light انور مجرد واحد (ع.ا.)

supreme light انور اعلى (ع.ا.)

triumphal light انور قاهر (ع.ا.)

veils of light حجابهای نوری (ع.ا.)

lights انوار

lights of divine commandment

انوار اسپهبدیه (ف.ا.)

apocalyptic lights انوار سانحه (ف.ا.)

archtypal lights انوار قاهره (ع.ا.)

dominant lights انوار قاهره (ع.ا.)

ministering lights انوار مدبّره (ع.ا.)

vertical lights انوار عَرَضِيه (ع.ا.)

victorious lights انوار قاهره (ع.ا.)

limbo عالم برزخ

limbs اجوارح

bodily limbs جوارح

limes imperfectus حد ناقص (م.ک.)

limes perfectus حد تام (م.ک.)

limit حد، نهایت

without a limit بی نهایت

limitation محدودیت، تحدید، تقييد (ع.ا.)

limited امتناهی، محدود

limited in duration منقطع

limitless بی حد، نامحدود

line خط، سطر

linear طولی، راست

linguistic لسانی

literal تحت اللفظی، حقیقی (در برابر مجازی)

literal meaning

معنای حقیقی، معنای لفظی، معنای ظاهری (ک.ا.)

literalism ظاهرینی، ترک تأویل، نص گرایي (ک.ا.)

literalistic نص گرایانه، ظاهرینانه (ک.ا.)

literalists حروفیان، ظاهریان، اهل ظاهر (ک.ا.)

Living, The الحيّ (ا.ا.)

Living by Himself حیّ بنفسه (ف.ا.)

Ceaselessly Living همیشه حیّ (ک.ا.)

local مکانی

local extension بُعد مکانی

location حیّز، مکان

locomotion حرکت مکانی

locus محل، مکان

lodestone مغناطیس

logic منطق

logic of relations منطق نسبتها

logic of scientific discovery

منطق اکتشافات علمی

logic of the Orientals منطق مشرقیین (ف.ا.)

Atistotelian logic منطق ارسطو

deductive logic منطق قیاسی

dialectical logic

منطق دیالکتیک، منطق جدلی (ف.غ.)

first order logic منطق مرتبه یک

formal logic منطق صورت، منطق صوری

fuzzy logic منطق ابهام، منطق گنگ

general logic منطق عمومی (ف.غ.)

inductive logic منطق استقرایی

intuitionistic logic منطق شهودی

many-valued logic منطق چند ارزشی

mathematical logic منطق ریاضی (م.ر.)

modal logic منطق موجهات (م.ک.)

predicate logic منطق محمولها

probability logic منطق احتمالات

propositional logic منطق گزاره ها (م.ر.)

sentential logic منطق جمله ها (م.ر.)

symbolic logic منطق رمزی (م.ر.)

transcendental logic

منطق استعلایی (ف.غ.)

tri-valued logic منطق سه ارزشی

two-valued logic منطق دو ارزشی

logical منطقی

"logical" and واو منطقی

logical constants ثابتهای منطقی (م.ر.)

logical diagram نمودار منطقی

logical form شکل منطقی

logical function افعل منطقی

logical implication

استنتاج منطقی، استلزام منطقی

logical maxim اصل منطقی

logical multiplication ضرب منطقی (م.ک.)

logical neo-positivism

پوزیتویسم منطقی نوین (ف.غ.)

logical possibility امکان منطقی

logical reason استدلال منطقی

logical truth صدق منطقی

logical words لغت‌های منطقی (م.ر.)

logically valid form

ساخت منطقاً صادق (م.ر.)

logically valids نمونه صادقها (م.ر.)

logically truth form ساخت نمونه صادق (م.ر.)

logician منطق‌دان

logicism منطق‌گرایی

logistic method روش منطق‌گرا، روش صوری

logomachy نزاع لفظی

logos

کلمه الله، مسیح، عقل، کلام نفسی، لوگوس، حقیقت محمدی (ع.ا.)

external logos منطق ظاهری

longing (ك.ا.)

longitudinal طولي

longitudinal hierarchy سلسله طولي (ف.ا.)

longitudinal order of existence

نظام طولي وجود (ف.ا.)

Lord, The خدا، عيسى مسيح

lord، ارباب

Lord of Command صاحب الامر (ك.ا.)

Lord of Majesty and Generosity, The

ذوالجلال و الاكرام (ا.ا.)

Lord of the age صاحب الزمان (ك.ا.)

Lord of the species ربّ النوع (ف.ا.)

Lord of time صاحب الزمان (ك.ا.)

locus of the Lord's self-disclosure

مظهر ربّ (ع.ا.)

lords ارباب

lords of Idols ارباب اصنام (ف.ا.)

Macro Anthroپو انسان کبیر (ا.ا.)

macrocosm جهان کبیر (ع.ا.)

macrocosm and microcosm

آفاق و انفس، جهان کبیر و جهان صغیر (ع.ا.)

macrocosmos جهان کبیر (ع.ا.)

made مجعول (ف.ا.)

made thing مجعول (ف.ا.)

Magian مجوس

magic طلسمات، طلسم

magnanimous بخشنده، سخاوتمند، جواد

absolute magnanimous جواد مطلق (ع.ا.)

Magnificent, The الماچد (ا.ا.)

magnitude حجم، بزرگی، مقدار، کم

Mahdi, The Expected مهدی منتظر (ک.ا.)

Mahdiship مهدویت، مهدی بودن

Maimonides ابن میمون

maintenance of equilibrium حفظ اعتدال

Majestic, The الجلیل، العظیم (ا.ا.)

majesty کبریا

major اکبر، مقدمه کبری (م.ک.)

major premise مقدمه کبری، کبری (م.ک.)

mafor term حدّ اکبر (م.ک.)

Maker, The الباری، المصوّر (ا.ا.)

maker جاعل (ف.ا.)

making تکوین، جعل (ف.ا.)

accidental making جعل بالعرض (ف.ا.)

composite making جعل مرکّب (ف.ا.)

essential making جعل به ذات (ف.ا.)

non-composite making جعل بسیط (ف.ا.)

simple making جعل بسیط (ف.ا.)

malady شمر، بیماری (ک.ا.)

malefic شمر، شریر (ک.ا.)

man انسان، آدمی

Great Man انسان کبیر (ع.ا.)

mana

نیروی فوق طبیعی دارای قدرت جادویی، مانا

management of home تدبیر منزل (ف.ا.)

Manichaeism/Manicheism زندیق، مانوی (ک.ا.)

Manichaeism / Manicheism

مذهب مانی، آیین مانی

Manifest, The الظاهر (ا.ا.)

ظهور، تجلّی، مظهر manifestation

manifestation of a miracle

ظهور معجزه (ک.ا.)

مظهر (ع.ا.) locus of manifestation

متکثر manifold

ص: 87

manifold of phenomena کثرت پدیدارها

manifold of sense کثرت حسی

manner طرز، طریق

in a detailed manner به تفصیل

in a universal manner به اجمال

many چند، متعدد، بسیار، کثیر

many-one relation نسبت چند به یک (م.ر.)

many-sorted چند دسته ای (م.ر.)

"specific" many "کثیر نوعی (ف.ا.)

manyness کثرت

Marabout مرابطی

Maraboutism شیوه زندگی مرابطی، آیین مرابطی

Marabouts مرابطان

Marxism فلسفه مارکس، مارکسیسم (ف.غ.)

Marxist مارکسیست، طرفدار فلسفه مارکس (ف.غ.)

master شیخ، استاد، معلم، مولا (ع.ا.)

Master of age, The صاحب الزمان (ک.ا.)

Master of Illumination شیخ اشراق (ف.ا.)

master of vision اصحاب مشاهده

master visionaries اصحاب مشاهدات

Greek master شیخ یونانی (ف.ا.)

materia هیولی، ماده

materia prima

هیولای اولی، ماده نخستین (ف.ا.)

material هیولانی، مادی، جسمانی

material in performance

مادی در مرتبه فعل (ف.ا.)

material sensible beings

اکوان محسوس مادی (ف.ا.)

material world جهان مادی

non material غیر مادی، مجرد

world of material bodies عالم اجسام

materialism

دهریه (ک.ا.) ماده گرایی، ماتریالیسم (ف.غ.)

animistic materialism

ماتریالیسم روح باور (ف.غ.)

scientific materialism

ماتریالیسم علمی (ف.غ.)

materialist ماده گرا، دهری مذهب (ک.ا.)

materialistic

ماده گرایانه، ماتریالیستی، مبتنی بر اصالت ماده

materialistic dualism

دوگانه انگاری ماتریالیستی (ف.غ.)

materialistic monism

یگانه انگاری ماتریالیستی (ف.غ.)

materialists دهریّه، دهریون، ماده گرایان

materiality جسمیّت، مادیّت

materialization تجسّد، شکل مادی دادن

materialness=materiality

mathematical (مربوط به) ریاضیات، تعلیمی

mathematical line خطّ تعلیمی (ف.ا.)

mathematical plane سطح تعلیمی (ف.ا.)

mathematics ریاضیات

intuitionistic mathematics ریاضیات شهودی

matter ماده، هیولی

matter in general sense

ماده به معنای اعم (ف.ا.)

matter-in-motion ماده متحرک (ف.ا.)

matter in posse ماده بالقوه (ف.ا.)

matter of the whole هیولای کل

absolute matter ماده مطلق (ف.ا.)

celestial matter جرم فلک (ف.ا.)

elemental matter مادهٔ عنصری، مادهٔ اصلی

indefinite matter هیولای مبهم (ف.ا.)

indeterminate matter مادهٔ غیر متعیّن (ف.ا.)

intelligible matter هیولای روحانی (ف.ا.)

original matter هیولا

physical matter هیولای طبیعت

primal matter

مادهٔ اولی، هیولای نخستین (ف.ا.)

primary matter هیولای اولی، ماده اولی (ف.ا.)

prime matter ماده اولی، هیولای اولی (ف.ا.)

primordial matter ماده ازلی (ف.ا.)

spiritual matter هیولای روحانی

universal matter ماده کلی، جسم کلی

maxim

قاعده اخلاقی، اصل موضوعه فلسفی یا ریاضی

Mazdaeans مزدکیه

means واسطه، سبب (ک.ا.)

measure مقدر، مقدار

measure of being مقدار وجود

Meccan Revelations فتوحات مکيه (ع.ا.ع)

mechanics علم حیل

mechanism

مکانیسم، سازوکار، دستگاه، نظام، ماشینیسیم، ماشین انگاری

mechanistic

قسری، مکانیستی، ماشینی، ماشین وار

mechanistic philosophy فلسفه مکانیستی

mediate با واسطه، غیر مباشر، بالعرض

mediated disciple شاگرد با واسطه

mediator of occurrence

واسطه در عروض (ف.ا.)

mediator of subsistence

واسطه در ثبوت (ف.ا.)

medieval

قرون وسطایی، مربوط به قرون وسطی یا سده های میانه

medieval ages قرون وسطا، سده های میانه

medievalism

اندیشه قرون وسطایی، فلسفه قرون وسطایی

meditation تفکر، تأمل، مراقبه، مکاشفه

meditative متفکرانه، فکورانه

medium حد وسط (م.ک.)

meeting (ع.ا.)

memory حافظه، خاطرہ، ذاکرہ

men of God اہل حق (ع.ا.)

menace وعید (ک.ا.)

mens ذہن، نفس

mental ذہنی، نفسانی، روانی

mental concept مفہوم ذہنی

mental conceptions

مفہیم ذہنی، اعتبارات ذہنی (ف.ا.)

mental finding وجود ذہنی (ف.ا.)

mental image صورت ذہنی (ف.ا.)

mental picture تصویر ذہنی

abstract mental idea مفہوم انتزاعی ذہنی

mentalism ذہن گرایی، اصالت تصوّر (ف.غ.)

mentally-positd اعتباری

Merciful, The (ا.ا.)

mercifulness رحمانیت

mercy رحمت

mercy of God رحمت خداوند

absolute mercy رحمانیت مطلق

all-encompassing mercy رحمت عامه

divine mercy رحمت الهی

divine eternal mercy لطف سابق، لطف ازلی

object of mercy مرحوم

subject of mercy راحم

merit استحقاق پاداش، حسن، ارزش (ک.ا.)

messengerhood رسالت

messianism مهدویت

metalogic ماورای منطق، فرامنطق

metamorphosis

استحاله، تغییر در صورت یا جوهر، انقلاب، مسخ

metamorphosis of the reality

انقلاب حقیقت

metamysticism فراعرزان، فلسفه عرفان

metaphilosophy

بحث در ماهیت فلسفه؛ فلسفه فلسفه

metaphor استعاره

metaphorical مجازی، استعاری

metaphorically بالمجاز

metaphysical مابعد الطبیعی، متافیزیکی

metaphysical pseudo statement

شبه قضیه متافیزیکی (ف.غ.)

metaphysician حکیم الهی، استاد مابعد الطبیعه

metaphysics

علم برین، مابعد الطبیعه، الهیات، متافیزیک، علم الهی

Aristotle's metaphysics الهیات ارسطو

descriptive metaphysics

مابعد الطبیعه توصیفی

speculative metaphysics مابعد الطبیعه نظری

metatheorem فراقضیه (م.ر.)

completeness metatheorem

فراقضیه تمامیت (م.ر.)

consistency metatheorem

فراقضیه سازگاری (م.ر.)

metempsychosis تناسخ

meteor ذنَب

meteorology آثار علوی (ک.ا.)

method، روش، طریقه

method of Basreans طریقه بصریان

method of construction روش ساخت (م.ر.)

method of the moderns

طریقه متأخران (ک.ا.)

axiomatic method روش اصل موضوعی

methodology علم اصول، روش شناسی

methodology of jurisprudence اصول فقه

legal methodology اصول فقه

Micro Anthroپ انسان صغیر (ع.ا.)

microcosm جهان صغیر (ع.ا.)

middle and the end وسط و طرف (ف.ا.)

middle position منزله بین المنزلتین (ک.ا.)

middle term وسط (م.ک.)

Mighty, The القادر (ا.ا.)

millenarianism

اعتقاد به هزاره پیامبری مسیح، هزاره باوری (ک.م.)

millenialism هزاره باوری (ک.م.)

millennium هزاره سلطنت مسیح (ک.م.)

mind عقل، ذهن، ضمیر، نفس

absolute mind عقل مطلق (ف.ا.)

occurring in the mind حصول در ذهن

universal mind عقل کل (ف.ا.)

mine معدن، کان

mineral معدنی، کانی (ک.ا.)

mineral kingdom عالم جمادی (ک.ا.)

mineralogy

علم جمادات، علم معادن، کانی شناسی (ک.ا.)

mingled ممزوج، مختلط

mingling امتزاج

minor صغری، حدّ اصغر (م.ک.)

minor extreme حدّ اصغر (م.ک.)

minor premise مقدمه صغری (م.ک.)

minor sphere فلک اصغر (ف.ا.)

minor term حدّ اصغر (م.ک.)

miracle کرامت، معجزه (ک.ا.)

non-prophetic miracle کرامت (ک.ا.)

prophetic miracle معجزه (ک.ا.)

saintly miracle کرامت (ع.ا.)

worker of miracle اهل کرامت

miraclulous معجزه آسا

miraculous power کرامت (ک.ا.)

misery مشقوت

misologist خردگريز، منطق گريز

misology

خردگريزي، استدلال گريزي، منطق گريزي

mission

رسالت (ک.ا.)، هيئت مبلغان مذهبي (ک.م.)

missionary داعي (ک.ا.)، ميسيونر، مبلغ (ک.م.)

mist ماء (ک.ا.)

mixture امتزاج

mixtures مرکبات

mnemonic terms نامهای یادآور (م.ک.)

modal موجّهه (م.ک.)

modality جهت (م.ک.)

mode

نمط، حالت، شأن، جهت، حیثیت، نهج، ضرب (م.ک.)

mode of existence حیثیت وجود (ف.ا.)

mode of necessity حیثیت وجوب (ف.ا.)

mode of the refusal of non-existence

حیثیت ابای از عدم (ف.ا.)

indefinite in mode مهمله الجهات (م.ک.)

model نمونه، مثال، مقتدا، الگو

preceding model

نمونه پیشین، مثال قبلی (ف.ا.)

modern متأخر

modes حیثیات، احوال (ک.ا.)

modes of being اطوار وجود، اکوان

dark modes هیئات ظلمانی (ف.ا.)

theory of modes نظریه احوال (ک.ا.)

modulation of existence تشکیک وجود (ف.ا.)

modulus ضریب

modus ضریب (م.ک.)

modus ponendo tollens

قیاس استثنایی منفصله، وضع و رفع دو مؤلفه فاصل (م.ک.)

ص: 91

modus ponens

استثنایی متصله، وضع مقدم، وضع تالی (م.ک.)

modus tollendo ponens

قیاس استثنایی منفصله، رفع و وضع دو مؤلفه فاصل (م.ک.) قاعده وضع مقدم (م.ر.)

modus tollendo tollens

قیاس استثنایی متصله، رفع تالی و رفع مقدم (م.ک.) قاعده رفع تالی (م.ر.)

molecule مولکول

moment آن، وقت

momently آن به آن

monad

موناد، جوهر فرد، جوهر واحدِ بسیط (ف.غ.)

monadism

مونادباوری، اعتقاد به جوهر فرد (ف.غ.)

monadist مونادباور (ف.غ.)

monadology

شناخت جوهر فردِ بسیط، مونادولوژی (ف.غ.)

monads جواهر فرد (ف.غ.)

monastery خانقاه، زاویه، دیر، صومعه، دویره

monastic(al) دیری، صومعه ای، راهبانه، رهبانی

monasticism رهبانیت، دیرنشینی

monism

اعتقاد به جوهر واحد، تک جوهری، مکتب وحدت وجود

monism of the being وحدت وجود (ع.ا.)

existential monism وحدت جوهری وجود

neutral monism

وحدت گرایی نه روحی نه جسمی (ف.غ.)

monistic theology الهیات توحیدی

monotheism توحید، یکتاپرستی

monotheism in belief توحید علمی (ک.ا.)

monotheism in deeds توحید عملی (ک.ا.)

monotheist موحد، یکتاپرست

mood ضرب (م.ک.)

indemonstrable mood ضرب مشهور (م.ک.)

unproductive mood ضرب عقیم (م.ک.)

moral اخلاقی

moral argument برهان اخلاقی

moral code قاعده اخلاقی

moral conduct رفتار اخلاقی

moral conscience وجدان اخلاقی

moral improvement تهذیب خلق

moral moderation تعدیل خلق

moral obligation تکلیف اخلاقی (ک.ا.)

moral philosophy فلسفہ اخلاق

moral sense حسن اخلاق

moral standards موازين اخلاقی

moralism اخلاق باوری، اخلاق پرستی

moralist عالم اخلاق، اخلاقی، اخلاق باور

moralistic اخلاق باورانه

morality اخلاقیات

morally-obliged مکلف (ک.ا.)

morals اخلاقیات، اصول اخلاقی

cultivation of morals تہذیب اخلاق

more بیشی

more peculiar اخص

mortal فانی، فناپذیر، میرا

mortalism اعتقاد بہ فناپذیری نفس

mortality فناپذیری، میرایی

ص: 92

اصح most befitting

افضل (ک.ا.) most excellent

اعم most general thing

العلی (ا.ا.) Most High, The

اقدس most sacred

ام الكتاب (ک.ا.) Mother of the Book

حرکت motion

motion around the center

حرکت بر وسط (ف.ا.)

motion from the center

حرکت از وسط (ف.ا.)

حرکت عرضی (ف.ا.) accidental motion

حرکت فلک (ف.ا.) celestial motion

circular motion

حرکت مستدیر، حرکت دوری (ف.ا.)

compulsive motion; constrained motion

حرکت قسری (ف.ا.)

حرکت نامقطع (ف.ا.) continuous motion

حرکت ذره ای corpuscular motion

حرکت ذاتی (ف.ا.) essential motion

حرکت دائمی eternal motion

forced motion حرکت قسری (ف.ا.)

imposed motion حرکت تسخیری

intensifying motion حرکت اشتدادی (ف.ا.)

intersect motion حرکت قطعی (ف.ا.)

measure of motion مقدار حرکت (ف.ا.)

passive motion حرکت انفعالی (ف.ا.)

perpetual motion حرکت دائمی

planetary motion حرکت سیارات (ف.ا.)

power of motion قوه محرکه (ف.ا.)

progressive motion حرکت اشتدادی (ف.ا.)

rectilinear motion حرکت مستقیم (ف.ا.)

rotary celestial motion

حرکت دوری سماوی (ف.ا.)

rotary motion حرکت دوری (ف.ا.)

slow motion حرکت بطی ء (ف.ا.)

substantial motion حرکت جوهری (ف.ا.)

successive motion حرکت متعاقب (ف.ا.)

trans-substantial motion

حرکت جوهری (ف.ا.)

uniform motion حرکت یکنواخت

voluntary motion حرکت ارادی (ف.ا.)

willful motion حرکت ارادی (ف.ا.)

motivation انگیزه، داعی (ک.ا.)

motive داعی (ک.ا.)

motive force قوه محرکه (ک.ا.)

motive for the good داعی بر خیر (ک.ا.)

move حرکت

moved متحرک

object moved شیء متحرک

movement حرکت

movement-in-substance

حرکت در جوهر (ف.ا.)

movement of the spheres

حرکت افلاک (ف.ا.)

movement of translation

حرکت انتقالی (ف.ا.)

compelled movement حرکت قسری، (ف.ا.)

constrained movement حرکت قسری (ف.ا.)

continuous movement حرکت متصل (ف.ا.)

cutting movement-حرکت قطعی (ف.ا.)

discontinuous movement

حرکت منفصل (ف.ا.)

involuntary movement-حرکت اضطراری

mediating movement-حرکت توسطیه (ف.ا.)

natural movement-حرکت طبیعی

psychic movement-حرکت نفس

spontaneous movement

حرکت مبتدعه (ف.ا.)

substantial movement

حرکت جوهری (ف.ا.)

that to which movement is directed

ما الیه الحركه (ف.ا.)

uncaused movement-حرکت مخترعه (ک.ا.)

volitional movement-حرکت ارادی

mover-محرک

direct mover

محرک مستقیم، محرک مباشر (ف.ا.)

immobile prime mover

محرک اول غیر متحرک (ف.ا.)

first mover-محرک اول (ف.ا.)

immovable mover محرک نامتحرک (ف.ا.)

original mover محرک نخستین (ف.ا.)

primary mover محرک اول (ف.ا.)

prime immovable mover

محرک غیر متحرک نخستین (ف.ا.)

prime mover محرک اول (ف.ا.)

unmoved mover محرک غیر متحرک

moving متحرک

moving agent محرک

moving at will متحرک بالاراده (ف.ا.)

moving power قوه محرکه (ف.ا.)

moving thing متحرک

Muhammadan Reality حقیقت محمدیه (ع.ا.)

multiple متکثر، چندگانه

multiplicity تکثر، کثرت

multiplicity of bodies کثرت اجسام

multiplicity of eternal تعدد قدما (ک.ا.)

multiplicity within unity

کثرت در وحدت (ع.ا.)

free from multiplicity عاری از کثرت (ف.ا.)

multi-signification اشتراک در الفاظ (م.ک.)

multivalent متشابه

multivalent verses of the Quran

متشابهات قرآن

mundane دنیوی، زمینی

mundus imaginalis عالم خیال، عالم مثال (ف.ا.)

mundus intelligibilis عالم معقولات (ف.ا.)

mundus sensibilis محسوسات (ف.ا.)

Munificent, The الکریم (ا.ا.)

musical audition السّماع (ع.ا.)

mutation جهش، دگرگونی

Mu` tazilah معتزله

Mu` tazilism آیین معتزله، مذهب اعتزال (ک.ا.)

Mu` tazilites معتزله، پیروان معتزله

mutual مشترک

mutual implication تلازم (م.ک.)

mutual imprecation مباحله (ک.ا.)

mutual resemblance تماثل

mutually exclusive مانعه الجمع (م.ک.)

mysteries رمز، مکنونات، اسرار

divine mysteries اسرار ربّانی، اسرار الهی

mysterious سرّی، مرموز، پنهانی

mystery سرّ، رمز

mystery of predestination سرّ قدر (ک.ا.)

essential mystery سرّ ذاتی

mystic سرّی، غیبی، عارف

mystic dance وجد، سماع (ع.ا.)

mystic journey سلوک عرفانی (ع.ا.)

mystic intuition کشف و شهود عرفانی (ع.ا.)

mystic path طریقت (ع.ا.)

mystic robe خرقه (ع.ا.)

mystic trance خلسه عرفانی (ع.ا.)

mystical عرفانی، صوفیانه

mystical spirituality تصوّف (ع.ا.)

mystical union اتحاد عرفانی (ع.ا.)

mystical vision مکاشفه (ع.ا.)

mystical witnessing مشاهدہ (ع.ا.)

mysticism عرفان، تصوّف، مذهب اهل باطن (ع.ا.)

myth اسطوره، افسانه

mythical اسطوره ای، افسانه ای

mythographer اسطوره نگار

mythography اسطوره نگاری

(mythologic(al

اسطوره شناختی، اسطوره ای، افسانه ای

mythologist اسطوره شناس

mythology اسطوره شناسی، اساطیر

ص: 95

name اسم، نام

All-Comprehensive Name of Allah

اسم جامع الله (ع.ا.ع)

Exalted Name of God

اسم اعظم خداوند (ع.ا.ع)

God's Supreme Name اسم الله الاعظم (ع.ا.ع)

Greatest Divine Name

اسم اعظم خداوند (ع.ا.ع)

(Greatest Name (of God) اسم اعظم (ع.ا.ع)

named مسمّى

names اسماء (ع.ا.ع)

Divine Names and Qualities

اسماء و صفات الهى (ع.ا.ع)

locus of manifestation of the Names and Attributes of Allah

مظهر اسماء و صفات خدا (ع.ا.ع)

Most Beautiful Names اسماء الحسنی (ع.ا.ع)

Purifying Names of God

اسماء تنزيهی خداوند (ع.ا.ع)

Universal Divine Names

اسماء کلی الهی (ع.ا.ع)

nativism فطرت گرای

natura naturans طبیعت خلاق، طبیعت فاعلی

natura naturata طبیعت انفعالی

natural فطری، ذاتی، طبیعی

natural disposition فطرت

natural distractions شوائب طبیعت

natural imitation of God تشبّه ذاتی به خدا

natural religion دین طبیعی

natural selection انتخاب طبیعی (ف.غ.)

naturalism فلسفه طبیعی، طبیعت گرای (ف.غ.)

deistic naturalism

طبیعت گرای لاهوتی (ف.غ.)

ethical naturalism

طبیعت گرای اخلاقی (ف.غ.)

naturalist طبیعی، دهری

naturalistic طبیعی گرایانه، طبیعی

naturalists طبیعیون، دهریه (ک.ا.)

nature طبع، طبیعت، فطرت

by nature بالطّبع

God-given nature فطرت خدادادی

God-knowing nature فطرت خداشناسی

God-seeking nature فطرت خداجویی

in contrast to the usual course of nature

خرق عادت

inherent nature طبع

ص: 96

original nature

فطرت اولی، فطرت نخستین (ف.ا.۱)

second nature

طبیعت ثانوی، فطرت ثانوی (ف.ا.۱)

specific nature طبیعت نوعی

universal nature طبیعت کلی (ف.ا.۱)

naturism طبیعت گرایی

nearness to God قرب به خداوند (ع.ا.۱)

Necessarily-Existing واجب الوجود

necessary واجب، ضروری، لازم

necessary and sufficient condition

شرط لازم و کافی

Necessary Being واجب الوجود

necessary by another ضرورت بالغير (ف.ا.۱)

necessary condition شرط لازم

neccesse esse per aliud وجوب بالغير (ف.ا.۱)

necessitarianism

اعتقاد به جبر در حوادث و افعال، جبر انگاری (ک.ا.۱)

necessitation ایجاب

necessity وجوب، ضرورت، جبر

necessity by itself وجوب بالذات

necessity by something else وجوب غيرى

necessity caused by the other

ضرورت بالغير (ف.ا.)

necessity conditioned by predication

ضرورت بشرط محمول (ف.ا.)

necessity due to a quality

ضرورت وصفية (م.ك.)

necessity due to time ضرورت وقتية (م.ك.)

necessity in relation to something else

وجوب بالقياس الى الغير (ف.ا.)

necessity preceding existence

سبق وجوب بر وجود

essential necessity

ضرورت ذاتي، وجوب ذاتي (ف.ا.)

following necessity وجوب لاحق (ف.ا.)

strict necessity ضرورت مطلق

necromancy حضار ارواح

negation نفي، سلب، رفع

negation name اسم معدوله (م.ك.)

negation of more general رفع اعم (م.ك.)

negation of more specific رفع اخص (م.ك.)

negation of negation نفی نفی

absolute negation سلب مطلق، نفی مطلق

appropriateness of negation

صحت سلب (ف.ا.)

disjunction negation مانعه الخلو (م.ک.)

pure negation سلب محض

negative سلبی، سالبه، منفی

negative antagonistic سالبه عنادیّه (م.ک.)

negative cogent سالبه لزومیّه (م.ک.)

negative coincidental سالبه اتفاقیّه (م.ک.)

negative entity امر عدمی

negative quantification تسویر سالب (م.ک.)

negativism نفی گرایی، شک گرایی

Neo-Darvinism نو داروینیسیم (ف.غ.)

Neo-Hegelian نو - هگلی (ف.غ.)

Neo-Hegelianism فلسفه نو - هگلی (ف.غ.)

Neo-Hellenism نو - یونان گرایی (ف.غ.)

Neo-Kantian نوکانتی (ف.غ.)

Neo-Kantianism فلسفه نوکانتی (ف.غ.)

Neo-Lamarckism اندیشه نولا مارکی (ف.غ.)

Neo-Liberalism لیبرالیسم جدید (ف.غ.)

Neo-Marxism نومارکسیسم (ف.غ.)

Neo-Marxist نومارکسیست (ف.غ.)

Neo-Orthodox نوارتدکس (ک.م.)

Neo-Orthodoxy

نوارتدکسی، راست دینی جدید در الهیات پروتستان در برابر لیبرالیسم

neophyte نوآیین، مبتدی

Neo-Platonism فلسفه نوافلاطونی

Neo-Platonists نوافلاطونیان

Neo-Positivism پوزیتویسم نوین (ف.غ.)

Neo-Pythagoreanism

مذهب نوفیثاغوری، فیثاغوریان جدید

Neo-Realism

رنالیسم جدید، واقع گرایی نو (ف.غ.)

Neo-Scholasticism فلسفه جدید مدرسی (ف.غ.)

Neo-Scholastics نومدرسیان (ف.غ.)

Neo-Thomism فلسفه نوتوماسی (ف.غ.)

Neo-Thomist نوتوماسی (ف.غ.)

Neo-Traditionalism سنت گرای نو

Nestorian نسطوری

Nestorianism مذهب نسطوری

neutral لا اقتضاء

new creation خلق جدید

New Testament عهد جدید (ک.م.)

next world آخرت، عقبی (ک.ا.)

Nigh, The القریب (ا.ا.)

night of determination شب قدر

nihilism

انکار هستی، نیست انگاری، پوچ انگاری، نیهیلیسم (ف.غ.)

epistemological nihilism

پوچ انگاری معرفت شناختی (ف.غ.)

ethical nihilism پوچ گرای اخلاقی (ف.غ.)

metaphysical nihilism

پوچ انگاری مابعدالطبیعی (ف.غ.)

theological nihilism پوچ انگاری دینی (ف.غ.)

Nizaris نزاریه (ک.ا.)

noesis عقل ورزی

noetic عقلانی، ناشی از عقل

nominal اسمی

nominal definition تعریف اسمی (م.ک.)

nominalism

مذهب اصالت اسم، لفظی انگاشتن کلیات، اصالت تسمیه (ف.غ.)

nominalists تسمیه گرایان (ف.غ.)

nomos قانون، ناموس

(al)nomothetic قانون مدارانه، مبتنی بر قانون

nonapologetic دفاع غیر استدلالی

nonbeing عدم، لاجود، نیستی

essential nonbeing عدم ذاتی (ف.ا.)

preceded by nonbeing مسبوق بعدم (ف.ا.)

temporal nonbeing عدم زمانی (ف.ا.)

nonbeliever کافر

nonconditioned لا به شرط (ف.ا.)

nonconditioned as a division

لا به شرط قسمی (ف.ا.)

ص: 98

nonconditioned as a source of division

لا به شرط مقسّمی (ف.ا.)

noncontingent being ناممکن (ف.ا.)

noncontradiction اصل عدم تناقض

noncontradictory نامتناقض

noncorporeal غیر جسمانی، مجرد (ف.ا.)

noncorporeal essences مجردذوات (ف.ا.)

nondemonstrability برهان ناپذیری

nondetermined نامتعیّن، نامتعیّن

nondialectical غیر دیالکتیکی (ف.غ.)

nondoctrinal غیر اعتقادی

nondogmatic غیر جزمی

nonego جزم، غیر خود، جهان خارجی

nonempirical غیر تجربی

nonentity لا شیء، ناموجود، عدم

absolute nonentity عدم مطلق، سلب محض

nonessential غیر ذاتی

noneternal محدّث، غیر قدیم

noneternity حدوث (ف.ا.)

nonexistence عدم، نیستی، لیس

nonexistence at the level of perpetual duration

عدم دهری (ف.ا.)

nonexistence at the level of sempiternity

عدم سرمدی (ف.ا.)

nonexistence in the sense of privat-ion
عدم ملکه (ف.ا.)

nonexistence in time
عدم زمانی (ف.ا.)

nonexistence of "before"
عدم سابق (ف.ا.)

nonexistence related to something

عدم مضاف (ف.ا.)

aspects of nonexistence
انحای عدم (ف.ا.)

infiltration of nonexistence
تخلّل عدم (ف.ا.)

interference of nonexistence

تخلّل عدم (ف.ا.)

parallel nonexistence
عدم مجامع (ف.ا.)

precedence of nonexistence
عدم سبق

preceding nonexistence
عدم سابق (ف.ا.)

pure nonexistence
عدم محض

sheer nonexistence
عدم بحت

state of essential nonexistence

لیسیت ذاتی (ف.ا.)

temporal nonexistence
عدم زمانی (ف.ا.)

tracer of nonexistence
عدم راسم (ف.ا.)

nonexistent معدوم، ناموجود

nonexistent by necessity

ضروريه العدم (ف.ا.)

impossible nonexistent معدوم ممتنع (ف.ا.)

nonexistential لا وجودي، عدمي

nonexisting معدوم

nonlogical غير منطقي

nonmaterial مجرد، غير مادي

nonmateriality تجرد

non-Muslim citizen ذمّي (ك.ا.)

nonnatural غير طبيعي

nonnonbeing لاعدم

nonobjective غير عيني

nonpower لاقوه (ف.ا.)

nonreligious غير شرعي، غير مذهبي

nonsense بی معنا، مهمل، حشو (ف.غ.)

non-sensible غیر محسوس

nonsensory غیر حسّی

nonsensory perception ادراک غیر حسّی

non-space لا مکان

nonspacial غیر مکانی

nonstatic غیر ثابت، نا ثابت

nonsymmetrical غیر متقارن

nontemporal غیر زمانی، بی زمان

nontheological غیر کلامی

nonthing لا شیء

nonverifiable تحقیق ناپذیر، اثبات ناپذیر

nonvolitional غیر ارادی

norm قاعده، هنجار، معیار

normative دستوری، تجویزی

normless بی هنجار

notbeing نیستی

nothing لا شیء

nothingness نیستی، لا شیئیّت، هیچی

contingent upon nothingness

مسبق به عدم (ف.ا.)

essential nothingness (ف.ا.)

notion مفهوم، تصوّر، صورت معقول

added mental notion

مفهوم زاید ذهنی (ف.ا.)

universal intelligible notion

مفهوم کلی عقلی (م.ک.)

notional مفهوم، تصوّری، ذهنی

notions مفاهیم، تصوّرات

apprehensional notions

معلومات تصوّری (م.ک.)

declarative notions معلومات تصدیقی (م.ک.)

notitia illata علم اکتسابی

notitia innata علم فطری

notitia intuitiva علم شهودی

noumena ذاتهای معقول، اشیای فی نفسه (ف.غ.)

noumenal ذاتی، نفس الامری

noumenal reality

ذات معقول، حقیقت در ذات خود

noumenal world عالم ذات

noumenalism ذات باوری (ف.غ.)

noumenon

بود، ذات معقول، شیء فی نفسه (ف.غ.)

noun-part بخش اسمی (م.ر.)

Nourisher, The المقیمت (ا.ا.)

nous عقل، ذهن، فهم

novelty حدوث، ابداع

novice مرید (ع.ا.)

novum organum نوافزار، ارغنون جدید (ف.غ.)

null پوچ، هیچ، بی ارزش

null and void هیچ، پوچ، باطل

nullification تعطیل، معدوم کردن، اعدام (ک.ا.)

nullity بطلان، هیچی، پوچی

number عدد

cardinal number عدد اصلی

composite number عدد مرکب

finite number عدد متناهی

ideal number عدد مثالی (ف.ا.)

imaginary number عدد موهوم (ف.ا.)

ص: 100

limit number عدد حدّی

natural number عدد طبیعی

ordinal number عدد ترتیبی

numen نومن، خدا، ربّ

numerical symbolism of the letters of the Arabic alphabet علم جفر (ف.ا.)

numinous الهی، روحانی

ص: 101

object

متعلّق، مصداق، عین خارجی، موضوع شناسایی، ابژه

object

known accidentally

معلوم بالعرض (ف.ا.)

object known by accident

معلوم بالعرض (ف.ا.)

object known by essence

معلوم بالذات (ف.ا.)

object known essentially

معلوم به ذات (ف.ا.)

object of an objective fact

مطلب لِم ثبوت (م.ک.)

object of composite whetherness

مطلب هل مرگبه (م.ک.)

object of how مطلب كيف (م.ک.)

object of how-many مطلب كم (م.ک.)

object of intuition متعلّق شهود (ف.غ.)

object of knowledge

متعلّق شناسایی، عین معلوم

object of question (م.ک.)

object of simple whetherness

مطلب هل بسیطه (م.ک.)

object of thought متعلق فکر

object of understanding متعلق فهم

object of what (م.ک.)

object of what kind of (م.ک.)

object of what of definition

مطلب ماى حقيقه (م.ک.)

object of what of lexical explanation

مطلب ماى شارحه (م.ک.)

object of when (م.ک.)

object of where (م.ک.)

object of whether (م.ک.)

object of why (م.ک.)

object of why of affirmation

مطلب ليم اثبات (م.ک.)

object variable متغير شى ء (م.ر.)

object willed مراد

cognitive object معقول (ف.ا.)

external object شى ء خارجى، عين خارجى

external object of knowledge معلوم خارجی

intelligible object شیء معقول، امر معقول

perceived object شیء مدرك

sensible object شیء محسوس

objectifiable عینیت پذیر

ص: 102

objectification عینیت دادن، عینیت بخشیدن

objective عینی، خارجی، واقعی

objective entities

اعیان موجودات، حقایق عینی

objective ethical standards

معیارهای عینی اخلاقی

objective intelligible world جهان معقول عینی

objective reference

مابه ازای خارجی، مرجع عینی، دلالت عینی

secondary objective غایت ثانوی

objectivism عینی گرایی

objectivity

عینیت، وجود خارجی، ذاتیت، نفس الامری بودن

objects اشیای خارجی، اعیان

objects of question مطالب (م.ک.)

external objects اعیان خارجی

mathematical objects اعیان ریاضی

real objects اعیان

tangible objects ملموسات

obligation تکلیف، الزام، وجوب (ک.ا.)

obligation to the impossible

تکلیف ما لا يُطاق (ک.ا.)

religious obligation تکلیف شرعی (ک.ا.)

obligations واجبات

obligatoriness وجوب (ک.ا.)

canonical obligatoriness

وجوب شرعی (ک.ا.)

obligatory واجب (ک.ا.)

obligatory duty فریضه (ک.ا.)

obligatory on all واجب کفایی (ک.ا.)

obligatory on every individual

واجب عینی (ک.ا.)

obligatory ordinance فریضه

obligatory prohibition حرام

obligatory rule واجب (ک.ا.)

failure to do what is obligatory

اخلال به واجب (ک.ا.)

obliged مکلف (ک.ا.)

obliteration محو، طمس (ع.ا.)

obscure ظلمانی

obscurity ظلمت، غسق

observability مشاهده پذیری

observable مشاهده پذیر، قابل مشاهده

observation مشاهده، قوه مشاهده

physical astronomical observation

ارصاد جسمانی (ف.ا.)

presentational observation

مشاهده حضوری (ع.ا.)

sense observation مشاهده حسی

spiritual astronomical observation

ارصاد روحانی (ف.ا.)

observational مشاهده ای

obversion عدول محمول (م.ک.)

obverted contra-positive عکس نقیض (م.ک.)

occasion علت، سبب، علت اتّفاقی

occasional عَرَضی

occasionalism

اعتقاد به تأثیر خداوند در علیت، نظریه علل اتّفاقی، نظریه علل موقعی (ف.غ.)

occult خفی، مستور، نهان

occultation، ستر (ک.ا.)

greater occultation غیبت کبری (ک.ا.)

lesser occultation غیبت صغری (ک.ا.)

major occultation غیبت کبری (ک.ا.)

minor occultation غیبت صغری (ک.ا.)

the time of occultation دوره ستر (ک.ا.)

occultism

علم غریبه، علم باطن، علم غیب، اعتقاد به علم غیب (ف.ا.)

occurrence حدوث، وقوع، عروض

occurrence of an act صدور فعل (ک.ا.)

Oedipus Complex عقده اودیپ (ف.غ.)

of itself لِنفسه

offence گناه (ک.ا.)

offender گناهکار

grave offender فاسق (ک.ا.)

omega (rule) امگا (قاعدہ)

ominis causa efficiens est

هر علتی را فاعلی است

omnipotence قدرت مطلق، جبروت

divine omnipotence عالم جبروت

God's omnipotence قاهریت خداوند (ف.ا.)

Omnipotent, The

القدير، القاهر، القهار، الجبار (ا.ا.)

omnipotent قديرتمند، مقتدر

omnipresence حضور مطلق

omniscience علم مطلق

Omniscient, The العالم (ا.ا.)

omniscient حكيم مطلق، دانای مطلق

One, The الواحد (ا.ا.)

one واحد

one by accident واحد به عرض

one by genus واحد به جنس

one by way of a numerical unity

واحد به وحدت عددی (ف.ا.)

one by way of a true and real unity

واحد به وحدت حقه حقیقیه (ف.ا.)

one by way of a true but shadowing

unity واحد به وحدت حقه ظلیه (ف.ا.)

One through the Essence

احدی بالذات (ع.ا.)

generalized conceptual one

واحد بالعموم مفهومی (ف.ا.)

generalized one وواحد بالعموم (ف.ا.)

generic one وواحد جنسی (ف.ا.)

non-real one وواحد غیر حقیقی (ف.ا.)

numerical one وواحد عددی (ف.ا.)

positional one وواحد موضعی (ف.ا.)

specific one وواحد نوعی (ف.ا.)

oneirocritic ومعبر خواب

oneirocriticism وعلم تعبیر خواب

oneiromancer ومعبر خواب، رؤیاگزار

oneiromancy وتعبیر خواب

oneness وتوحید یگانگی، احدیت

oneness of Allah ویگانگی خداوند

oneness of existence ووحدت وجود (ع.ا.)

oneness of God وتوحید

oneness of perception ووحدت شهود (ع.ا.)

oneness of species ووحدت نوعیه (ف.ا.)

oneness of witnessing ووحدت شهود (ع.ا.)

absolute oneness مطلق یکتایی

divine oneness توحید

essential oneness احدیت ذاتی (ع.ا.۱)

individual oneness وحدت شخصیّه (ف.ا.۱)

light of oneness انور احدیت (ع.ا.۱)

station of oneness مقام و احدیت (ع.ا.۱)

ontic مربوط به وجود واقعی

ontogenesis=ontogeny سیر تکامل زیستی فرد

ontological هستی شناختی، وجود شناختی

ontological argument

برهان هستی شناختی، برهان وجودی، برهان از ذات به ذات، برهان صدیقین (ف.ا.۱)

ontological plane مرتبه هستی شناختی

ontological proof

برهان معرفت وجود، برهان وجودی، برهان هستی شناختی

ontological status مرتبه وجودی

ontologist هستی شناس

ontology هستی شناسی، امور عامه

open ظاهر

Opener, The الفتّاح (ا.ا.۱)

opinion ظن، عقیده، نظر

diversity of opinion تعدد آرا

اجتهاد رأی exercise of opinion

اصحاب رأی (ك.ا.) followers of opinion

رأى (ك.ا.) individual opinion

افتوى legal opinion

partisans of personal opinion

اصحاب رأى (ك.ا.)

رأى person opinion

آراء opinions

generally accepted opinions

مشهورات (م.ك.)

رأى مقبولات (م.ك.) recieved opinions

مقابل، متضاد (م.ك.) opposed

حکم متضاد (م.ك.) opposed assertion

مقابل، ضد، عكس opposite

مقابل عدم مقابل (ف.ا.) opposite privation

affirmation and negation opposite

تقابل سلب و ايجاب (م.ك.)

مقابل، تضاد (م.ك.) contraries opposite

مقابل به ضد near opposite

privation and possession opposite

تقابل عدم و ملكه (م.ك.)

relative term opposite تقابل تضایف (م.ک.)

opposites اضداد

agreement of two opposites

اجتماع متقابلین (م.ک.)

identity of opposites و احدت ضدین

opposition تقابل، تضاد، تباین (م.ک.)

opposition of two correlatives

تقابل متضایفین (م.ک.)

square of opposition مربع تباینات (م.ک.)

optimism

خوش بین، خوش بینی نسبت به جهان آفرینش

optimist خوش بین

oracle سروش الهی، الهام

oratio explicans قول شارح (م.ک.)

ordaining تقدیر (ک.ا.)

order نظم، ترتیب، نظام، طریقه، طریقت

ص: 105

ascending order سیر صعودی (ف.ا.)

best world-order نظام خیر کلی (ف.ا.)

divine order امر الہی (ع.ا.)

first order مرتبہ اول

good universal order نظام خیر کلی (ف.ا.)

hierarchical order سلسلہ مراتب

mystical order طریقت (ع.ا.)

natural order ترتیب طبعی

positional order ترتیب وضعی

Sufi order طریقت، طریقه (ع.ا.)

ordered مرتب

ordered pair دو تایی مرتب (م.ر.)

ordering ترتیبی، ترتیب

ordering relation نسبت ترتیبی (م.ک.)

ordinance حکم، فرمان

ordinance of the law حکم شریعت (ک.ا.)

ordination قضا و قدر (ک.ا.)

divine ordination قضا و قدر الہی (ک.ا.)

organic ساختاری، عضوی، آلی، طبیعی، ذاتی

Organizer, The المصوّر (ا.ا.)

organon ارغنون (م.ک.)

origin منشأ، خاستگاه، اصل، مبدأ

origin and end مبدأ و معاد (ک.ا.)

origin and return مبدأ و معاد

First Origin, The مبدأ اوّل (ف.ا.)

first origin اصل و نخستین اشیا (ف.ا.)

temporal origin حدوث زمانی (ف.ا.)

The same origin اصل واحد

original نخستین، اوّلیه، بدیع

originated محدث، حادث، ابداعی، مُبدع

originated existence وجود حادث، حادث

origination حدوث، مبدأ، صدور

origination and demise

حدوث و دشور (ف.ا.)

origination in time مبدأ زمانی (ف.ا.)

originative آفریننده، آغازین

Originator, The الفاطر، المُبدع (ا.ا.)

orthodox

موافق با آیین رایج، متعارف، پذیرفته، رسمی، راست آیین

orthodox Muslim مسلمان سنتی

orthodoxy

درست آیینی، موافقت با آیین رایج، راست آیینی

ostensive استدلال بی واسطه

otherness غیریت

other world جهان اخروی

ought التزام، التزام

ought-statement گزاره تکلیفی، گزاره الزامی

Outer, The الباطن (ع.ا.)

Outward, The الظاهر (ا.ا.)

ص: 106

pagan کافر، بی دین، بی خدا

pagan world جهان کفر

pagandish کفرآمیز

pagandom جهان کفر

paganism کفر، الحاد، بی دینی

pain الم (ک.ا.)

Painter, The المصوّر (ا.ا.)

pancosmism

اعتقاد به این که جهان مادی همان است که هست، همان انگاری جهان مادی

panentheism

همه خدایی، همه در خدا انگاری، خدا در جهان انگاری (ف.غ.)

panlogism

منطقی انگاشتن همه موجودات (ف.غ.)

panpsychism ذی روح انگاشتن جهان

pan-satanism مظهر شیطان انگاشتن جهان

pansoptic(al) همه دان، دانای مطلق

pansopticism همه دانی، دانایی مطلق

pantheism

همه خدا انگاری، آیین وحدت وجود (ع.ا.)

pantheist وحدت وجودی (ع.ا.)

(pantheistic(al) وحدت وجودی (ع.ا.)

paradigm مثال، نمونه اعلی

paradox متناقض، شطح، پارادوکس

liar paradox پارادوکس دروغ گو

paradoxical

متناقض نما، شطح آمیز، ناساز، تناقض آمیز

paralogical

مبتنی بر استدلال غلط، غیر منطقی، مغالطه ای (م.ک.)

paralogism

استنتاج مغالطه ای، مغالطه، قیاس کاذب (م.ک.)

(al)paralogistic(al) مغالطه گر(انه)

par excellence عالی، فراتر از همه

par excellent عالی، متعالی

paronym مشتق

part جزء

part and all جزء و کل

part and whole جزء و کل

part of a real composite جزء مرکب حقیقی

part-whole relationship ارتباط جزء به کل

additional part جزء زاید (ک.ا.)

basic part جزء اصلی (ک.ا.)

combined part جزء مؤلف (ك.ا.)

concrete part جزء عینی (ك.ا.)

ص: 107

divisible part جزء تقسیم پذیر (ک.ا.)

imaginary part جزء موهوم، جزء ذهنی (ف.ا.)

indivisible part

جزء تقسیم ناپذیر، جزء لایتجزئی (ک.ا.)

integral part جزء لاینفک

quantitative part جزء مقداری (ک.ا.)

rational part جزء عقلی

specific part جزء خاص (م.ک.)

partial جزئی

partial existence وجود جزئی (ف.ا.)

partial ordering relation نسبت ترتیبی جزئی

participation اشتراک، مشارکت

particle ذره، جزء (ک.ا.)

indivisible particle جزء لایتجزئی (ک.ا.)

particular جزئی، جزئی اضافی (م.ک.)

particular concept مفهوم جزئی (م.ک.)

particular judgement حکم جزئی

contemplation of particular

تعقل جزئی (ف.ا.)

hypothetic particular جزئی شرطی (م.ک.)

more particular اخص

negative particular جزئیہ سالبہ (م.ک.)

relative particular جزئی اضافی (م.ک.)

veritable particular جزئی حقیقی (م.ک.)

particularism

جزئی انگاری، نظریہ رستگاری خاصان (م.ک.)

particularization

تشخص، تخصص، تخصیص (ف.ا.)

particularizer مخصّص

partisans of delegation مفوضہ (ک.ا.)

partner شریک

partner of the creator شریک الباری

party فرقه، گروه، حزب

passing away فنا (ک.ا.)

passio انفعال (ف.ا.)

passion غضب، شوق، انفعال (ک.ا.)

passive انفعالی

passive receptacle قابل

passivity انفعال

patched cloak مرقع (ع.ا.)

patched robe خرقة (ع.ا.)

Patent, The الطّاهر (ا.ا.)

ابوتpaternity

طريقه، طريق، گذر path

طريقت عليا most sublime path

طريقت (ع.ا.) mystical path

گذر باز (م.ر.) open path

طريقت در عرفان spiritual path

علم احوال بدن pathology

الصبور (ا.ا.) Patient, The

صبور، شكيبا patient

الصبور (ا.ا.) Very Patient, The

الولي (ا.ا.) Patron, The

خاص peculiar

اخص more peculiar

خاصه (م.ك.) peculiarity

absolute generality and peculiarity

عموم و خصوص مطلق (م.ك.)

قلم (ك.ا.) pen

قلم تكليف (ك.ا.) pen of responsibility

penetrationتداخل

Penitents, theتوابين

people of canopyاهل صفه

people of considerationاهل نظر

people of intrinsic meaningاهل معنا (ع.ا.)

people of the custom and community

اهل سنت و جماعت (ك.ا.)

people of the householdاهل بيت (ك.ا.)

people of the leftاصحاب شمال (ع.ا.)

people of the rightاصحاب يمين (ع.ا.)

people of theoryاهل نظر

people of the truthاهل حق، اهل عدل (ك.ا.)

perceivedمُدْرَك

object perceivedمُدْرَك

perceiverمُدْرِك

perceptادراك، ادراك حسي

real perceptادراك حقيقي

perceptibleادراك پذير، قابل ادراك، محسوس

perceptiblesمحسوسات

perception

ادراك، ادراك حسي، ادراك جزئي، احساس، بصيرت

perception by essence ادراک به ذات (ف.ا.)

perception of universals ادراک کلیات (ف.ا.)

extra-sensory perception

ادراک ماورای حسی، ادراک فوق حسی

hidden perception ادراک خفی

imaginative perception ادراک خیالی (ف.ا.)

immediate perception ادراک بی واسطه

intellectual perception ادراک عقلی

intelligible perceptoin ادراک عقلی (ف.ا.)

non-sensory perception ادراک غیر حسی

sense perception ادراک حسی

sensual perception ادراک حسی

perceptionism

وابسته انگاشتن شناخت به ادراک حسی

perceptions ادراکات، حسیات

object perceptions مدرکات

perceptions of the senses یافته های حسی

perceptive قابل ادراک، ادراکی

perceptual ادراکی، حسی

perceptual cognition

شناخت ادراکی، شناخت حسی

perceptual experience

تجربه قابل ادراک حسی، تجربه ادراکی

perceptual illusion خطای حسی

perceptualism مفهوم گرایی

percipient مُدرک، درّاک

percipient of intelligibles مُدرکِ کلیّات (ف.ا.)

percipient of particulars

مُدرک جزئیّات (ف.ا.)

perennial جاودان، ابدی

perenniality ابدی بودن، جاودانگی

perfect تمام، کامل

Perfect Man انسان کامل (ع.ا.)

absolutely perfect کاملاً مطلق

most perfect اکمل

Most Perfect Being, The اذات اکمل

perfection کمال

absolute perfection کمال مطلق

personal perfection کمال نفسانی

secondary perfection کمال ثانی

supreme perfection کمال مطلق

perfectionism کمال گرایی، کمال باوری

perigee حضیض

peripatetic مشائی، پیرو ارسطو

peripatetic philosophy

فلسفه مشائی، فلسفه ارسطویی (ف.ا.)

peripatetics مشائیان

method of peripatetics طریقه مشائین (ف.ا.)

peripateticism فلسفه مشایی

perishability فسادپذیری، تباهی پذیری

perishable فناپذیر، فسادپذیر

permanence دوام، ثبات، استمرار

permanence of the soul بقای روح

permanent دائم، همیشگی، مستقر (ک.ا.)

permeation تخلخل (ک.ا.)

perpetual دائم

perpetual duration as a container

وعای دهر (ف.ا.)

perpetual motion حرکت دائمی

absolute perpetual دائم مطلق (م.ک.)

perpetuity ابدیت، استمرار، دهر (ف.ا.)

per se

به ذات خود، به نفس خود، در گوهر خویش، حمل ذاتی

evil per se شرّ بالذات

personalism خودگرایی، خود محوری

personification تشخّص، تجسّم، انسان انگاری

petitio principii

مصادره به مطلوب، استدلال دوری (م.ک.)

phantasm صورت خیالی، وهم، شبیح

phantasmal خیالی، وهمی، ذهنی، شبیح گونه

phantasmata اشباح

phantasy خیال، پندار، وهم

phantom خیال، شبیح، وهم

phase طور

phenomena پدیدارها، پدیده ها

physical phenomena محسوسات

phenomenal پدیده ای، محسوس

phenomenal existence

وجود ظاهری، وجود محسوس

phenomenal universe عالم پدیدار

phenomenal world of experience

جهان پدیدار تجربی

phenomenalism

پدیدار باوری، اصالت دادن به پدیدارها (ف.غ.)

phenomenalist

اصالت پدیداری، اصالت ظاهری، پدیدار باور (ف.غ.)

phenomenalistic پدیدار باورانه، پدیدارانه

phenomenism

پدیدار باوری، اصالت دادن به پدیدارها (ف.غ.)

phenomenist اصالت پدیداری (ف.غ.)

phenomenistic پدیدارنگر (انه)

phenomenological پدیدار شناختی

phenomenological reduction

تحویل پدیدار شناختی (ف.غ.)

phenomenologist پدیدار شناس (ف.غ.)

ص: 110

phenomenology پدیدارشناسی (ف.غ.)

phenomenology of mind

پدیدارشناسی روح (یا ذهن) (ف.غ.)

phenomenon ظهور، نمود، پدیدار (ف.غ.)

philhellene یونان دوست

philhellenic یونان دوستانه

philhellenism یونان دوستی

philhellenist یونان دوست

philosophaster مَدّعی فلسفه، فیلسوف نما

philosophastrы فلسفه دروغین

philosophe=philosoph فیلسوف، فیلسوف نما

philosopheme برهان فلسفی، اصل فلسفی

philosopher فیلسوف، حکیم

first philosopher فیلسوف اول، معلّم اول

physical philosopher فیلسوف طبیعی

scholastic philosopher متکلم

philosophia generalis حکمت عامّه

philosophia perennis

حکمت جاودان، حکمت خالدّه

philosophia prima فلسفه اولی، حکمت برین

philosophia universalis حکمت کُلّی

philosophism فلسفه بافی، سفسطه

philosophist فلسفه باف، سوفیست

philosophization

فلسفه پردازی، فلسفه بافی، فلسفه اندیشی

philosophizer فلسفه پرداز

philosophy فلسفه، حکمت

philosophy of illumination

فلسفه اشراق، حکمت اشراق (ف.ا.)

philosophy of logic فلسفه منطق (ف.غ.)

applied philosophy فلسفه کاربردی

civil philosophy فلسفه مدنی

eclectic philosophy فلسفه التقاطی

esoteric philosophy فلسفه باطنی

experimental philosophy فلسفه تجربی (ف.غ.)

first philosophy فلسفه اولی، حکمت برین

indulging in philosophy

تقلسف، فلسفه پردازی

intuitive philosophy حکمت ذوقی (ف.ا.)

linguistic philosophy فلسفه زبان (ف.غ.)

medieval philosophy

فلسفه قرون وسطایی، فلسفه مربوط به سده های میانه

mental philosophy (ف.غ.)

natural philosophy (ف.غ.)

oriental philosophy (ف.غ.)

perennial philosophy

فلسفه جاودان، حکمت خالده

political philosophy

فلسفه مدنی، فلسفه سیاسی

popular philosophy

حکمت عامه، حکمت مردم پسند

practical philosophy (ف.ا.)

primary philosophy (ف.ا.)

process philosophy

فلسفه پویش یا استمرار (ف.غ.)

speculative philosophy (ف.ا.)

theoretical philosophy (ف.ا.)

traditional philosophy (ف.ا.)

transcendental philosophy

فلسفه استعلایی، فلسفه ترانساندانتال (ف.غ.)

phlegm بلغم

phylogeny سیر تکامل انواع

physica سماع طبیعی

physical مادی، جسمانی، طبیعی، عینی

physical eye چشم سر

physical parts اجزای مادی (ک.ا.)

physical world جهان فیزیکی

physicalism ماده گرایی

physico-theology علم کلام طبیعی (ف.غ.)

physics طبیعیات، علم طبیعی (ف.ا.)

physiognomy علم الفراسه (از علوم خفیه)

physiophilosophy فلسفه طبیعی

physitheism

تجسیم، تقدیس نیروهای مادی طبیعت

pietism

پابندی به ایمان و اعتقاد فردی سنتهای خشک دینی، پارسایی (ک.م.)

pietist عابد (ا.ع.)

piety پارسایی، دینداری، ایمان، ورع (ع.ا.)

pillar قطب، محور، رکن

pillar of universe رکن جهان، رکن جهان

pious پرهیزکار، پارسا، دیندار، متظاهر به دین

pious forefathers سلف صالح (ک.ا.)

pious predecessors سلف صالح (ک.ا.)

piousness دینداری، پارسایی

place مکان، حیّز، آیین (ف.ا.)

imprinting in a place منطبق در محل (ف.ا.)

intervening place طرفه (ک.ا.)

natural place مکان طبیعی

plane سطح

Plato افلاطون

Platonic افلاطونی

Platonic love عشق افلاطونی

Platonism

آیین افلاطونی، فلسفه افلاطونی، مکتب افلاطونی

pleasure لذت (ک.ا.) رضا (ع.ا.)

pleasure of the senses لذت حسّی

intellectual pleasure لذت عقلی

Pleiades ثریا

plenum ملاء (ک.ا.)

pleroma عرش خدا، عالم ملکوت

Plotinism مکتب افلوپین

Plotinus افلوپین

plural تکثر، چندگانه

pluralism پلورالیزم، کثرت گرایی

pluralist کثرت گرا، قائل به کثرت

pluralistic کثرت گرایانه

plurality تعدد، تکثر، چندگانگی

pneuma روح، نفس، روح القدس (ک.م.)

pneumatic روحانی، نفسانی

pneumatologist جان شناس، روح شناس

pneumatology

روح شناسی، شناخت موجودات مجرد

poetic شاعرانه، منظوم، شعری

Poetics بوطیقا، فن شعر (م.ک.)

poetry شعر، شاعری، حالت شاعرانه

points جهات

four cardinal points جهات اربعه (م.ک.)

ص: 112

pole قطب (ع.ا.)

poles اقطاب (ع.ا.)

twelve poles اقطاب دوازده گانه (ع.ا.)

polemic مجادله، جدل، جدلی (م.ک.)

polemical جدلی، بحث انگیز

polemicist اهل جدل، اهل مجادله (م.ک.)

polemics هنر مجادله، جدل

polemist=polemicist

اهل جدل، اهل مجادله (م.ک.)

polis مدینه، شهر، دولت شهر

political سیاسی

political utopianism سیاست مدنی (ف.ا.)

politics علم مدنی، سیاست مدنی (ف.ا.)

politics of imperfection سیاست ناقصه (ف.ا.)

politics of virtue سیاست فاضله (ف.ا.)

domestic politics تدبیر منزل (ف.ا.)

pollution رجز

polygenism چند ژنی انگاری انسان

polyrealism چند واقعیت انگاری

polysyllogism قیاس مرکب (م.ک.)

polytheism

شُرک، چندگانه پرستی، آیین چند خدایی

crypto-polytheism شرک خفی (ع.ا.)

hidden polytheism شرک خفی (ع.ا.)

open polytheism شرک جلی (ع.ا.)

patent polytheism شرک جلی (ع.ا.)

polytheist مشرک، چندگانه پرست (ک.ا.)

Pool, The حوض (ک.ا.)

Porphry فرفورریوس

portion حصّه

portion of existence حصّه وجود (ف.ا.)

portion of non existence حصّه عدم (ف.ا.)

position وضع، مقام، منزلت

position between faith and infidelity

منزله بین المنزلتین (ک.ا.)

intermediate position

منزله بین المنزلتین (ک.ا.)

particular position وضع خاص

positional وضعی، مکانی

positive مثبت، تجربی، ایجابی، محصل

positive concept مفهوم محصل (ف.غ.)

positive law قانون وضعی، قانون موضوعه

positivism فلسفه تحصّلی، پوزیتیویسم (ف.غ.)

positivist تحصّلی مذهب، پوزیتیویست (ف.غ.)

positivistic پوزیتیویستی، تحصّلی (ف.غ.)

possession ملک، جده (م.ک.)

possibility امکان

possibility by itself امکان بالذات (ف.ا.)

possibility by something else

امکان بالغير (ف.ا.)

possibility in relation to something else

امکان در قیاس به غير (ف.ا.)

possibility in the sense of need

امکان به معنای فقر

possibility through preparedness

امکان استعدادی

absolute possibility امکان مطلق (ف.ا.)

area of possibility بقعه امکان (ف.ا.)

bare possibility امکان صرف (ف.ا.)

essential possibility امکان ذاتی (ف.ا.)

future possibility امکان استقبالی (ف.ا.)

general possibility امکان عام

higher possibility امکان اشرف (ف.ا.)

lower possibility امکان اخسّ (ف.ا.)

nobler possibility امکان اشرف (ف.ا.)

occurring possibility امکان وقوعی (ف.ا.)

pure possibility امکان صرف (ف.ا.)

possible ممکن

possible being ممکن الوجود (ف.ا.)

possible existent وجود ممکن، ممکن الوجود

possible intellect عقل هیولانی (ف.ا.)

general possible ممکن عام (م.ک.)

necessary possible ممکن ضروری (ف.ا.)

particular possible ممکن خاصّ (م.ک.)

true possible ممکن حقیقی (ف.ا.)

posterior متأخر، پسین، بعدی

Posterior Analytics

آنالوطیقای دوم، برهان (م.ک.)

posterior knowledge معرفت بعدی (ف.غ.)

posterior to God متأخر از خداوند

posteriority تأخر

post-eternity (ف.ا.)

post-Kantian پس از کانتی (ف.غ.)

postponement (ک.ا.)

Postponer, The المؤخر (ا.ا.)

postulate اصل موضوع، اصل مسلم، فرض (م.ک.)

postulates اصول موضوعه، مسلمات (م.ک.)

postulation فرض، اصل مسلم

postulational system

نظام مبتنی بر اصول موضوعه

potency بالقوه بودن

in potency بالقوه

pure potency محض

potentia بالقوه، قوه

potential بالقوه، ممکن

potential entity وجود ممکن، وجود بالقوه

potential infinite بی نهایت بالقوه

gradual transition of that which is potential to actuality

خروج تدریجی از قوه به فعل (ک.ا.)

potentiality بالقوه بودن، امکان

contingent potentiality بالقوه امکانی (ف.ا.)

material potentiality

قوّه مادّی، امکان مادّی (ف.ا.)

فقيرpoverty

existential poverty وجودی (ف.ا.)

power استطاعت، قوه (ک.ا.)

power along with the act

استطاعت همراه با فعل (ک.ا.)

assimilative power قوّه مشبّهه

craving power قوّه شوقیه (ف.ا.)

external perceptive power

قوّه مدرکه ظاهری (ف.ا.)

forming power قوّه مصوّره (ف.ا.)

generative power قوّه مولّده (ف.ا.)

growing power قوّه نامیه (ف.ا.)

incentive power قوّه فاعلیّه محرّکه (ف.ا.)

individual power قوّه شخصیّه (ف.ا.)

internal perceptive power

قوّه مدرکه باطنی (ف.ا.)

modifying power متصرفه (ف.ا.)

motive power محرکه (ف.ا.)

nutritive power غذایه (ف.ا.)

object of power مقدر (ک.ا.)

perceptive power ادراکی (ف.ا.)

physical power طبیعی (ف.ا.)

psychic power نفسانی (ف.ا.)

receptive power محصله (ف.ا.)

Powerful, The القادر (ا.ا.)

powerful by a power قادر به قدرت (ک.ا.)

Powerful by Himself قادر بنفسه (ف.ا.)

powerful without qualification

قادر علی الاطلاق (ف.ا.)

All-Powerful, The القادر (ا.ا.)

ceaselessly powerful همیشه قادر (ک.ا.)

Most Powerful, The الجبار (ا.ا.)

practical عملی

practice سنت، عرف

religious practice طاعت (ک.ا.)

standard practice سنت

pragmatic عمل گرایانه، عملی، واقع بینانه

pragmatism

عمل گرای، واقع بینی، فلسفه اصالت عمل (ف.غ.)

pragmatist عمل گرا (ف.غ.)

Praised, The الحمید (ا.ا.)

prakriti ماده اولیه، جهان پدیدارها

praxis عمل

prayer دعا، نیایش، اتحاد معنوی با خداوند

precautionary concealment تقیّه (ک.ا.)

preceded by time مسبوق به زمان

precedent سُنّت، رسم

precept حکم، اصل، قاعده

preconception صورت ازلی، پیش پندار

predestinarian جبری مذهب (ک.ا.)

predestinarianism

جبرگرای، اعتقاد به جبر (ک.ا.)

predestinarians جبرگرایان، جبریون (ک.ا.)

predestination قضا، جبر، تقدیر (ک.ا.)

predestined thing مقضی (ک.ا.)

predetermination قضا (ک.ا.)

predetermined مقدر (ک.ا.)

predetermined term اجل (ک.ا.)

predeterminism اصل موجبیّت الهی

predicable قابل حمل، محمول

predicables حملیات، محمولات، حمل شونده ها

predicament مقوله، جنس عالی (م.ک.)

predicamental مقوله ای (م.ک.)

predicate محمول، محکوم به، گزاره (م.ک.)

predicate by way of adherence

محمول بالضمیمه

predicate extracted from its subjects

خارج محمول (ف.ا.)

predicate variable متغیر محمولی (م.ر.)

accidental predicate محمول بالعرض

confirmation of the predicate عقد حمل

real predicate محمول واقعی (ف.غ.)

predicated by محکوم علیه

predication حمل (م.ک.)

common predication حمل شایع (م.ک.)

common technical predication

حمل شایع صناعی (م.ک.)

derivative predication حمل به اشتقاق (م.ک.)

non-derivative predication

حمل به مواطاه (م.ک.)

primary essential predication

حمل اولی ذاتی (م.ک.)

primary predication حمل اولی (م.ک.)

synthetic predication حمل مرکب

tautological predication

حمل اولی ذاتی (ف.ا.)

predicative حملی

predicate-part بخش محمولی (م.ر.)

predicativity محمول بودن

predisposition استعداد

pre-eternal ابدی، قدیم، ازلی

pre-eternity ازلیت، ازل (ف.ا.)

real pre-eternity ازل حقیقی (ف.ا.)

relative pre-eternity ازل نسبی (ف.ا.)

pre-existence وجود ازل

pre-existent قدیم

prehension و وهم، ادراک، دریافت حسّی

(premise(s) مقدمه، مقدّم، صغری و کبری (م.ک.)

premises known with certainty

مقدمات یقینی (م.ک.)

premises supposedly true مظنونات (م.ک.)

accepted premises مقبولات (م.ک.)

certain premises مقدّمات یقینی (م.ک.)

disjunctive premises

مقدّمات منفصل (م.ک.)

empirical premises

مجربّات، مقدمات حسّی (م.ک.)

gestimative premises و همیات (م.ک.)

experiential premises مجربّات (م.ک.)

false-premises قضایای وهمی (م.ک.)

generally accepted premises

مشهورات (م.ک.)

hypothetical premises

مقدمات شرطی (م.ک.)

imaginary premises مخیّلات (م.ک.)

imagined premise اقصیه وهمی

indefinite premises مقدّمات مهمله (م.ک.)

intuitive premises حدسيّات (م.ك.)

major premise مقدمه كبرى (م.ك.)

minor premise مقدمه صغرى (م.ك.)

observational premises مجرّبات (م.ك.)

presumed premises مظنونات (م.ك.)

primary premises اوّلّيات (م.ك.)

received premises مقبولات (م.ك.)

widespread premises ذايغات (م.ك.)

pre-ordained مشيّت

preponderance اولويّت، ترجيح

preponderance without there being

preponderant ترجيح بلا مُرجّح (ف.ا.)

essential preponderance اولويّت ذاتي

-giving preponderance without a prepond

erant ترجيح بلا مرجّح (ف.ا.)

that which gives preponderance to the

origination of the world

مرجّح حدوث عالم (ف.ا.)

preponderant راجح

preponderator مُرَجِّح، سبب مرَجِّح (ف.ا.)

prerequisite مقدمه لازم، پیش شرط، شرط لازم

prescript حکم، دستور

revealed prescript حکم شرعی

prescription تجویز، توصیه

prescriptive تجویزی

prescriptive statement حکم تجویزی

prescriptivism تجویزگرایی (در فلسفه اخلاق)

presence حضور، وجود

presentation صورت ذهنی، ادراک

preserved table لوح محفوظ (ک.ا.)

preserver حافظ

All-Preserver, The الحفیظ (ا.ا.)

presumption ظن، گمان

presumptions مظنونات (م.ک.)

presumptive ظنی، احتمالی

presupposed پیش انگاشته

presupposition

پیش انگاری، فرض از پیش، پیش فرض

presuppositions مسلّمات (م.ک.)

اولی نخستین، primal

وجود نخستین primal being

هیولای اولی (ف.ا.) prima materia

نخستین، آغازین، اصلی primary

اولی، نخستین prime

فاعل اول prime agent

اولاً و بالذات primo et per se

ازلی، آغازین primordial

جسم پیشین (ف.ا.) primordial body

عنصر ازلی (ف.ا.) primordial element

ابداع (ف.ا.) primordial innovation

نخستین شناخت عقلی primum cognitum

متحرک اول primum mobile

اصالت principality

principality of essence

اصالت ماهیت (ف.ا.)

اصالت وجود (ف.ا.) principality of existence

اصل، آغاز، مبدأ principle

principle of contradiction

اصل عدم تناقض (م.ک.)

اصل این همانی principle of identity

principle of indeterminacy

اصل عدم موجبیّت

principle of sufficient reason

اصل جهت کافی

first principle مبدأ اول، اصل نخستین

higher principle مبدأ اعلی

rational principle قاعده عقلی (ف.ا.)

principles مبادی، اصول

principles of belief اصول عقاید

principles of existent things

مبادی موجودات

first principles اصول اولیه، مبادی (م.ک.)

general principles امور عامه، کلیّات (ف.ا.)

prior پیشین، قبلی، مقدّم

Prior Analytics آنالوطیقای اوّل، قیاس (م.ک.)

prior in essence متقدّم بالذات

a thing being prior to itself

تقدم شیء بر خود (ف.ا.)

a thing being prior to itself by degrees

تقدّم شیء به نفس خود به مراتب (ف.ا.)

a thing being prior to itself in terms of

time تقدم شیء به نفس خود بالزمان (ف.ا.)

a thing being prior to itself with regard to

essence تقدم بر خود بالذات (ف.ا.)

priority تقدم، پیشی، سبق، اولیت (ف.ا.)

priority at the level of perpetual duration

سبق دهری (ف.ا.)

priority at the level of sempiternity

سبق سرمدی (ف.ا.)

priority in essence تقدم به ذات (ف.ا.)

priority in terms of causality

سبق به علیت (ف.ا.)

priority in terms of essence

سبق در ذات (ف.ا.)

priority in terms of honour

سبق به شرف (ف.ا.)

priority in terms of nature

سبق طبیعی (ف.ا.)

priority in terms of quiddity

سبق به ماهیت (ف.ا.)

priority in terms of rank سبق در رتبه (ف.ا.)

priority in terms of rational rank

سبق در مرتبه عقلی (ف.ا.)

priority in terms of sensible rank

سبق در مرتبه حسّی (ف.ا.)

priority in terms of substantiality

سبق در جوهر (ف.ا.)

priority in terms of time سبق به زمان (ف.ا.)

causal priority سبق علی (ف.ا.)

common basis of priority ملاک تقدّم

essential priority تقدّم ذاتی (ف.ا.)

intellectual priority تقدّم عقلی (ف.ا.)

separable priority

سبق فکّی، سبق انفکاک (ف.ا.)

temporal priority تقدّم زمانی (ف.ا.)

privation عدم (ف.ا.)

privation and possession عدم و ملکه (ف.ا.)

commonly understood privation and possession عدم و ملکه مشهور (ف.ا.)

privative عدمی

privative name نام سلّبی، نام عدمی

probabilism احتمال گرایبی

probability

ظن، احتمال، احتمالات، امکان خاص (ف.ا.)

probativity حجّیت

problematic مبهم، ظنی، نامعین

proceeding toward God سپیر الی اللّٰه (ع.ا.)

process فرایند، جریان، فعل

well-conducted process well-محکم (ک.ا.)

Proclus پروکلس، بُرقلس

procreation تولید مثل

produced in time حادث زمانی (ک.ا.)

Producer, The الباری (ا.ا.)

producer خالق، فاعل

producer of an action فاعل فعل (ک.ا.)

product حادث

production تکوین، تولید

constant production خلق مدام (ف.ا.)

productivity انتاج، زایایی، منتج بودن

profanation تقدس شکنی، هتک حرمت

progress پیشرفت، تحوّل، تکامل

progression پیشرفت، تصاعد، ارتقا

progressionist

معتقد به تکامل تدریجی انسان و اجتماع

progressive پرو به پیشرفت، در حال ترقی

prohibition نفی (ف.ا.)

project طرح (ف.غ.)

promise وعده، وعده (ک.ا.)

promise and threat وعده و وعید (ک.ا.)

promise of reward وعده (ک.ا.)

Promoter, The المقدم (ا.ا.)

prone مستعد، آماده

proneness استعداد، آمادگی

pronunciation لفظ (ک.ا.)

pronunciation of the Quran

لفظ قرآن (ک.ا.)

proof دلیل، برهان، حُجّت

proof by reductio ad absurdum

برهان خلف (م.ک.)

proof of divine grace برهان لطف (ک.ا.)

proof of the credo دليل نقلی

apodictic proof برهان، دليل قطعی

causal proof برهان لمی (م.ک.)

circular proof دور

clear proof حجت

conditional proof دليل شرطی، دليل مشروط

decisive proof

دليل قطعی، استدلال برهانی (م.ک.)

defective proof برهان منخدوش

divine proof حجت الهی

firm rational proof برهان محکم

indirect proof برهان غير مستقیم (م.ک.)

intellectual proof

برهان عقلی، دليل عقلی (م.ک.)

logico-rational proof دليل عقلی

non-apodictic proof

دليل اقناعی، دليل غير قطعی (م.ک.)

persuasive proof دليل اقناعی (م.ک.)

physico-theological proof

برهان طبیعی و کلامی

برهان عقلی، برهان عقلی rational proof

دلیل اقناعی (ک.ا.) rhetorical proof

rhetorically convincing proof

دلیل اقناعی (ک.ا.)

دلیل نقلی، دلیل سمعی (ک.ا.) scriptural proof

دلیل مبتنی بر نص textual proof

دلیل نقلی، دلیل سمعی (ک.ا.) traditional proof

ذاتی خاص proper

بالحقیقه properly

اوصاف، خواص properties

خاصه، عرض خاص (م.ک.) property

essential property

خاصه ذاتی، عرض ذاتی (م.ک.)

پیش گوئی، نبوت، وحی prophecy

تشریحی (ع.ا.) legislative prophecy

مشکات نبوت niche of prophecy

پیامبر، نبی، پیشگو prophet

پیامبر اولوالعزم (ک.ا.) arch-prophet

vicar of the prophet

خلیفه، جانشین رسول خدا (ک.ا.)

vicarship of the prophet

جانشینی پیامبر (ک.ا.)

prophethood

general prophethood

نبوت عام (ک.ا.)

special prophethood

نبوت خاص (ک.ا.)

prophetic

نبوی

prophetic light

نور محمد (ع.ا.)

prophetic scroll

مصحف

Prophets, The

اسفار انبیای بنی اسرائیل

proposition

قضیه، گزاره، حکم

A-proposition

قضیه موجب کلی (م.ک.)

absolute necessary proposition

قضیه ضروریّه مطلقه (م.ک.)

absolute perpetual proposition

قضیه دائمه مطلقه (م.ک.)

absolute proposition

قضیه مطلقه (م.ک.)

actual proposition

قضیه خارجیّه (م.ک.)

affirmative proposition

قضیه موجبه (م.ک.)

affirmative proposition in a negative form

موجبہ عدولیہ (م.ک.)

ambiguous proposition قضیہ مبہمہ (م.ک.)

apodeictic proposition

قضیہ یقینی (ضروری) (م.ک.)

assertoric proposition قضیہ واقعی (عینی)

atomic proposition قضیہ بسیط (م.ک.)

attributive proposition قضیہ حملی (م.ک.)

binary proposition قضیہ ثنائی (م.ک.)

categoric(al) proposition

قضیہ حملی، قضیہ مطلق (م.ک.)

cogent proposition قضیہ لزومیہ (م.ک.)

coincidental proposition قضیہ اتفاقیہ (م.ک.)

compound conditional proposition

شرطیہ متّصلہ (م.ک.)

conditional proposition قضیہ شرطی (م.ک.)

conjunctive proposition

قضیہ متّصلہ، قضیہ اقترانی (م.ک.)

connected proposition قضیہ متّصلہ (م.ک.)

contingent proposition قضیہ ممکنہ (م.ک.)

convertible necessary proposition

قضیہ ضروریہ منعکسہ (م.ک.)

defined proposition قضیہ محصورہ (م.ک.)

definite proposition قضیہ بتیہ (م.ک.)

determinate proposition

قضیہ محصورہ (م.ک.)

disjunctive conditional proposition

قضیہ شرطی منفصل (م.ک.)

dyadic proposition قضیہ ثنائی (م.ک.)

E-proposition قضیہ سالب کلی (م.ک.)

exclusive hypothetical proposition

قضیہ مانعہ الخلو (م.ک.)

existential proposition قضیہ وجودیہ (م.ک.)

factual proposition قضیہ حقیقی (ف.ا.)

fenced proposition قضیہ محصورہ (م.ک.)

general absolute proposition

قضیہ مطلقہ عامہ (م.ک.)

general conditioned proposition

قضیہ مشروطہ عامہ (م.ک.)

general possible proposition

قضیه ممکنه عامه (م.ک.)

hypothetical proposition

قضیه شرطی متصل (م.ک.)

identical proposition
قضیه این همانی

incompatible proposition

قضیه مانعه الجمع (م.ک.)

indefinite proposition
قضیه مهمله (م.ک.)

indicative proposition
گزاره خبری

individual proposition
قضیه شخصی (م.ک.)

indivisible proposition
قضیه بسیط (م.ک.)

informative proposition
گزاره اخباری

mental proposition
قضیه ذهنی

modal proposition
قضیه موجهه (م.ک.)

modified proposition
قضیه معدوله (م.ک.)

necessary proposition

قضیه ضروریه (م.ک.)

negative proposition
قضیه سالبه (م.ک.)

negative term proposition

قضیه معدوله (م.ک.)

non-necessary existential proposition

قضیہ وجودی لا ضروری (م.ک.)

normative proposition

قضیہ انشایی، قضیہ دستوری (ف.غ.)

O-proposition قضیہ سالبه جزئی (م.ک.)

partial proposition قضیہ جزئی (م.ک.)

particular affirmative proposition

قضیہ موجبہ جزئیہ (م.ک.)

particular contingent proposition

قضیہ ممکنه خاصه (م.ک.)

particular negative proposition

قضیہ سالبه جزئیہ (م.ک.)

physical proposition قضیہ طبیعیہ (م.ک.)

possible proposition قضیہ ممکنه (م.ک.)

privative proposition قضیہ عدمی (م.ک.)

problematic proposition

قضیہ محتمل (ممکن)

pseudo-proposition شبه قضیہ

quantified proposition قضیہ مسور (م.ک.)

singular proposition

قضیہ شخصی، قضیہ جزئی (م.ک.)

special conditioned proposition

قضیہ مشروطہ خاصہ (م.ک.)

special conventional proposition

قضیہ عرفیہ خاصہ (م.ک.)

spread proposition قضیہ منتشرہ (م.ک.)

synthetic a posteriori proposition

قضیہ ترکیبی ما تأخر (ف.غ.)

synthetic a priori proposition

قضیہ ترکیبی پیشین (ف.غ.)

temporal possible proposition

قضیہ ممکنہ وقتیہ (م.ک.)

temporal proposition قضیہ وقتیہ (م.ک.)

ternary proposition قضیہ ثلاثی (م.ک.)

triadic proposition قضیہ ثلاثی (م.ک.)

undefined proposition قضیہ مہملہ (م.ک.)

universal affirmative proposition

قضیہ موجبہ کلیہ (م.ک.)

universal negative proposition

قضیہ سالبہ کلیہ (م.ک.)

yardstick of truthfulness in a universal

proposition منطقی صدق در قضیه کلی (م.ک.)

propositional قضیه ای، گزاره ای

propositional calculus

منطق گزاره ها، منطق جمله ها

propositional function تابع گزاره ای (م.ر.)

propositional variable متغیر گزاره ای (م.ر.)

propositions قضایا، گزاره ها، احکام

accepted propositions مقبولات (م.ک.)

affirmative propositions موجبات (م.ک.)

alternative propositions معاندات (م.ک.)

categorical propositions

حملیات، قضایای مطلقه (م.ک.)

conventional propositions مشهورات (م.ک.)

intuited propositions حدسیات (م.ک.)

primitive propositions قضایای اولیه (م.ک.)

received propositions مقبولات (م.ک.)

subcontrary propositions

قضیه های داخل در تضاد (م.ک.)

tested propositions مجربات (م.ک.)

verifiable propositions

قضایای تحقیق پذیر (ف.غ.)

prosyllogism قیاس مقدم

protasis مقدم (م.ک.)

Protector, The الحافظ، المانع (ا.ا.)

Proud, The المتکبر (ا.ا.)

provability اثبات پذیری (ف.غ.)

proved مُبرهن

proven ثابت شده

Providence خداوند

providence عنایت خداوند، مشیت، تقدیر خداوند

divine providence

عنایت الهی، مشیت الهی، قدر (ک.ا.)

supreme providence مشیت مطلقه

Provider, The رزاق (ا.ا.)

All-Provider, The رزاق (ا.ا.)

prudence

فهم عملی، شعور عملی، داوری صحیح، تدبیر، خردمندی

prudent fear تقیه (ک.ا.)

psalm سرود دینی، مزمور، نیایش

Psalms زبور، مزامیر داود

Psalter کتاب مزامیر داود، کتاب سرودهای مذهبی

pseudo ساختگی، کاذب، - نما، - مآب

pseudological منطقی نما

pseudo-proposition شبه قضیه

pseudo-rational شبه عقلی

pseudo-rationalism شبه عقل گرایی

pseudo-science علم نما، شبه علم

pseudo-scientific

علم نما، علم نمایانه، علمی نما

psyche روان، نفس آدمی، ذهن

psychic روانی، روحی، نفسانی

psychical روحی، روانی

psychological روانشناختی، نفسانی، روانی

psychological idea

تصور مربوط به نفس، ایده نفسانی

psychology علم النفس (ف.ا.)، روان شناسی

empirical psychology

علم النفس تجربی (ف.غ.)

rational psychology

علم النفس استدلالی (ف.غ.)

Ptolemaic بطلمیوس

Ptolemaic system هیأت بطلمیوسی

Ptolemaist پیرو هیأت بطلمیوسی

Ptolemy بطلمیوس

Punisher, The الضار (ا.ا.)

punishment عقاب، عقوبت (ک.ا.)

pure محض

pure being هستی محض، هستی مطلق

purification تزکیه، تطهیر، تنزیه

purification of the soul تزکیه نفس

purified تزکیه شده

puritan خشکه مقدس، زاهد مآب

puritanism خشک مقدسی، تقدس خشک

Puritanism پیوریتنیسم (ک.م.)

purity خلوص، پاکی، پاکدامنی

purity of intent خلوص نیت

purity of soul تزکیه نفس

purposeful هدف دار، آگاهانه

purposive معلل به غرض (ک.ا.)

purposiveness جهت مندی

purposivism هدف مندی، غایت نگری

purveyors of words اصحاب اقوال

Pyrrhonism مکتب شک آوری پیرونی

pythagoras فیثاغورث، فیثاغورس

pythagorean فیثاغوری

pythagoreanism

آیین فیثاغورس، مکتب فیثاغورس

ص: 123

Qadarism مذهب قدری، آیین قدری (ک.ا.)

Qadarites قدریّه (ک.ا.)

Qaramite قرمطی

quadragesima چله نشینی

quaestiones disputatae مسائل جدلی (م.ک.)

qualification شرط لازم، قید، وصف، اتّصاف

common qualification ووصف مشترک

qualitative کیفی

qualitative change استحالہ

qualitative difference اختلاف در کیف (م.ک.)

qualities صفات، خصوصیات، کیفیات

qualities peculiar to quantities

کیفیات مختص به کمیات (ف.ا.)

auditory qualities کیفیات مسموعه (ف.ا.)

olfactory qualities کیفیات مشموه (ف.ا.)

praiseworthy qualities

صفات حسنه، صفات پسندیده

primary qualities کیفیات اولیّه

secondary qualities کیفیات ثانویه

visual qualities کیفیات مبصره

quality صفت، کیفیت، کیف، چونی، معنا، وصف

quality by accident کیف بالعرض (ف.ا.)

quality by essence کیف بالذات (ف.ا.)

quality peculiar to quantity

کیف مختص به کم

active quality کیفیت فعلی (ف.ا.)

affective quality کیفیت انفعالی (ف.ا.)

audible quality کیفیت مسموع (ف.ا.)

indicating quality ووصف عنوانی

mental quality کیفیت نفسانی (ف.ا.)

personal quality کیفیت نفسانی (ف.ا.)

primary quality کیفیت اولی، کیفیت نخستین

quantification quality سور (م.ک.)

secondary quality کیفیت ثانوی

sensible quality کیف محسوس (ف.ا.)

tangible quality کیف ملموس (ف.ا.)

visual quality کیف مبصره (ف.ا.)

quantification تسویر، کمیت نمایی (م.ک.)

quantification sign سور

affirmative quantification

تسویر موجب (م.ک.)

quantified (م.ک.)

quantified propositions (م.ک.)

quantifier (م.ک.)

existential quantifier (م.ر.)

nested quantifier (م.ر.)

ص: 124

restricted quantifier (م.ک.)

successive quantifier (م.ر.)

universal quantifier (م.ک.)

vacuous quantifier (م.ر.)

quantitative

quantitative difference

اختلاف در کم (م.ک.)

quantitative part

جزء مقداری

quantity (م.ف.)

کمیت، مقدار، چندی

quantity of body (م.ف.)

مقدار جسم

continuous quantity (م.ف.)

کم متصل

dimensive quantity

کمیت دارای بُعد

discontinuous quantity (م.ف.)

کم منفصل

discrete quantity (م.ف.)

کم منفصل

imaginary quantity (م.ف.)

مقدار موهوم

mathematical quantity (م.ف.)

کم تعلیمی

quantum continuum (م.ف.)

کم متصل

quantum discretum (م.ف.)

کم منفصل

question (م.ک.)

مطلوب، پرسش

question begging

مصادره به مطلوب اول (م.ک.)

questions asked in science (م.ک.)

quiddities ماهیات

compound quiddities ماهیات مرکبه (ف.ا.)

fictitious compound quiddities

ماهیات مرکب اعتباری (ف.ا.)

simple quiddities ماهیات بسیط (ف.ا.)

quiddity ماهیت، چستی

quiddity being made جعل ماهیت (ف.ا.)

quiddity being mentally posited

اعتباریت ماهیت (ف.ا.)

quiddity conditioned on nothing

ماهیت به شرط لا شیء (ف.ا.)

quiddity conditioned on something

ماهیت به شرط شیء (ف.ا.)

quiddity of a contingent thing

ماهیت ممکن (ف.ا.)

absolute quiddity ماهیت مطلقه (ف.ا.)

accidental quiddity عارض بر ماهیت (ف.ا.)

accidents of quiddity عوارض ماهیت (ف.ا.)

actualized quiddity ماهیت متحصّل (ف.ا.)

consequential property of quiddity

لازم ماهیت (ف.ا.)

generic quiddity ماهیت جنسی (ف.ا.)

mentally-positied quiddity

ماهیت اعتباری (ف.ا.)

mixed quiddity

ماهیت مخلوطه، ماهیت به شرط شیء (ف.ا.)

non mixed quiddity ماهیت مجردة (ف.ا.)

primacy of quiddity اصالت ماهیت (ف.ا.)

school of principality of quiddity

مکتب اصالت ماهیت (ف.ا.)

shared quiddity ماهیت مشترک (ف.ا.)

specific quiddity ماهیت نوعیه (ف.ا.)

stage of quiddity مرتبه ماهیت (ف.ا.)

thingness of quiddity شئییت ماهیت (ف.ا.)

utterly pure quiddity مطلق ماهیت (ف.ا.)

quietism توکل، رضا (ع.ا.)

quietist اهل توکل، اهل رضا (ع.ا.)

quietistic رضامندانہ

quietists قاعدان

quodlibet جدل فلسفی یا کلامی، جدل احسن

Rabbi (در دین یهود)

race، نژاد، نوع

human race، نوع انسان

racialism، تبعیض نژادی

racism، نژادپرستی

radical، ریشه ای، بنیادی، اصلی، اصل گرا

radical empiricism

نظریه معرفت شناختی مبتنی بر تجربه محض (ف.غ.)

radicalism، اصل گرایی، افراط گرایی، رادیکالیسم

The Raiser of the dead، (ا.ا.)

raising، (ک.ا.)

rank، مقام، مرتبه

rank of the physical world، مرتبه عین (ع.ا.)

rank of slavehood، مرتبه بندگی (ع.ا.)

sensible rank، مرتبه حسّی

rarefaction، تکاثف (ک.ا.)

rarefied، رقیق

ratification، تصدیق (ک.ا.)

ratio، خرد، عقل، نطق، عقل جزوی

rationation

تعقل، استدلال منطقی، خردورزی، جریان استدلال

rational

عقلانی، منطقی، قادر به استدلال، اهل استدلال

rational animal حیوان ناطق (ف.ا.)

rational being ذات خردمند (ف.غ.)

rational conception تصوّر عقلی

rational consideration

رای، اعتبار عقلی (ف.ا.)

rational government سیاست عقلی

rational laboring تعمل عقلی (ف.ا.)

rational level مرتبه عقلی

rational men عقلا، خردمندان

rational principle قاعده عقلی

rationale دلیل عقلی، دلیل منطقی

rationalism

فلسفه اصالت عقل، خردگرایی، عقل گرایی، عقل باوری، اصالت دادن به عقل در برابر دین

rationalist طرفدار اصالت عقل، خردگرا، عقل باور

rationalistic خردگرایانه، عقلی، عقل باورانه

rationality عقلانیت، جنبه عقلانی، خردپذیری

rationalization

عقلی گری، منطقی نمایی، دلیل آوری، دلیل تراشی

rationalize عقلی کردن، منطقی کردن

rationalizing دلایل تراشی، منطقی نمایی

ص: 126

rationalness

خردپذیری، عقل بنیادی، عاقلی، خردمندی

real واقعی، جوهری، اصیل

Real, The الحقّ (ا.ا.)

realism رئالیسم، واقع گرایی، مذهب اصالت واقع

direct realism

نظریه ادراک مستقیم اشیاى مادی

dualistic realism واقع گرایی ثنوی (ف.غ.)

empirical realism واقع گرایی تجربی (ف.غ.)

logical realism واقع گرایی منطقی (ف.غ.)

naive realism واقع گرایی خام (ف.غ.)

natural realism واقع گرایی طبیعی (ف.غ.)

platonian realism واقع گرایی افلاطونی

realist واقع گرا، رئالیست

Reality, The الحقّ (ا.ا.)

reality حقیقت، واقعیت، مصداق

reality of being حقیقت وجود (ف.ا.)

reality of existence حقیقت وجود (ف.ا.)

reality of realities حقیقه الحقایق (ا.ع.)

reality par excellent حقیقت متعالی

absolute reality واقعیت مطلق، حقیقت مطلق

actual reality حقیقت محصل (ف.ا.)

apparent reality حقیقت ظاهری

empirical reality واقعیت تجربی

essential reality of the Real حقیقت حق

eternal reality حقیقت جاویدان، حقیقت قدیم

existential reality وجودی

external reality

واقعیت خارجی، حقیقت خارجی

inner reality حقیقت باطنی

Muhammadan Reality حقیقت محمدیه (ع.ا.)

objective reality

واقعیت عینی، واقعیت خارجی

Only Reality, The

تنها حقیقت عالم، خداوند یکتا

Plane of Reality حضرت حق (ع.ا.)

simple reality حقیقت بسیط

simple luminous reality

ذات نوری بسیط (ف.ا.)

single reality حقیقت واحد

subjective reality واقعیت ذهنی

true reality of things حقیقت اشیا

ultimate reality واقعیت نهایی، حقیقت نهایی

universal reality حقیقت کلی

realized موجود، محقق

realm عالم، دار، ساحت

realm of divine infinity عالم اطلاق (ع.ا.ا)

realm of divinity عالم لاهوت (ع.ا.ا)

realm of dominion عالم ملکوت (ع.ا.ا)

realm of earthly dominion عالم مُلک (ف.ا.ا)

realm of extinction دار فنا

realm of God ساحت ربوبی

realm of humanity عالم ناسوت (ع.ا.ا)

realm of imagination عالم خیال (ف.ا.ا)

realm of matter عالم جرمانی (ف.ا.ا)

realm of power عالم جبروت (ع.ا.ا)

realm of supernal عالم ملکوت (ع.ا.ا)

aethereal realm عالم اثیر (ع.ا.ا)

angelic realm عالم ملکوت (ع.ا.ا)

elemental realm عالم عنصریات (ف.ا.ا)

higher intermediate realm

عالم برزخ اعلیٰ (ف.ا.)

intermediary realm عالم اوسط

intermediate realm عالم برزخ (ف.ا.)

lower intermediate realm

عالم برزخ اسفل (ف.ا.)

lowest realm, the اسفل السافلین

sensory realm عالم حسّ، عالم شهادت (ع.ا.)

soulish realm عالم نفس، عالم نفسانی

unseen realm عالم غیب (ع.ا.)

reason

عقل جزئی، اندیشه درست، دلیل، مقدمه استدلال (م.ک.)

acquired reason عقل مستفاد (ف.ا.)

actual reason عقل بالفعل (ف.ا.)

angelic reason عقل ملکی (ف.ا.)

discursive reason

عقل جزئی، عقل استنتاجی (ف.ا.)

posteriori reason استدلال ائی (م.ک.)

potential reason عقل بالقوه

practical reason عقل عملی

pure reason عقل محض، خرد ناب (ف.غ.)

pure speculative reason

عقل نظری محض (ف.غ.)

speculative reason عقل نظری (ف.ا.)

sufficient reason جهت کافی، سبب کافی

theoretical reason عقل نظری (ف.غ.)

reasonability خردمندی، عقلانیت، خردپذیری

reasonable معقول، منطقی، ناطق

reasonable soul نفس ناطقه (ف.ا.)

reasoning استدلال، تعقل

reasoning by analogy قیاس تمثیلی (م.ک.)

reasoning in a circle

مصادره به مطلوب (م.ک.)

analogical reasoning قیاس (فقهی)

circular reasoning

استدلال دوری، مصادره به مطلوب (م.ک.)

deductive reasoning استدلال قیاسی (م.ک.)

inductive reasoning استدلال استقرایی (م.ک.)

logical reasoning استدلال منطقی

posterior reasoning برهان اُتی (م.ک.)

prior reasoning برهان لُتی (م.ک.)

sophistical reasoning قیاس مغالطه ای (م.ک.)

Rebels, The خوارج (ک.ا.)

receiver قابل (ف.ا.)

receptive dwelling place محلّ قابل (ف.ا.)

recension تنقیح، بررسی انتقادی

receptive قابل (ف.ا.)

receptivity قبول، قابلیت

receptivity to motion

تغییر پذیری، قابلیت تغییر

receptivity to partition

بهره پذیری، قسمت پذیری

aspect of receptivity جهت قبول (ف.ا.)

recipience قابلیت، پذیرندگی

recipient قابل، پذیرنده

external recipient قابل خارجی (ف.ا.)

Reckoner, The الحسیب، الحاسب، الدّیان (ا.ا.)

recluse

زاویه نشین، گوشه نشین، عزلت نشین، معتکف (ع.ا.)

ص: 128

reclusion

خلوت نشینی، اعتکاف، زاویه نشینی (ع.ا.)

recollecion یادآوری، تذکر، یادآوری

recommendable مستحب، مندوب

recommended مستحب، مندوب

recourse to imprecation مباحله (ک.ا.)

reducible قابل تحویل، تحویل پذیر

reductio ad absurdum

برهان خلف، قیاس خلف (م.ک.)

reductio ad impossible

الرد علی الامتناع، خلف (م.ک.)

reduction تحویل، احاله

reductionism

تحویل گرایی، تحویل علمی به علمی دیگر، ساده گرایی، تمایل به ساده سازی، جزءنگر (ف.غ.)

scientific reductionism

تحویل پذیری یا فروکاهش علمی (ف.غ.)

reduplication تضایف (م.ک.)

reference دلالت، اشارت، معنا

referent مدلول (م.ک.)، متعلق، مصداق

real referent مصداق واقعی، مصداق خارجی

refinement تهذیب، تزکیه

refinement of the soul

تزکیه روح، تهذیب نفس

reflection، تأمل، مراقبه، رویت، بازتاب

reflective، متفکرانه، توأم با فکر

reform، اصلاح، رفورم

reformation

نهضت اصلاح دینی (ک.م.) (R) اصلاح؛

reformism، اصلاح طلبی

refutable، بطل پذیر (ف.غ.)

refutation، نقض

regency، خلافت (ع.ا.)

regress، بازگشت به عقب، سیر قهقرایی

regress to infinitum، بازگشت تا بیکران

circular regress، دور

infinite regress، تسلسل

regressio ad infinitum

تسلسل، حرکت قهقرایی پایان ناپذیر

regression، سیر قهقرایی، بازگشت به عقب

regulator، ناظم

reify، شیییت بخشیدن، وجود مادی دادن

reincarnation

تناسخ، حلول مجدد روح در بدنی دیگر پس از مرگ

reincarnationists تناسخیّه، قایلان به تناسخ

relation اضافه، نسبت

relation between necessity and possibility

نسبت وجوب و امکان (ف.ا.)

relation of belonging نسبت حمل (م.ک.)

relation of judgement نسبت حکمی

categorical relation

نسبت مقولی، اضافه مقولی (م.ک.)

identity relation

نسبت همانی، نسبت این همانی (م.ک.)

illuminative relation اضافه اشراقی (ف.ا.)

intellectual relation اضافه عقلی (ف.ا.)

luminous relation اضافه اشراقی (ف.ا.)

necessary relation نسبت ضروری

nonexistent relation نسبت عدمی

one-many relation نسبت به یک چند

ordering relation ترتیبی نسبت

relational نسبی، رابطی

relational concept مفہوم رابطی (ف.ا.)

relational propositions قضایای نسبی

relationship ربط، نسبت، رابطہ

composite relationship نسبت مؤلفہ (م.ک.)

continuous relationship نسبت متصلہ (م.ک.)

discrete relationship نسبت منفصلہ (م.ک.)

relative اضافی، نسبی، اعتباری

the relative مضاف

relativism نسبی گرای، نسبت گرای، نسبت باوری

relativist نسبت گرا، نسبت باور

relativity نسبیّت

religion دین، مذہب

bases of religion اصول دین (ک.ا.)

natural religion دین طبیعی (ف.غ.)

renewer of religion مجدد (ک.ا.)

revealed religion شرع

religionism اشتیاق بہ دین، شور مذہبی

religions and sects ملل و نحل (ک.ا.)

religiosity دین داری، تدین، تقدس

religious، مذهبی، مؤمن

religious consciousness وجدان دینی

religious dogma اصول دین (ک.ا.)

religious duties فرایض

religious government سیاست شرعی

religious law شریعت، شرع

religious laws شرایع

religious obligation تکلیف دینی، فریضه،

religious prescriptions فرایض (ک.ا.)

religious rites شعائر دینی

religious striving مجاهدت

removal تنزیه (ک.ا.)

removal of the veil کشف (ع.ا.)

absolute removal تنزیه صرف (ع.ا.)

removing harm دفع ضرر (ک.ا.)

Renaissance, The رنسانس، دوره نورایی

renaissance نوزایی، تجدید حیات

renewal تجدّد

repelling of harm دفع ضرر (ک.ا.)

repentant تائب

repose سکون، آرامش

representation

ارتسام، بازنمایی تصویر، تصوّر (م.ک.)

representationalism اصالت دادن به صور ذهنی

republic جمهوریّت، حکومت جمهوری

republicanism جمهوری خواهی

repudiation انکار، رد، تکذیب

repudiation of the legitimacy ررفض (ک.ا.)

repulsion دفع، رانش

repulsion of harm دفع ضرر (ک.ا.)

requirement اقتضا

requirement coming from something else

اقتضای غیری (ف.ا.)

essential requirement اقتضای ذاتی (ف.ا.)

non requirement لاقضا

res cogitans

موجود اندیشنده، موجود اندیشمند (ف.غ.)

resemblance تشابه، همانندی

res extensa شیء دارای بُعد (ف.غ.)

residue of broken up متحلل (ف.ا.)

resignation رضا، توکل (ع.ا.)

Resourceful, The الواجد (ا.ا.)

rest سکون (ک.ا.)

restoration اعاده (ک.ا.)

restoration of the non-existent

اعاده معدوم (ک.ا.)

Restorer, The المعيد (ا.ا.)

Restrainer, The القابض (ا.ا.)

result استنتاج، نتیجه، ثمره، حاصل

resurrection, the

رستاخیز، قیامت، روز معاد (ک.ا.)

day of resurrection روز قیامت، رستاخیز

greater resurrection قیامت کبری (ک.ا.)

lesser resurrection قیامت صغری (ک.ا.)

major resurrection قیامت کبری (ک.ا.)

minor resurrection قیامت صغری (ک.ا.)

physical resurrection معاد جسمانی (ک.ا.)

specific resurrection حشر خاص (ک.ا.)

spiritual resurrection معاد روحانی (ک.ا.)

resurrector قائم (ک.ا.)

retention نیروی حافظه

retreat خلوت، خلوتگاه، زاویه (ع.ا.)

spiritual retreat خلوت، اعتکاف (ع.ا.)

retrogradation پسروی، پسگرایی

retrogression سیر قهقرایی، واگشت، انحطاط

return of the dead رجعت (ک.ا.)

revealed وحی شده، وحیانی

revealed religion

دین مُنزل، دین وحی شده، دین وحی

revelation

وحی، کشف، مکاشفه، الهام، سمع (ک.ا.)

revelation and insight کشف و عیان (ع.ا.)

descent of revelation نزول وحی

inward revelation کشف (ع.ا.)

occasions of revelation اسباب نزول

particular revelation وحی جزئی (ف.ا.)

people of revelation اهل تجلّی (ع.ا.)

science of revelation علم مکاشفه (ع.ا.)

spirit of revelation باطن وحی (ع.ا.)

universal revelation وحی کلی (ف.ا.)

revelatory وحیانی

Revengeful, The القهّار (ا.ا.)

revivification احيا کردن، محشور کردن

revivification of bodies حشر اجساد (ک.ا.)

Revivifier, The الباعث (ا.ا.)

revolutionary انقلابی

reward ثواب، پاداش

rhetor خطیب

rhetoric

خطابه، علم خطابه، فن بلاغت، ریطوريقا (م.ک.)

rhetorical اقناعی، خطابی

rhetorical discourse قول خطابی (م.ک.)

Rich, The الغنی (ا.ا.)

Absolutely Rich غنی مطلق

righteousness تقوا

rightness درستى، حُسن

accidental rightness حُسن عَرَضِي

essential rightness حُسن ذاتی (ک.ا.)

riser قائم

ص: 131

خروج rising

آیین، مراسم، شعایر، مناسک، آیین ritual

پرستی، پای بندی به مناسک ritualism

اصل root

عرف، حکم، سنت، عرف rule

rule of double negation

قاعده نقض مضاعف (م.ر.)

rule of sequent introduction

قاعده معرفی صورت برهان (م.ر.)

rule of theorem introduction

قاعده معرفی قضیه (م.ر.)

حکم اولیه حقیقیه primary real rule

مقهور ruled by

Ruler, The الوالی (ا.ا.)

ص: 132

Sabaism=Sabianism

Sabaist صابئی

Sabianism

ستاره پرستی، پرستش کواکب یا ارواح آنها، دین صابئی

sacrament آیین مقدّس، نان و شراب مقدّس

sacred مقدّس

sacred dance music سماع (ع.ا.ع)

sacred effusion فیض مقدّس (ع.ا.ع)

sacred essence of God ذات مقدّس حق

sacredness تقدّس، تقدّس

sacrilegious حرمت شکن، کافر

Sagacious, The الخبیر (ا.ا.)

sagacity حکمت، فراست، زیرکی

Sage, The الحکیم (ا.ا.)

sage خردمند، فرزانه، حکیم

divine sage متألّه (ف.ا.)

sageness خردمندی، خردمندی

sages حکما

generality of sages جمهور حکما

Persian Sages حکمای فارس

Seven Sages حکمای سبعه

saint ولی (ع.ا.)

perfect saint ولی کامل (ع.ا.)

sainthood ولایت، پارسایی

sainthood ولایت، قدیسان، پارسایان

saintly پارسایانه، پرهیزکارانه

saints اولیا

God's saints اولیاء اللہ

seal of saints ختم اوصیا (ع.ا.)

sainthood ولایت

salvage نجات گری، حق نجات

salvageable نجات پذیر

salvation نجات

salva veritate حفظ ارزش (گزاره)

sanctification تطهیر، تقدیس، تسبیح (ع.ا.)

station of sanctification مقام تقدیس (ع.ا.)

sanctity قداست، تقدس

realm of sanctity عالم قدس (ع.ا.)

sanctuary حرم، پرستشگاه

sanctum خلوتگاه عبادت، حرم

sapience حکمت، خرد

sapient-حکیم، خردمند، فرزانه

satisfiable-صدق پذیر (م.ر.)

Saturn-زحل، کیوان

saved sect-فرقه ناجیه (ک.ا.)

ص: 133

scale میزان (م.ک.)

sceptic شکاک، اهل شک

sceptical شکاکانه، شکاک

scepticism شکاکیت، شک گرایی، مذهب شک

scepticist شکاک، شک گرا

schema شاکله، طرح (ف.غ.)

schematism شماتیسیم، طرح (ف.غ.)

schism فرقه انشقاق یافته، افتراق

schismatic تفرقه افکن، تفرقه انگیز

scholar عالم، محقق

scholastic جزمی، مدرسی، اسکولاستیک (ف.غ.)

scholasticism

فلسفه مدرسی، حکمت مدرسی، اسکولاستیک (ف.غ.)

Islamic scholasticism علم کلام اسلامی

school مذهب، مکتب، نحله

school of thought مذهب

schoolman

فیلسوف یا متکلم مدرسی، اهل مدرسه (م.ک.)

science علم تجربی

science of alphabetical numerology

علم ابجد

science of balance (م.ک.)

science of branches of religion

علم فروع دين (ک.ا.)

science of disputation (م.ک.)

science of fundamental principles of religion (ک.ا.)

science of gnosis علم عرفان

science of household management

علم تدبير منزل، تدبير خانه

science of ingenious devices

علم حيل (ف.ا.)

science of lordly matters علم ربوبيات

science of mechanics (ف.ا.)

science of metaphysical theology علم الهی

science of optics (ف.ا.)

science of philosophical alphabet علم جفر

science of revelation (ع.ا.)

science of talismans علم طلسمات

science of the unveiling of the divine mysteries (ع.ا.)

science of traditions علم الآثار

science of weights (ف.ا.)

apodictic science علم يقيني

cognitive science معرفت، دانش علمی

divine science علم لدنی (ع.ا.)

gnostic science علم ذوقی (ع.ا.)

hidden science علم خفی (ع.ا.)

inferior science

علم زیرین، علم طبیعی (ف.ا.)

instructional science علم تعلیمی (ف.ا.)

instrumental science علم آلی (م.ک.)

intellectual science علم عقلی

lower science علم زیرین (ف.ا.)

mathematical science علم تعلیمی (ف.ا.)

mother science أم العلوم

occult science علم غریبه، علم خفی (ف.ا.)

other-worldly science علم اخروی

physical science (ف.ا.)

political science (ف.ا.)

practical science

علم عملی، حکمت عملی (ف.ا.)

presential science (ع.ا.)

propaedeutic science

علم تعالیم، علم تعلیمی (ف.ا.)

rational science عقلی

religious science شرعی

speculative science علم نظری، علم عقلی

theological science کلام

theoretical science حکمت نظری (ف.ا.)

traditional science نقلی

transmitted science نقلی

worldly science دنیوی

Sciences علوم

sciences of ancient Greeks علوم اوائل

exact sciences علوم دقیقہ

scientific علمی

scientific world view جهان بینی علمی

scientism علم، علم زدگی، علم گرایی (ف.غ.)

scientist دانشمند، عالم تجربی

Scotism فلسفه دونس اسکوتوس

scriptural نقلی (ک.ا.)

scriptural evidence دلیل نقلی (ک.ا.)

scripturalist

معتقد به نصّ صریح کتاب (قرآن)، پای بند به احادیث (ک.ا.)

scripture

کتاب آسمانی، متن مقدس، کتاب مقدّس (یهودیت و مسیحیت)

heavenly original scripture آسمانی کتاب

possessors of scripture اهل کتاب

scroll صحیفه (ک.ا.)

scrolls صُحُف

Scrolls of Abraham صُحُف ابراهیم

Seal of Apostles خاتم رسولان (ک.ا.)

Seal of Philosophers خاتم حکما (ف.ا.)

Seceders خوارج (ک.ا.)

seclusion اعتزال (ک.ا.)

second coming رجعت (ک.ا.)

secret سرّ، خفا (ع.ا.)

secret meaning باطن

secret of secrets سرّ الاسرار (ع.ا.)

divine secret الهی

sect فرقه، مذهب، طایفه

saved sect فرقه ناجیه (ک.ا.)

sectarian فرقه ای، تنگ نظرانه، تنگ نظر

sectarianism

عقاید تعصب آمیز فرقه ای یا مسلکی، فرقه گرایی

sectary فرقه گرا، فرقه باز

secular دنیوی، غیر مذهبی، مربوط به امور دنیوی

secularism

اخلاق عقلی، جداانگاری دین از امور دنیوی، اعتقاد به جدایی دین از نظام آموزشی و سیاسی

secularist سکولاریست

secularization

جدا کردن امور دنیوی از دین، دین زدایی

sedile کرسی (ک.ا.)

Seeing, The البصیر (ا.ا.)

All-seeing, The البصیر (ا.ا.)

seeker سالک (ع.ا.)

ص: 135

spiritual seeker (ع.ا.ا)

Seer, The البصير (ا.ا)

self نفس، نفس خویش

self-alienation از خود بیگانگی

self-annihilation

سُکر، بیهوشی، فنای نفس (ع.ا)

self-communication تجلی ذاتی

self-consciousness خودآگاهی

self-contained قائم به ذات

self-contemplation تعقل ذاتی

self-contradiction

خلف، تناقض با خویش (م.ک)

self-contradictory متناقض با خود (م.ک)

self-control

خودداری، خویشتن داری، کفّ نفس

self-controlled خوددار، خویشتن دار، خوددار

self-created خودآفریده، آفریننده خویش

self-creating خودآفرین

self-creation خودآفرینی

self-defeating نقض غرض (ک.ا)

self-dependent قائم به ذات

self-development استكمال نفس

self-disclosure تجلّي (ع.ا.)

self-evident بيّن به ذات

self-evident truths ضروريات (م.ك.)

self-examination محاسبه نفس (ع.ا.)

self-existence وجود بالذات، قيوّميت

self-existent قائم به ذات

self-existing قائم به ذات

Self-Existing, The القيوّم (ا.ا.)

self-emanating فيّاض بالذات

self-extinction محو (ع.ا.)

self-intellective عاقل بالذات (ف.ا.)

self-intelligible معقول بالذات (ف.ا.)

self-knowledge خودشناسي

self-love حبّ نفس

self-maintenance قوام به خود

self-manifestation تجلّي (ع.ا.)

self-mortification رياضت نفس (ع.ا.)

self-perfection كمال نفس

self-purification تزكيه نفس، تصفيه نفس

self-reflection تعقل ذاتي

self-revelation تجلی، مکاشفه نفس (ع.ا.۱)

self-righteousness تزکیه نفس

self-subsistence

قیام به ذات خود، قیام به نفس، ثابت العین (ع.ا.۱)

Self-Subsistent قیوم (ا.ا.۱)

Self-Subsisting, The القیوم (ا.ا.۱)

self-sufficiency استغنا

Self-Sufficient, The الغنی (ا.ا.۱)

self-sufficient مستغنی از غیر (ف.ا.۱)

self-surrender تسلیم و ترک نفس (ع.ا.۱)

self-sustaining قائم به ذات (ف.ا.۱)

finite self نفس جزئی (ف.ا.۱)

repentant self نفس لؤامه

transcendental self خود استعلایی (ف.ا.۱)

universal self نفس کلی (ف.ا.۱)

selfhood انانیت

selfness خودمداری، خودخواهی

semantic معنایی، معناشناختی

semantic tableaux جدول‌های معنایی (م.ر.)

semantical معنانشناختی

semantics مبحث الفاظ، معنا شناسی، علم معانی

semasiological معنا شناسانه

semasiologist معنا شناس

semasiology معنا شناسی

semidivine نیمه خدا

sempiternal سرمدی، ابدی، جاودانی

sempiternity سرمد، ابد

sensa محسوسات، وجدانیات (ف.ا.)

sensation احساس، حس، صورت حسی

sensational حسی

sensationalism

حس گرایی، مذهب اصالت حس (ف.غ.)

sensationalist حس‌نگرا

sense حس، احساس، ادراک

sense-data

داده های حسی، محسوسات، حسّیات

sense impression ار تسام حسی، انطباع حسی

sense-intuition وهم (ف.ا.)

sense-object عین محسوس

حس لامسه sense of feeling

حس سامعه sense of hearing

حس بینایی، حس باصره، حس بینایی sense of sight

حس بویایی، حس شامه، حس بویایی sense of smell

حس چشایی، حس ذائقه، حس چشایی sense of taste

حس بساوی، حس لامسه، حس بساوی sense of touch

ابزار حسی sense organ

حسیات sense perceptions

حس داده های حسی sense-presentations

جهان محسوس sense-world

حس مشترک (ف.ا.) common sense

حس ظاهری، حس خارجی external sense

حس باطنی (ف.ا.) inner sense

حس باطنی (ف.ا.) internal sense

عقل سلیم sound sense

محسوس sensed

حواس senses

پنجگانه حواس five individual senses

محسوسات sensibilia

حساسیت، حساسیت sensibility

محسوس، معقول sensible

sensible things محسوسات (م.ک.)

sensism حس گرای

sensitive حس، محسوس، حساس

sensor حسّ

sensorium حسّ مشترک، مرکز حواس (ف.ا.)

sensory حسّ، مربوط به حس

sensory organ عضو حسّی، حائنه

sensory premises محسوسات (م.ک.)

sensual حسّی، نفسانی، شهوانی

sensualism

حس گرای، حس باوری، فلسفه لذت حسّی

sensualist حسّی مذهب

sensuality لذت حسّی

sensum محسوس، داده حسّی

sensuous حسّی، ناشی از حس

sensuous perception ادراک حسّی

sensus communis حسّ مشترک (ف.ا.)

sentence-letter جمله نشانه (م.ر.)

sentential function تابع جمله ای (م.ر.)

separability افتراق، انفکاک پذیری

separable جدایی پذیر، قابل انفکاک

separate منفک

separate entities مفارقات (ف.ا.)

separating the compound

تفصیل مرکب (م.ک.)

separation انفصال، تجرّد

station of junction after separation

مقام جمع بعد از تفریق (ع.ا.)

Separatists, The رافضیّه، معتزله

sequence توالی، تسلسل

causal sequence توالی علّی

coherent sequence توالی منطقی

Seraph فرشته مقرب، اسرافیل

serenity سکون

series تسلسل، توالی

circular series دور

servitude عبادت

essential servitude عبادت ذاتی (ع.ا.)

session مجلس (ع.ا.)

setمجموعه

empty setمجموعه تهی (م.ر.)

model setمجموعه الگویی (م.ر.)

Sevenersشیعیان هفت امامی (ک.ا.)

Seven Sleepersاصحاب كهف

seven spheresافلاک هفتگانه (ف.ا.)

severityقهر

Shaper, Theالمصوّر (ا.ا.)

sharedمشترک

shared meaningاشتراک معنوی (ف.ا.)

Shi`ismتشیّع، مذهب شیعه

Shi`iteشیعی، مذهب شیعه

Shi`ite schoolمذهب تشیّع، مکتب تشیّع

Shintoismآیین شینتو، مذهب شینتو

Shintoistپیرو دین شینتو

Shintoisticشینتویی

shrinkingذبول (ک.ا.)

significanceدلالت (م.ک.)

significantدالّ (م.ک.)

significationدلالت، معنی

subtlety of significationمعنای لطیف

signified مدلول، معنا (م.ک.)

signifier دالّ، لفظ (م.ک.)

silent صامت (ک.ا.)

similitude شباهت، همانندی، مثل

simple بسیط

simple overflow انبجاس

simple things بسائط

simplicity سادگی، بساطت

simplification اصل ساده سازی (م.ر.)

simulation ریا، تظاهر

simultaneity معیّت، همزمانی

simultaneous مقارن، همزمان

sin گناه

cardinal sin گناه کبیره (ک.ا.)

grave sin گناه کبیره (ک.ا.)

light sin گناه صغیره (ک.ا.)

major sin گناه کبیره (ک.ا.)

minor sin گناه صغیره (ک.ا.)

original sin گناه نخستین

sincere ones صدیقین (ف.ا.)

sincerity of devotion اخلاص

sine qua non شرط لازم، شرط ضروری

sinful گناه آلود، گناهکار

sinfulness فسق (ک.ا.)

singleness وحدانیت، یکتایی

singular مفرد، جزئی، فردی

sinlessness عصمت (ک.ا.)

sinner گناهکار (ک.ا.)

grave sinner مرتکب گناه کبیره (ک.ا.)

mortal sinner فاسق (ک.ا.)

sins گناهان

great sins کبایر (ک.ا.)

lesser sins صغایر (ک.ا.)

sitter still قاعد (ک.ا.)

situational وضعی

skepticism شکاکیت، شک گرایی

Slayer, The المُمیت (ا.ا.)

smell رایحه (ک.ا.)

smelling شامه

smoke دخان

sobriety صحو (ع.ا.)

socialism

سوسیالیسم، نظام مالکیت اشتراکی (ف.غ.)

state socialism سوسیالیسم دولتی

socialist سوسیالیست، طرفدار نظام اشتراکی

society جامعه، انجمن

model society مدینه فاضله

virtuous society مدینه فاضله

solid bodies جمادات

solipsism فلسفه اصالت نفس

solipsist نفس‌گرا، خودگرا

solitude تنهایی، انزوا، گوشه نشینی

something be affirmed of something

ثبوت شیء لشیء

sophia حکمت

sophism سفسطه، مغالطه (م.ک.)

sophist سوفسطایی، مغالطه‌گر

sophistics مغالطه (م.ک.)

sophistry مغالطه، سفسطه (م.ک.)

sorites قیاس زنجیره‌ای، قیاس مسلسل (م.ک.)

مبحث نجات و رستگاری در کلام مسیحی (ک.م.)

soul نفس، جان، روح

soul-cultivation تربیت نفس

soul obscurity کدورت روح

soul of spheres نفس افلاک (ف.ا.)

soul-self نفس

angelic soul نفس ملکی (ف.ا.)

animal soul نفس حیوانی (ف.ا.)

animal sentient soul نفس حسّاس حیوانی

being-pleased soul نفس مرضیه (ع.ا.)

bestial soul نفس بهیمی (ف.ا.)

bird of the soul مرغ جان

calm soul نفس مطمئنّه (ع.ا.)

carnal soul نفس اماره (ع.ا.)

celestial soul نفس فلکی (ف.ا.)

continued existence of the soul بقای روح

createdness of the soul حدود نفس (ف.ا.)

dianoetic soul نفس منطقی (ف.ا.)

estimative soul نفس وهمی (ف.ا.)

governing soul نفس مدبّر (ف.ا.)

heavenly soul نفس فلکی (ف.ا.)

human soul نفس انسانی

inactive soul نفس غیر فعّال (ف.ا.)

individual soul نفس جزئی

inspired soul نفس مُلهمه (ف.ا.)

investment of the soul in the body

افاضه نفس بر بدن (ف.ا.)

managing rational soul

نفس ناطقه مدبّره (ف.ا.)

natural soul رُوح طبیعی (ف.ا.)

noetic soul نفس عقلی (ف.ا.)

perceptive soul نفس مدرک (ف.ا.)

perfected soul نفس کامله (ع.ا.)

pleased soul نفس راضیه (ع.ا.)

pre-eternity of the soul قَدَمِ نفس (ف.ا.)

prophetic soul عقل قدسی (ع.ا.)

prophetic soul نفس نبوی

pure soul نفس زکیّه (ع.ا.)

rational human soul نفس ناطقه (ف.ا.)

realm of soul عالم نفس (ف.ا.)

reasonable soul نفس ناطقه (ف.ا.)

reasoning soul نفس ناطقه (ف.ا.)

reproachful soul نفس لوّامه (ع.ا.)

sacred soul عقل قدسی

savage soul نفس سبعی

seeking soul نفس طالب

seeing soul نفس باصره (ف.ا.)

self-reproaching soul نفس لوّامه

sensible soul نفس حاسّه (ف.ا.)

temporality of the soul حدود نفس (ف.ا.)

transmigration of the soul حلول (ک.ا.)

universal soul نفس کلّ (ف.ا.)

vegetable soul نفس نباتی (ف.ا.)

vegetative soul نفس نباتی (ف.ا.)

virtuous soul نفس مطمئنّه (ف.ا.)

sound صحیح، سازگار

sovereignty جبروت، ربوبیت، مُلک

space حیّز، مکان

absolute space مکان مطلق (ف.غ.)

imaginary space مكان موهوم (ف.ا.)

intervening space طرفه (ك.ا.)

moving through the intervening space

طرفه (ك.ا.)

spatial مكاني

spatiality تحييز (ف.ا.)

spatio-temporal زمانى - مكاني، مكاني - زمانى

spatio-temporal events

حوادث زمانى - مكاني (ف.ا.)

Speaker, The المتكلم (ا.ا.)

speaker ناطق (ك.ا.)

speaking of the Quran لفظ قرآن (ك.ا.)

species نوع، صورت نوعيه (ف.ا.)

species difference

فصل منوع، فصل مقوم (م.ك.)

species of light انواع نوري (ف.ا.)

species of species انواع الانواع (م.ك.)

high species نوع عالى (م.ك.)

infima species نوع سافل (م.ك.)

intermediate species نوع متوسط (م.ك.)

low species نوع سافل (م.ك.)

master species ربّ النوع (ف.ا.)

relative species نوع اضافي (م.ك.)

singular species نوع منحصر به فرد (ف.ا.)

solitary species نوع منحصر به فرد (ف.ا.)

summa species نوع عالي (م.ك.)

supreme species نوع عالي (م.ك.)

veritable species نوع حقيقي (م.ك.)

specific منوع

more specific اخصّ

specification تعيين، تنويع

eternal specification تعيين سرمدى

specifier مخصّص (ك.ا.)

specificity نوعيت (م.ك.)

speculation نظر، رأى (ك.ا.)

rational speculation نظر، تأمل عقلى

speculative نظرى

speech كلام

speech of God كلام خداوند (ك.ا.)

speech of the soul

کلام نفسی، کلام نفسانی (ک.ا.)

inner speech کلام درونی، کلام نفسانی (ک.ا.)

uttered speech کلام لفظی (ک.ا.)

Spencerism فلسفه اسپنسر

sphere فلک (ف.ا.)

sphere of aether فلک اثير (ف.ا.)

sphere of fixed stars

فلک البروج، فلک الکواکب، کره الثوابت (ف.ا.)

sphere of humanity عالم ناسوت (ع.ا.)

sphere of Islam مدارالاسلام (ک.ا.)

sphere of Jupiter فلک مشتری

sphere of Mars فلک مریخ

sphere of Mercury فلک عطارد

sphere of monotheism مدارالتوحيد (ک.ا.)

sphere of Moon فلک قمر

sphere of Saturn فلک زحل

sphere of submission مدارالاسلام

sphere of the sun فلک خورشید

sphere of the throne فلک عرش

sphere of Venus فلک زهره

sphere of war دارالحرب

celestial sphere فلک (ف.ا.)

greatest sphere فلک اعلى (ف.ا.)

heavenly sphere فلک (ف.ا.)

highest sphere فلک اعلى، چرخ برين (ف.ا.)

outer sphere فلک الافلاک، فلک محیط (ف.ا.)

power of the sphere قوه فلکی (ف.ا.)

spheres افلاک

heavenly spheres افلاک سماوی (ف.ا.)

spherical فلکی

spherical revolutions ادوار فلکی (ف.ا.)

Spinozism فلسفه اسپینوزا

spirit

ذات الهی خداوند (S) روح، نفس، جان، ذهن،

animal spirit روح حیوانی، نفس حیوانی

astral spirit روح مثالی (ف.ا.)

celestial spirit روح فلکی (ف.ا.)

Faithful Spirit روح الامین (ع.ا.)

Holy Spirit, The روح القدس (ع.ا.۱)

last heavenly spirit اعقل فعال (ف.ا.۱)

psychic spirit روح نفسانی (ف.ا.۱)

supreme Spirit روح اعظم

trusty spirit روح الامین (ع.ا.۱)

vital spirit روح حیوانی (ف.ا.۱)

spiritism نظریه اصالت روح، روح گرایی

spiritual روحانی، معنوی، قدسی، الهی

spiritual accounting محاسبه نفس (ع.ا.۱)

spiritual development پرورش معنوی

spiritual director مرشد (ع.ا.۱)

spiritual entities جواهر روحانی (ف.ا.۱)

spiritual exercise ریاضت (ع.ا.۱)

spiritual initiator مرشد (ع.ا.۱)

spiritual poverty فقر (ع.ا.۱)

spiritual reality حقیقت مجرد (ف.ا.۱)

spiritual realm ملکوت

spiritual things روحانیات

spiritual vision مکاشفه (ع.ا.۱)

spiritualism

اعتقاد به اصالت روح و بقای آن، روح گرایی، روح باوری

تجرد spirituality

تجرد نفس (ف.ا.) spirituality of the soul

خود جوشی، خود به خودی spontaneity

spontaneous

خود به خود، خود جوش، به صرافت طبع

spontaneous reason

صرافت طبع، عقل ارتجالی

بصورت طبع خود، خود به خود spontaneously

الاسط (ا.ا.) Spreader, The

مرحله (ع.ا.) stage

مراحل (ع.ا.) stages

مقامات عارفان (ع.ا.) stages of gnostics

مقامات (ع.ا.) mystic stages

منطبع stamped

معیار (م.ک.) standard

ستاره، کواکب star

کواکب stars

مناسبات کواکب configuration of stars

ثوابت (ف.ا.) fixed stars

نسبت، هیئت، دولت state

هیئت ظلمانی (ف.ا.) dark state

intermediate state برزخ (ف.ا.)

spiritual state حال (ع.ا.)

virtuous state مدینه فاضله

statement حکم، خبر، نص

express statement نصّ جلی (ک.ا.)

implied statement نصّ خفی (ک.ا.)

primitive statement حکم اولیّه

states احوال (ک.ا.)

masters of states ارباب احوال (ک.ا.)

theory of states نظریه احوال (ک.ا.)

static ثابت، راکد، ایستا

statics مبحث اجسام ساکن

station مقام (ع.ا.)

stationary ثابت، ساکن، قارالذات (ف.ا.)

status منزلت (ع.ا.)

sterile عقیم (م.ک.)

sterile syllogism قیاس عقیم (م.ک.)

stilus (ک.ا.)

stingness بخل

stipulated recompense نفقه

Stoic (فيلسوف) رواقی

stoichiometry مبحث سنجش عناصر

Stoicism رواقی گری، فلسفه رواقی

stripping God of His attributes

تعطیل (ف.ا.)

Strong, The القوی (ا.ا.)

stronger and weaker اشده و اضعف

structure ترکیب، ساخت

stuff ماده

subaltern جزئی (م.ک.)

subalternation تداخل (م.ک.)

subcontraries تحت متضادین (م.ک.)

subcontrary در تحت تضاد (م.ک.)

subdivision فرقه

subject فاعل، فاعل شناسایی، موضوع، ذهن، ذات

subject and object ذهن و عین

subject and predicate

موضوع و محمول (م.ک.)

subject-predicate judgement

حکم حملی (ف.غ.)

subject to power مقذور (ک.ا.)

cognitive subject عاقل (ف.ا.)

confirmation of the subject عقد وضع

identity of subject and object

اتحاد عاقل و معقول (ف.ا.)

knowing subject

مُدِرک، فاعل شناسایی، موضوع مدِرک (ف.ا.)

some subject موضوعٌ ما (ف.ا.)

subjective ذهنی، شخصی، فاعلی

subjective consideration اعتبار

subjective reality واقعیتِ ذهنی

subjective self-consciousness

خودآگاهیِ ذهنی

subjectivism

مذهب اصالتِ درون گرایی، ذهن گرایی، اصالتِ ذهن

subjectivity موضوعیتِ نفسانی، ذهنیت

Sublime, The العلیّ (ا.ا.)

subset جزء یک مجموعه، زیر مجموعه

proper subset جزء حقیقی یک مجموعه (م.ر.)

subsistence، ثبوت، دوام، تقرر، بقا، قیام، قوام

subsistence by emergence

قیام صدوری (ف.ا.)

subsistence by oneself قیام به ذات

subsistence in the mind قیام به ذهن (ف.ا.)

subsistence of an action in an agent

قیام صدوری (ف.ا.)

subsistence of issuing قیام صدوری (ف.ا.)

subsistence of nonexistence ثبوت معدوم

immanentist subsistence قیام حلولی (ف.ا.)

inherent subsistence قیام حلولی (ف.ا.)

originating subsistence قیام صدوری (ف.ا.)

subsistent قائم به نفس، قائم به ذات، ثابت

independently subsistent قائم به نفس

pre-eternal subsistent ثابت ازلی (ف.ا.)

self-subsistent قائم بذاته

subsisting in God قائم به خداوند

substance جوهر، ماده

جوهر ذات substance of essence

substance subsistent by itself

جوهر قائم به نفس (ف.ا.)

جوهر مجرد مجرد abstract substance (ف.ا.)

جوهر بالفعل actual substance (ف.ا.)

جوهر ملکوتی angelic substance (ف.ا.)

جوهر جسمانی bodily substance (ف.ا.)

corporeal substance

جوهر جسمانی (ف.ا.)

جوهر غاسق dusky substance (ف.ا.)

جوهر فرد elemental substance (ک.ا.)

جوهر ازلی eternal substance (ف.ا.)

جوهر جنسی generic substance

جوهر مجرد immaterial substance (ف.ا.)

جوهر حال inhering substance (ف.ا.)

جوهر عقلی intellectual substance (ف.ا.)

جوهر مادی material substance (ف.ا.)

جوهر ذهنی mental substance (ف.ا.)

noncorporeal substance

جوهر مجرد از ماده (ف.ا.)

non-material substance

جوهر مجرد، جوهر مفارق (ف.ا.)

perceptible substance

جوهر محسوس (ف.ا.)

primordial substance جوهر هیولانی (ف.ا.)

separate substance

جوهر مجرد، مفارق (ف.ا.)

simple substance جوهر مجرد (ف.ا.)

singular substance جوهر فرد (ک.ا.)

specific substance جوهر نوعی (ف.ا.)

spiritual substance

جوهر روحانی، جوهر غیر مادی

unitary substance جوهر وحدانی (ف.ا.)

substantia = substance

substantia noumena

جوهر معقول، جوهر ذاتهای معقول

substantial جوهری، گوهرین

substantial mutations

تغییرات جوهری (ف.ا.)

substantialisation تجوهر (ف.ا.)

substantialism جوهرگرایی، مذهب اصالت جوهر

substantiality جوهریت، ذاتیت

substantival جوهری، ذاتی

substantive جوهری، ذاتی

substitution جایگزینی

substitution rule قاعده جانشین سازی (م.ر.)

substrate

موضوع، محل، جوهر ساده، ملّ اعراض (ف.ا.)

in no substrate فی محل (ف.ا.)

substratum=substrate

substratum of attribute محلّ صفت

substratum-matter ماده (ف.ا.)

subsumption اندراج تحت نوع (م.ک.)

Subtle, The اللطیف (ا.ا.)

succession توالی

successive متوالی

successor تالی (م.ک.)

spiritual successor وصى (ک.ا.)

sufficient reason, principle of اصل جهت کافی

Sufi صوفی، عارف

Sufi authorities مشایخ (ع.ا.)

Sufi conduct سلوک (ع.ا.)

Sufi lodge خانقاه (ع.ا.)

Sufi path طریقت (ع.ا.)

Sufi Shaykh پیر طریقت (ع.ا.)

adept Sufi مراد (ع.ا.)

novice sufi مرید (ع.ا.)

Sufism عرفان، تصوّف

speculative Sufism عرفان نظری

sui generis نوع منحصر به فرد (ف.ا.)

summum bonum

خیر اعلیٰ، عالی ترین خیر، خیر برین

Sunna سنت پیامبر

Sunnism مذهب اهل سنت

Sunnite سنّی، اهل سنّت

superadded to برزاید

superadded to substance برزائد بر جوهر

supercommentary شرح بر شرح

superego من برتر

superempirical فراتجربی

supererogatory works نوافل (ک.ا.)

superexponent ابرتوان (م.ر.)

superior عالی، اشرف

superman ابرانسان، ابرمرد، فوق بشر (ف.غ.)

supernatural فوق طبیعی، ماورای طبیعی

supernatural event خارق عادت (ک.ا.)

superrational فوق عقلانی، فوق عقلی

supersensible فوق حسی، فراحس

supersensory فراحسی

supersensual فوق حس

superstructure روستا ساخت

supplication دعا (ع.ا.)

supplicative prayers مناجات

supposition فرض، تقدیر، دلالت

supraformal realm عالم تجرد

supraphenomenal فراپدیداری

suprascientific فراعلمی

supratemporal duration دهر (ف.ا.)

supreme متعالی، اعلی

Supreme Being, The

خداوند متعال، ذات باری تعالی

Supreme Good خیر اعلی

supreme happiness سعادت قصوی

supreme mind عقل متعالی

supreme spiritual guide قطب (ع.ا.)

surpassed مفضل (ک.ا.)

survival بقا

survival of the fittest

بقای انسب، بقای اصلح (ف.غ.)

sustenance رزق

syllogism

قیاس، قیاس اقتراعی، قیاس صوری (م.ک.)

syllogism ad absurdum قیاس خلف (م.ک.)

syllogism per impossible قیاس خلف (م.ک.)

syllogism's content ماده قیاس (م.ک.)

syllogism's figure صورت قیاس (م.ک.)

categoric syllogism

قیاس حملی، قیاس اقتراعی (م.ک.)

certain syllogism قیاس یقینی (م.ک.)

composite syllogism قیاس مرکب (م.ک.)

compound syllogism قیاس مرکب (م.ک.)

conditional syllogism قیاس شرطی (م.ک.)

conjunctive syllogism قیاس اقترانی (م.ک.)

conversion of syllogism عکس (م.ک.)

demonstrative syllogism

برهان، قیاس برهانی (م.ک.)

dialectic syllogism قیاس جدلی (م.ک.)

dialectical syllogism قیاس جدلی (م.ک.)

directed-proof syllogism

قیاس مستقیم (م.ک.)

disjunctive syllogism قیاس منفصل (م.ک.)

divided syllogism قیاس مقسّم (م.ک.)

exceptive syllogism قیاس استثنایی (م.ک.)

exclusive syllogism قیاس استثنایی (م.ک.)

figure for syllogism شکل قیاس (م.ک.)

hypothetical syllogism

قیاس شرطی متّصل (م.ک.)

inconclusive syllogism قیاس عقیم (م.ک.)

mixed syllogism قیاس مختلط (م.ک.)

perfect syllogism قیاس کامل (م.ک.)

persuasive syllogism قیاس اقناعی (م.ک.)

poetic syllogism قیاس شعری (م.ک.)

reduction of syllogism تحویل قیاس (م.ک.)

rhctorical syllogism قیاس خطابی (م.ک.)

sophistic syllogism قیاس مغالطی (م.ک.)

sterile syllogism قیاس عقیم (م.ک.)

valid syllogism قیاس صحیح (م.ک.)

syllogistic قیاسی (م.ک.)

syllogistic inference استنتاج قیاسی (م.ک.)

four syllogistic figures

شکلهای چهارگانه قیاس صوری (م.ک.)

syllogistics قیاس شناسی، استدلال به واسطه قیاس

syllogization استدلال قیاسی، قیاس آوری

symbol رمز، نماد، کنایه

symbolic کنایی، نمادی، تمثیلی

symbolism نمادپردازی، تمثیل گرایی، سمبولیسم

symmetrical متقارن

symmetry تقارن

symptomatology علم به دلائل

syncategorematic غیر حدّی، غیر مقوله ای

synderesis ادراک شهودی

synthesis ترکیب، تلفیق، سنتز، هم نهاد

synthesis by whole ترکیب مجموعی

synthetic

تألیفی، ترکیبی (ف.غ.) حمل شایع صناعی (ف.ا.)

synthetic a priori knowledge

معرفت ترکیبی قبلی (ف.غ.)

synthetic method روش تألیفی (ف.غ.)

synthetic unification of perceptions

اتحاد تألیفی ادراکات (ف.غ.)

synthetic unity of intuitions

وحدت تألیفی شهود (ف.غ.)

system نظام، دستگاه

system of being نظام وجود

systematic نظام دار، نظام مند

ص: 146

table لوح (ک.ا.)

eternal table لوح ازل (ک.ا.)

protected table لوح محفوظ (ک.ا.)

tablet لوح (ک.ا.)

tablet and pen لوح و قلم (ک.ا.)

guarded tablet لوح محفوظ (ک.ا.)

preserved tablet لوح محفوظ (ک.ا.)

taboo حرام، نهی شده، تابو

talisman طلسم، تعویذ

talismans طلسمات

talismanic طلسمی، جادویی

Talmud تلمود

tangible قابل لمس، محسوس

taste طعم (ک.ا.)

tautological این همانی، همان گویانه، دارای حشو

tautologous این همانی، تحلیلی

tautology

تحصیل حاصل، حشو قبیح، همان گویی، راستگو (م.ک.)

Tawhid of the elite توحید خواص (ع.ا.)

Tawhid of the masses توحید عوام (ع.ا.)

Tawhidic توحیدی

teaching-circle حلقه (ع.ا.)

teaching session مجلس

teaching permits اجازه (در حدیث و فقه...)

tearing خرق (ک.ا.)

tearing and stitching خرق و التیام (ک.ا.)

techne تکنیک، تخنه (ف.غ.)

technic فن، صناعت

(technique (=technic

technology فن آوری، تکنولوژی

teleological غایت شناختی، غایت انگارانه

teleological argument

برهان غایی، برهان غایت شناختی

teleologist غایت شناس

teleology

غایت شناسی، غایت مندی، فرجام شناسی

telepathic

دارای نیروی دورآگاهی، دارای قدرت تله پاتی

telepathy دورآگاهی، تله پاتی

telo غایت، انجام

telos غایت، فرجام

temper مزاج (ک.ا).

temperament مزاج، طبع (ک.ا).

temperance اعتدال، میانه روی

temple تھیکل

temporal زمانی، حادث، دنیوی

temporal determinations a priori

تعیّنات پیشین زمانی (ف.غ).

ص: 147

temporal origin-حدوث زمانی (ف.ا.)

temporal succession

ترتیب و توالی زمانی (ف.ا.)

absolute temporal-حینیّه مطلقه (م.ک.)

ever-renewed temporal-حادث متجدّد (ف.ا.)

possible temporal-حینیّه ممکنه (م.ک.)

temporality-حدوث (ف.ا.)

temporally generated-حادث (ف.ا.)

temporals-حوادث (ک.ا.)

tenet-اصول عقاید، اعتقاد، ایمان

term-حدّ (م.ک.) نام (م.ر.)

defined term-حدّ معرّف (م.ک.)

general term

حدّ عام، حدّ کلی، لفظ کلی (م.ک.)

intermediate term-حدّ وسط (م.ک.)

major term-حدّ اکبر (م.ک.)

middle term

حدّ اوسط، حدّ وسط، اوسط (م.ک.)

minor term-حدّ اصغر (م.ک.)

negative term-حدّ منفی (م.ک.)

terminism

اصالت تسمیه افراطی (که در آن کلیات هیچ وجودی ندارند)

terminological لفظی (ف.ا.)

terms طرفین (قضایا و احکام)

territory سرزمین، قلمرو

territory of enemy دارالحراب (ک.ا.)

territory of peace دارالاسلام (ک.ا.)

territory of unbelief دارالکفر (ک.ا.)

testable آزمون پذیر (ف.غ.)

testability آزمون پذیری

text نصّ، متن

textualism نصّ سگرایی، پای بندی به کتاب و سنت

that of which something is affirmed مثبت له

thaumaturge صاحب کرامت (ع.ا.)

thaumaturgic اعجاز گرانه (ع.ا.)

thaumaturgy معجزه کردن، کرامت (ع.ا.)

theanthropic انسانی - خدایی

theanthropism

اعتقاد به تجلی انسانی خدا در مسیح (ک.م.)

theism

یگانه پرستی، خدا پرستی، خدا باوری، اعتقاد به خدا

speculative theism خدا باوری نظری

theist خداپرست، یگانه پرست

theistic توحیدی، خدا باورانه

theists الهیون (ف.ا.)

theocentric خدا مدار

theocentrism خدامداری، خداوند مداری

theocracy

حکومت الهی، حکومت دینی، دین سالاری، حکومت روحانیان

theocracy of Islam حکومت اسلامی

theodicy

عدالت خداوند، اعتقاد به عدالت خداوند (ف.غ.)

theogony

نسب نامه خدایان، مطالعه تبارنامه خدایان

theolatriy شرک، بت پرستی

theologaster متکلم نما

theologian متکلم، عالم الهیات، متأله

dialectical theologian متکلم

ص: 148

scholastic theologian متکلم

theologic کلامی، الهی

theological کلامی، الهی

theological dialectics علم کلام (ک.م.)

theologism کلام گرایی، اصالت دادن به کلام

theology اصول دین، الهیات، کلام، حکمت الهی

apologetic theology کلام

dialectical theology علم کلام

dogmatic theology علم کلام

liberation theology الهیات آزادی بخش

natural theology الهیات طبیعی (ف.غ.)

negative theology الهیات تنزیهی (ف.غ.)

new theology کلام جدید

positive theology

الهیات تحصّلی (ک.م.)، الهیات نظری

rational theology علم کلام

revealed theology الهیات مبتنی بر وحی

scholastic theology علم کلام (ک.م.)

speculative theology علم کلام، الهیات نظری

subtle theology

کلام لطیف، لطیف الکلام (ک.ا.)

theomorphic خدا گونه

theomorphism تشبیه به خدا

theophany

تجلی، تجلی خداوند، مظهر ظهور خداوند برای انسان (ع.ا).

essential theophany تجلی ذاتی (ع.ا).

theophobia ترس از غضب الهی

theorem قضیه، اصل

theorem schema قالب قضیه

theoretical نظری

theoretical intricacies اغوامض نظری

theoretician نظریه پرداز

theoretics جنبه نظری علوم

theorist نظریه پرداز

theory نظریه، عقیده، دیدگاه نظری

theory of future possibility

قاعده امکان اشرف (ف.ا).

theory of reference نظریه دلالت

theory of sets نظریه مجموعه ها

theory of types نظریه طبقه ها (م.ر).

simple theory of types

نظریه ساده طبقه ها (م.ر).

theosopher=متأله، حكيم

theosophist=theosopher

theosophy

حکمت دینی، حکمت الهی، نظام دینی یا فلسفی - عرفانی

illuminationist theosophy

حکمت اشراق (ف.ا.)

transcendent theosophy

حکمت متعالیه (ف.ا.)

thesis نظریه، رأی، نظر، فرض، تز

theurgist اهل کرامت

theurgy علم نیرنجات، علم الحیل، معجزه، کرامت

thing چیز، امر، موضوع، شیء

thing by itself شیء به ذات خود (ف.ا.)

thing for itself شیء لذاته (ف.ا.)

thing in general

شیء علی الاطلاق، شیء کلی (ف.ا.)

ص: 149

thing in itself ء في نفسه، نفس الامر (ف.ا).

thing placed متحيز (ك.ا).

thingness شيئيّ

general thingness شيئيّ عامّه

Thomism

مكتب فلسفي كلامي توماس آكويني (ف.غ).

thought تفكر، اندیشه

abstract thought تفكر انتزاعي

discursive thought تفكر استدلالی

thou-in-thou مني تو

thou-ness تویی تو

threat وعيد (ك.ا).

threat of punishment وعيد (ك.ا).

throne كرسی، عرش (ك.ا).

throne of God عرش الهی

throne of Heaven عرش خدا (ك.ا).

throne of the Essence عرش ذات (ع.ا).

divine throne عرش الهی (ك.ا).

time زمان

time and space کون و مکان

time-bound events حوادث زمانی

time-order ترتیب زمانی، ترتیب زمانی

time-priority تقدّم زمانی (ف.ا.)

absolute time ادهر (ف.ا.)

content of time محتوای زمان (ف.غ.)

generated in time حادث

imaginary time زمان موهوم (ف.ا.)

infinitely extended time ادهر (ف.ا.)

innovation in time احداث

point of time طرف زمان (ف.ا.)

timidity جبن

tolerance مدارا، تسامح، تساهل

Topics طویبقا، جدل، مواضع جدل (م.ک.)

totality کلّیت

Totally Aware, The الخیر (ا.ا.)

touch حسّ لامسه، بساوی

touching لامسه

tradition حدیث، سنّت، روایت، سنّت معهود، نص

tradition of the mantle حدیث کساء (ک.ا.)

tradition of prophet حدیث نبوی

tradition with a single transmitter خبر واحد

apocryphal tradition حدیث موضوع

good tradition حدیث حسن

partisans of tradition اصحاب حدیث

rare tradition حدیث غریب

sound tradition حدیث صحیح

traditional متعارف، نقلی، سنتی

traditional questions سَمعیات (ک.ا.)

traditionalism

سنت گرایی، حدیث گرایی، اخباری گری

traditionalist اهل حدیث، سنت گرا

traditionalists اهل حدیث، حشویہ (ک.ا.)

traditionist محدث

Traditionists

اخباریان، اصحاب حدیث، محدثان، حشویہ

transcendence تعالیٰ، تنزیہ، استعلا

transcendent متعالی، متعال، استعلایی (ف.غ.)

transcendental متعالی، استعلایی (ف.غ.)

transcendental aesthetic

حسیات استعلایی (ف.غ.)

transcendental analytic

تحلیلات استعلایی (ف.غ.)

transcendental criticism

نقدگرایی متعالی، نقادی برترین (ف.غ.)

-transcendental deduction of the categor-

ies استنتاج استعلایی مقولات (ف.غ.)

transcendental unity of apperception

وحدت استعلایی خودآگاهی (ف.غ.)

transcendental world عالم متعالی

transcendentalism

حکمت متعالیه (ف.ا.) فلسفه متعالی (ف.غ.)

transcendentalist

منزه، پیرو حکمت متعالیه (ف.ا.)

transcription استنساخ

transformation دگرگونی، استحاله، قلب

transformation rule قاعده تبدیل (م.ر.)

essential transformation انقلاب ذاتی

transience ناپایداری، زوال، حدوث

transient ناپایدار، گذرا و حادث

transient sphere فانی

transitoriness ناپایداری، فنا

transitory گذرا، ناپایدار، حادث

transitory events حوادث (ک.ا.)

transmigration تناسخ، نسخ، حلول در بدن دیگر

denial of transmigration ابطال تناسخ

transmission نقل، روایت

inspired transmission سماع (ک.ا.)

successive transmission تواتر

unbroken transmission تواتر

transmitted نقل شده، منقول

widely transmitted متواتر

transmitter ناقل، راوی

transposition عکس نقیض (م.ک.)

transubstantiation

استحاله، تبدل جوهری، تغییر ماهیت

traversing سلوک (ع.ا.)

treasure گنج

hidden treasure مخفی (ع.ا.)

Tremendous, The العظیم (ا.ا.)

trial محنه (ک.ا.)

great trial محنه (ک.ا.)

tributary, The اهل ذمه

tribute جزیه، باج

Trinitarian معتقد به تثلیث (ک.م.)

Trinitarianism تثلیث گرای، آیین تثلیث (م.ک.)

Trinity تثلیث (ک.م.)

tritheism

سه خداگرایی، اعتقاد به سه خدا، تثلیث (ک.م.)

true صادق، راست، حقیقی

true discourse قول صادق (م.ک.)

true judgment صادق، راستگو (م.ک.)

True One حق

counting true تصدیق (ک.ا.)

Truly One واحد حقیقی (ف.ا.)

trust توکل (ع.ا.)

Trustee, The الوکیل (ا.ا.)

Truth, The حق تعالی، الحق (ا.ا.)

truth راستی، صدق، حقیقت

truth-function تابع ارزش (م.ر.)

truth-functional تابع ارزشی (م.ر.)

truth-functional compound

ترکیب ارزشی (م.ر.)

truth-preserving صدق نگهدار (م.ر.)

truth table جدول ارزش، جدول صدق (م.ر.)

truth-tree درخت ارزش (م.ر.)

truth-value false ارزش کذب (م.ر.)

truth value ارزش، ارزش صدق (م.ر.)

Everlasting Truth حقیقت ازلی (ف.ا.)

logical truth راستی منطقی (م.ر.)

relative truth حقیقت نسبی

twain ضدین (م.ک.)

Twelver Shi`a شیعه دوازده امامی

Twelvers, The اثناعشریّه، دوازده امامی (ک.ا.)

ص: 152

ubiquitous حاضر در همه جا

ubiquity حضور همه جایی

ultimate غایی، نهایی

ultimate causality علیت غایی (ف.ا.)

ultimate principle اصل غایی

unanimity وحدت نظر، اتفاق کلمه

unanimous متفق القول، هم داستان، هم رأی

unanimous tradition متواترات (م.ک.)

unbelief کفر

unbeliever کافر

uncaused نامعلول، غیر معلول، غیر مخلوق

uncertainty عدم قطعیت، تردید

unclear outward meanings متشابهات

unconditional بی قید و شرط، نامحدود، مطلق

unconditioned غیر مشروط، لا بشرط (ف.ا.)

unconscious ناآگاه، ناخودآگاه

unconscious mind ضمیر ناخودآگاه

unconsciousness اغما، ناخودآگاهی

uncreatableness قَدَم (ف.ا.)

uncreated ازل، غیر مخلوق، ازلی (ف.ا.)

uncritical acceptance تقلید

undefinable تعریف ناپذیر

undemonstrative غیر برهانی

understanding فاهمه، فهم، قوه ادراک

undeterminate نامتعیّن

undetermined غیر متعیّن

undividable تقسیم ناپذیر

unending بی پایان، نامتناهی

unequaled بی نظیر، بی همتا، بی مانند

unevenness فردیت

unfaithfulness کفر

unfalsifiable تکذیب ناپذیر، ابطال ناپذیر (ف.غ.)

unicity وحدانیت، یگانگی، تفرید (ع.ا.)

absolute unicity احدیت (ع.ا.)

unification اتحاد، وحدت

unification of intellect and the intelligible

اتحاد عقل و معقول (ف.ا.)

unification of the perceiver and the

perceived اتحاد مدرک با مدرک (ف.ا.)

unified متحد، متفق

unio mystica اتحاد عرفانی (ع.ا.)

union آمیزه (در مجموعه ها)، اتحاد، جمع (ع.ا.)

union and separation جمع و تفرقه (ع.ا.)

union of the intellect, intelligent and intelligible اتحاد عقل و عاقل و معقول (ف.ا.)

union of the union جمع الجمع (ع.ا.)

ص: 153

mystical union وصول (ع.ا).

Unique, The الوحید (ا.ا).

unique یگانه، منحصر به فرد

uniqueness واحدیت، احدیت

station of uniqueness مقام احدیت

unit واحد

unit set مجموعه یکانی

essential unit مفرد، واحد ذاتی

unitarian موحد، یکتاپرست (ک.ا).

unitarianism توحید، یکتاپرستی (ک.ا).

unitary واحد، یگانه، وحدانی

unitary in being احدیت ذاتی (ع.ا).

united متحد، متفق

united with God واحد واصل (ع.ا).

Uniter, The الجامع (ا.ا).

unity وحدت، اتحاد، توحید

unity and diversity وحدت و کثرت (ع.ا).

unity in plurality وحدت در کثرت (ع.ا).

unity of being وحدت وجود (ع.ا).

unity of consciousness وحدت شهود (ع.ا).

unity of divine acts توحید افعالی (ف.ا).

unity of divine essence (ف.ا.1)

unity of existence (ع.ا.1)

unity of matter and form

اتّحاد مادّه و صورت (ف.ا.1)

unity of the subject and the object

اتّحاد مدرک با مدرک (ف.ا.1)

unity of vision (ع.ا.1)

absolute unity (مطلق وحدت)

divine unity (ع.ا.1)

essence of divine unity

حقیقت توحید (ع.ا.1)

eternal unity (وحدت قدیم، وحدت ازلی)

generic unity (ف.ا.1)

graded unity of being

وحدت تشکیکی وجود (ف.ا.1)

Greatest Unity, The

وحدت حقّه حقیقیه (ف.ا.1)

inclusive unity (وحدت جامع)

non-real unity (وحدت غیر حقیقی (ف.ا.1)

numerical unity (وحدت عددی (ف.ا.1)

particular unity (وحدت شخصی، وحدت جزئی)

principle of Divine Unity توحيد اصل (ك.ا.1)

real divine unity توحيد حقيقي (ك.ا.1)

real unity وحدت حقيقي

thematic unity وحدت موضوعي

transcendent unity of being

وحدت وجود (ع.ا.1)

true and real unity وحدت حقه حقيقيه (ع.ا.1)

true unity وحدت حقه (ع.ا.1)

unreal unity وحدت اعتباري (ف.ا.1)

universal كلي

universal judgement حكم كلي

universal meaning مفهوم كلي

accidental universal كلي عرضي (م.ك.)

affirmative universal كلييه موجب (م.ك.)

coextensive universal كلي متساوي (م.ك.)

logical universal كلي منطقي (م.ك.)

mental universal كلي ذهني، كلي عقلي (ف.ا.1)

more universal اعم

natural universal کلی طبیعی (م.ک.)

negative universal کلیه سالبه (م.ک.)

rational universal کلی عقلی (م.ک.)

rational universal nature طبیعت کلی عقلی

univocal universal کلی متواطی (ف.ا.)

universale bonum خیر مطلق

universale verum حق مطلق

universalism عقیده به نجات غایی انسان

universality کلیت (م.ک.)

universality and particularity

عموم و خصوص (م.ک.)

universals کلیات، امور عامه (ف.ا.)

abstract universals کلیات مجرد (ف.ا.)

five universals, The کلیات خمس (م.ک.)

universe مجموع جهان، دنیای خلقت، کیهان، گیتی

created universe عالم خلق

higher universe جهان برین

lower universe جهان زیرین

macrocosmic universe جهان کبیر (ع.ا.)

univocal

مشترک معنوی، به تشکیک، متواطی (ف.ا.)

in a univocal manner (ف.ا.ا.)

unknown مجهول

unknown of the unknown الغيب الغيب

completely unknown مطلق مجهول

unlimited بی کتاره، نامحدود

Unmanifest, The الباطن (ا.ا.ا.)

unseen غيب

unknown unseen غيب مجهول (ع.ا.ا.)

untimely death موت اخترامی (ک.ا.ا.)

unveiling كشف

unveiling of mysteries كشف اسرار (ع.ا.ا.)

unveiling of spiritual realities

كشف حقایق (ف.ا.ا.)

cycle of unveiling دور كشف (ک.ا.ا.)

unworthy ناهل

upward march سير صعودی (ف.ا.ا.)

utilitarian

سودانگار، طرفدار اصالت سود، پیرو مذهب اصالت فایده (ف.غ.)

utilitarian movement

نهضت اصالت فایده (ف.غ.)

utilitarianism

مذهب اصالت فایده، سودانگاری (ف.غ.)

utopia مدینه فاضله، آرمانشهر

anti-utopia مدینه غیر فاضله (ف.ا.)

utopian

آرمانی، آرمان گرایانه، خیال پردازانه، آرمان شهری

utterance of the Quran لفظ قرآن

ص: 155

vacancy خالاً

vacant خالی

vacuum خالاً

vague متشابه

valid صادق، درست، معتبر، منتج (م.ک.)

validity اعتبار، درستی، حجّیت، انتاج (م.ک.)

valuation ارزش گذاری

value ارزش

value judgement حکم معتبر،

valued معتبر

valued premise قضیه معتبر

variable متغیّر (م.ر.)

Vast, The الواسع (ا.ا.)

vegetable گیاهی، نباتی

vegetable kingdom عالم نبات (ف.ا.)

vegetative گیاهی، نباتی

veil حجاب

veil of darkness حجاب ظلمانی (ع.ا.)

uncovering of veil کشف حجاب (ع.ا.)

V-elimination rule قاعده حذف

Venus زهره، ناهید

verbal لفظی، گفتاری، زبانی

verbal confession قول (ک.ا.)

verbal disagreement

اختلاف در لفظ، نزاع لفظی

verbal text نصّ ملفوظ، منطوق (ک.ا.)

verbalism بیان لفظی، لفظ بازی، لفاظی

verifiability

تحقیق پذیری، قابلیت تحقیق، اثبات پذیری (ف.غ.)

verifiability principle

اصل تحقیق پذیری (ف.غ.)

verifiable اثبات پذیر، تحقیق پذیر (ف.غ.)

verification اثبات، تأیید، صحّت، تحقیق پذیری

verification principle

اصل تحقیق پذیری (ف.غ.)

verificationism مکتب اثبات تجربی (ف.غ.)

veritas حقیقت

very nature ذات

vice رذیلت، فسق و فجور

vicegerency خلافت

vicegerency of God خلافت الهی

outer vicegerency خلافت ظاهری (ع.ا.)

spiritual vicegerency خلافت معنوی (ع.ا.)

vicegerent خلیفه (ک.ا.)

vicegerent of God خلیفه خدا (ع.ا.)

vices رذایل، مثالب

ص: 156

Vienna Circle حلقه وین (ف.غ.)

V-introduction rule (م.ر.) قواعدہ معرفی

virtual بالقوہ

virtuality امکان، بالقوہ بودن

in virtuality بالقوہ

virtue فضیلت، عفت

virtues فضایل

virtuous شریف، پرهیزگار، بافضیلت

virtuous city مدینہ فاضلہ

vision دیدار، رؤیت

vision of God لقاء اللہ، رؤیت خدا

beatific vision لقای سعادت آمیز، دیدار مبارک

direct vision (ع.ا.) کشف

immediate vision (ع.ا.) مشاهده

mystic vision (ع.ا.) مشاهده

virtuous behaviour عمل صالح

visionary خیالی، وهمی، مُستبصر

vitalism اعتقاد بہ اصل حیاتی

voice صوت (ک.ا.)

void خالاً

volition مشیت، ارادہ، خواست، اختیار (ف.ا.)

volitional ارادی، اختیاری

voluntarism اصالت اراده

voluntary ارادی، اختیاری

voluntary action حرکت ارادی

ص: 157

Wahhabism مذهب وهّابی، وهّابی گری

way طریق، راه

wayfarer سالک (ع.ا.)

way-station منزل (ع.ا.)

wetness رطوبت (ک.ا.)

what-it-isness ماهیت، چیستی (ف.ا.)

what is it? ماهو

what is meant by "be" as an imperfect verb

مفاد کان ناقصه

what is meant by "be" as a perfect verb

مفاد کان تامّه

"of definition" what مای حقیقیه (م.ک.)

"of lexical explanation" what

مای شارحه (م.ک.)

whatness چیستی، ماهیت (ف.ا.)

where-ness کجایی

whetherness هلیّه

actualized whetherness هلیّه بتیّه (م.ک.)

composite whetherness هلیّه مرکبه (م.ک.)

non-actualized whetherness

هلیہ غیر بتیہ (م.ک.)

object of composite whetherness

مطلب هل مرگبه (م.ک.)

object of simple whetherness

مطلب هل بسیطه (م.ک.)

simple whetherness هلیہ بسیطه (م.ک.)

whichness کدامی

whole کل

why is it? لم هو؟

why of an affirmation لم اثبات (ف.ا.)

why of an objective fact لم ثبوت (ف.ا.)

wicked فاسق (ک.ا.)

will نیت، خواست، اراده (ک.ا.)

will as necessitating اراده موجب (ف.ا.)

lact of will اراده (ک.ا.)

divine will مشیت الهی، اراده الهی (ک.ا.)

eternal will اراده قدیم (ک.ا.)

free will اراده آزاد، اختیار (ک.ا.)

good will اراده خیر، نیت یا خواست خوب

innovatory will اراده محدث (ک.ا.)

mutability of God's will مبداء (ک.ا.)

radical will مشیت (ک.ا.)

temporal will ارادہ حادث (ک.ا.)

willed مراد (ا.ا.)

willer مرید (ا.ا.)

wisdom فرزانی، حکمت، خرد

ص: 158

wisdom of the throne

حکمت عرشیه (ف.ا.)

eternal wisdom-حکمت خالده

mature wisdom-حکمت بالغه

practical wisdom-عقل عملی (ف.ا.)

theoretical wisdom-عقل نظری (ف.ا.)

wise-حکیم

Wise, The-الحکیم (ا.ا.)

All-Wise, The-حکیم مطلق (ا.ا.)

wish-طلب (ک.ا.)

withdrawal-اعتزال (ک.ا.)

without how-بلا کیف

Witness, The-الشَّاهد، الشَّهيد (ا.ا.)

witnessing-شهود

immediate witnessing-شهود عینی (ع.ا.)

witnessings-مشاهدات

word-کلمه، قول

divine word-کلمه الله

good word-کلمه طیبه

unifying word-کلمه جامعه (ع.ا.)

work-کار، صنع، فعل (ک.ا.)

work of God خداوند

works افعال، اعمال (ک.ا.)

works of the limbs عمل به ارکان (ک.ا.)

world جهان، دنیا، عالم، نشئه

world-denying ترک دنیا

world of appearance عالم شهادت

world of body عالم جسم، ناسوت

world of divine command امر (ف.ا.)

world of divine majesty کبریا (ع.ا.)

world of divine omnipotence

عالم جبروت (ع.ا.)

world of dominance عالم مُلک

world of evidence عالم شهادت

world of glory عالم جبروت (ع.ا.)

world of hereafter نشئه آخرت

world of horizons عالم آفاق

world of ideas عالم مثال (ف.ا.)

world of immateriality عالم تجرّد

world of incorporeal figures

عالم اشباح مجرّده (ف.ا.)

world of innovation عالم تجدّد (ف.ا.)

world of intelligibles معقولات

world of mystery عالم غيب

world of phenomena عالم شهادت

world of power عالم قدرت

world of pure intelligences

عالم جبروت (ف.ا.)

world of ruling عالم ملكوت

world of sense عالم حس

world of the souls عالم انفس (ع.ا.)

world of sublimity عالم قدس (ع.ا.)

world of the elements عالم عناصر

world of the unseen عالم غيب

world of witness عالم شهادت

world-view جهان بينی

angelic world عالم ملكوت (ف.ا.)

elemental world عالم عنصري (ف.ا.)

external world جهان خارج، دنیای واقع

future world نشئه آخرت

intermediate world برزخ

material world عالم مُلک

sublunary world عالم تحت قمر (ف.ا.)

unmanifested world عالم غیب (ک.ا.)

visible world عالم شهادت

worldly دنیوی، این جهانی

worlds عوالم، عوالم وجود، کائنات

two worlds دو کونین

worship ستایش، عبادت، پرستش

duties of worship وظایف عبادی

worthier افضل (ک.ا.)

worthy سزاوار، درخور، ارجمند

less worthy مفضول (ک.ا.)

wrong مُنکر (ک.ا.)

wrongdoer فاسق، گناهکار (ک.ا.)

wrongdoing فسق، گناهکاری

wrongful خطا، نادرست

Y

Yahweh (نام خدای یهود)

Yahwism یهوه پرستی

yearning شوق

you-ness تویی

Z

Zion دین و قوم یهود، سرزمین اسرائیل، مدینه خدا

Zionism صهیونیسم

Zoroastrian زردشتی

Zoroastrianism دین زردشتی

ص: 161

.austin, R.W.J. (trans), Ibn al-`Arabi, the bezels of wisdom, SPCK, London, 1980 .1

.Bakar, Osman, Classification of Knowledge in Islam, Islamic Text Society, 1998 .2

Cook, Michael, Commanding Right and Forbidding Wrong in Islamic Thought, Princeton University, .3
.Cambridge University Press, first published 2000

.Encyclopaedia of Islam, new edition, [Vol 1-11, the entries of philosophy and theology], Leiden, Brill .4

First International Conference on Mullā Ṣadrā 12-13 may 2002 (perception according to Mullā Ṣadrā .5
(and western Schools of Philosophy

'Al-Ghazālī, The ninety-nine beautiful names of God. al-Maqaṣad al-asnā fi sharh ḥasmā .6

Allāh al-ḥusnā, translated with notes by David B. Burrell and Nazih Daher, the Islamic Text Society,
.reprinted 1999, UK

.Leaman, Oliver, a Brief Introduction to Islamic Philosophy, Polity Press, UK 1999 .7

Lent J. Van, Glossary and Index of Technical Terms to Volumes I-VIII (The Encyclopaedia of Islam), .8
.Brill, 1997

.Madelung, Wilferd, Religious Schools and Sects in Medieval Islam, London, Variorum Reprints 1985 .9

McDermott, M. J. The Theology of al-Shaykh al-Mufid, (d. 413/1022) Dar-al-Machreq É diteurs, .10
.Beyrouth, 1978

Miller, W. M. al-bābu al-hādī `ashr, a treatise on the principles of Sh`ite theology (translation into English),
.London, 1928

Morwedge, Parviz, The Metaphysica of Avicenna, New York, Columbia University Press .11

.1973

,Nasr. Hossein, and Oliver Leaman (eds), A History of Islamic Philosophy, part 1 and 2 .12

- .Reese, William L. Dictionary of Philosophy and Religion, Humanities Press, New Jersey, 1996 .13
- Sachedina, `Abdul`azz `abdulhussein, Islamic Messianism, the idea of Mahd in Thwelvever Sh`ism, state .14
.university of New York Press, 1981
- .The Just Ruler in Shi`ite Islam, Oxford University Press 1988 ----- .15
- .Schmidtke, Sabine, The Theology of al-Allāma al-Hilli, Klaus Schwarz verlag, Berlin 1991 .16
- Second International Conference on Mullā Ṣadrā on 5-7 May 2001 (Causation according to Mullā .17
(Ṣadrā and other schools of Philosophy
- Walbridge, John and Hossein Ziai, The Philosophy of Illumination, a new critical edition of the text of .18
Hiḳmat al-ishrāq with English translation, Note, Commentary, and Introduction, Islamic Translation Series,
.Brigham Young University Press, Provo, Utah 1999
- Walbridge, John, The Science of Mystic Lights, Qutb al-Dn Shrāz and the Illuminationist Tradition in .19
.Islamic Philosophy, Harvard University Press, Cambridge, Massachusett. 1992
- B. persian
20. اکبری، محمد تقی، رضوانی، احمد و... فرهنگ اصطلاحات علوم و تمدن اسلامی (انگلیسی -
فارسی، فارسی - انگلیسی) مشهد، گروه ترجمه بنیاد پژوهشهای اسلامی، 1372.
21. باختر، ژاله، واژه نامه تاریخ فلسفه در اسلام، تهران، مرکز نشر دانشگاهی، 1373.
22. باریور، ایان، علم و دین، ترجمه بهاءالدین خرماهی، مرکز نشر دانشگاهی، 1374.
23. بریجانیان، ماری، فرهنگ اصطلاحات فلسفه و علوم اجتماعی، تهران، مؤسسه مطالعات و تحقیقات فرهنگی، 1371.
24. جفری، ریچارد، قلمرو و مرزهای منطق صوری، ترجمه پرویز پیر، شرکت انتشارات علمی و فرهنگی، 1366.
25. خندان، علی اصغر، مغالطات، بوستان کتاب قم (دفتر انتشارات تبلیغات اسلامی)، چاپ اول، 1380.
26. ژیلسون، اتین، مبانی فلسفه مسیحیت، ترجمه محمد محمدرضایی و... دفتر تبلیغات اسلامی، 1375.

27. سبزواری، حاج ملا هادی، شرح غرر الفرائد، معروف به شرح منظومه حکمت، به تصحیح، مقدمه و تعلیقات مهدی محقق و توشی هیکوایزوتسو، تهران، 1348.
28. عفیفی، ابوالعلاء، المدخل الی الفلسفه، قاهره، 1943.
29. کارناپ و...، فلسفه ریاضی، با مقدمه حسین ضیایی، مرکز ایرانی مطالعه فرهنگها، تهران، 1359.
30. کانت، امانوئل، تمهیدات، ترجمه دکتر حداد عادل، مرکز نشر دانشگاهی، 1367.
31. کورنر، اشتفان، فلسفه کانت، ترجمه عزت الله فولادوند، خوارزمی، 1367.
32. گواهی، عبدالرحیم، واژه نامه ادیان، دفتر نشر فرهنگ اسلامی، 1374.
33. و منابع متفرقه دیگر.

بسمه تعالی

هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

آیا کسانی که می دانند و کسانی که نمی دانند یکسانند؟

سوره زمر / 9

آدرس دفتر مرکزی:

اصفهان - خیابان عبدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آباده ای - کوچه شهید محمد حسن توکلی - پلاک 129/34 - طبقه اول

وب سایت: www.ghbook.ir

ایمیل: Info@ghbook.ir

تلفن دفتر مرکزی: 03134490125

دفتر تهران: 021 - 88318722

بازرگانی و فروش: 09132000109

امور کاربران: 09132000109

مرکز تحقیقات رایانگی

اصفهان

گامی

WWW

برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشانی

www.Ghaemiyeh.com

www.Ghaemiyeh.net

www.Ghaemiyeh.org

www.Ghaemiyeh.ir

مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.

۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹

